דבר

חדשות חוץ	6
כלכלה	8–7
עכשיו	13
ספורט	15
כל דבר	16

בתנאים הקיימים נראה שיכולתה של ארצות הברית ללחוץ על אסד מוגבלת למדי. (עמ' 9)

חינוך אחר. מורים רבים ישתכרו גם לאחר יישום הסכם השחיקה החדש פחות מ־3000 ש"ח ברוטו. (עמ' 12–11)

שיחות קיבוץ. אולי יסתיים פרקו של הפנקס הארוך בחצר הקיבוץ. (עמ' 13)

דבר יום שלישי כ"ט בתשרי תשנ"ה 4.10.94 גליון 21367
16 עמודים, המחיר 2.90 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 2.40 ש"ח

רבין יתבע היום ממפלגת העבודה לאשר ההסכם עם ש"ס

דרישתו החד־משמעית של רבין תסלול הדרך לצירוף ש"ס, מעריכים בעבודה; ליבאי יתקוף ההסכם והשלכותיו, יציע לחדש המו"מ עם ש"ס; מרצ תודיע על צעדיה רק בשבוע הבא; צומת שוקלת עתירה לבג"ץ

מאת אמיר גילת

צומת שוקלת לעתור לבג"ץ נגד הממשלה, אם יאשרו היום מוסדות מפלגת העבודה את ההסכם הקואליציוני עם ש"ס. חבר הכנסת מוטי צנברג אמר אתמול, כי העתירה תתבסס ככל הנראה על כך שההסכם נוטל את שיקול הדעת מן הבג"צ ומן הכנסת.

לשכת מפלגת העבודה וסיעתה בכנסת מתכנסות היום לפני הצהריים בכנסת, כדי לאשר לבקשת ראש הממשלה את ההסכם הקואליציוני עם ש"ס. מזכ"ל העבודה נסים זווילי אמר אמש, כי הוא נערך לכינוס מרכז העבודה כבר ביום חמישי, אם יוגש ערעור על החלטת המוסדות.

בעבודה מעריכים, כי לנוכח דרישתו החד־משמעית של ראש הממשלה רבין, כפי שצפוייה היום בכינוס, יאשרו היום הלשכה והסיעה את ההסכם הקואליציוני ויסללו את הדרך לצירופה של ש"ס לקואליציה.

לא ברור עדיין, אם המתנגדים להסכם אכן יגישו ערעור על האישור הצפוי, משום שלהערכתם, תוצאות ההתמודדות במרכז צפויות מראש.

חברי הכנסת חגי מירום, אברהם בורג ויעל דיין יציעו היום כיוון, ככל הנראה, הצעת החלטה, שלפיה תתמוך מפלגת העבודה בצירוף ש"ס אך מחייבת המשך המשא ומתן במגמה להגיע להסכם שיהיה מקובל גם על מרצ.

שר המשפטים דוד ליבאי יתקוף היום בכינוס את ההסכם ואת השלכותיו הקשות. לדבריו, לא מדובר כלל בהסכם קואליציוני אלא בהסכם שנועד לתקוע את חוקת המדינה. "אם ייחתם ההסכם, אנחנו בעמוד במצב שהמדינה אומרת לשופטיה: אל תטרחו לחפש סעד בבג"ץ, משום שהמדינה תתקן כל החלטה הפוגעת באורח חייו ורגשותיו של הציבור הדתי".

ליבאי יאמר עוד, כי אינו מקבל את המשוואה שמשרטט ראש הממשלה, כבסיס לשכנע בעד ההסכם – חתימה או טרפוד תהליך השלום. לדבריו, אין זה המצב האמיתי משום שהקואליציה נהנית מיתרון "הגוש החוסם" שאינו ניתן למחיקה, וכי ש"ס עשוייה גם להתרצות להסכם אחר.

מזכ"ל העבודה נסים זווילי דחה אמש את הדברים, ואמר, כי דחיית ההסכם הנוכחי תדחוק את ש"ס לאופוזיציה. לדבריו, ברור, כי הרב עובדיה יוסף לא יותיר מקום להמשך המשא ומתן עם ש"ס. יחד עם זאת סבור זווילי, כי נעשתה טעות בשלב מסויים במשא ומתן עם ש"ס, כבר שנשר המשפטים ליבאי לא היה שותף לניסוח ההסכם, וכי יש למצוא דרך לתקן זאת.

'בוחרי ש"ס מאוכזבים' עתרו לבג"ץ נגד הצטרפותה לקואליציה

(ע). ארגון "בשימ" – בוחרי ש"ס מאוכזבים – יגיש היום בבוקר עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק בדרישה למתן צו על תנאי שימנע את הצטרפותה של ש"ס לקואליציה.

חברי בש"מ פנו לבית הדין הרבני הגבוה בירושלים לפני כחודשיים בדרישה זהה, אולם בית הדין דחה את העתירה. ב"בשימ" אומרים, כי פסק הדין שניתן בבית הדין הרבני פתח את הדרך לפנייה לבג"ץ למתן צו על תנאי.

בעתירה שתוגש יטענו אנשי בש"מ, באמצעות בא כוחם עו"ד משה רחורי, כי תקנון ש"ס, כפי שהוגש לכנסת כמתחייב מחוק המפלגות, אינו מאפשר קבלת החלטות לגבי מדיניות המפלגה ללא אישורה של מועצת חכמי התורה. מועצה זו, לדברי העותרים, לא התכנסה יותר משישה חודשים בשל התנגדות חבריה להצטרפות ש"ס לקואליציה.

בשל סיבות אלה מבקשים העותרים כי יוצא צו על תנאי נגד ש"ס וראש הממשלה יצחק רבין, אשר ימנע את הצטרפות ש"ס לקואליציה.

סיעת מרצ

סיעת מרצ התכנסה אתמול אחר הצהריים לדיון בעמדתה כלפי ההסכם והדיון הפנימי במפלגת העבודה. בהחלטת הסיעה אתמול נאמר, כי סיעת מרצ קובעת שההסכם פורץ את הסטטוס־קוו בענייני דת ומשנה את המבנה הקונסטיטוציוני, ומרצ דוחה אותו מכל וכל.

עוד קובעת ההחלטה, כי מרצ עומדת על זכויותיה בהסכם הקואליציוני שנחתם עמה ערב הקמת הממשלה, ולפיו כל חקיקה בענייני דת טעונה הסכמת מרצ, והיא מצפה ממפלגת העבודה להתנגד להסכם עם ש"ס.

בדיון ניכרו חילוקי הדעות בין חברי הסיעה המבקשים להציג את התנגדותם באורח מיידי וחריף, השרה שולמית אלוני, ח"כ אברהם פורז וח"כ נעמי חזן, לבין השרים יוסי שריד ויאיר צבן, המתנגדים ליצירת משבר ונוטים לדחות את ההכרעה עד לאחר צירופה של ש"ס לקואליציה. בישיבה הוחלט, כי סיעת מרצ תשוב ותתכנס לדיון חוזר בשבוע הבא, לאחר שתתברר סופית עמדת מפלגת העבודה.

סקר: 70% נגד ההסכם עם ש"ס

מסקר שהזמינה נעמת, ואשר נערך ביום א' בערב על ידי חברת גיאוקרטוגרפיה עולה, כי כ־69.4 אחוז מן האוכלוסיה החילונית בישראל מתנגדת נחרצות לכניסת ש"ס לממשלה בנסיבות הקיימות.

לפי הסקר הטלפוני, שכלל 528 מרואיינים, המהווים מדגם מייצג של האוכלוסיה היהודית הבוגרת בישראל, 61 אחוז מהאוכלוסיה, שהם ממוצע כללי, הכולל את האוכלוסיה הדתית והחרדית, מתנגדים להסכם הקואליציוני שעומד על הפרק.

מן הסקר עולה עוד, כי אין הבדלים בין מצביעי מפלגות הימין לבין מצביעי מפלגות השמאל והם מאוחדים בהתנגדותם להסכם הקואליציוני המוצע.

את הסקר הזמינה יו"ר נעמת עו"ד עפרה פרידמן, כדי להוכיח שבהתנגדותה הנחרצת להסכם הקואליציוני מבטאת תנועת נעמת את רחשי ליבו של מרבית הציבור בישראל.

לדברי פרידמן, כאשר יפגינו מחר נעמת ביחד עם פעילות ארגונים נוספים ובהם המר"ח, שדולת הנשים, התנועה לזכויות האזרח, ועוד – נגד ההסכם – ידעו לבטח כי מרבית הציבור עומד מאחוריהן.

יצחק רבין (מימין) ובנימין נתניהו (משמאל) נושאים דברים בפתיחת מושב החורף של הכנסת, דיון סוער שלווה בתקריות רבות (צילום: יצחק הררי)

מושב החורף נפתח באישור הודעת ראש הממשלה

רבין הביע תקווה שעוד השנה תארח הכנסת את חוסיין, אסד ואל־חרירי

מאת דניאל בן־סימון

ברוב של 53 נגד 41 אישרה הכנסת את הודעתו המדינית של ראש הממשלה יצחק רבין. ישיבת הפתיחה של מושב החורף התנהלה בחלקים גדולים ממנה תוך סערת רוחות, במהלכה אף נטש ראש הממשלה את אולם המליאה. התקרית הראשונה אירעה כאשר ח"כ צחי הנגבי הפעיל מכשיר הקלטה שממנו בקע קולו של רבין לפני הבחירות, כשהוא מזהיר מ"מי שיורד מרמת הגולן, מפקיר את בטחונה של מדינת ישראל". המהומה שהתפתחה כתוצאה מכך גרמה להפסקת נאומו של ראש הממשלה למשך דקות ארוכות.

גם נאומו של ראש האופוזיציה הופסק כשרבין יצא את האולם. היה זה כאשר נתניהו האשים את הממשלה על שהיא נוטשת את עקרונות הציונות, בהתייחסו לכוונה להציב כוחות זרים ברמת הגולן ולדבריה של השרה אורה נמיר על העלייה הגבוהה, הקשישה והחד־הורית מארצות חבר העמים. רבין דרש מנתניהו לחזור בו. משלא עשה כך נטש רבין את האולם.

ראש הממשלה התמקד בנאומו בהתפתחויות שחלו באיזור בשנה האחרונה. הוא העלה על נס את רוח השלום המנשבת מעל שמי המזרח התיכון והביע תקווה שכבר בשנה הקרובה תארח הכנסת את מלך ירדן, את נשיא סוריה, את ראש ממשלת לבנון בירושלים עיר השלום.

"27 שנה החזקנו בדעותינו המדיניות והבטחוניות", אמר רבין, "ולא שינינו אותן. אבל צריך להיות בת־יענה כדי שלא להבחין כי בשנים האחרונות נפל דבר: העולם השתנה, גם מדינות ערב".

ראש האופוזיציה בנימין נתניהו חזר על דבריו, שהעולם הערבי לא השתנה, ובמיוחד לא סוריה. הוא האשים את ראש הממשלה כי בכוונתו להחזיר את כל רמת הגולן לסוריה.

הוא הכין את התקרית במשך שלושה ימים. הצד הטכני הוא לא הצד החזק שלו, לכן הוא תירגל מדי יום במשך כ־20 דקות כיצד להרכיב את מכשיר ההקלטה. "רציתי להשתמש בגימיק ולכן חשבתי שההקלטה של רבין היא הגימיק הטוב ביותר", סיפר אתמול ח"כ הנגבי.

הוא הצליח להבריח את מכשיר ההקלטה לתוך האולם ולקינחולקים, שבעה בסך הכל. הוא שלף אותם מתיק גדול שהביא עימו. "היו לי שתי דקות בלבד כדי להכניס אותו לפעולה", הוא שיחזר, "ואחרי הרבה תירגולים בבית, זה עבד כפי שתיכננתי".

הוא תיכנן שהרכבת המכשיר לא תיקח יותר משתי דקות. הוא רצה שדבריו של רבין המוקלטים יישמעו מייד בפתיחת הנאום של ראש הממשלה.

היו"ר שבח וייס העניק לו בלי משים את שתי הדקות שלהן נזקק להרכבת המכשיר. וייס הספיד חברי כנסת שהלכו לעולמם בפגרת הקיץ. זה לקח בדיוק שתי דקות. ואז, כשהוזמן ראש הממשלה לנאום, היה הנגבי מוכן לפעולה.

המהומה היתה גדולה. הנגבי: "האמת היא שזה היה גימיק. אני לא מבין את שבח וייס. מה יש? אין לו חוש הומור? הוא חייב היה לנהוג בצורה כל כך היסטרית? בסך הכל זה היה גימיק".

הפרקליטות הצבאית תחליט אם להעמיד לדין קצינים עקב התחשמלות שני חיילי גולני בלבנון

מאת כתבנו הצבאי

הפרקליטות הצבאית הראשית תקבל בימים הקרובים החלטה, האם להעמיד לדין מפקד גדוד בגולני, מפקד פלוגה וקצינים נוספים בחשד לרשלנות שגרמה למותם של שני חיילי גולני, סמל עידן חודדה וסמל אביקם הופמן, מהתחשמלות במוצב צה"ל ברדום לבנון לפני שלושה חודשים.

ממסקנות חקירת מצ"ח שנערכה בעקבות האירוע הקטלני עולה כי קצינים ומפקדים בכירים בפיקוד הצפון התרשלו בטיפול במחדלים בטיחותיים שהתגלו באיזור ארבעה חודשים קודם לכן, בעקבות מקרה התחשמלות של חייל הצנחנים חן כינרתי שאירע באותו מקום.

חוקרי מצ"ח כתבו בדו"ח שלהם כי מן הממצאים עולה תמונה קשה של גילויי רשלנות ואוזלת יד מצד קצינים בכירים, בהם מפקד הגזרה, קצין בדרגת אל"מ, ומפקד האוגדה תא"ל גבי אופיר.

בדו"ח מצ"ח נכתב כי קצינים המעורבים לא השכילו לזהות כי סוללת עפר במוצב המחופרות שלצידה עובר קו המתח הגבוה מהווה מפגע בטיחותי בשל קרבתם לקו המתח הגבוה. לא הציבו שלטי אזהרה מתאימים ולא טרחו לחסום את האיזור למעבר, למרות הנחיות אלוף פיקוד הצפון, יצחק מרדכי.

בדו"ח נאמר עוד כי גם לשני החיילים שנהרגו אחריות מסויימת לתאונה, משום שהחנו את הנגמ"ש שעליו היו בעת ההתחשמלות במקום מסוכן, למרות שבעבר הוזהרו לא לעשות כן.

גורמי צבא בכירים ציינו אמש כי הדו"ח של מצ"ח הינו בגדר המלצה בלבד בעבור אנשי הפרקליטות הצבאית וכי רק לאחר בדיקת הראיות בפרקליטות יוחלט האם יש מקום להעמיד לדין קצינים על אחריותם למותם של שני החיילים.

ביניש תטען היום בבג"ץ: מותר לשלוח את כוח השוטרים להאיטי

מאת מיכל גרייבסקי

בג"ץ ידון היום בסמכות הממשלה והחלטתה לשגר שוטרים להאיטי. בג"ץ יתכנס בהרכב של חמישה שופטים בראשותו של נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר.

לאור חשיבות הנושא תייצג את הממשלה פרקליטת המדינה דורית ביניש. זאת בתשובה לעתירתו של נועם פדרמן, דובר תנועת "כך", נגד שיגור כוח השוטרים המתנדבים להאיטי. פרקליטות המדינה תציג מסמך בן 12 עמודים המפרט את הסיבות מדוע לדעתה אין סתירה בין שיגור כוח ופקודת המשטרה.

במסמך שיוצג היום לפני שופטי בג"ץ טוענת פרקליטות המדינה כי דינה של משלחת המורכבת מאנשי משטרה אינו שונה מדין כל משלחת ממשלתית אחרת. העובדה שהמשלחת מורכבת מאנשי משטרה דווקא, אינה רלוונטית כלל, שכן אין מדובר במשלחת של משטרת ישראל, אלא במשלחת של מדינת ישראל, המורכבת מאנשי משטרה.

בסיום תשובתה לבג"ץ מוכיחה דורית ביניש כי מדיניות חוץ שייכת לאותם נושאים שאינם מתאימים להתערבות משפטית.

למרות נימוקים אלו של פרקליטות המדינה יצטרך בג"ץ להחליט היום אם שיגור משלחת השוטרים להאיטי אינו נוגד את פקודת המשטרה, הקובעת כי נוכחותה של המשטרה מחוץ לגבולות ישראל מותרת, נחוצה להגנת המדינה.

כרמלה בוחבוט נידונה לשבע שנות מאסר; גורמים משפטיים:

גזר דין קל היה מתפרש כאישור לנשים מוכות להרוג את בעליהן

כרמלה בוחבוט: "אני מקבלת את העונש בכיף, לא רוצה עירעורים רק שהילדים יבינו אותי ויסלחו לי ● הח"כים נעמי בלומנטל ודליה איציק מתחו ביקורת על פסק הדין: אין בו מידה מספקת של התחשבות

מאת שמעון וייס

גורמים משפטיים, שעקבו אחרי משפטה של כרמלה בוחבוט, אמרו אתמול בעקבות גזר הדין הקשה כי "השופטים נקלעו לפינה וגזר דין קל היה מתפרש כמתן אישור לנשים להרוג את בעליהן, גם אם הן נשים מוכות, וכל אשה היתה עושה דין לעצמה".

לדברי מקור משפטי בכיר, אילצו שופטי בית המשפט המחוזי בנצרת להטיל על בוחבוט עונש מאסר ממושך, חרף מצבה הקשה והעדויות המזעזעות והתערבותן של שדולת הנשים וחברות כנסת אחרות שקראו לבית המשפט להקל בעונשה, בעקבות הטרגדיה הקשה שעברה.

יצויין כי ההערכה בקרב כל הגורמים שטיפלו בנושא, ולא רק בני משפחת הנאשמת, היתה שעל כרמלה בוחבוט יגזרו, לכל היותר, שלוש שנות מאסר, לנוכח העובדה כי הרגה את בעלה כדי להגן על עצמה ועל ילדיה. גם העובדה שהפרקליטות באותה להמיר את האישום להריגה, ולא להאשימה ברצח, הוסיפה לתחושה כי בית המשפט יקל בעונשה של בוחבוט.

בנסיבות הקשות שבהן פעלה כרמלה בוחבוט, הן גם קראו לרשויות לעקוב ביתר רצינות וביסודיות אחרי נושא האלימות במשפחה ולהגן על נשים מפני בעליהן קודם שמתרחשות טרגדיות שכאלה.

שדולת הנשים בישראל קראה לערער על גזר הדין ולאמץ את הפסיקה האמריקאית, שמכירה בטענת נשים מוכות כי מדובר בהגנה עצמית. גם שדולת הנשים טענה כי מדובר בעונש חמור מדי בהתחשב בכל הרע שעברה בוחבוט.

(ע). כרמלה בוחבוט בת 40, שנדונה אתמול לשבע שנות מאסר בבית המשפט המחוזי בנצרת, אמרה לאחר גזר הדין: "לא איכפת לי כמה שנים קיבלתי. אני מקבלת את העונש בכיף. אני לא רוצה עירעורים ולא רוצה כלום, אלא שרק הילדים יבינו אותי ויסלחו לי. אני מקווה שהם אכן יסלחו לי. רק אתם בחוץ – אנא שמרו על הילדים שלי. כל חיי זה הילדים. אני סבלתי בשבילם ואני שבה ומתנצלת – תשמרו לי על הילדים".

יצחק בוחבוט, בן 22, אחד מארבעת ילדיה, אמר כי נכון שניתן לומר שקיימים מעונות לנשים מוכות וקיימת משטרה. "אבל כשאתה יודע שלאחר שתתלונן תחזור הביתה והעולם שלך יתהפך, אז בשביל מה ללכת ולהתלונן? זו היתה המציאות. יש הרבה נשים מוכות בארץ, לא נראה לנו שקיים מוצא מהדרך הזאת. לא היה מה להתלונן, זו המציאות שקיבלנו בבית, וחשבנו שכך צריך לנהוג, איש לא הראה לנו משהו אחר".

בתשובה לשאלה מדוע לא סיפר על שאירע בבית במסגרת השנים בזמן שהוא ואחיו, השיב יצחק בוחבוט: "אתה גם מתבייש. בסך הכל זו המשפחה שלך ולצערך אתה לא יכול לספר את הסיפור הזה לכל אחד. לא היתה ברירה אחרת אלא לשתוק". הוא הוסיף, כי משמעות גזר הדין שאמו תשתחרר כאשר יגיע לגיל 30.

אחיו איתן, שבעת המקרה היה חייל, ובנשקו מסוג גלילון השתמשה אמו בהריגת בעלה, אמר כי בית המשפט החמיר יותר מדי עם אמו: "שבע שנים זה הרבה מאוד זמן. מאז המקרה, אנו בקושי מסתדרים בבית ואני לא יודע מה יהיה אחרי שבע שנים".

הסניגור דוד שפיגל אמר, כי גזר הדין חמור וקיצוני וציין את הנסיבות שהובאו בפני בית המשפט, אשר היה עד להן ואף הסכים איתן. "לבוא ולומר שהנאשמת היתה יכולה למנוע את ההתעללויות אילו היתה מתלוננת – זה לעג לרש. אם הבנים, המשפחה והבוגרים שמסביב, שלא סבלו מהאיומים, לא יכלו להתלונן, כיצד הנאשמת, שסבלה את זה על גופה והיתה תחת שלטון אימים, יכלה להתלונן. איך אפשר לבוא אליה בדרישה כזאת?".

עו"ד שפיגל אמר, כי בכוונתו לערער על גזר הדין בבית המשפט העליון.

וח"כית לב ארי, מנהלת המחלקה למניעת אלימות במשפחה בנעמת, שנכחה גם היא בדיון, אמרה: "התגובה הינה קשה. אני חושבת ששבע שנים זה הרבה מאוד. מדובר במקרה של אשה שנרצחה נפשית כבר מזמן, והמעט נרצחה גם פיזית, והיא רק במקרה עדיין חיה. ציפיתי מבית המשפט שיקח בחשבון את כל הרקע האיום והנורא שבו חיה האשה".

"העונש שגזר בית המשפט בנצרת על כרמלה בוחבוט כבד מאוד, כבד מדי, בהתחשב בעובדה שכרמלה למעשה כבר ריצתה עונש של 20 שנה: 20 השנים שבהן היתה נשואה לבעל אלים שהתעלל בה נפשית ופיזית, 20 השנים בהן נגזל ממנה צלם אנוש", אמרה אתמול יו"ר נעמת עו"ד עפרה פרידמן.

שדולת הנשים בישראל קראה לבוחבוט לערער על גזר הדין.

הנסיך חסן הודיע לקלינטון: ירדן רוצה לחתום הסכם שלום עוד השנה

ההסכם ייחתם בדצמבר – מסרו פקידים בפמליית פרס לאחר המפגש בוושינגטון; המכשול העיקרי – מחלוקת בשאלת המים

מאת כתבנו בוושינגטון

יורש העצר הירדני, הנסיך חסן, הודיע אתמול לנשיא ארה"ב ביל קלינטון שירדן מבקשת לחתום עוד השנה על הסכם שלום עם ישראל. פקידים ישראלים בפמליית שר החוץ שמעון פרס אמרו לאחר פגישתו עם הנסיך חסן והנשיא קלינטון, כי החתימה צפויה כבר בחודש דצמבר השנה.

שני האורחים הבהירו לנשיא כי המכשול העיקרי בדרך לחתימה על ההסכם מתמקד במחלוקת בשאלת המים. פרס הדגיש כי ארה"ב יכולה לסייע במידה מכרעת להתגבר על מכשול זה, על ידי גיוס הקהילה הבין־לאומית לסייע בפיתוח מקורות מים חדשים. ארה"ב הסכימה לסייע בהשגת מימון של הבנק העולמי לסקרי היתכנות של תוכנית לבניית שני סכרים, שיספקו לירדן כ־100 מ"ק מים לשנה, ולעשות בדיקה של תוכניות פיתוח לפתרון מצוקת המים במזרח התיכון בטווח הארוך, שעלותן נאמדת ב־13 מיליארד דולר לעשר שנים. התוכנית תאפשר את שילובן של סוריה ולבנון.

קלינטון הבטיח לחסן לבחון את בקשתה של ירדן לכונן הסכם סחר חופשי בינה לבין ארה"ב, דוגמת ההסכם עם ישראל, פתיחת עקבה בפני תיירים ישראלים, ובמקביל פתיחתה של אילת לתיירות ירדנית. בקרוב יוכרז על איזור עקבה־אילת אזור סחר ותיירות חופשי, הסידורים במעברי הגבול יהיו במתכונת סידורי המעבר לטאבה, בשלב זה לא יורשו בעלי דרכונים ישראלים להמשיך מעקבה לאתרים אחרים בירדן.

יורש העצר הודיע לקלינטון ולפרס כי בהסכמתה למעבר סחורות חופשי בינה לבין ישראל, הסירה למעשה ירדן את החרם מעל ישראל. הוא הוסיף כי עמדתה של ירדן בנושא החרם מתקדמת מזו שבאה לידי ביטוי בהודעתן של מדינות המפרץ.

במפגש המשולש, לציון שנה למפגש הפומבי הראשון בין מדינאי ישראלי לירדני, סקר הנשיא קלינטון את ההבנות שהושגו בערוץ המשולש, שהוקם אז בפגישה בינו לבין השר פרס והנסיך חסן. מעבר גבול שלישי בין ישראל לירדן ייפתח ב־15 באוקטובר. במהלך ביקורו באזור של מזכיר המדינה וורן כריסטופר, שישתתף בטקס פתיחתה של תחנת הגבול הנוספת באזור עמק בית שאן.

אנשי עסקים, תעשיינים, כתבים כלכליים וסוכני נסיעות ישראלים יבקרו בירדן במסגרת הכנת חבילות תיור וקידום עסקים. כן תוקם מרינה בים סוף במימון ראשוני של ארה"ב, וצוות משותף לישראל ולירדן יבדוק פרוייקט תעלת ים־סוף ים־המלח. הבנק העולמי יבדוק אפשרויות נוספות, בכלל זה תוכנית פיתוח "עמק השלום" באזור עמק הירדן, כולל פארק תעשיה הנמוכה בעולם בסמוך לים המלח.

הצדדים תומכים בהקמת מנגנון מימון אזורי לצורך פיתוח כלכלי. נוסח זה בא במקום הבנק האזורי שפרס ביקש שקלינטון יתמוך בהקמתו. ישראל, ירדן, מצרים והפלסטינים, התומכות בהקמת הבנק יגישו מסמך מפורט לוועידה הכלכלית [illegible], בפגישתה החודש, קזבלנקה בסוף החודש.

ההסכם על הקמת ועידות המזרח התיכון, דוגמת המנגנון האזורי, הכולל זכויות אדם, פיתוח כלכלי וצימצום מירוץ החימוש.

נעצרו שני חשודים נוספים בפרשת ההתארגנות המחתרתית בקרית־ארבע

מאת מיכל גרייבסקי והעתי"ם

היחידה הארצית לחקירות פשעים של המשטרה ושירות הביטחון הכללי עצרו בלילה שני חשודים נוספים בפרשת ההתארגנות המחתרתית בקרית־ארבע, ישראל בןאהרון ויחיאל הצרוני, שניהם תושבי הקריה.

בןאהרון (35), בעליו של מחסן לחומרי בניין, עלה לישראל מצרפת לפני כ־12 שנה והתיישב בקרית־ארבע. בןאהרון, כיינאי במקצועו, הוא חבר של שני עצורים אחרים בפרשה, איל טיבי ואורי ברוך. הצרוני (43), אב לתשעה ילדים, הוא אלקטרונאי במכון צומת לפתרון בעיות הלכה בגוש עציון.

אשתו של הצרוני, צופיה, סיפרה, כי השוטרים הגיעו לביתם בשעה 1:00 בלילה והוציאו את בעלה ממיטתו. "הם לא התחשבו בזה שהוא חולה. יש לו דלקת מפרקים והוא סובל בלבו".

צופיה אמרה, כי בעלה הכיר את הרב עידו אלבא כאשר הצטרף לשיעור דף הגמרא היומי שהונחה בבית הכנסת של הקריה. היא הדגישה, כי בעלה אינו קיצוני בדעותיו.

החוקרים שהגיעו לבית משפחת הצרוני טענו, כי הם עוצרים אותו על "שיבוש הליך משפטי". רעייתו טוענת, כי הצרוני קיבל צו התייצבות לחקירה בשבוע שעבר אולם בשל מחלתו נבצר ממנו להתייצב לחקירה.

בפרשת ההתארגנות בקרית־ארבע עצורים שבעה חשודים ונגד חשוד נוסף הוגש כתב אישום לבית־משפט השלום בירושלים.

מקורות המקורבים לחקירה מסרו, כי שני העצורים האחרונים חשודים בסיוע להתארגנות הימין הקיצוני.

ממשפחות העצורים נמסר, כי עד כה לא שמעו מהם דבר והם לא התקשרו לבתיהם.

ראש מועצת קרית־ארבע, צבי קצובר, אמר, כי "השב"כ דומה לדייג הזורק חכה אל הים. אולי יתפוס, אולי לא. הטעם הרע של הרדיפה הזו יישאר הרבה זמן. כך לא מנהלים עניינים".

אורי ברוך מעצורי ההתארגנות המחתרתית פתח בשביתת רעב

(ע). אורי ברוך, שנעצר בשבוע שעבר בחשד שהשתייך למחתרת היהודית, פתח בשביתת־רעב היום מעצרו. ברוך מסר לפרקליטו, כי לדבריו נאמר לו על־ידי חוקריו, כי הוא נחשד בייצור משתיק־קול למען אנשיו של הרב עידו אלבא.

תושבי קרית־ארבע, שנעצרו אתמול בבוקר, יחיאל הצרוני וישראל בןאהרון, עצורים במגרש הרוסים בירושלים.

אשתו של בןאהרון מסרה כי עדיין לא שמעה ממנו דבר וכי ידידיה פועלים כדי שתוכל להיפגש עם בעלה בימים הקרובים.

שני העצורים.

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

נתן שרנסקי סחט תיקו מאלוף העולם בשחמט

(עט). נתן שרנסקי כהן אמש תוצאת תיקו מפתיעה מאלוף העולם בשחמט, גארי קספארוב, במשחק סימולטני שקיים האלוף נגד נבחרת אישים, שאירגנה קרן תל אביב לפיתוח בתל אביב.

המשחק בין קספארוב לשרנסקי נמשך קרוב לשלוש שעות. מול אלוף העולם התמודדה נבחרת של 20 איש, שכללה בין היתר את שר האוצר לשעבר יורם ארידור, ח"כ מיכאל איתן, יו"ר בנק דיסקונט גדעון להב ושופט בית המשפט העליון בדימוס יעקב מלץ.

אלוף העולם גבר על מתחריו, אך לא הצליח להביס את שרנסקי. קספארוב יקיים היום מסיבת עיתונאים, ומשחק סימולטני נוסף נגד נבחרת הנוער של ישראל.

קספארוב לא הצליח לנצח את שרנסקי

עקב דברי הרב נריה

הרב לאו: נוסח התפילה לשלום המדינה לא ישונה

(עט). – "אינני מעלה על דעתי שינוי בנוסח של התפילה לשלום המדינה מכל בחינה שהיא", אמר אתמול הרב הראשי לישראל, הרב ישראל מאיר לאו, כהתייחסו להודעתו של הרב נריה שיש צורך בהכנסת שינויים בתפילה זו.

הרב לאו הוסיף, כי התפילה לשלום המדינה התקבלה במועצת הרבנות הראשית בתקופת קום המדינה על־ידי שני נשיאיה – הרבנים הרצוג ועוזיאל.

הרב ציין, כי בתפילה יש התייחסות למנהיגות המדינה. לדבריו, המשפט "שלח אורך ואמתך לראשיה, שריה ויועציה ותקנם בעצה טובה מלפניך", רלוונטי ומתאים.

הרב סיים את דבריו באמרו, כי כידוע "שערי תפילה לא ננעלו".

קלינטון ייפגש עם א־שרע בבית הלבן

לאחר הפגישה ישתתף שר החוץ הסורי במסיבת עיתונאים בנוכחות כתבים ישראלים; מקורות בירושלים: ייתכן שתושג פריצת דרך בביקור כריסטופר

מאת כתבנו בוושינגטון ומוטי בסוק

נשיא ארה"ב ביל קלינטון יועד ביום שישי בבית הלבן עם שר החוץ הסורי, פארוק א־שרע. תהיה זו פגישה שניה בין השניים, לאחר שגם אשתקד, במהלך ביקורו בארה"ב לרגל דיוני עצרת האו"ם, התקבל א־שרע לפגישה עם קלינטון. לאחר הפגישה ירצה השר הסורי בפורום של המכון למדיניות במזרח התיכון ויענה לשאלות עיתונאים, ובכל הנראה ישתתפו בו כתבים ישראלים באירוע.

שר החוץ שמעון פרס שוחח אתמול עם היועץ לביטחון לאומי של הנשיא, אנטוני לייק, על הערוץ הסורי, והדגיש את הצורך בפריצת דרך במהלך השנה הקרובה. פרס הדגיש את התפקיד החיוני שנועד לארה"ב בקידום המשא־ומתן בין ישראל לסוריה.

מקורות בוושינגטון אמרו כי א־שרע נעתר לפניותיהם של אנשי צוות השלום האמריקאי בעניין צעדים בוני אמון נוספים עם ישראל.

בנאום שנשא בעצרת הכללית של האו"ם בניו־יורק, אמר אתמול א־שרע כי סוריה קיבלה "החלטה אסטרטגית", וכי היא רצינית בשהיא מביעה את נכונותה להגיע לשלום, "שלום צודק שישיב את זכויות של כל אחד ואחד".

"עם זאת, עניין החזרת הגולן על־ידי ישראל לא יכול להיות נושא לפשרה", הוסיף. "על בסיס זה, תומכת סוריה בשלום אמיתי שיאריך ימים ויפרח, ללא יצירת מכשולים וללא כפיית תנאים".

"להטיל על תהליך השלום משקל כבד יותר מזה שהוא מסוגל לשאת, הוא דבר שלא תורם לשלום, אלא מסכן אותו", אמר א־שרע.

הוא התייחס לאומות האו"ם ולעיקרון של אי־רכישת שטחים בכוח, ושב ודרש נסיגה כוללת של ישראל מהגולן הסורי ומדרום לבנון.

כמו כן קרא השר לישראל להצטרף לאמנה לאי־הפצת נשק גרעיני, ולהעמיד את מתקניה הגרעיניים לפיקוח של הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית.

"הדבר יהיה צעד חשוב לקראת יצירת אווירה של אמון, שתתרום לשלום ולביטחון במזרח־התיכון", ציין.

"הגיע הזמן ששלום ויציבות ישררו באיזור. את זאת לא ניתן להשיג עם פתרונות למחצה ובאמצעות הסכמים הפוגעים בכבוד הלאומי ומעמידים בסכנה את האינטרסים של האומה", הוסיף.

אופטימיות בישראל

בישראל קיימת אופטימיות זהירה לקראת ביקורו הקרוב של מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, בתחילת השבוע הבא. מקורות מדיניים בירושלים סבורים כי יתכן והפעם תושג פריצת דרך בערוץ השלום הישראלי־סורי.

כריסטופר ויועציו יגיעו לירושלים ביום ראשון, בתחילתו של עוד מסע דילוגים במזה"ת. יחד עם המזכיר יגיע לירושלים גם צוות השלום שלו, בראשות דניס רוס. המזכיר ויועציו מתכוונים הפעם להשקיע את מירב זמנם בערוץ הישראלי־סורי. בירושלים קיימת הערכה, על סמך דיווחי צוות השלום של רוס לאחר ביקורו האחרון בדמשק, לא מכבר, כי יתכן והפעם תושג פריצת דרך במסלול השלום הישראלי־סורי, בעקבות הגמשת עמדות של הצד הסורי.

בירושלים מעריכים כי ההתקדמות בתהליך השלום הישראלי־ירדני וישראלי־פלסטיני, הודעת ערב הסעודית ונסיכויות המפרץ על ביטול החרם נגד ישראל, וכינון היחסים בין ירושלים למרוקו ותוניס, הגבירה את הלחץ על הנשיא חאפז אל־אסד לכיוון השלום. בירושלים מעריכים כי ההודעה האמריקאית על הפגישה בין קלינטון לא־שרע, מעידה כי ארה"ב הצליחה להטיל את כל כובד משקלה על סוריה כדי שזו תגלה גמישות גדולה יותר בשיחותיה עם ישראל.

אם אכן תושג פריצת דרך בערוץ הסורי, יחזור כריסטופר לישראל ולדמשק לקראת סוף החודש, למסע דילוגים נוסף.

ראש ממשלת מרוקו: ועידת קזבלנקה פירושה סיום החרם הערבי על ישראל

מאת מרים פוקס, ניו־יורק

ועידת קזבלנקה פירושה סיום החרם הערבי על ישראל – אמר אמש ראש ממשלת מרוקו בניו־יורק בפני ראשי ועדת הנשיאים, נציגי המועצה ליחסי חוץ, נציגי ישראל ואנשי עסקים מארה"ב מרוקו וישראל.

"לפי השקפתנו, מייצגת ועידת קזבלנקה את סיום החרם הערבי. אין זה אפשרי לדון בוועידה על נושאי כלכלה ומסחר ועדיין לקיים את החרם", אמר ראש ממשלת מרוקו עבד לטיף פילאלי, וכך חזר על דברים שאמר אמש לשר החוץ שמעון פרס בפגישה שקיימו השניים.

בארוחת בוקר מצומצמת אמר פילאלי כי ארצו תומכת בהכרזת מדינות המפרץ שהצהירו באחרונה על הסרת החרם העקיף על ישראל. פילאלי הכחיש שאפשר להתייחס לדבריו כאל הצהרה פומבית של ארצו באשר להסרת החרם הערבי מישראל.

"מרוקו הזמינה את סוריה להשתתף בועידת קזבלנקה", גילה פילאלי, אך מרוקו עדיין לא קיבלה את תשובת סוריה. גם סעודיה הוזמנה והכבר ענתה בחיוב להזמנה המרוקאית לקחת חלק בוועידה.

ראש ממשלת מרוקו נשאל האם ארצו מקיימת קשר עם נשיא סוריה, חאפז אסד, ותשובתו היתה "לא". עם זאת הוסיף פילאלי שהוא תקווה שתהליך השלום בין סוריה וישראל יתקדם בצורה חיובית. לדבריו, "יצטרכו ישראל וסוריה לבסוף להגיע להסדרים ובשלב זה תיקח גם סוריה חלק באירועים הכלכליים באיזור".

פילאלי נשאל על אפשרות הקמת בנק איזורי לפיתוח המזרח־התיכון ואמר כי הוא מקווה שרעיון הבנק יתממש כתוצאה מועידת קזבלנקה.

ראש ממשלת מרוקו אמר למשתתפים שמאז 1974 מנסה ארצו לפתח דו שיח עם ישראל ונסתה להשפיע על מנהיגי ארצות ערב להצטרף למאמץ. "אנחנו שמחים שחזיון שלנו הפך למציאות", אמר פילאלי והוסיף: "ועידת קזבלנקה היא דרך נוספת לעידוד השלום".

פילאלי פנה למשקיעים אמריקאים להשתתף בוועידת קזבלנקה. "אנו מעוניינים בדו שיח לא רק עם ממשלת ארה"ב אלא גם עם הסקטור הפרטי", אמר פילאלי. הוא הוסיף שהסקטור הפרטי האמריקאי יכול למלא תפקיד חשוב בעיצוב המזרח התיכון.

"ברוכים הבאים למרוקו" – סיים את דבריו.

רבין מחה בפני עורכי העיתונים בשפה הרוסית על דברי השרה נמיר

מאת מוטי בסוק

ראש הממשלה, יצחק רבין, נפגש אתמול בלשכתו עם עורכי העיתונים בשפה הרוסית כדי למחות באוזניהם על דברי השרה אורה נמיר בגנות העלייה מחבר המדינות.

בפגישה, שנערכה בלשכתו בכנסת במהלך הדיון הסוער, חזר ראש הממשלה והביע את הסתייגותו מדברי נמיר על העלייה הרוסית, המשפטים, לדבריה, בוטים, נכים ואמהות חד־הוריות. לדבריו, העלייה היא נשמת אפה של המדינה. ישראל הוקמה כדי לקלוט כל יהודי והיא תמשיך לעשות זאת, ויהיה המחיר אשר יהיה.

רבין הדגיש, כי דברי נמיר אינם מקובלים עליו ואינם משקפים את מדיניות הממשלה. לדעתו, העלייה מחבר המדינות היא נכס חשוב למדינה והיא עולה שבעה מונים על המחיר שהמדינה נדרשת לשלם עבורה.

ראש הממשלה אמר אתמול למקורבים, כי בשעתו הפסידה העבודה בבחירות בשל הצהרותיו של דודו טופז והוא חושש מההשלכות שיהיו לדברי נמיר בקלפי בבחירות לכנסת, בעוד שנתיים.

מנהל מח' הכספים אמר לי שהוחלט להעניק בחשאי לדיניץ 2,500 דולר

עדת התביעה עמירה דותן:

(עט). – "מנהל מחלקת הכספים בסוכנות אמר לי שהוחלט להעניק לדיניץ 2,500 דולר על חשבון הוצאותיו. הוא אמר לי שיש לשמור זאת בסוד. מדובר בארגון שיש בו שני מוקדים פוליטיים והיה ברור שלאנשי המוקד האחר אסור לדעת על־כך" – אמרה אתמול עמירה דותן, עדת התביעה השניה במשפטו של יו"ר הסוכנות לשעבר, שמחה דיניץ.

דותן היתה קצינת ח"ן ראשית ובשנים 88-92 היתה ראש משלחת הסוכנות בצפון אמריקה.

העדה אמרה ביום הרביעי של שלב העדויות במשפטו של דיניץ, כי "הבינה שתפקידה, כפי שהובהר על כל הוצאותיו של דיניץ, בכרטיס האשראי שלו, שהיה שייך לסוכנות, הוא לאשרם בלבד וכי הביקורת האמיתית בנושא ההוצאות של הבכירים בסוכנות, נעשית בירושלים".

עוד הסבירה דותן בדיון כיצד עזרה למזכירתו של דיניץ, לפי בקשתו של היו"ר, לערוך בשנת 1991 את כל הוצאותיו הפרטיות, כפי שנתבקש לעשות כן על־ידי הגזברות בסוכנות.

בישיבת בית המשפט אתמול סיים את עדותו גם גדב שוקרון, עד התביעה הראשון. הוא אמר בדיון, כי "אחרי שקראתי מה שנכתב על עדותי בעיתונים ואת אי־הדיוקים שם, היו לי נדודי־שינה ובאתי בחשש להמשך עדותי".

שוקרון אמר את הדברים במהלך חילופי דברים שהתנהלו בין בא־כוחו של דיניץ, עו"ד אורי זגמן, לבין בא־כוח המדינה עו"ד שמעון דולן. חילופי הדברים נסבו סביב ההשפעה שיש לדיווחים אודות עדותו של שוקרון על המשך עדותו ועל עדויותיהם של העדים הבאים במשפט.

דולן טען בדיון, כי היתה השפעה שלילית של הדיווחים בתקשורת על שוקרון וכי הדבר ישפיע גם על העדים הבאים, אותם תזמן התביעה. שוקרון מצידו השיב בשלילה לשאלת השופט אם שינה את עדותו, בשל הדברים שקרא בעיתון.

בדיון עלתה גם בעיית הדו"ח הלא מדוייק שערך שוקרון, ולפיו שוייכו הוצאות מתקופות ארוכות לימים בודדים בהם שהה דיניץ בחו"ל, ובכך עיוותו את תמונת הוצאותיו של היו"ר. עו"ד זגמן שאל את שוקרון מדוע לא עשה דבר ליידע את התקשורת, כי ישנו דו"ח חדש, נכון יותר מהדו"ח הראשון שהודלף לעתונות, ובכך היה מתקן את הרושם המעוות שיצר הדו"ח הראשון שערך.

רבין ומיטראן שיגרו ברכות

שריקות בוז ליוו הקרנת הבכורה של סרטו של קלוד לנצמן "צה"ל"

מאת גדעון קוץ, פריס

באולם קריית המדע בפריס נערכה אתמול הקרנת בכורה חגיגית של סרטו של קלוד לנצמן המוקדש לצה"ל. הקהל קיבל בתשואות את חלקו הראשון של הסרט (שבו זכה לנצמן בשיתוף פעולה נרחב של צה"ל ומפקדיו) אך ההקרנה הסתיימה בשריקות בוז וקריאות גנאי לא מעטות על העיסוק בנושא השטחים.

"הגורל רצה שסרט זה יוצג בשעה שבמזרח התיכון נפתחים שבילי השלום. צירוף מקרים זה הוא סמלי כמוהו כמו סיום חגיגי לסרט. בערב הקרנת הבכורה אני מאחל שיתגשמו רצונם של האנשים אשר אחרי שעשו מלחמה הולכים לעשות שלום", כתב בברכתו נשיא צרפת פרנסואה מיטראן.

ראש הממשלה יצחק רבין אמר בדברים ששיגר לבאי ההקרנה כי "צה"ל הוא צבא עלית השונה מכל צבאות העולם ועל כך באתגר". קלוד לנצמן אמר כי אינו סבור שהצבא יצא מהאופנה בתקופה זו של תהליך השלום: "בלי צה"ל שאלת השלום לא היתה עומדת על סדר היום. ישראל לא היתה קיימת. רציתי להסביר לעולם מה שישראל שכחה להסביר והוא, שהיא שפכה גם דם רב, וכי על החיילים של ישראל אף פעם לא מדברים". הקהל הרחב מגלה לדבריו את הייחוד של צה"ל: "הצבא עבור הקהל היום הוא זה שדרס מפגינים בכיכר טיאן אן מן. כאן הוא מגלה שהצבא יכול להיות משהו אחר".

חמש השעות של הסרט נפתחות ב"תיבת התהודה" לשואה, בתגובתו של לנצמן, בזכרונות טראומת מלחמת יום הכיפורים. בסגנונו המוכר של לנצמן מובאות עדויות על רקע נופים עכשויים, או צילומים בשטח במהלך אימונים ופעולות. כל עוד כוכבי הסרט הם פרחי טייס וצנחנים, אביגדור קהלני, יאנוש בן־גל, יוסי בן־חנן, אריק שרון, ישראל טל ו"המרכבה", הרמטכ"ל אהוד ברק בנאומו החגיגי על בירת, העיקר במרשמת אהבתו על הגבולות בשביל "הגל" בחוקת הלוחמה" מתקבל בתשואות. אך בחלקו השני הגל השחר לעסוק בתשואות מריבים בנושא של השטחים. הראיון עם הסופר דויד גרוסמן שטען כי ישראל איבדה שם את נשמתה, או עם עו"ד אביגדור פלדמן, בנושא עינויי אסירים, איבד לנצמן את אהדת הקהל, רובו ככולו יהודי. באולם נשמעו שריקות בוז וטענות, כי החלקים אלה אינם קשורים לצה"ל, מסייעים לתעמולת האויב. הקהל אילה נתוצא אוהדו לדברי הגורכים של מתנחל.

את צה"ל ייצג בהקרנה החגיגית הדובר תת אלוף עמוס גלעד. הרמטכ"ל הצרפתי לא הגיע משום ששהה בארץ. נכחו אברים בין השאר, שגריר ארה"ב והשרה, קהירתה לפר אשר צרפתית, וראשי הקהילה היהודית.

בסוף החודש תוצג הקרנת בכורה חגיגית בישראל, במעמד נשיא המדינה וראש הממשלה. כל ההכנסות מההקרנה בפריס הוקדשו לקרן לבי"א.

בכירי ההנהגה הקודמת בהסתדרות קיבלו "המחאות שי" כדי לתת מתנות באירועים שהוזמנו אליהם

(עט). – בכירי ההסתדרות בהנהגה הקודמת נהגו לקבל "המחאות שי" מתקציב ההסתדרות, כדי לתת מתנות באירועים שהוזמנו אליהם, כמו בריתות, חתונות ובר־מצוות, במסגרת תפקידם הציבורי – נמסר אתמול ב"קול ישראל".

אחרי שהנהגת "חיים חדשים" בהסתדרות, חשפה את תנאי עבודתם של חברי ההנהגה הקודמת, שקיבלו בין היתר כלי רכב, הוצאות נסיעה באוטובוסים, משכורות גבוהות, השתכנות אש"ל ללא הגבלה ועוד, התברר באחרונה כי חבר הוועדה המרכזית המכהן כראש אגף, היה זכאי לקבל מההסתדרות סימון להמחאות שי.

נודע, כי בגלל "ריבוי האירועים" בהם השתתפו חברי הוועדה המרכזית, נקבע נוהל לפיו ישלח חבר הוועדה את ההזמנה שקיבל לגזברות, זו תשלח לו "המחאות שי" בסך של 150 ש"ח. בשנה שעברה הסתכם הסכום שהוקצב למתן ההמחאות ב־14 אלף ש"ח.

נמסר עוד, כי יו"ר ההסתדרות חיים רמון והמזכיר חיים אורון הורו על ביטול מיידי של סעיף זה. אורון אמר כי הוחלט על הפסקת הנוהל הזה, משום שמעגל המשתמשים בסידור גדל והלך משנה לשנה, ללא שליטה. יחד עם זאת, הדגיש כי "לא מדובר בהרבה כסף, וההשיפות במקרים כאלה לא מעילות להסתדרות".

יו"ר סיעת העבודה בהסתדרות, חיים הברפלד, מסר בתגובה כי התקציב בהסתדרות עבור שי לאירועים, בהם השתתפו בכירי הוועדה המרכזית, עמד תחת פיקוח מלא, שכלל את כל האישורים הנדרשים. "זהו נוהג מקובל שאיש ציבור המשתתף באירועים רבים כל השנה, בתפקיד בלבד, מקבל הקצבה לתשורה קטנה", אמר.

בתגובה להאשמות רמון

הנהלת "דבר": הנהגת ההסתדרות אחראית להידרדרות מצבו של העיתון

(עט). – פנייתו של ח"כ חיים רמון למשטרת ישראל בתלונה בדבר ניהולו של "דבר" יצר רושם מוטעה, כי מדובר בהנהלתו הנוכחית של העיתון, הודיעה אתמול הנהלת "דבר".

בהודעה שפרסמה הנהלת "דבר" נאמר, כי לעיתון אין מועצת מנהלים זה מספר שנים ולח"כ חיים רמון ידועה עובדה זו היטב. לפיכך האשמותיו מגיעות בכתובת הנוכחית המנהלת את העיתון זה למעלה משנתיים ללא מנכ"ל קבוע, ללא מועצת מנהלים וללא יו"ר מועצת מנהלים. במצב זה אין אפשרות לאשר מאזנים, גם הם שנתיים למסחבנות, האמורים על־פי החוק להיות מאושרים על־ידי מועצת מנהלים.

יו"ר מועצת המנהלים האחרון, אהוד צמית, התפטר מתפקידו לאחר ששהה תקופה ארוכה בחופשה ללא תשלום, אך לא מונה לו מחליף על־ידי הנהגת ההסתדרות הקודמת. כמו כן לא מונו חברים חדשים למועצת המנהלים לאחר שפרשו חבריה הוותיקים מחברותם.

פניות עורכי העיתון אל ראשי ההסתדרות לדאוג למינוי מיידי של מועצת מנהלים נותרו ללא מענה. בין השמות שהועלו על־ידם לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים היו ח"כ דורון שדה, כיום מנכ"ל משרד התחבורה, עו"ד בני כהן וצבי טימנה, העורך הראשי של "על המשמר".

אי־מינויים של מועצת המנהלים ויו"ר מועצת המנהלים מנע, לדברי הנהלת העיתון, הפעלתן של תוכניות הבראה שהוכנו על־ידי מ"מ המנכ"ל והוגשו למנכ"ל ההסתדרות, הוועדה המרכזית. הוולמה על ביצוע תוכנית ההבראה תלויה במקורות תקציביים לתשלום פיצויי פיטורים, על־פי המתחייב מההסכמים הקיבוציים שנחתמו בין הנהלת העיתון להסתדרות בתקופת כהונתם של צבי אלדרוטי ואפרים ויניגר כמשבי ראש מועצת המנהלים. לפיכך, מהווה מועצת מנהלים, וחשש מהתנגדויות להנהגת ההסתדרות הקודמת ללא הנהלות, אף זו נשארה ללא מענה.

יו"ר בעלין, אומרת הנהלת העיתון, אך למרבה הצער גם הוא, כיו"ר חברת העובדים אינו דואג למינוי מועצת מנהלים ויו"ר מועצת מנהלים. ניהול מגעים תכופים עם יו"ר המעלה של חלק מהעיתונאים ומינויו של אחרים, ריינר לבדיקת מצבו של העיתון אינם יכולים להוות תחליף למינוי מועצת המנהלים, במיוחד במצבו הנוכחי של העיתון. המינוי נדרש באופן מיידי גם אם מועצת המנהלים והעומד בראשה יכהנו בתפקידם עד למכירתו של העיתון או הבראתו.

הנהלת העיתון מציינת, כי הגשת תלונה למשטרה לפני שהתאפשר לאנשים הקשורים בניהולו של העיתון במשך שנים להגיב על הטענות הכלולות בה גורמת עוול משווע למי שפעלו לטובת העיתון בתקופת כהונתם, ביניהם צבי אלדרוטי, ממקורביו ויועציו של ראש הממשלה, אהרון גונזאם, ממקורביו של חיים רמון, אמנון שיף, מנכ"ל "דלק", חנה גור ושמעון אבוזר, שכיהנו כחברי מועצת המנהלים.

רמון צודק בהכריזו כי "דבר" נמצא על־סף...

ביהמ"ש העליון בארה"ב דחה ערעור בעניין ג'ון דמיאניוק

וושינגטון (סוכנויות הידיעות). – בית המשפט העליון של ארה"ב סירב אתמול לדון בממצאי בית־משפט פדראלי לערעורים, לפיהם המערערים ביצעו מעשה הונאה כלפי בית־המשפט, בהסתירם ראיות במהלך הקירוב של ג'ון דמיאניוק.

בעתירה שהגיש משרד המשפטים התבקש בית־המשפט העליון לקבוע אם בוצע מעשה הונאה ואם התובעים פעלו שלא בתום לב.

בית־המשפט העליון דחה את העתירה ללא כל הסבר.

הערכאה המשפטית הגבוהה ביותר בארה"ב סירבה – ללא הסבר – לבטל פסק דין, שניתן בנובמבר בערכאה שניה נגד משרד המשפטים. נטען נגד המשרד כי הוא לא הציג ראיות לטובתו של דמיאניוק – מידע שהגיע מבריה"מ ומפולין ושהיה עשוי להביא לזיכויו – בפני בית־המשפט שהורה על הסגרתו לישראל ב־1986.

העתירה שהגיש משרד המשפטים ושנדחתה על־ידי בית המשפט העליון, אינה קשורה להליכים משפטיים אחרים לגבי דמיאניוק.

משרד המשפטים מוסיף לטעון, כי דמיאניוק הוא פושע מלחמה, גם אם הוא לא "איוואן האיום" מטרבלינקה.

מג'אלי: ישראל הכירה בריבונות ירדן על שטח שהיה שייך לה

רבת־עמון (עי"אי.אפ.פי). – ראש ממשלת ירדן, עבדול סאלאם מג'אלי, אמר שלשום, כי ישראל הכירה בריבונות ירדן על שטח הסמוך לגבול הצפון־מערבי של ירדן ואשר היה שייך עד עתה לישראל.

"יש לנו בצפון חלקת אדמה חשובה שעליה נמצאת תחנת כוח", הודיע מג'אלי במסיבת עיתונאים. "הישראלים הכירו בריבונות הירדנית על שטח זה, למרות שתחנת הכוח לא היתה שייכת לירדנים", הוסיף.

האזור שעליו דיבר מג'אלי נמצא בשליטת ירדן מאז מלחמת הקוממיות, שבה הוא נכבש במתקפה משותפת עיראקית־ירדנית.

אם הכרזותיו של מג'אלי יאושרו על־ידי ישראל, יהיה בכך ויתור על תביעתה על אזור זה.

"זה מהווה צעד גדול קדימה", אמר ראש הממשלה הירדני והוסיף, כי "מה שחשוב הוא להגביר את האמון בין שתי המדינות, ולנסות להגיע לפתרונות הולמים".

מזג האוויר

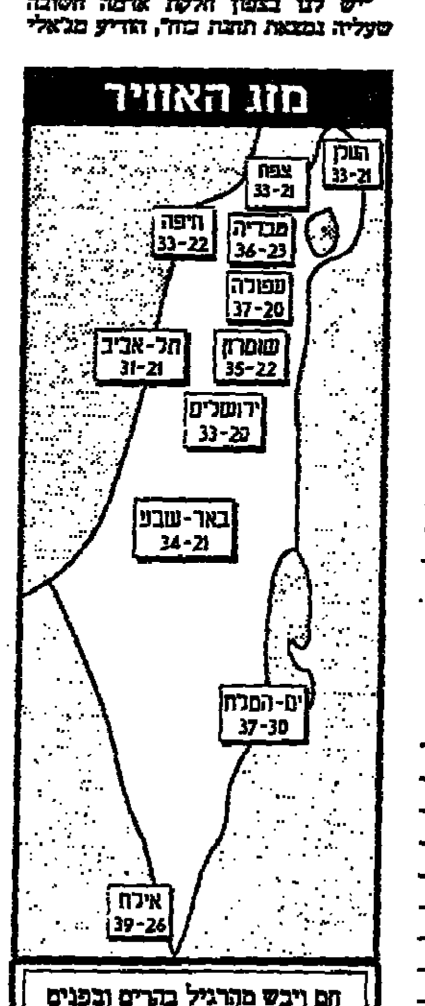

חם ויבש מהרגיל בהרים ובפנים הארץ הביל במישור החוף.

אמנון לוי ודן מרגלית ינחו את מוסף המוספים

מאת אביבה זלצמן

אמנון לוי ודן מרגלית, ינחו לסירוגין את מוסף המוספים של הטלוויזיה החינוכית בבקשו של יהודה מלצר. מוסף המוספים, תוכנית האקטואליה, המשודרת בכל יום שישי בשעה ארבע אחר הצהרים תשוב למתכונתה הקודמת בחודש נובמבר. מתכונת זו תתבסס על מוספי סוף השבוע ובמרכז כל תוכנית תועלה אישיות ציבורית, שתראיין, יחד עם מגיש התוכנית, אורחים "שעשו את השבוע".

אמנון לוי ודן מרגלית יהיו המנחים היחידים של ערב חדש, לעת עתה לאחר ששלי יחימוביץ' תעזוב את ההנחיה בעוד כשבוע.

צ'יאוס

עלה • 10, לב • 7, יהלום • 7, תלתן • 8

אמש בטלוויזיה/ מירי פז

אלם גברי חשוד

"מבט" – ערוץ 1; "ערב חדש", הטלוויזיה החינוכית.

בגזרה שבע שנות מאסר על כרמלה בוחבוט רשם בית המשפט המחוזי בנתניה שיא חדש בעיוות הדין כלפי נשים ואי־התחשבות בנסיבות ביצוע הפשע. גזר הדין המתמיה בהתעלמותו מהתחשב בנסיבות אלו העלה הבעה של תמיהה מסויטת על פניו של חיים יבין, שהסתפק בהבאת תגובותיהן של חברות הכנסת נעמי בלומנטל ודליה איציק. אף לא חבר כנסת אחד ממין זכר הגיב, גם לא שר בממשלה. נכון שהיתה פתיחה של מושב החורף בכנסת, שלא לדבר על פוליטיקה, אך האם ייחשבו אלו לנסיבות "מקילות" בתנאי האלם הזה? "כרם בדיניה", כך הגיב יצחק בוחבוט למשמע גזר הדין שהטיל בית המשפט על אמו, זו התגובה המתבקשת לנוכח האלם של הכנסת והממשלה ובמיוחד שר המשפטים השקול שלה.

משכנת הסיקור המצומצם, האגבית והסתמית שהקצתה מהדורת החדשות המרכזית של הערוץ הממלכתי לאייטם הזה היא מן הביזיונות הגדולים שלה. עורכי "ערב חדש" גילו קצת יותר תושיה כשראיינו את צדיק באור, שכן של משפחת בוחבוט. בדבריו הנוקבים אמר באור, כי כרמלה בוחבוט ריצתה 24 שנות כלא בתוך הבית המשפחתי שלה. אליהם התוספו עתה שבע שנות מאסר בבית הכלא של המדינה. "היזוג השני הוא בית הכלא שעליו לא ידעה כרמלה לפני שנכנסה אליו", סיכם באור.

טקס חתימת ההסכם הכלכלי־תיירותי עם ירדן בוושינגטון נראה כבר כמו רפליקה שחוקה מטקסים שהיינו בהם. שוב לחיצת הידיים המשולשת והחיבוק המקרב את שני מקדמי השלום בהוטון שנראה עכשיו מכבי. אפילו ציטוט מן המשנה מפי הנסיך חסן אינו מרגש כבר. שמעון פרס, שקיבל הפעם את כל הבמה והכבוד הראוי, המציץ דקות שידור יקרות בגלל הדיון בכנסת על סוריה והגולן. אבל זה קורבן נסבל בהתחשב בטקס הבא על אותה מדשאה.

דבר دبار DAVAR

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל	מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עיתון עובדי ישראל	עורך ראשי: ד"ר יורם פרי
המו"ל: "דבר בע"מ"	עורך אחראי: דניאל בלוך
נדפס בדפוס דבר בע"מ"	סניפים:
המערכת וההנהלה תל־אביב	בית "דבר" רחוב שונצינו 45 ת"א
רחוב שונצינו 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	טלפון: 5286141, מיקוד: 65233
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	ירושלים: רחוב הלל 16
פקסימיליה: 03-294783	טלפון: 02-256873
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	חיפה: רחוב הנביאים 27
5286156, 5281860, 5298032	טלפון: 04-620111
פקסימיליה מודעות: 03-298032	רחובות: רחוב הרצל 168
טלפון לפניות הציבור 07.30-22.00, 03-5286141	טלפון: 08-451381, 08-453798
	הפצה "ידי" 03-377056

הרמטכ"ל אהוד ברק נועד בלונדון עם עמיתו הבריטי

(ע). הרמטכ"ל, רב־אלוף אהוד ברק, החל אתמול את ביקורו בבריטניה, ונפגש עם מארחו, הרמטכ"ל הבריטי פילדמרשל, סר פיטר אינג'. הרמטכ"ל נפגש גם עם ראשי הקהילה היהודית שם.

אתמול בבוקר התקבל רב־אלוף ברק בטקס צבאי מלא ומשמר כבוד בידי מארחו, הרמטכ"ל הבריטי והחל את פגישותיו במשרד ההגנה.

הרמטכ"ל קיבל סקירות במטכ"ל הבריטי והשתתף בדיון על מדיניות הביטחון של בריטניה. בתום הדיון נועדו הרמטכ"ל ועמיתו הבריטי לפגישת עבודה.

5 לבנונים נפצעו בהפגזות צה"ל בדרום לבנון

צידון (ע־א.אפ.פ). — חמישה אזרחים לבנונים נפצעו אתמול לפנות בוקר בהפגזות ישראליות שכוונו לעבר כפר ליד רצועת הביטחון של דרום לבנון — מסר דובר מטעם משטרת לבנון.

שלושה גברים ושתי נשים נפצעו בכפר תבנית שליד נקודת המעבר המצוה כביסה לגיזרה המרכזית של רצועת הביטחון. ההפגזות הישראליות כוונו כמו כן לרכס אקלים אל־תופאח, מעוז אנשי חזבאללה, אך משם לא נמסר על נפגעים, הוסיף המקור.

כמו כן, קיימו מסוקי צה"ל טיסות סיור בגובה נמוך מעל איזור צור ומעל לגיזרה המזרחית של הבקעה הלבנונית, נמסר מהמשטרה.

מושב החורף של הכנסת נפתח בדיון סוער

ההתפרעות החלה כבר במשפט הראשון של רבין – במופע הווקאלי של צחי הנגבי

מאת דניאל בן־סימון

לקראת השעה ארבע ישבו כל חברי הכנסת במקומותיהם. נשיא המדינה התיישב במקומו והתכונן לעקוב אחר נאומיהם של ראש הממשלה וראש האופוזיציה. חברי־הכנסת קיבלו את כיסאם בקימה. אז עלה ראש הממשלה לדוכן הנואמים. ההפרעות החלו כבר במשפט הראשון. זימזום מוסיקלי השתרבב לפתע לתוך הנאום. חברי־הכנסת לא ידעו מניין הוא בוקע. תוך כמה שניות התגבר הזמזום והעיניים הופנו לעבר ח"כ צחי הנגבי. מכשיר הקלטה גדול מימדים הוצב על שולחנו וממנו בקע קולו של רבין האומר: "כל מי שיורד מרמת הגולן, מפקיר את בטחון מדינת ישראל".

היו"ר שבח וייס זעק בכעס: "אני מבקש שתעזוב את האולם. אני קורא לך לסדר, קריאה ראשונה, קריאה שניה, קריאה שלישית, תעזוב את האולם".

הנגבי לא מש מכסאו. הוא המשיך להפעיל את מכשיר ההקלטה תוך התעלמות מוחלטת מאזהרת היו"ר. יצחק רבין עמד על הדוכן וחייך לנוכח המהומה.

ארבעה סדרנים הקיפו את הנגבי וביקשו ממנו לעזוב את האולם. הוא המשיך לשבת. וייס: "בושה וחרפה מה שאתם עושים פה. אני מבקש להוציא אותו מהאולם. ככה זה לא יילך".

ביציע האורחים ישבו כמה עשרות חרדים ומחאו כפיים לנוכח ההצגה של הנגבי.

רבין תוך הנפת יד מזלזלת: "אין דבר, מי שהסכים לפיגוי רפיח שלא ידבר..."

הסדרנים המשיכו להתווכח עם הנגבי. וייס: "ביקשתי להוציא אותו מן האולם. אני מעדיף שייצא לבד. זה מאוד לא נעים. תוציאו את המכשיר קודם".

הנגבי החל לקום באיטיות מופגנת. הוא פסע לעבר היציאה מהאולם.

וייס: "איזו חוצפה.. זו בריונות פרלמנטרית. בריונות שכזו".

רבין לעבר הנגבי: "איפה היית בימינית?"

עתה היפנה רבין את דבריו לאנשי הגולן: "לראשונה מאז קמה המדינה, קיים סיכוי לשלום עם סוריה. שלום עם סוריה הוא במידה רבה, מפתח לשלום כולל. אני רוצה לשאול אתכם, תושבי רמת הגולן: "מה עלינו לעשות? לא לנסות? לא לעשות מאמץ כדי להגיע לשלום? לדחות על הסף את האפשרות לשים קץ לכל המלחמות?"

"לא רק אני חייב תשובות לאזרחי ישראל, כולל תושבי רמת הגולן. גם אתם בגולן חייבים תשובה. לא רק עמק מטעי תפוחים יש בגולן. ברמת הגולן נמצא גם עמק הבכא. הולכתי לתת סיכוי לשלום עם סוריה. אם הליכה לשלום היא שינוי עמדה, אז כן – שיניתי את עמדתי", אמר רבין.

אחרי שפירט את מרכיבי השלום עם סוריה איחל רבין לחברי הבית שיוכל לבוא בקרוב ולבשר לעם ישראל: "הבאנו שלום עליכם".

אחריו עלה בנימין נתניהו לדוכן הנואמים. כעבור כמה שניות מתחילת נאומו אירעה תקרית נוספת שבעקבותיה נטש ראש הממשלה את האולם. זו הפעם השנייה תוך שבועיים שרבין מאבד את עשתונותיו לנוכח נאומו של ראש האופוזיציה.

נתניהו פתח את דבריו בביקורת על דברי השרה אורה נמיר לפיהם צריך להגביל את העליה הקשישה, הבאה מארצות חבר העמים. נתניהו: "יש לי ביקורת קשה על הסתלקות ממשלתך מעקרונות מנחים של הציונות, מהעיקרון שרק אנחנו ולא זרים יגנו עלינו. אבל אתמול שמעתי הסתלקות נוספת מפי שרה בממשלתך".

רבין קם ממקומו נסער: "לא אמת.."

נתניהו: "שדיברה על עיקרון של סלקציה, סלקציה בעליה".

רבין נסער: "אם ראש האופוזיציה לא מסתלק מאמירתו שהממשלה הזאת הסתלקה מעקרונות הציונות... אני יוצא מהאולם".

קריאות מספסלי האופוזיציה: "צא, צא... בושה וחרפה".

דוד מגן: "תתבייש לך. נשיא המדינה יושב כאן".

רבין לא נענה לקריאות ויצא מהאולם. הסערה בספסלי האופוזיציה נמשכה רגעים ארוכים.

מיקי איתן: "אדוני היושב־ראש, אתה צריך לשמור על כבוד הכנסת ולגנות מה שעשה כאן ראש הממשלה".

וייס: "חברי־הכנסת, יש לראש הממשלה אפשרות לעזוב את האולם כמו כל חבר־כנסת, למרות שאני לא אוהב את הרעיון".

ראש הממשלה חזר כעבור כמה רגעים לאולם, בהתערבותו של נשיא המדינה. הלה שיגר את עוזרו אריה שומר ליו"ר הכנסת עם בקשת הנשיא. וייס פעל בהתאם וקרא לראש הממשלה לחסל את התקרית ולשוב לאולם. הקריאה הגיעה לאוזניו וראש הממשלה שב לשמוע את דברי נתניהו.

נתניהו: "ראש הממשלה מנסה להתכחש להבטחות שלו. הוא הבטיח שלא יהיה משא־ומתן עם אש"ף ועוד הבטחות רבות (נתניהו מנה שש כאלה). אבל את כל ההבטחות אתה מפר בצורה גסה. אמרת גם שבעת שלום לא נרד מרמת הגולן. אחר כך אמרת: רק כמה סנטימטרים, אחר־כך זה הפך לכמה קילומטרים. אחר כך אמרת נסיגה בגולן ולא נסיגה מן הגולן. ומה אתה אומר היום? לא אמרת זאת במפורש, אבל כולם יודעים שאתה תפר נסיגה מכל הגולן, עד הכינרת. במדיניות הויתורים המפליגה של הממשלה שלך, הרסת את הסיכוי שאסד יוותר על תביעותיו בגולן. לכן הברירה שעומדת לפנינו היא: או הקו הגבוה או קו הכינרת".

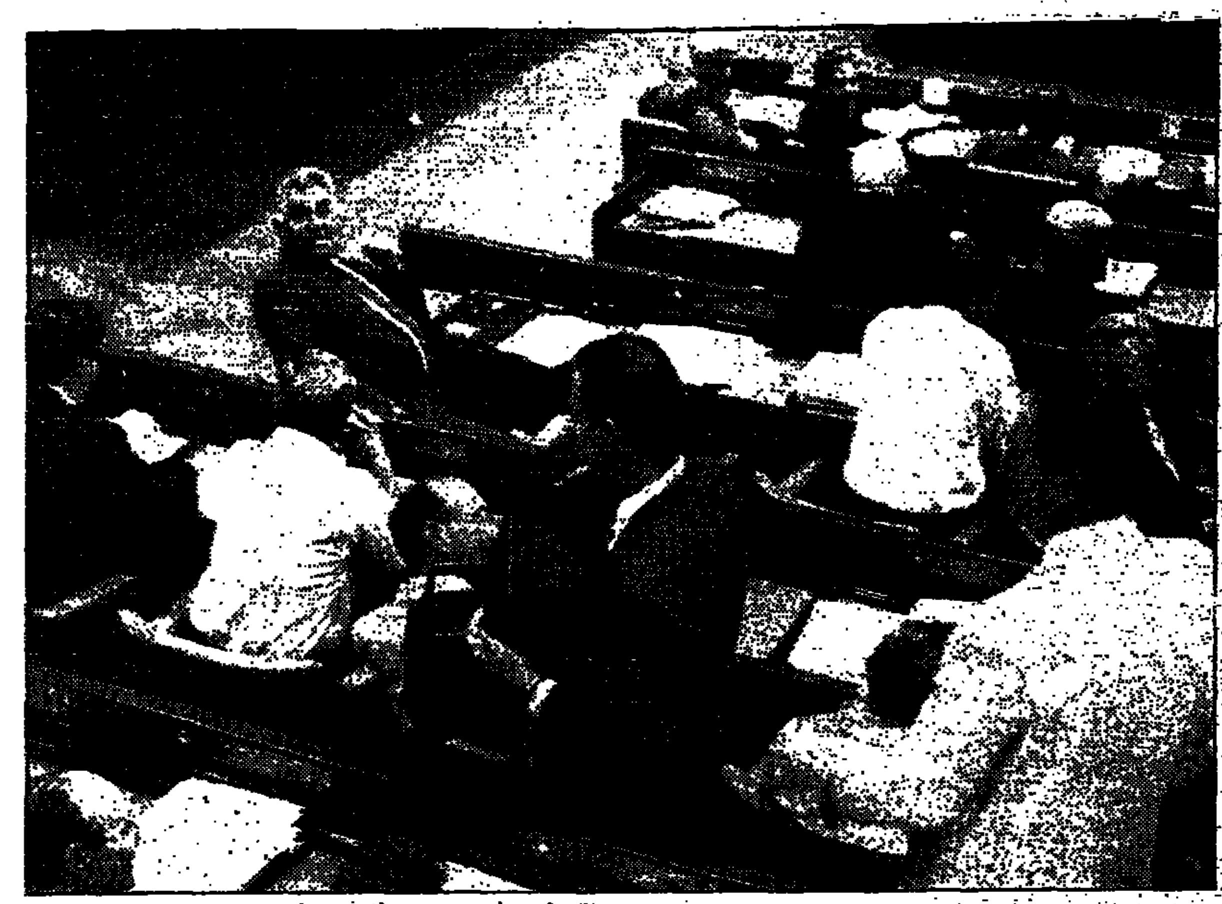

צחי הנגבי נרגם מתעמת במליאה עם מכשיר הטייפ שהביא מהבית לשולחנו הגורש מן המליאה (צילום: יצחק הררי)

ראש הממשלה נועד עם ראש המועצה האזורית גולן

וולמן: הפערים נותרו בעינם – עלינו להחריף המאבק

מאת אמיר גוימן

ראש הממשלה, יצחק רבין, נועד אמש עם ראש המועצה האזורית גולן, יהודה וולמן. הפגישה התקיימה בלשכת ראש הממשלה בכנסת ונמשכה כ־45 דקות.

היתה זו פגישתו הראשונה של רבין עם נציג מטה המאבק של יישובי רמת הגולן מאז הורדפו את מאבקם. וולמן, אחד הפעילים המרכזיים של מפלגת העבודה בגולן, הגדיר את הפגישה כחידוש ערוץ הקשר הישיר בין פעילי הגולן לבין ראש הממשלה.

בתום הפגישה אמר וולמן, כי הפערים בין עמדותיו של ראש הממשלה לבין עמדות אנשי הגולן נותרו בעינם, וכי מדובר בפערים גדולים.

בפגישה, שבחלקה התנהלה בארבע עיניים ובחלקה השתתף גם מנהל לשכת ראש הממשלה, איתן הבר, נידונו בעיקר שני נושאים – התהליך המדיני ופיתוח רמת הגולן.

השיחה עסקה, בין השאר, במאבק שמנהלים אנשי רמת הגולן. וולמן אמר, כי לדעתו התרשם ראש הממשלה מן העוצמה שהפגינו ומהתמיכה שגייסו למאבקם, וכי הדברים נגעו ללבו, אף כי לא השפיעו על עמדותיו. עדות מסייעת לכך סיפק רבין גם בדבריו במליאת הכנסת, כאשר פנה באופן ישיר ויוצא דופן אל ראשי הפעילים.

לנוכח יחסו זה של ראש הממשלה, אמר וולמן, הוא משוכנע שיש להמשיך בקו שנוקט מטה המאבק ולהחריף את המאבק.

יו"ר ועד יישובי הגולן, אלי מלכה, שנכח אתמול בכנסת בעת נאומו של רבין, אמר, כי ראש הממשלה ממשיך "למרוח" את העם.

בהתייחסו לדרישות אנשי הגולן להמשך הפיתוח של הרמה הבטיח רבין, לדברי וולמן, להיפגש בקרוב עם שר האוצר כדי לדון בכך. עם זאת אמר וולמן, כי יש פערים גדולים בין עמדותיו של ראש הממשלה בעניין זה ובין עמדות אנשי הגולן.

יהודה הראל, בעקבות נאום רה"מ בכנסת

"רבין יפול בפח כמו צ'מברליין"

(ע). – יהודה הראל, מראשי המתיישבים בגולן ואחד מאלה שראש הממשלה יצחק רבין פנה אליהם באופן אישי בנאומו בכנסת, אמר אתמול, כי דברי רבין והפניה האישית לא השפיעו עליו. לדעתו, רבין עושה טעות כפי שעשה בזמנו צ'מברליין והולך בעיניים פקוחות בדרך המובילה למלחמה.

הדברים נאמרו בקול ישראל בשיחה עם צבי לידר בתוכנית "חמש אחרי החדשות".

לידר: היום בעצם בא ראש הממשלה, נשא נאום מלא רגש, שהופנה בין השאר ישירות גם אליך והיה אמור להשפיע עליך. הוא השפיע עליך?

הראל: בהחלט לא. לא השפיע עלי, כי נאום מרגש, נוסח נאומי צ'מברליין, שהביא שלום, או נאומים מהסוג הזה, מעוורים את העיניים מכדי לראות את המציאות. המציאות לא השתנתה. הורסים את ההתיישבות, מפקירים את המים של ישראל, מפקירים את קו הביטחון...

לידר: יצחק רבין הוא צ'מברליין? זה מה שאתה אומר?

הראל: חס וחלילה. אבל ליצחק רבין, כמו לכל אחד מאיתנו, צפויה הסכנה לעשות את השגיאה הנוראית שעשה צ'מברליין מתוך כוונה טובה, למנוע עוד מלחמה כמו מלחמת העולם, ועל זה אמר לו צ'רצ'יל: "פחדתם ממלחמה והורתם בביזיון – קיבלתם גם את הביזיון וגם את המלחמה".

הסכנה הזאת אורבת גם ליצחק רבין. צ'מברליין לא היה בוגד, היה מלא כוונות טובות, רצה להציל את בני אנגליה ממלחמה והביא בטעות ובשכרון לאסון הגדול ביותר שירד על אירופה וגם על עמנו.

לידר: אז אתה משווה ביניהם בכל זאת?

הראל: אני חושב שכל אחד מאיתנו צריך להיזהר. לא תגיד שאני משווה ביניהם, אני למתחי היסטוריה. כל אחד שונה. בוודאי שצ'מברליין שונה מיצחק רבין איש הפלמ"ח ותנועת העבודה, אבל הסכנה של הפח שנפל בו צ'מברליין פתוח בפני כל אחד מאיתנו, כולל יצחק רבין.

זוילי: ש"ס עדיין לא בקואליציה בגלל "התרגיל המסריח" של מר"צ

(ע). מזכ"ל העבודה, ח"כ נסים זוילי, תקף אתמול את סיעת מר"צ ואמר: "התרגיל המסריח שעשתה לפני חצי שנה, כשהוסיפה פיסקה לחוק היסוד, הוא הסיבה שש"ס טרם שבה לקואליציה. אחרי שעברה ההחלטה של ההסכם הקואליציוני, באשר לחוקי היסוד, הם הוסיפו פיסקה בין קריאה ראשונה לשניה, בניגוד להסכם עם ש"ס. זה מה שהביא לקיפאון ולהכרח לשנות את זה בצורה יסודית", אמר זוילי.

עוד אמר מזכיר העבודה, כי אם יאשרו היום לשכת העבודה והסיעה את ההסכם עם ש"ס, יוגש עניין צירוף ש"ס לממשלה לאישור הכנסת בשבוע הבא. ח"כ זוילי אמר, כי מרכז העבודה יכונס, אם יהיה צורך בכך, אחרי כינוס הלשכה והסיעה.

שר המשפטים פרופ' דוד ליבאי, והח"כים חגי מרום ואברהם בורג, המתנגדים להסכם בין העבודה וש"ס, החליטו לתבוע לכנס את מרכז העבודה, לדון בהסכם.

שרת התקשורת, שולמית אלוני, תקפה את דברי זוילי ואמרה, כי חקיקה עוקפת בג"ץ פוגעת באושיות הדמוקרטיה: "לומר שלצרף את העקרונות של מגילת העצמאות לחוק יסוד של המדינה – שהצביעו על כך זוילי, וש"ס – זה 'תרגיל מסריח', האיש הזה כנראה ליבו גס בכל מה שנוגע לדמוקרטיה", אמרה אלוני.

לדבריה, ראש הממשלה, אמנם, יכול לפטרה, אך בעניין זה יש למר"צ חופש הצבעה, על פי ההסכם הקואליציוני. אלוני הדגישה כי איש במר"צ אינו מסכים לחקיקה שתפגע בחוקי היסוד ובבג"ץ. היא דחתה את התביעה שמר"צ תוותר, כדי להציל את תהליך השלום. "זו שיטת לחץ להיכנע לתכתיב של ש"ס", אמרה.

ח"כ אריה גמליאל (ש"ס) אמר, כי סיעתו רוצה רק לשמור את הסטטוס קוו. לדבריו, השינוי במצב הקיים נעשה כאשר נחקק חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. הוא הוסיף, כי אם יבוטל החוק הזה, תוותר ש"ס על תביעתה לחקיקה עוקפת בג"ץ. "אנו לא מבקשים דברים חדשים. אנו מבקשים לשמור על המצב הקיים, וזה חייב להיות ואי אפשר לוותר על זה בשום אופן", הדגיש ח"כ גמליאל.

הדברים הובאו ב"קול ישראל".

נמשכים חילוקי־הדעות בין הפלסטינים לישראל סביב המועצה המחוקקת והבחירות

קהיר (עית). – צוותי ישראל ואש"ף חידשו אתמול בקהיר את שיחותיהם, במאמץ לפתור את המחלוקות בנושא הבחירות הפלסטיניות.

לפלסטינים הובטח כי יוכלו לקיים בחירות עוד בהסכם השלום שנחתם לפני שנה. הפלסטינים באזורי הממשל העצמי יוכלו להצביע, כמו שאר הפלסטינים שחיים עדיין תחת שלטון ישראל.

הפלסטינים רוצים לבחור במועצה מחוקקת. ישראל, המתנגדת לכל מינוח המרמז "מדינה", מתעקשת כי הבחירות יתקיימו רק ל"מועצה מבצעת".

מקורות המשלחות אמרו כי השיחות התחילו בדיון בין סאיב עריקאת לבין האלוף דני רוטשילד.

"הישראלים מתנגדים לכל דבר. הם אינם רוצים בבחירות בעת הזו וטוענים כי טרם הגיע המועד", אמר מקור פלסטיני, כאשר הוא מתייחס לעובדה שהפלסטינים הציגו את התכניות המפורטות לממשל הישראלי באוגוסט, ועדיין ממתינים לתשובה.

מקורות פלסטיניים אומרים כי שני הצדדים חלוקים בדעותיהם לגבי סמכויות המועצה הנבחרת.

הפלסטינים רוצים במועצה בת 100 חברים, בעוד הישראלים מתעקשים על 25. מצרים, המשמשת כמארחת לשיחות, הציעה פשרה של 65 חברים במועצה.

עריקאת, יו"ר ועדת הבחירות הפלסטינית, אמר עם הגיעו לקהיר אתמול כי הוא מקווה שהמו"מ יוביל להסכם ולקיום הבחירות לקראת סוף השנה.

לדבריו, ישראל עיכבה את תהליך הבחירות בכך שמנעה קיום מיפקד אוכלוסין, רישום הבוחרים ופתיחת משרדי בחירות.

המדינה ה־14 ביבשת אוקיאניה

הרפובליקה של פלאו כוננה קשרים דיפלומטיים עם ישראל

מאת מוטי בסוק

ישראל חתמה אתמול על כינון יחסים דיפלומטיים עם הרפובליקה של פלאו. בכך מגיע מספר המדינות בעולם להן קשרים דיפלומטיים מלאים עם ישראל ל־147, ומספר המדינות באוקיאניה להן קשרים עם ישראל ל־14.

פלאו הכריזה על עצמאותה ב־1 באוקטובר. למחרת, הודיע שגריר ישראל בפיג'י השכנה, שמואל מריאל, על כינון יחסים מלאים עם שר החוץ של פלאו, אנדרה אוהרבקלאו. ישראל היא המדינה הרביעית שכוננה קשרים עם המדינה החדשה. פלאו מורכבת מ־340 איים, שרק עשרה מהם מיושבים. שטחה 400 קמ"ר ואוכלוסייתה מונה 16 אלף איש. עם סיום מלחמת העולם השניה היתה פלאו לשטח חסות של האו"ם בניהול ארה"ב. איי פלאו שוכבים באוקיינוס השקט ממזרח לפיליפינים.

ארה"ב הבטיחה לסייע למדינה החדשה בסכום של 400 מיליון דולר במשך 15 שנים. ארה"ב גם תמשיך להיות האחראית לבטחונם של האיים.

כלכלת המדינה מבוססת על תיירות ודייג. הדייג משפיע במלונות יוקרה, במיוחד באים לפלאו תיירים יפאנים. חברות יפאניות כבר הודיעו כי ברצונן להשקיע בשנים הקרובות באיים סכומי כסף גדולים, בעיקר בתיירות.

שר התיירות הסורי: תהליך השלום יקדם התיירות באזור

מאת זאב פרי

שר התיירות עוזי ברעם קידם אתמול בברכה דברים שאמר שר התיירות הסורי אמין אבו שאמאט, על השפעתו החיובית של תהליך השלום על ענף התיירות באזור. השר הסורי אמר אתמול לכתב סוכנות הידיעות רויטר, כי התיירות לסוריה עשויה להפיק תועלת משלום כולל באזור וכי תהליך השלום יביא יותר תיירים למזרח התיכון.

בתגובה על דברי השר הסורי אמר ברעם, כי העובדה שהסורים מתייחסים להיבטים הכלכליים של תהליך השלום מצביעה על מגמה מעשית בצמרת הסורית.

השר הסורי שלל אפשרות של ביקור תיירים ישראלים בסוריה בתקופה הקרובה, גם לאחר הסכם שלום. הוא נימק זאת באומרו כי כמעט כל משפחה בסוריה איבדה בן או קרוב במלחמה נגד ישראל, וכי קיים עדיין מחסום פסיכולוגי. בתשובתו לשר הסורי אמר ברעם: "אני מאמין שלאחר חתימת הסכם שלום בין ישראל לסוריה, שני העמים יתעלו מעל למשקעי העבר הקשים ויכוננו יחסים שבהם ינועו תיירים בין שתי המדינות באופן חופשי וללא מגבלות".

בראיון לרויטר אמר השר הסורי, כי סוריה מצפה לבואם של שני מיליון תיירים במהלך 1994, ב־5 אחוזים יותר מאשר ב־1993 – רובם הגדול ממדינות ערב. "הסיבה העיקרית לגידול בתיירות היא המצב הבטחוני היציב בסוריה. ידוע כי סוריה היא המדינה הבטוחה ביותר לתיירים בכל האיזור", אמר השר.

רוסיה תספק 45 נושאי גייסות משוריינים למשטרה הפלסטינית

מאת גדעון קוץ, פאריס

רוסיה תספק בתחילת השנה הבאה 45 נושאי גייסות משוריינים למשטרה הפלסטינית. כך מוסר העיתון "להמונד".

הנגמ"שים הוזמנו באמצע החודש שעבר על־ידי אש"ף מהחברה הממשלתית הרוסית ליצוא נשק, "רוזבורוז'יה". כלי הרכב הם מדגם ב.ר.ד.מ־2, שהיה מאז שנות ה־60 מוצר יצוא חשוב של תעשיית הנשק הסובייטית.

משקל הנגמ"ש שבעה טונות והצריח שלו מצויד במקלע. צבא היבשה הרוסי משתמש בכלי זה למשימות מודיעין, לוחמה נגד טנקים וגם לוחמה בתנאי מלחמה גרעינית, ביולוגית או כימית. הוא הותאם למשימות שיטור ושמירת הסדר הציבורי.

במוסקווה רואים בעסקה זו סימן נוסף לצמיחתה מחדש של תעשיית הנשק שתמכור לכל רוכש, לאחר הפסקה של כמה שנים, ללא חשש לתת פומבי לעסקותיה.

עסקות הנשק של רוסיה הסתכמו ב־3 מיליארד דולר במחצית הראשונה של השנה. המזרח התיכון הפך שוב ליעד חשוב של ייצוא הנשק הרוסי. סוריה קיבלה לאחרונה חלקי חילוף ואילו כוויית חתמה על עסקה בשווי של 700 מיליון דולר לרכישת משגרי טילים ורכב משוריין.

יועץ רה"מ לטרור ממליץ: לא לטוס מעל מדינות עוינות

(ע). לאור נסיעתם של ישראלים רבים לצרכי תיירות ועסקים למזרח הרחוק, ועל רקע מקרים בהם ישראלים טסו באמצעות חברות זרות, אשר בנתיבי טיסתם חלפו במרחב האווירי של מדינות עוינות, במיוחד איראן, שב יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור ומזכיר, כי יש להקפיד ולטוס אך ורק בחברות תעופה אשר מסלול טיסתן ידוע מראש, ואינו עובר במרחב האווירי של מדינות עוינות.

יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור, תא"ל יגאל פרסלר, פנה בעבר מספר פעמים לסוכני הנסיעות בבקשה להורות כי ישראלים הנעזרים בשירותיהם לצורך טיסה למזרח הרחוק, יטוסו בהתאם להנחיות. מסתבר כי מקצת סוכני הנסיעות אינם מקפידים על הנחיה זו.

מומלץ לתיירים הישראלים לבחון היטב את נתיב הטיסה של חברת התעופה בה הם טסים, ובמקרה הצורך להימנע מלטוס בטיסה אשר אמורה לחלוף במרחב האווירי של מדינה עוינת.

יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור שיבח את התנהגותם של מר אבשלום הולב, מנכ"ל מועצת החלב, ומר פיקובסקי, הטכנולוג הראשי של אגף החלב של תנובה, אשר ביטלו את נסיעתם העיסקית לאוסטרליה וירדו מהמטוס ברגע שהתברר להם, כי הוא אמור לחלוף בנתיב טיסתו במרחב האווירי של איראן.

ח"כ לבנת חזרה בה מדרישתה להדיח את דדי צוקר מראשות ועדת החוקה

מאת דניאל בן־סימון

ועדת הכנסת דנה אתמול בדרישה של חברת הכנסת לימור לבנת להדיח את חבר הכנסת דדי צוקר מראשות ועדת החוקה חוק ומשפט בעקבות התבטאותו בדיון כי הוא עשוי לעכב הליכי חקיקה בהצעות חוק שיוגשו לשריון הגולן.

לטענת לבנת, צוקר עשה שימוש ציני ופוליטי בתפקידו כיושב ראש ועדה. "הוא עושה בוועדה כבתוך שלו, כאילו היתה סניף של סיעת מר"צ ובזבז את תקנון הכנסת", טענה.

ח"כ דדי צוקר השיב שלבנת נהגה צביעות וכי ינהג בנושאים שיוגשו בכפוף לתקנון הכנסת ולמרות השקפת העולם שלו.

יושב ראש ועדת הכנסת, חגי מרום, אמר בדיון כי התביעה להדחה היא מגוחכת למדי. "לא צריך לטפח תרבות של הדחות", הוא אמר. "עם זאת, ראשי ועדות צריכים לדעת שהכנסת הפקידה בידם תפקיד רב עוצמה. "על ועדת הכנסת להבטיח שיושב ראש ועדה לא ינצל לרעה את סמכויותיו הנרחבות", הוא הדגיש.

בסיום הדיון התנפקה חברת הכנסת לבנת בדברי ההסבר של דדי צוקר, כי הוא פועל על פי התקנון בלבד. היא בישלה את תביעתה להדיח את צוקר מראשות ועדת החוקה.

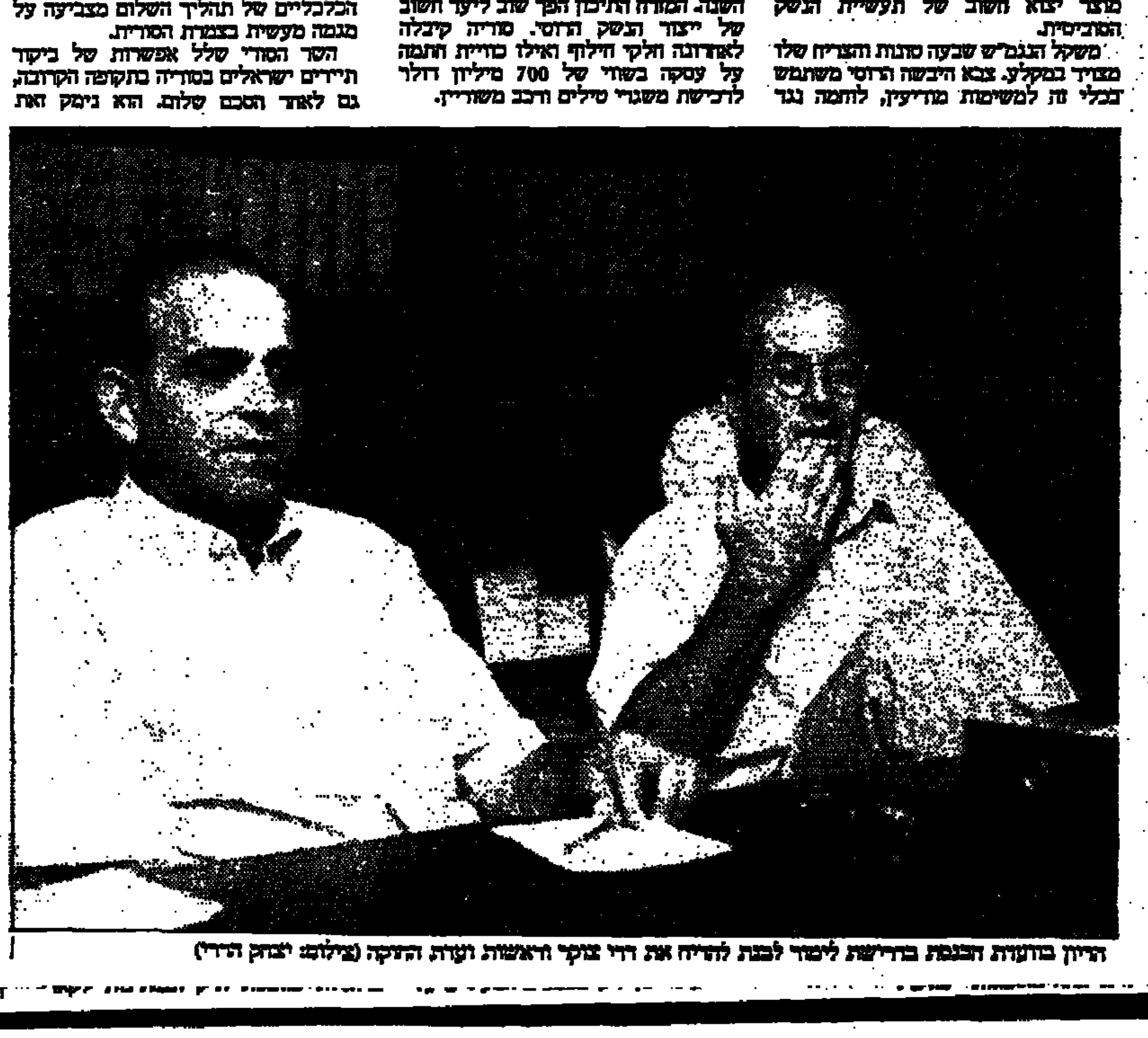

הדיון בוועדת הכנסת בדרישה לימור לבנת להדיח את דדי צוקר מראשות ועדת החוקה (צילום: יצחק הררי)

רבין, בעקבות ועדת סרן:

אגף האפסנאות יתחרה בתעשיות על ביצוע פרויקטים עבור צה"ל

מאת כתבנו הצבאי

השבחה ופיתוח של מערכות לחימה חדשים עבור צה"ל יוצעו לתחרות בין המרכזים הצה"ליים של אגף האפסנאות לבין התעשיות המקומיות. כך קבע ראש הממשלה ושר הביטחון יצחק רבין, לאחר שהשלים סדרת דיונים בהמלצות "ועדת סרן". סמכות העבודה המוקנית לשר הביטחון תבחור בין מנכ"ל משרד הביטחון לבין הרמטכ"ל.

ועדת סרן הוקמה לפני כשנה, לבחינת כללי ההקצאה של משרד הביטחון, בין ביצוע עצמי של מערכת הביטחון לבין רכש מהתעשיות המקומיות. על פי החלטת רבין תבחור סמכות שר הביטחון דרך שני עוזרי עבודה: מנכ"ל משרד הביטחון והרמטכ"ל. רבין קבע כי יש חשיבות מכרעת לתחרות בהחלטה על מיקום ביצוע משימות שונות. התחרות חייבת להתבסס על נתונים בעלי מכנה משותף, בני השוואה לנעשה אצל ספקים חיצוניים, ובני בדיקה ובחינה על ידי משרד הביטחון.

על פי הסיכומים שהושגו יבוצעו במרכזי אגף האפסנאות תיקוני מערכות, כלי רכב ודק"מ בדרגי א', ב', וג'. כמו כן יציג צה"ל וימליץ בפני משרד הביטחון על מכלול פריטים ומשימות אשר יבוצעו במרכזים צה"ליים, ולא יעמדו למבחן התחרות.

בהחלטתו ציין רבין את שיקולי הכוננות ותהליכי העבודה כדוגמאות לשיקולים שעל מפקדי הזרועות לקחתם בבניית הקטגוריות השונות. רבין קבע כי משרד הביטחון יקבע הקצאת המשימות תוך שהוא מייחס משקל רב להמלצות של צה"ל.

עוד נקבע כי בתעשיות הביטחוניות המקומיות יבוצעו פעולות הייצור של מערכות שלמות, מערכות משנה, מכלולים וחלקים. בעוד כל יתר המשימות (השבחה, פיתוח, שיקום מערכות ומכללים) יוצעו לתחרות בין המרכזים הצה"ליים לבין התעשיות המקומיות.

רבין בחר שלא לעסוק בדיון בהצעת הוועדה באשר להיקף הפרישה של אזרחים עובדי צה"ל במרכזי הייצור הצה"ליים. עם זאת ציין כי הוא מצדד בהקטנת היקף כוח האדם.

עוד נקבע שהרמטכ"ל ומנכ"ל משרד הבטחון יתאמו ביניהם יישום הסכם זה בתוכנית העבודה של 1995. רבין הודה לפרופ' עזרא סרן ולחברי הוועדה על עבודתם החשובה.

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

תושבת כפר ורדים התעוררה – וגילתה שהיא באמצע הלידה

בסיוע המוקדנית של מד"א, השלים בעלה את יילוד התינוקת

(עו). פנינה פחד, בת 39 מכפר ורדים, ילדה אתמול את תינוקתה במהלך שנתה, בביתה. האשה, שזו לה הלידה השניה, התעוררה משנתה בשל כאב בטן קל. היא ניגשה לשירותים ושם הבחינה בראשה של התינוקת המבצבץ החוצה. היא העירה את בעלה וגיסתה, ואלה התקשרו למוקד מד"א. המוקדנית במד"א ענת מגן סייעה לבעל באמצעות הטלפון ליילד את אשתו. לאם ולתינוקת שלום.

המוקדנית קיבלה הודעה סמוך לשתיים לפנות בוקר מאשה, שביקשה לשגר אמבולנס לגיסתה שכדעה ללדת בביתה שבכפר ורדים. במקביל להזנקת האמבולנס, היא המשיכה בקשר טלפוני עם הבעל, שהודיע לה, כי ראש הוולד נמצא כבר בחוץ.

המוקדנית הדריכה את הבעל והנחתה אותו כיצד לקבל את הלידה, שהיתה בעיצומה. בשלב נוסף של הלידה, ביצבץ כבר פלג גופו העליון של הוולד, ומגן הינחתה את הבעל כיצד לאחוז בכתפי הוולד בתנועות סיבוביות. כעבור מספר שניות, הודיע לה הבעל, כי מדובר בבת שיצאה לאוויר העולם. המוקדנית המשיכה והנחתה את הבעל להניח את בתו הטריה על בטן האם, לוודא שהתינוקת נושמת באופן סדיר ולאחר מכן לעטוף את התינוקת בסדינים סטריליים, כדי לשמור על חום גופה של התינוקת.

כעבור מספר דקות הגיע האמבולנס, הנהג־חובש שלום שמרוני סיים את תהליך הלידה, חתך את חבל הטבור והעביר את האם ובתה לבית־החולים בנהריה.

שחקני הנבחרת הלאומית בכדורגל, אלון חזן וטל בנין, נרתמו למבצע הפרסום של הרשות הלאומית למלחמה בסמים

פרץ: בהסתדרות המהנדסים שולט משטר הכוחנות וזכויות העובדים נרמסות

איגוד המהנדסים מאיים לפרוש ממסגרת ההסתדרות, אם ישונה תקנון הבחירות

מאת אפרים דוידי

מזכ"ל הסתדרות המהנדסים, יצחק רז, אחד האיגודים המקצועיים האקדמאיים החזקים במדינה, איים אמש לפרוש ממסגרת ההסתדרות, אם תקנון הבחירות של האיגוד ישונה.

תגובתו החריפה של רז באה בעקבות מכתב ששלח יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, עמיר פרץ, אל יו"ר ההסתדרות חיים רמון, בו הוא דורש לבטל את האישור שנתן הוועד הפועל של ההסתדרות ביולי השנה לתקנון הבחירות של הסתדרות המהנדסים.

פרץ הדגיש בפנייתו, כי הליך האישור של התקנון נראה על פניו כבלתי תקין משום שהתברר כי התקנון לא אושר, כפי שהדבר מתחייב, על־ידי ועידת הסתדרות המהנדסים לפני האישור בוועד הפועל. כמו כן מפרט פרץ שורה של ליקויים נוספים, שלדבריו התגלו בקשר לתהליכי ההכנה לבחירות בהסתדרות המהנדסים, שנועדו להתקיים בדצמבר השנה.

יו"ר האיגוד מבהיר, כי עשה מאמץ "ליישב את המחלוקות הקשים, שהתעוררו בקשר לנהלי הבחירות, בדרך של הסכמה והבנה עם הנוגעים בדבר. אך כאשר מאמצים אלה לא נשאו פרי, הגיע למסקנה, כי אין מנוס ממיצוי התהליך השיפוטי, המתקיים ברשות השיפוט, מקבלת החלטה על ביטול האישור שניתן לתקנון הבחירות ומהבאת הנושא לדיון מחדש ולהצבעה בבית־המשפט.

לדברי יו"ר פרץ "עשה את כל המוטל עלינו כדי שיתקיימו בהסתדרות המהנדסים בחירות דמוקרטיות. מי שרוצה בחירות כאלה צריך להתמודד מול הביקורת העולה מהמסמך ולא לנסות ולהסיט את הויכוח".

"אחד הסודות הגלויים ביותר", מוסיף פרץ, "הוא משטר הכוחנות בהסתדרות המהנדסים והדרך בה נרמסות זכויות העובדים שם. מחובתנו להגן עליהם".

ראשי הסתדרות המהנדסים דוחים את האשמות פרץ ואומרים אמש כי "אלה האשמות שהוא תיסיון להתערב בצורה גסה וחסרת מעצורים בחיי האיגודים המקצועיים". עוד איימו כי "אם תפגע האוטונומיה של הסתדרות המהנדסים, יהיה זה אות המעבר רעות לאיגודים נוספים רבים בהסתדרות".

לכתב "דבר" נודע כי באחרונה נערכו בדיקות על־ידי רוב האיגודים המקצועיים על מנת לאפשר פרישה מאורגנת מהמסגרת ההסתדרותית. הבדיקות כללו בדיקה של מקורות מימון עתידיים, צעדים משפטיים הכרוחיים ואף דובר על הקמת מסגרת אלטרנטיבית, פדרציה של איגודים מקצועיים, במקום זו הקיימת עתה בהסתדרות.

מחר יתקיים דיון ברשות השיפוט בעקבות תביעה שהוגשה על ידי מספר מהנדסים ושאופייה נוגע למהות התקנון. דובר קבוצה זו, הפועלת זה כשנה באופוזיציה מול רז וראשי האיגוד, אמר אמש כי "גם אם יחליט רז לפרוש מן ההסתדרות בעקבות עמדותיו של עמיר פרץ – לא נתמוך בו ולא נפרוש מן ההסתדרות".

לדברי דובר הקבוצה, חבריה מייצגים כ־10 אלף מהנדסים בשורה ארוכה של חברות, לרוב במגזר הציבורי. "אין סיבה לפרוש מן ההסתדרות, למעט רצונו של המזכ"ל הנוכחי להמשיך ולכהן כמזכ"ל".

על דברים אלה אמר רז: "זו קבוצה קטנה שתמכה בעמיר פרץ וסייעה במהלך הבחירות האחרונות להסתדרות. ביטול התקנון על־ידי פרץ הוא האתנן הפוליטי שהוא משלם לקבוצה". רז הדגיש כי "אם אלה הדיים הנדישים, מהר מאוד הם יבינו מה שהבינו ההנהגות הקודמות של ההסתדרות: שקשה יהיה להסתדרות בלי הסתדרות מהנדסים, אך אין כל בעיה להסתדרות המהנדסים לפעול בלי ההסתדרות". רז כינה את עמדתו של פרץ בסוגית התקנון: "תרגיל מסריח" ואמר שיו"ר האגף לאיגוד מקצועי פועל בניגוד לאינטרסים של ציבור המהנדסים.

רז ציין כי פרץ חתום על הסכם להקפאת דרגות של המהנדסים בתעשיה האווירית, בניגוד לעמדת האיגוד ובכך "פרץ למעשה ממשיך בשכרם של אלפי המהנדסים". וכי הוא תומך בהרחבת העסקה באמצעות חוזים אישיים "הפוגע בארגונם וכוחם המאורגן של המהנדסים".

בג"ץ דחה עתירת אסיר העולם חיים ויצמן נגד הנשיא ויצמן

האסיר טען שהופלה לרעה כאשר הנשיא קצב עונשו ל־22 שנים

(עו). – בג"ץ דחה אתמול עתירה, שהגיש אסיר עולם בשם חיים ויצמן נגד נשיא המדינה עזר ויצמן, שתבע כי הנשיא יקצוב מחדש את עונשו. האסיר חיים ויצמן, שייצג את עצמו בדיון, טען כנגד הנשיא עזר ויצמן, כי הפלה אותו לעומת אסירי עולם אחרים, כאשר קצב את עונשו ל־22 שנות מאסר. לטענת האסיר, עונשם של מרבית אסירי העולם נקצב ל־8 עד 10 שנות מאסר.

האסיר ציין, כי אילמלא היה החוק מחייב לקבוע מאסר עולם לרוצחים, קרוב לוודאי שהיו מקלים בעונשו. זאת, משום שבית־המשפט המחוזי קבע בגזר דינו, כי היה הסש שיבולע לו וכי שותפו לרצח היה המתכנן היחיד.

באיכוח פרקליטות המדינה, עו"ד אריה רומנוב, אמר בדיון, כי נשיא המדינה הבחין בין העותר לבין שותפו, כאשר קצב את עונשם. לשותפו של חיים ויצמן קצב הנשיא את העונש ל־25 שנות מאסר בעוד עונשו של העותר נקצב ל־22 שנות מאסר. הוא ציין, כי בעוד שנה יעברו שני שלישים מתקופת המאסר של ויצמן והוא ישוחרר. עו"ד רומנוב אמר כי אין מקום להתערבות של בית־המשפט בנושא.

שופטי בג"ץ דחו את העתירה. נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר, כתב בהחלטתו כי העותר טוען אמנם שקופח, אולם הוא לא הצביע על עילה להתערבות בשיקול־דעתו של נשיא המדינה.

בקטריות "זוללות" סולר משמשות לניקוי קרקע ברמת חובב, שזוהמה עקב דליפה

(עו). – שיטה מתוחכמת וידידותית לסביבה מופעלת בימים אלה באיזור רמת חובב, שמדרום לבאר־שבע, כדי לטפל בקרקע שזוהמה מגלישת 1.3 מיליון ליטר סולר. חברת "ביוטק" מהרצליה מבצעת במקום ניקוי קרקע באמצעות החדרת בקטריות "זוללות" סולר לקרקע המזוהמת. כך מסר אתמול ניצן הרותי, מנכ"ל "ביוטק – החברה לאיכות הסביבה", במהלך סיור עיתונאים שנערך באתר. עלות הפרויקט חצי מיליון דולר וביצועו הוזמן מ"ביוטק" על־ידי חברת הביטוח הבריטית "לוידס", המבטחת את חברת החשמל לישראל.

פרויקט ניקוי הקרקע הוזמן בעקבות זיהום שהתרחש בפברואר השנה באתר טורבינות הגז של חברת החשמל באיזור רמת חובב. באתר מופעלת מערכת גיבוי סולר לטורבינות המופעלות, בדרך כלל, בגז. במערכת הסולר מצויים ברזים, הנפתחים ונסגרים אוטומטית, לאחר מילוי המיכלים.

בפברואר האחרון אירעה תקלה בברזים, שלא נסגרו במועד וגרמו לגלישת 1.3 מיליון ליטרים סולר מהמיכלים לוואדי הסמוך. הסולר נספג ברובו בשלוש "מעצרות" שנחפרו במיוחד סביב תחנת הכוח, למקרה של גלישת סולר ולמניעת זיהום שטח קרקע גדול יותר וחדירת הסולר למי התהום. בראשם מהסביבה שאבו למיכליהם כמות סולר שנאמדה בין 100 ל־200 אלף ליטר. אולם, בכל זאת, זוהם שטח של 8,000 מטרים רבועים, בעיקר ב"מעצרות" שבהן חילחל הסולר לעומק של שלושה עד ארבעה מטרים.

המשרד לאיכות הסביבה ונציבות המים חייבו את חברת החשמל לטפל בזיהום הקרקע ולמנוע זיהום מי תהום. לשם כך, נערך מכרז חכתה בו חברת "ביוטק" מהרצליה, שהיא חברה פרטית לביצוע עבודות בתחום איכות הסביבה. היא נשכרה על־ידי חברת הביטוח של חברת החשמל "לוידס" הבריטית, תמורת תשלום של חצי מיליון דולר עבור ניקוי הקרקע ברמת חובב. "ביוטק" רכשה טכנולוגיות מהחברות האמריקאיות "גולדר" ו"סיברון" ומיישמת אותן בישראל.

מ"סיברון" רכשה "ביוטק" בקטריות ששמן המקצועי הוא: "די.אס.אר. סולר", שפותחו וגודלו במיוחד כ"זוללות" סולר. הן הובאו לישראל בתוך מיכלי נסורת במצב צבירה יבש, כשהן "מורדמות" – לא פעילות. כאן סופקו להן מים וחמצן, המפעילים את הבקטריות, או למעשה מעבירים אותן ממצב "רדום" למצב "פעיל". בשלב זה הן זקוקות לסולר, כדי לאכול אותו לצורך מחייה. את הסולר מספקת "ביוטק" לבקטריות שלה בתוך "ביוריאקטור" ענק שהוכן לשם כך ברמת חובב.

"ביוטק" החלה את הפרויקט ברמת חובב במאי השנה. זהו פרויקט ראשון ויחיד מסוגו בישראל ומהגדולים שנעשו עד כה בעולם. 17 אלף מטרים מעוקבים של אדמה שזוהמה בסולר נחפרו ממקומם בשטח 8,000 מטרים רבועים והועברו ל"ביוריאקטור" ענק שהוקם במקום על שטח של כחצי קילומטר רבוע, 120 מטרים אורכו ו־40 מטרים רוחבו. במתקן זה נערמה הקרקע המזוהמת בשכבות בעובי של חצי מטר, כשביניהן מוזרמים מים וחמצן והשכבות מבודדות מהסביבה בכיסוי יריעות פלסטיות גדולות.

הבקטריות הזוללות את הסולר החודר לקרקע המזוהמת שהובאה ל"ביוריאקטור" וכך מנקות הבקטריות את הקרקע ומונעות גם זיהום מי התהום.

ניצן הרותי, מנכ"ל "ביוטק", מסר כי עם תחילת הפרויקט, נערכו במקום מדידות על־ידי המעבדה של מכון הנפט, לקביעת ריכוז הסולר בקרקע. המדידות הצביעו על ריכוז של 30 עד 110 אלף "פי.פי.אם." (חלקיקים למיליון בכל גרם קרקע).

בדיקות שנעשו בימים האחרונים הצביעו על ירידת הריכוז לכדי אפס עד אלפיים "פי.פי.אם." בלבד.

ניצני אמר, שעד להשלמת הפרויקט בנובמבר השנה, אמור להיות הריכוז המירבי 500 "פי.פי.אם." בלבד. הוא הבהיר, כי לאחר שהבקטריות מסיימות את אכילת הסולר מהקרקע ומנקות אותה, הן נעלמות כיוון שאינן יכולות לחיות ללא הספקה של מזונן: הסולר. לדבריו, בשלב זה, גם תופסק לבקטריות אספקת המים והחמצן, עם השלמת הפרויקט וסיום תפקידן של הבקטריות זוללות הסולר.

גופת עולה חסר בית התגלתה מתחת לגשר הירקון בתל־אביב

(עו). – גופתו של חסר בית, בן 44, עולה מחבר המדינות, נמצאה אתמול בבוקר מתחת לגשר בר יהודה, לא הרחק מאולם הכדורסל של הפועל תל אביב ברחוב אוסישקין בצפון תל אביב.

חוקרי המשטרה מצאו על גופתו של האיש, אנאטולי סירודיוק, סימנים של שטפי דם רבים על בטנו ועל גבו. המשטרה מסרה, כי האיש היה מוכר כאלכוהוליסט וייתכן גם שנטל סמים. המשטרה טרם הסירה כליל את החשד למעשה פלילי והגופה נשלחה לנתיחה במכון לרפואה משפטית באבו כביר.

האיש היה מטופל במחלקת הרווחה של עיריית תל אביב־יפו והתגורר בחודשים האחרונים תחת כיפת השמים על מזרן, במקום שבו נמצאה גופתו. בשטח יש עוד מספר מזרנים ועוברים ושבים סיפרו כי באחרונה נראו במקום עוד מספר חסרי בית כשהם לנים על המזרנים. מסביב למזרנים, שעל אחד נמצאה הגופה, היו פזורים בקבוקי משקה חריף רבים, המקום מלא זוהמה והחולים מתרוצצים שם.

למקום הגיעו סגן מפקד משטרת מחוז תל אביב, תנ"צ שלמה תורגמן, ועימו צוות חוקרים ממרחב דן, ובהם קצין אגף החקירות סנ"צ אבי סלנט וכן חוקרי צוות חקירה מיוחד (צח"מ) של המרחב.

סנה: אם תוגבל ההקצבה לאשפוז, תרד רמת שירותי הבריאות בארץ

(עו). – שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, התריע אתמול כי אם תוגבל ההקצבה לאשפוז, עלולה לרדת רמת שירותי הבריאות בארץ.

שר הבריאות אמר את הדברים במהלך פגישה שקיים יחד עם מנכ"ל משרדו, פרופ' מרדכי שני, עם מנהלי בתי־החולים לדיון במצב מערכת האשפוז הממשלתית, זאת לקראת יישום חוק הבריאות וסיום הסדר ההבראה של קופת־חולים.

שר הבריאות דיווח למנהלי בתי־החולים על המשא־ומתן המתנהל בימים אלה עם האוצר על גודל ההקצבה הלאומית לבריאות במסגרת החוק.

כידוע, קיימת אי־הסכמה בין משרדי האוצר והבריאות לגבי שיעור ההקצבה הלאומית לבריאות. זוהי הסוגיה האחרונה שטרם סוכמה בחוק ביטוח בריאות ומעכבת את השלמתו.

השר טען כי חסרים מאות מיליוני שקלים לטיפול ולמתן שירותים רפואיים ברמה סבירה, לרבות תרופות וטיפולים שיגרתיים.

בתום סקירת השר, הביעו מנהלי בתי־החולים דאגה מקיצוץ הוצאות האישפוז, כפי שהדבר מופיע בתוכנית ההבראה של קופ"ח. לדבריהם, יביא הדבר לירידה באיכות השירותים הרפואיים וכן להיווצרות תורים.

שר הבריאות אמר, בסיכום הדיון, כי לא יתן ידו להידרדרות שירותי הבריאות בישראל וכי יפעל למנוע זאת על־ידי קביעת שיעור ריאלי של ההוצאה הלאומית לבריאות. מנהלי בתי־החולים חיזקו את ידי השר והודיעו כי הם מתייצבים מאחורי מאבקו זה.

פיצוי לנוסעת ש"נתקעה" בפריס: כרטיס טיסה לכל יעד שתיבחר

(עו). מול אלימלך תושבת אשקלון, תקבל כרטיס טיסה לכל יעד בעולם שתבחר, קבע אתמול בית משפט השלום באשקלון.

אלימלך הזמינה בחודש מאי כרטיס טיסה מחברת הנסיעות "אשקלון טורס". היא טסה לפריס מתוך ביטחון שכרטיס הטיסה בחזרה ניתן לשימוש במהלך שלושה חודשים. כעבור כחודשיים, כשביקשה לחזור לישראל יחד עם שני נכדיה, התברר לה בשדה התעופה כי כרטיס הטיסה שבידה אינו אלא תעודת ביטוח, שנמסרה לה במקום כרטיס הטיסה.

אלימלך תבעה את חברת הנסיעות "אשקלון טורס" בסכום של 20,000 ש"ח. מכתב התביעה עולה עוד, כי בשדה התעופה בפריס נאמר לה להמתין 72 שעות, כדי שתוכל להמין כרטיס חזרה לישראל. היא נאלצה לשכור חדר במלון, לה ולנכדיה, ולשלם את כרטיס הטיסה לישראל מכספה.

חברת "אשקלון טורס" טענה, בכתב ההגנה, כי אי הנעימות נגרמה באשמת התובעת, שלא הבינה כיצד תוכל לקבל את הכרטיס מצרפת לישראל. בסופו של דבר הגיעו הצדדים להסכם פשרה לפיו תוכל התובעת לטוס לכל יעד בעולם על חשבון חברת "אשקלון טורס".

הכדורגלנים טל בנין ואלון חזן נרתמו למאבק בנגע הסמים בחיפה

מאת אודי שורן

הכדורגלנים טל בנין מהפועל חיפה ואלון חזן ממכבי חיפה נרתמו למאבק העירייה, הרשות העירונית למלחמה בסמים ונרכו התסכרה במאבק בנגע הסמים וישתתפו במסע ההסברה שלהם, כאשר קהל היעד שלהם הוא בני הנוער בעיר.

ראש עיריית חיפה, עמרם מצנע, ויו"ר הנהלת הרשות העירונית, צבי רק, מסרו, כי במסגרת המאבק – שלו הוקצבו השנה 700 אלף שקל (500 אלף שקל מכספי העירייה והשאר מהרשות הארצית למלחמה בסמים) – ייערכו סדנאות ופרויקטים מיוחדים בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות בבתי הספר, וכן בקרב מי שנפלטו ממסגרת הלימודים.

בעירייה סבורים, כי הצטרפותם של כוכבי הספורט, המהווים דמויות לחיקוי, למאבק תגביר את המודעות לסכנת הסמים.

חזן ובנין הודיעו, כי נוסף על תמונתם שתתבוסס על סטיקרים ברחבי העיר תחת הסיסמה "סמים זה משחק מכור מראש", הם ייאותו להרצות בפני בני הנוער על הנושא.

מספר המכורים לסמים בחיפה מוערך בכ־3,000 בוגרים וכ־180 בני נוער.

שני הכדורגלנים השיבו בחיוב על השאלה האם על רשויות הספורט בישראל לבצע ביקורת מוקדמות לגילוי סמים בקרב ספורטאים לפני התחרות, כנהוג במקומות שונים בעולם.

סטודנט הגיש בג"ץ:

דורש מאוניברסיטת חיפה לאכוף איסור עישון בתחומה

(עו). - בג"ץ הוציא אתמול צו על תנאי המחייב את אוניברסיטת חיפה, שר הבריאות, המשטרה, וראש עיריית חיפה לנמק תוך 45 ימים מדוע אינם אוכפים את חוק איסור העישון במקומות ציבוריים בתחומי אוניברסיטת חיפה. הצו הוצא לבקשת יהונתן גינת, סטודנט למשפטים (שנה ד') באוניברסיטת חיפה. הוא טען בעתירתו, כי חל איסור על עישון בכל מבני האוניברסיטה, ולא רק בחדרי הלימוד. לטענתו, אין האוניברסיטה עושה דבר, כדי לאכוף את איסור העישון על הבאים בשעריה.

במהלך הדיון, דחה המשנה לנשיא בית המשפט העליון השופט אהרון ברק מכל וכל את טענת המשיבים, לפיהן הם אוכפים את החוק. הוא העיר, כי לכאורה נראה שכל אחד מהמשיבים מנסה לגלגל את האחריות לאכיפת החוק לפתחו של האחר, אך למעשה אין איש מביניהם עושה דבר, כדי להביא לאכיפת איסור העישון.

השופט הדגיש, כי דווקא בתחומי אוניברסיטת חיפה, שלה מבנה גדול וסגור, יש חשיבות רבה לאיסור העישון. כן ציין השופט ברק שבאוניברסיטאות בארה"ב חל איסור עישון כולל, המשתרע גם על משרדיהם הפרטיים של המרצים. לדבריו, מי שרוצה לעשן שם, חייב לצאת ולעשן מחוץ למבנה, ואפילו בימי קור ושלג.

לצד השופט ברק ישבו בדיון השופטים אליהו מצא ויעקב קדמי. הדיון בעתירה יימשך לאחר שהמשיבים יגישו תצהירים מטעמם בתשובה לעתירה.

במסגרת תוכנית ההבראה:

קופת־חולים דורשת הפחתת שכרם של רופאי המרפאות ופיטורים

הרופאים פותחים במאבק: "לא נסכים לביטול הישגים של ארבעים שנה"

מאת עפרא חן

רופאי המרפאות של קופת־חולים הכללית מתנגדים נחרצות לדרישות הנהלת קופת־חולים, במסגרת תוכנית ההבראה שגובשה באחרונה, להפחתת שכר הרופאים, פיטורים הנהלת נוכחות ועוד.

אסיפת חירום ומחאה ראשונה תתקיים מחר במחוז חיפה והגליל המערבי בהשתתפות מאות רופאים ובהם יו"ר ארגון רופאי המרפאות, ד"ר מרים צנגן.

דרישות ההנהלה כוללות הפחתת שכר של 3.5 אחוזים לתקופה של שנתיים לכל הרופאים המשתכרים 5,000 שקל ברוטו ויותר, פיטורי רופאים בהיקף של 75 משרות ותוספת זמן למשמרת ללא תוספת שכר; ביטול חלוקת תרופות לרופאים ובני [illegible] נוכחות גם בתחילת המשמרת ולא רק בסופה, העלאת הנורמה למספר החולים לשעה לרופאים המקצועיים ב־10 אחוזים, והמשך גיוס רופאים עד לשווי של 50 קיים מקום מכסה של הרופאים, הפעלת המרפאות גם ביום שישי ופתיחת חלק מהמרפאות עד שמונה בערב ועוד.

בכתב שפרסם ועד הרופאים מוזהר באומר: "לא היה תקדים בארץ שבו הקפאת שכר לעובדים בשירותים חיוניים. התוכנית של הנהלת קופת־חולים מהווה פגיעה בשכל הישר ובכבודו של ציבור הנושא בעיקר הנטל. זוהי תוכנית צינית של דרישות כלפי הרופאים, כאשר מנגד הם ועובדים בכירים במשרדים הממשלתיים קובעים לעצמם עליה של 11 אחוז במשכורותיהם".

יו"ר ועד הרופאים במחוז קופת חולים חיפה והגליל המערבי, ד"ר צבי קליקובסקי, אמר כי מטרת התוכנית היא ביטול ההישגים של השנים שעברו. "ב־40 שנות עבודה, לפני 30 שנה, נקבע השבוע הקבוע של משמרת עבודה בהתאם לגיל הרופא, וכעת רוצים להחזיר אותנו לאחור".

ד"ר קליקובסקי הוסיף, כי "כל הנושא של שבוע העבודה של חמישה ימים, גם בהסתדרות, הכוונה הרבים שעבדו ביום שישי לפי דרישות ההנהלה, רופא יהיה אחראי על יותר חולים ויקבל פחות שכר. שיקבעו משרות בהנהלה והביורוקרטיה המנופחת".

לא ניתן היה לקבל אמש את תגובת קופת־חולים.

פרופ' שמעון גליק מאוניברסיטת בן גוריון:

דתיים מוכנים יותר לתרום איברים; מסע הפרסום בנושא הופסק מוקדם מדי

מאת אמיר רוזנבליט

פרופ' שמעון גליק, מהפקולטה לרפואה באוניברסיטת בן גוריון בנגב, שהוא חבר הנהלת תנועת "מימד", טוען כי מסע הפרסום שנועד לעודד תרומת איברים להשתלה, הופסק מוקדם מדי. לדבריו, משנה לשנה, בעקבות תרומת איברים גדלה מצליחות ההשתלות, אבל היא עדיין רחוקה מלהיות מספקת. אם הפרסום היה נמשך, אפשר היה להצליח יותר בשינוי עמדות של אלה המתנגדים להשתלת איברים, אמר.

הדברים מתפרסמים במסגרת ראיון שהעניק פרופ' גליק לכתב העת החודש של תנועת מימד. פרופ' גליק, מתמחה ברפואה פנימית ובתחום האנדוקרינולוגיה. כיהן בשנות ה־60 כנשיא ארגון הרופאים הדתיים בארה"ב ובתקופת האיבה הקשה בין הרופאים לבין הפוסקים בנושא ניתוחי המתים, עסק בניסיונות לפשר בין המגזר הרפואי הדתי בארץ.

פרופ' גליק אמר בראיון, כי האיש העומד בראש ארגון "אדי" (אגודה לקידום השתלות בישראל) טוען כי אחוז הדתיים שביקש להצטרף לארגון ולשאת בכיסו כרטיס שבו מביע בעליו הסכמה מראש לתרום איברים במקרה של מותו, גבוה ממספר החילונים.

גליק, העומד בראש ועדה בתנועת מימד הדנה בנושאי רפואה, ועוסקת, בין השאר, במצב ההשתלות בארץ, אומר כי קיים בארץ מחסור באיברים להשתלה. "כתוצאה מכך, התור להשתלות מתארך וחולים מתים במהלך ההמתנה. הרופאים המשתלים נאלצים לקבוע סדרי עדיפויות לפי מידת הסיכון לחולים ולפי זמן ההמתנה. אלו הן החלטות שלפעמים הופכות להחלטות של חיים ומוות", אמר גליק.

לדבריו, הבעיה הקשה ביותר המתעוררת בנושא השתלות האיברים היא קביעת זמן המוות. "אין כל בעיה הלכתית לגבי השתלות כליות, המותרות לכל הדעות. אך השתלות לב וכבד הן מסובכות יותר, מכיוון שאותם יש לקצור מגוף התורם, בעוד לבו פועם, כאשר רוב מערכות הגוף פועלות, אף שהוא במצב של מוות מוחי מוחלט".

עוד אומר פרופ' גליק, כי הרבה מאוד שומרי מצוות תומכים עקרונית בהשתלות, אך אינם מוכנים שהדבר יבוצע בלי שידעו מראש את כל הפרטים. גליק הוסיף כי הוא מקבל את עמדת הרבנות הראשית, לפיה מותר במקרים מסוימים לנתק אדם ממכונת הנשמה. לדבריו, יש מקרים שבהם המשך החיבור למכונת ההנשמה נעשה לבקשת המשפחה. "למעשה, מחזיקים את האדם במכונת הנשמה כדי לפייס את בני המשפחה וכדי לתת להם זמן לעכל את המציאות הנוראה". לטענתו, כאשר מדובר בהחלטה רפואית חד משמעית ברורה, אין כל מקום לחכות ולהתייעץ עם רבנים בנושאים רפואיים מקצועיים.

רמון: הנוער העובד – מהתנועות החשובות של ההסתדרות

מאת עודד בר־מאיר

"תנועת הנוער העובד והלומד היא אחת מהתנועות החשובות של ההסתדרות", כך אמר אתמול יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, בכינוס עם חברי המזכירות והרכזות של התנועה, בעת שערך ביקור בבית מרכז התנועה בתל אביב.

18 חודשי מאסר לאם שתכננה לרצוח בעל חוב של בנה

(עו). תמרה שמאלוב, מאור יהודה, בת 63, אם לחמישה ילדים וסבתא לנכדים ונינים, הורשעה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב בנסיון לקשור קשר לביצוע רצח והודתה בעבירה בדרך של איומים והפחדה, ונידונה ל־18 חודשי מאסר בפועל.

בכתב האישום נטען, כי הנאשמת, מלווה בריבית, סיכמה בתחילת אפריל '94 עם נומה בנימינוב, כי ירצח את חנן בנימינוב, שלו היה בנה חייב כספים ואשר עימו היא היתה בקשר בענין פרעון החוב.

תמרה שמאלוב התחייבה לשלם לנומה עשרים אלף דולרים תמורת ביצוע הרצח ותיאמה עימו את המועד לביצוע הרצח. נומה הבטיח בסוד העניינים את חנן בנימינוב והלה פנה ב־25 באפריל למשטרת מחוז תל אביב.

באותו יום נפגש נומה, בהתאם להדרכת השוטרים עם הנאשמת ובמהלך הפגישה תיאמה עימו הנאשמת את דרך ביצוע הרצח של חנן בנימינוב, והעברת הכספים אליו, לאחר ביצוע המשימה.

ב־1 במאי, על פי הדרכת המשטרה, צילצל נומה לנאשמת והודיע לה, כי חנן נרצח, וביקש להיפגש עימה. הנאשמת אמרה לו, כי לא טוב שיפגשו, כיוון שהדבר עלול לעורר חשד.

ב־5 במאי נפגשה תמרה שמאלוב עם נומה במשרדי הימ"ר בנת"א וניסתה להניעו בדרך של איומים והפחדה, להימנע למסור גירסה לחוקרי המשטרה. משנודע לה כי עשה כן, ניסתה להניעו באמצעות איומים והפחדה לחזור בו מהודעתו.

ספטמבר '94 – החם ביותר בעשרות השנים האחרונות

(עו). חודש ספטמבר '94 היה חם באורח קיצוני בהשוואה לחודשי ספטמבר בעבר. כך נמסר מהשירות המטאורולוגי. בעשרות שנות מדידה בתחנות השונות היו רק מקרים יחידים שהטמפרטורה הממוצעת בחודש ספטמבר היתה חמה לספטמבר הנוכחי. מבחינת הרצף של ימים חמים לא היה הקיץ במדידות שנעשו בעבר.

התופעה חסרת התקדים של ספטמבר השנה הוא רצף הימים החמים שנמדדו. "במשך 50 השנים האחרונות לא היה מקרה כזה. באיזור תל־אביב היו בספטמבר השנה 28 ימים רצופים שבהם עלתה טמפרטורת המקסימום על 30 מעלות צלזיוס וב־18 ימים רצופים עלתה טמפרטורת המינימום על 22 מעלות.

7 שנות מאסר לכרמלה בוחבוט שירתה למוות בבעלה לאחר שאיים עליה בסכין

עורך דינה יערער ל"עליון" ויפנה לנשיא המדינה בבקשת חנינה; בניה וחמיה הביעו אכזבה קשה מחומרת העונש

מאת שמשון וייס ועת"ים

בית המשפט המחוזי בנצרת, גזר אתמול בבוקר שבע שנות מאסר על כרמלה בוחבוט, בת 40 מקרית שמונה, שהורשעה בהריגת בעלה יהודה בחודש פברואר השנה, בשל מסכת התעללויות ארוכות כלפיה.

שלושת שופטי בית המשפט המחוזי בנצרת, נשיא בית המשפט יהודה אברמוביץ, מרדכי חס וגדעון גינת קבעו בגזר הדין, כי בית המשפט ער לכך שמדובר באשמה שעברה נקי לחלוטין ושפעלה תוך סערת רגשות. אולם, לא ניתן, עם זאת, להתייחס בשוויון נפש לתוצאה הקטלנית בה קופדו חיי אדם. "בית המשפט צריך להיות ער ללקח שיילמד מגזר הדין. אין ספק שאין זה, למרבה הצער, המקרה היחיד והבלעדי שבו בעלים פועלים באלימות קשה כלפי נשותיהם או בני ביתם האחרים. אין אפוא לאמת לכל מי שנתון במצב שכזה, כי הדרך הנאותה הינה נטילת החוק לידיים וקטילת התוקף. אין מדובר בהגנה עצמית במהלך אירוע של תקיפה, ולא ניתן לראות במקרה דנן קינטור מבחינה אובייקטיבית וסובייקטיבית כאחת, כנדרש בחוק".

כרמלה בוחבוט הורשעה בהריגת בעלה ב־18 בפברואר השנה. בני הזוג היו נשואים 24 שנים והיו להם ארבעה ילדים. כבר מתחילת נישואיהם השליט המנוח טרור בבית ודרש מאשתו לציית לכל דרישותיו. באחת הפעמים, כאשר הכותה קשות, ברחה מביתה כשהיא זבה דם. לאחר שהמנוח איים להרגה. בסיוע חברתה, היא הגיעה מקרית שמונה, שם התגוררה עם בני משפחתה, לרב באשדוד וביקשה את סיועו. כאשר נודע לבעלה על מקום הימצאה, הבטיח לחדול מהתנהגותו ובעקבות כך היא שבה לביתה.

ביום המקרה, בשעות אחר הצהריים, דרש בעלה לשרתו במטבח והאשה ביקשה שיניח לה. בין בני הזוג פרץ ויכוח קולני, במהלכו סטר לה המנוח. הנאשמת הגיבה "רק לתת מכות אתה יודע". בעת המריבה, הזכירה הנאשמת את שם האשה עמה ניהל המנוח יחסים רומנטיים. בעקבות כך החל להכותה ובצעק שירצחה. היא אף נטל סכין ופגע בה. הנאשמת החלה לברוח, וכשנכנסה לאחד החדרים, הבחינה ברובה צבאי של בנה החייל. היא נטלה את הרובה, שבו היו 31 כדורים במחסנית, וירתה לעבר בעלה, שנפגע מ־24 קליעים, וכתוצאה מכך מצא את מותו.

כרמלה בוחבוט הורשעה בהריגה על סמך הודאתה, במסגרת עיסקת טיעון. התביעה ביקשה לגזור על הנאשמת 10 שנות מאסר, בראותה דימיון בין מעשיה של שוקי בסר לזה של הנאשמת. בסר הורשע בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בהריגת אביו, לאחר שזה התנהג באלימות כלפי אשתו.

השופטים ציינו בגזר הדין, כי יש לשים לב שאין צורך בהרתעת כרמלה בוחבוט במקרה הנוכחי, וכי יש לגזור את עונשה באספקט של הבהרת עמדת בית המשפט. זאת, תוך שימת רגש על כך שהיא חרגה במעשיה מעבר לכל היגיון סביר, בכך שהרצה בגוף יריה את גזר דינו של בעלה המנוח - למיתה.

"מהותה, ומתפקידו של בית המשפט להתוות מדיניות ענישה נאותה, על מנת למנוע עד כמה שניתן, שמקרים דומים יישנו. גם אם מדובר בבעל שהחיים עמו הפכו לגיהנום, הרי כל עוד הנסיבות אינן מצביעות על כך, כי זה שמובא לדין פעל הגיב בדרך סבירה והולמת ועולה בקנה אחד עם דרישות החוק וההגנות שהינן חלק בלתי נפרד מהחוק הפלילי, לא ניתן להקל עמו בדין יותר על המידה", נאמר בגזר הדין.

שלושת השופטים מתחו ביקורת על התנהגותה כשכתבו בגזר הדין: "אין להתעלם מכך שהנאשמת היתה יכולה ולו גם לבנות לשים קץ לסבלותיה אם היתה פועלת בדרכים נאותות ומקובלות, כמו דיווח למשטרת ישראל או אפילו שיתוף רשויות משרד הרווחה וסיוע במקלט לנשים מוכות. בדרך זו, אפשר וניתן היה למנוע את התעללות המנוח באשמת".

כרמלה בוחבוט הובאה לבית המשפט כשהיא לבושה שחורים ומלווה על ידי שוטרות ליווי. בכל מהלך השמעת גזר הדין היא מירדה בבכי. לאחר שהועלתה לניידת המשטרתית אמרה, כי העונש לא איכפת לה כלל ועיקר וכי כל מה שחשוב לה זה שישמרו על ילדיה. "העונש לא מפריע לי רק תשמרו על הילדים", מירדה בבכי.

גזר הדין נתקבל באכזבה קשה בקרב ילדיה ובני משפחתה האחרים ובהם אף אביו של בעלה המנוח והתגובות קשות ביותר. הם טענו, כי העונש כבד מדי.

עורך דינה דוד שפיגל מסר, כי בכוונתו לערער על העונש בבית המשפט העליון ולאחר מכן אף יפנה לנשיא המדינה בבקשת חנינה.

חשוד בגניבה מאמו כדי לממן רכישת סמים

מאת אורי שורן

מונולוג כזה מפי אשה נגד בעלה לא שומעים כל יום בבית המשפט: "יש לו פי 100 עבירות יותר מאלו שהובאו לידיעת המשטרה. שלושת הילדים מאיימים לברוח מהבית בגללו. הוא גונב את האוכל של הילדים. כמה פעמים הפתעתי אותו כאשר חדר לדירת אמו מהמרפסת וגנב ממנה חפצים שונים. הוא גונב מכל השכנים ומהמשפחה וכל זה בגלל הסמים. הוא מוכן להרוג אותי בשביל הסמים".

הדברים נאמרו בדיון שנערך אתמול בבית־משפט השלום בחיפה, שבו ביקשה המשטרה להאריך את מעצרו של רוד אבוזרי (40) מקרית־אתא, החשוד בהתפרצות לדירת אמו ובגניבת מכשיר מיקרוגל ושתי טבעות ממנה.

לדברי נציג המשטרה, רס"ב חיים שרון, נוהג האיש לפרוץ מדי פעם לדירת אמו ולגנוב חפצים, שנים כדי לממן רכישת סמים. פריצתו האחרונה בוצעה על־פי החשד ב־29 בספטמבר.

החשוד אמר להגנתו, כי "אמי לא ידעה שזה אני ולכן היא התלוננה. עשיתי טעות שלא השארתי לה פתק. זו היתה אי־הבנה. אני מבקש להיכנס למוסד לגמילה מסמים".

השופט אבי הבר האריך את מעצרו בשלושה ימים.

נשדד קשיש שפדה את קצבתו החודשית

מאת אורי שורן

אלמונים התנפלו אתמול על יצחק אלוהן, בן 76 מחיפה, ושדדו את דמי הפנסיה שלו.

לחוקרי המשטרה שהוזעקו למקום סיפר הקשיש, כי יצא בשעת בוקר לסניף הבנק, שם מתנהל חשבונו, פדה 2,000 ש"ח וחזר לביתו, ברחוב צה"ל 27. כאשר נכנס לחדר המדרגות, התנפלו עליו כמה אנשים, קרעו את חולצתו, חטפו מידו את תיקו שהכיל את הכסף ונמלטו.

אמבולנס של מד"א העביר את אלוהן לבית החולים רמב"ם, שם טופל ושוחרר לביתו. במקביל הוצאו כוחות משטרה לסרוק את האיזור, בניסיון ללכוד את השודדים. החוקרים מבררים שאלה עקבו אחר קורבנם מפתח הבנק, עד שהגיעו לפתח ביתו, שם שדדוהו.

יצויין כי באחרונה רבו תקיפות הקשישים באיזור חיפה ושדידת כספם, למימון רכישת סמים.

החזיר אבידה לבעליה

מאת אורי שורן

עובד ניקיון בחיפה, אברהם ברזוים, החזיר אבידה לבעליה וזכה להוקרה מיוחדת של העירייה.

במהלך עבודתו בשכונת נווה שאנן מצא ברזוים שקית ובתוכה מעטפת עם סכומי כסף שמאוחר יותר התברר שהם כספי תרומות למוסדות שונים. בסיום יום עבודתו הלך ברזוים לביתה של בעלת השקית, טובה ולנר, שכתובתה היתה רשומה עליה, והחזיר לה את האבידה.

ולנר שלחה לעירייה מכתב שבו הרעיפה שבחים על העובד הישר. ראש מינהל התפעול, יצחק ענבר, העניק לברזוים מגן ומכתב הוקרה שבו צוין, כי מסירותו ויושרו של האיש ראויים לשמש דוגמה לכל עובדי הציבור.

תובעת 146 אלף ש"ח פיצויים מ"העבודה"

מאת אורי שורן

מתנדבת במפלגת העבודה בחיפה, קלודיה כוכמן, בת 71, תובעת 146,000 ש"ח כפיצוי על פציעתה במהלך עבודתה באחד מסניפיה.

בכתב התביעה שהוגש לבית משפט השלום בעיר, טענה האשה כי כאשר עסקה בהתנדבות בעבודות רישום וקבלת קהל, לפני כחצי שנה, נפגעה קשות בכף רגלה השמאלית משברי זכוכית, לאחר שדלת הזכוכית שבכניסה לסניף נשברה. היא הובהלה לבית החולים "בני ציון", שם טופלה ואושפזה. מאוחר יותר קבע רופא 50 אחוזי נכות, שהומרו אחר כך ב־30 אחוז עד סוף השנה.

התובעת מייחסת רשלנות למפלגת העבודה, בכך שבין השאר לא וידאה שדלת הזכוכית בסניפה תהיה תקינה. טרם הוגש כתב הגנה.

בצה"ל החלו אתמול אימוני סוף הקיץ. בתמונה: אחת מיחידות השדה במנוחה מהאימונים (צילום: דובר צה"ל)

התחקיר של עת"ים חושף ליקויים בשירותי הכיבוי בארץ

בנגב יש רק תחנת כיבוי ראשית אחת; כבאי חיפה אינם ערוכים לטפל בחומרים רעילים

(ע). תחקיר שערכו כתבי עת"ים מגלה כי באיזורים רבים בארץ, ובמיוחד באיזור הנגב ובאיזור חיפה, יש חוסר בציוד ובכוח־אדם, המונע טיפול נאות במגוון הבעיות השונות בפניהן מתמודדים אנשי שירותי הכיבוי.

איגוד ערים לכבאות באר שבע משתרע על השטח הגדול ביותר בישראל, ומתרחש בו מספר השריפות הגדול ביותר בארץ. באיזור יש פוטנציאל של בעיות קשות במיוחד כמו חומרים כימיים, רעלים. למרות האיזור המרכזי, מספקי השירות על שטחי היער הגדולים ביותר בישראל והמצויים בנגב. למרות השטח הגדול, מופעלת בו רק תחנה ראשית אחת בבאר שבע. ביתר 21 היישובים שחברים באיגוד הערים לכבאות, מופעלת לכל היותר תחנת משנה.

איגוד ערים לכבאות באר שבע כולל 22 יישובים מדרום לקרית גת ועד לגבול אילת שמצפון לאילת. זהו האיזור הגדול ביותר בארץ עם פוטנציאל גדול של סיכונים הדורשים שירותי כיבוי והצלה. באיזור מצוי ריכוז תעשיות כימיות גדולות, כמו בבאר שבע, ברמת חובב, במישור רותם, בחוף ים המלח ועוד. ברמת חובב מצוי גם האתר הארצי לטיפול בפסולת רעילה שמובלת למקום מכל רחבי הארץ ובדימונה מצוי האתר הארצי לטיפול בפסולת גרעינית.

שירותי הכיבוי באיזור מטפלים גם באירועי חומרים מסוכנים. ב־1992 נרשמו בכל הנגב 70 אירועי חומרים מסוכנים. שבעה מהם אירעו בבאר שבע (23 אחוז), עוד 13 ברמת חובב שמדרום לעיר (44 אחוז). אירוע אחד היה באילת ושלושה אירועים היו בכל אחד מהיישובים: אופקים, דימונה, ירוחם וקרית גת.

שירותי הכבאות בנגב גם מטפלים בחילוץ נפגעי תאונות דרכים, שמספרן בכבישי הנגב רב במיוחד. הטיפול בתאונות כולל גם טיפול בתאונות בהם מעורבים כלי רכב המובילים חומרים כימיים מסוכנים ורעילים. מבחינת סיכוני אש, מצויים בנגב שטחי היערות הגדולים ביותר בארץ ובתוכם יער יתיר שהוא הגדול בשטחו בישראל, שכונות קרוואנים רבות שבהם בתים בעלי סיכוני אש גבוהים ובתוכן שכונת הקרוואנים "נחל בקע", הגדולה בישראל, שמצויה בבאר שבע. כמו כן מצוי בים המלח מוקד תיירות עם בתי מלון בבניינים רבי קומות, כשבקרבת מקום אין שירותי כיבוי ממשיים. בכל איזור ים המלח מצויה משאית כיבוי אחת בנווה זוהר וכן צוות כיבוי של מפעלי ים המלח. באירועים חמורים שהיו במלונות אבן הופעלו שירותי הכיבוי של מפעלי ים המלח, משם גם הובא הסולם ההידראולי וכן מיכליות מים וציוד מכאני כבד.

רק בבאר שבע מאוישת תחנת הכיבוי באופן רצוף במשך כל שעות היממה. בשל היותה התחנה הראשית היחידה באיזור גדול זה, יכולת התגובה המיידית שלה מסתכמת בהפעלה בו זמנית של ארבעה צוותים בשעות היום, ושני צוותים בשעות הלילה, כשבשלב שני מוזעקים כבאים מבתיהם. כל יתר התחנות ביישובי הנגב הן תחנות משניות, עם גרעין של שני כבאים לתגובה ראשונית, ואחר־כך גיוס כבאים מבתיהם, או מתחנות משנה סמוכות.

ספסר אבנר מרדכי, מפקד שירותי הכבאות בדרום, מעריך שלצורך איוש אופטימלי של התחנות זקוק השירות להוספת כ־40 משרות כבאים באיגוד הערים של באר שבע. עם זאת אמר "זו תהיה אמירה לא רצינית, כי אין לנו מקורות מימון לתוספת כוח אדם שכזו. בשל בעיות תקציב אנו מאיישים גם היום רק 80 מתוך 83 המשרות המאושרות בתקן שלנו. אם אין לנו מקורות מימון לשלוש המשרות החסרות לתקן, מנין נמצא מימון לעוד 40 משרות".

ספסר מרדכי ציין, שעל מגבלות התקציב מתגברים בנגב בשיתוף פעולה ובהפעלה מונעת של המערכת. לדבריו, שיתוף הפעולה של מפעלי האיזור עם שירותי הכבאות הביא להפעלת צוותי הכיבוי במפעלים וביערות הקרן הקיימת ככוח לתגובה ראשונית במקרה של צורך בשירותי כיבוי או הצלה ועד להגעת כוחות הכיבוי וההצלה העיקריים. זאת נוסף לירידה המשמעותית במספר הדליקות שמתרחשות במפעלים עצמם. כמו כן מתקיימות פעילויות מניעה והדרכה רבות במפעלים, בבתי המלון ובמוסדות הציבור בנגב, דבר שמקטין את מספר הסיכונים.

שירותי הכבאות בנגב הצטיידו בשנים האחרונות באמצעים רבים, המשמשים בעיקר לחילוץ ולהצלה. כמו כן מצוי בידי הכבאים ציוד משוכלל עם ערכות מגו"ס לטיפול בחומרים כימיים מסוכנים ורעילים. בתוך מספר שבועות יתקבל בבאר שבע סולם הידראולי חדיש, שיצטרף למלאי הסולמות הגדולים באיזור. כיום מצוי סולם הידראולי במפעלי ים המלח וכן בתחנת הכיבוי בבאר שבע, כשזה יועבר לתחנה עוד לאחר קבלת הסולם ההידראולי החדש.

בעיות בכלי שיט

האיגוד לשירותי כבאות בחיפה אינו ערוך לטפל בתקריות בחומרים מסוכנים ואין לו תשובה לכיבוי דליקות בכלי שיט - נמסר לכתב עת"ים משירותי הכיבוי.

שירותי הכבאות בחיפה חולשים על 13 רשויות מקומיות ואזוריות מעתלית, קרית טבעון, מפרץ חיפה ואיזור הקריות ופארק הכרמל, בשטח כולל של כ־400 קמ"ר. בשטח זה מתגוררים כחצי מיליון תושבים.

האיגוד מתפעל חמש תחנות כיבוי. שניים במוקד המרכזי ליד גשר פז, תחנת כיבוי בשטח האוניברסיטה, שהוקמה לאחר 1989 בעקבות דליקת הענק בפארק הכרמל, תחנה במרכז הכרמל במגדל המים, תחנה במפרץ חיפה, הממוקמת בצומת קריית אתא והתחנה בקריית אליעזר, המשמשת מוקד לטיפול בחומרים מסוכנים.

בשטח השיפוט של האיגוד שלוש תחנות כיבוי של מתנדבים בקיבוצים יגור, כפר מכבי ושער העמקים, וכן תחנות לכיבוי במפעלי תעשייה גדולים כמו בתי הזיקוק, חיפה כימיקלים, נמל חיפה, והמצאבים בפיקוח נציב כבאות והצלה ראשית.

בכל משמרת מופעלים 22 כבאים, המתפעלים את תחנות הכיבוי הפזורות במרחב חיפה. איגוד שירותי הכבאות במרחב חיפה מצוייד ב־30 מכוניות כיבוי, שני סולמות הידראולים, ובאחרונה נרכש סולם הידראולי בארה"ב, המתנשא לגובה של 30 מטר, שישמש לצורך פעולות כיבוי, חילוץ והצלה.

בתחנת הכיבוי בקריית אליעזר מופעלת ניידת חילוץ והצלה לטיפול בחומרים מסוכנים. מפקד שירותי הכבאות במרחב חיפה, ספסר משה אדרי, אמר כי שירותי הכבאות במרחב לא ערוכים לתת מענה לטיפול בחומרים מסוכנים, שכן האוצר לא נענה עד כה לאשר 33 תקנים נוספים לאיוש צוותי חירום לטיפול בחומרים מסוכנים.

מצבת כוח האדם בשירותי הכבאות בחיפה מאויישת וכוללת 109 קצינים וכבאים.

כן אמר אדרי, כי שירותי הכבאות אינם ערוכים לטפל בדליקות בכלי שיט.

הד"ח יוחאי בן נון, שפורסם ב־1983, המליץ בפני משרד התחבורה ומשרד הפנים להכין תשתית מתאימה לטפל בשריפות באניות, אך מסקנות הד"ח לא יושמו במלואן ובנמל חיפה פועל צוות מצומצם של כבאים, שאין בו כדי לענות על הצרכים.

רשות הנמלים הזמינה, לפני כחצי שנה, מומחה לבטיחות אש בנמלים, אשר המליץ בד"ח שהוגש לפני כחודשיים על היערכות משולבת של שירותי הכבאות בחיפה ובנמל לטיפול בשריפות בכלי שיט, תוך הגדלת התקן ב־30 קצינים וכבאים.

ספסר אדרי אמר, כי תוספת כוח האדם לטיפול בחומרים מסוכנים ובכיבוי אש באוניות ישפר משמעותית את יכולת שירותי הכבאות באיזור חיפה.

בשנה האחרונה אירעו באיזור שתי דליקות ענק, במפעל חיפה כימיקלים, שם נגרם נזק למתקן בעלות של 30 מיליון דולר, ושריפה בחוות מיכלי הגז במבואות קריית אתא במתקן המילוי של חברת סופרגז.

מבנים רבי קומות ומבני ציבור, שהוקמו לפני 1980, חסרים אמצעי בטיחות הכרחיים, כמו מדרגות חירום, דלתות בידוד אש, מערכות כיבוי אוטומטיות.

בבתי־חולים באיזור חיפה - המרכז הרפואי רמב"ם, בית־החולים כרמל והאגף הישן של בית החולים הממשלתי־עירוני בני ציון (רוטשילד) - חסרות מערכות כיבוי אוטומטיות.

ועדה ארצית לבדיקת נושא בטיחות אש בבתי־החולים בישראל, בראשות ספסר משה אדרי, המליצה באחרונה להתקין מערכות כיבוי אש אוטומטיות במשך ארבע השנים הקרובות בכל בתי־החולים בישראל.

יצויין כי עשרות מבנים בעיר סובלים ממפגעי בטיחות, דומים לאלה שהתגלו בבניין המשרדים של בנק לאומי בתל אביב, שעלה באש לפני כשבוע. במבני הציבור, כמו בבניין השקם הישן ברח' י.ל. פרץ ובבניין דסקו ברחוב הנגינים, חסרים פתחי מילוט או מערכות גילוי וכיבוי אוטומטיות.

יו"ר האיגוד לשירותי כבאות באיזור חיפה, גיורא פישר, מסר שהתקציב השנתי של האיגוד מסתכם ב־18 מיליון ש"ח למימון שכר עבודה, תחזוקה והצטיידות.

מצב טוב בגליל

ביישובי הגליל הגולן אין מחסור בציוד כיבוי אש. בשנים האחרונות הוכנס לשימוש ציוד חדיש ומתקדם ביותר, המאפשר טיפול יעיל ובטוח בכל אירועי השריפות בגליל, לרבות במבנים רבי־קומות.

גולת הכותרת היא מכונית כיבוי משוכללת ביותר, בה הרכב מיטב הציוד לכיבוי וחילוץ, סולמות ענק, אבקות שונות וציוד אחר, המאפשר חילוץ מהיר של לכודים בתאונות דרכים וחילוץ מבתים.

יו"ר איגוד ערים לשירותי כיבוי גליל וראש עיריית קרית שמונה, פרוספר אזרן, אמר כי הוא מרוצה מהמצב בשירותי הכיבוי בגליל. הוא סבור, כי הרגישות הבטחונית באיזור זה מחייבת החזקת ציוד משוכלל ואמין. לכן, גם ישנה עדיפות לאיזור הצפון. "כאן, אי אפשר לשחק. כאשר היה ליקוי בשירותי הכיבוי בקרית שמונה ורכב כיבוי לא הגיע בזמן לחילוץ, לאחר נפילת טיל קטיושה, פעלנו בנוקשות והכבאים ננזפו קשות", אמר.

בשירותי הכיבוי בגליל פועלים להחלפת מכוניות כיבוי מיושנות, כדי שכל צי המכוניות יהיה חדיש ומשוכלל.

באשר למצב המבנים, הוא דומה לכל הארץ וקיים זלזול מטעם הציבור והמוסדות בכל הקשור לטיפול במניעת דליקות במבני ציבור, ציין. "אנחנו מגישים דו"חות. הטיפול בהם כמעט ולא מתבצע. אפשר לראות את הדברים במוסדות חינוך, מבנה עיריית צפת וכו'" אומרים בשירותי הכיבוי.

עיקר הבעייה היא בקיבוצים ומושבים, שם לא מתייחסים להוראות הכיבוי. "בקיץ האחרון לא נעשו פסי הפרדה ורק בנס לא היו שריפות קשות", אמר דני חנניה מפקד שירותי כיבוי בגליל העליון.

בתחנות הכיבוי בגליל אין מחסור בכח אדם. כיום, פועל מוקד מרכזי בקרית שמונה, המזעיק את הכבאים לכל אירוע בגליל.

עם זאת, בשירותי הכיבוי בגליל המערבי קיים סולם גבוהים אחד בלבד לכל האוכלוסיה המונה כ־150 אלף תושבים.

שירותי הכיבוי בגליל המערבי זקוקים לסולם מיוחד לעיר כרמיאל שבה קיימים 48 מבנים גבוהים. המרחק הרב בין עכו לבין כרמיאל עלול להקשות בשעת חירום על הצלת בני אדם בכרמיאל ממבנים גבוהים בשל הימצאות הסולם בתחנה בעכו.

שירותי הכיבוי בגליל המערבי חולשים על שטח של כ־700 אלף דונמים - מראש הניקרה ועד לסאסא, בית גאן, צומת שבע, עכו וצומת אלונים.

בשירותי הכיבוי בגליל המערבי, בפיקודו של ספסר־משנה יוסי בן־עוזר, פועלות חמש תחנות. האחת - תחנה ראשית בעכו ועוד ארבע תחנות משנה בנהריה, כרמיאל, שפרעם ומעלות. בסך־הכל. פועלים בשירותי הכיבוי בגליל המערבי 24 כלי רכב, מתוכם 12 כבאיות ו־58 כבאים.

שני העורכים.

יתמרי כל אינם חברי קולי, זהו אחד השלטים שנשאו אתמול העולים בהפגנת המחאה בגן הוורדים בירושלים

עשרות עולים הפגינו מול הכנסת נגד "מחדלי הממשלה בנושא הדיור"

(ע). - עשרות עולים הפגינו אתמול ברחבת גן הוורדים שמול משכן הכנסת במחאה על "אי־קיום הבטחות הממשלה לעולים מחסרי־דיור". ההפגנה אורגנה על־ידי "הפורום הציוני" בראשותו של נתן שרנסקי.

המפגינים זעמו גם על התבטאויותיה של שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, בדבר הצורך בעלייה סלקטיבית מחבר המדינות.

היתה זו הפגנה נוספת בשורה של הפגנות שמקיימים העולים החל מחול המועד סוכות בערים שונות ברחבי הארץ אשר נועדו לעורר את מודעות הממשלה לבעיותיהם ולצרכיהם המיוחדים של 45 אלף משפחות נזקקות מחבר המדינות.

העולים טענו, כי שר השיכון, בנימין בן־אליעזר, לא קיים את הבטחתו להוריד את מחירי הדיור. לדבריהם התייקרו הדירות מראשית 1988 ב־3.66 אחוזים. הערך הריאלי של המשכנתא ירד ב־40 אחוז ואילו הבנייה בבינה עלתה ועשרות אלפי משפחות עולים נזקקות ממתינות לדיור ציבורי.

הדוברים הדגישו, כי בין אלפי העולים נמצאים רבים שהם בודדים, נכים, קשישים וחולים אשר מתגוררים בתנאי עוני וצפיפות מחפירים. הם ציטטו את דבריו של שר הקליטה, יאיר צבן, שאמר, כי "המחסור החמור ביחידות דיור לרבבות משפחות עולות ובאיות במרכז הארץ מהווה פצצת זמן שפתילה קצר ביותר".

העולים מחו על כך שהממשלה אינה יוזמת, לטענתם, פתרונות דיור במקום שיש סיכוי סביר לעולים למצוא תעסוקה. הם טוענים, כי בערים שבהן יש מספיק יחידות דיור ציבוריות אולם חסרים מקורות תעסוקה מסרבים ראשי הערים לקלוט אותם.

נתן שרנסקי אמר, כי "אף אחת מדרישות העולים לא נענתה וכי מפלגת העבודה עלתה לשלטון בזכות העולים ובשל האכזבה ממשלה בנושא הדיור הם גם יורידו אותה".

בהתייחסו להתבטאויותיה של שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, אמר שרנסקי, כי עידן הציונות נמצא כבר מאחורינו.

סגן נשיא הפורום הציוני, יולי אדלשטיין, אמר, כי אורה נמיר טועה בדבריה וכי הסטטיסטיקה שעליה היא ביססה את דבריה מוטעית מעיקרה. אחדים מן העולים שירדו בעצרת טענו, כי יש לפטר את השרה נמיר לאלתר.

אדלשטיין אמר, כי "יש צעירים המעדיפים להגר לאמריקה ולשלוח את הוריהם וקרוביהם המבוגרים יותר לישראל, אולם אלה מקרים בודדים ואין להתייחס לכך כאל תופעה".

הלוואה וחסכון ירושלים
אגודה שיתופית בע"מ
הננו מתכבדים להזמין את חברינו
לאסיפה הכללית של אגודתנו
שתתקיים ביום שלישי 18.10.94 בשעה 5 אחה"צ במועדון "זוג עולי הנגריה", רח' אגריפס 8.
אם במועד הנ"ל לא יהיו נוכחים חברים במספר הדרוש לפי התקנות, תידחה האסיפה לשעה 6 אחה"צ באותו יום ובאותו מקום. האסיפה זו השניה במספר, תהיה חוקית בכל מספר החברים שישתתפו בה.
סדר היום:
א. בחירת יו"ר האסיפה.
ב. 1). דו"ח ההנהלה והמועצה.
2). דו"ח הביקורת.
ג. דיון והערות לגבי המאזן והדו"ח.
ד. תשובות מקבלן ומועצת הנהלה.
ה. אישור המאזנים לשנים 1988 - 1993 והדו"חות הנ"ל.
ו. בחירות חלקיות להנהלה ולמועצה (במקום החברים היוצאים).
ז. בחירות ועדת הביקורת.
ח. אישור התקציב לשנת 1994.
ט. מינוי רואה חשבון.
י. שונות.
בכבוד רב,
ההנהלה

אחים דוניץ בע"מ
הודעה
על כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין
ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין ביום ב' ה־24.10.94, בשעה 10:00 במלון רמדה, רח' הירקון 121 בתל־אביב.
על סדר היום:
אישור מיזוג בין החברה לבין חברות הבת, "דוניץ" מימון והשקעות בע"מ ודוניץ ניהול השקעות בע"מ, כך ששתי חברות הבת יתמזגו אל תוך החברה. התאריך הקובע לצורך המיזוג יהיה 31.12.94. המיזוג יתבצע ללא תמורה, הואיל והחברה הינה בעלת כ־100% ממניות החברות המועברות.
המיזוג יתבצע בהתאם לפרק השני בחלק ה' 2 לפקודת מס הכנסה, כפי שהוסף בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 94) התשנ"ג 1993 ועל פי הוראותיו, ויובא לאישור בית משפט בצו על פי הוראות סעיף 234 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983.
בעלי המניות רשאים להשתתף ולהצביע באסיפה בעצמם, או ע"י באי כוחם. ייפוי כח יש להפקיד במשרדה הרשום של החברה לא יאוחר מ־48 שעות לפני האסיפה.
אם תוך מחצית השעה מהמועד שנקבע לתחילת האסיפה לא יהיה מנין חוקי, תדחה האסיפה ליום ב', ה־31.10.94 באותה שעה ובאותו מקום.
אחים דוניץ בע"מ

ארגון יוצאי רוזשן בישראל
משתתף בצער
משפחת גרושקה
במות
שמואל
ארגון יוצאי רוזשן

לחברנו פולומבו אלברט
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף מרכזי

מצב חירום הוכרז באזרבייג'ן בעקבות חטיפת התובע הכללי בידי משטרת הפנים

החוטפים דורשים לשחרר את חבריהם האסורים ואת התפטרותם של שר הפנים והתובע

באקו (רויטר). – נשיא אזרבייג'ן, חיידאר אלייב, הכריז אמש על מצב חירום, לאחר שכוחות משרד הפנים לקחו בשבי את התובע הכללי ותבעו את שחרור חבריהם האסורים.

בנאום בטלוויזיה הכריז אלייב על מצב חירום שנכנס לתוקף מייד. הוא אמר כי חטיפתו של התובע הכללי, עלי אומרוב, על ידי משטרת הפנים "אומון" מהווה "ניסיון הפיכה".

"האירועים מוכיחים שהכוחות התוקפניים במדינה ומחוצה לה עדיין מנסים להביא לאי־יציבות ברפובליקה," אמר.

אלייב קרא לשוטרי אומון המתבצרים בבניין להיכנע, אך הללו טרם נענו לדרישתו. לטענתו דרשו השוטרים את התפטרותו של התובע הכללי ושל שר הפנים, אך הוא דחה את תביעתם.

הסערה החלה פחות משבועיים לאחר שאזרבייג'ן חתמה על הסכמי ענק בסך שבעה מיליארד דולר עם ענקי נפט מהמערב. ההסכמים עוסקים בעיקרם בפיתוח שלושה שדות הנפט העיקריים של הרפובליקה בים הכספי, והם מהווים הישג פוליטי משמעותי לאלייב.

אומרוב שוחרר אמש, לאחר שהוחזק על־ידי כוחות מיוחדים שהשתלטו על הבניין בו עבד. השוטרים שלקחו אותו בשבי נסוגו לאחר שחרורו אל מרתפי הבניין, וכוחות הצבא הקיפו את האיזור. סוכנות הידיעות אינטרפאקס דיווחה כי התובע הכללי הוכה נמרצות במהלך השעות בהן היה נתון בשבי.

כל קווי הטלפון בין באקו לבין רוסיה ומדינות חבר העמים נותקו. משרד הדואר נסגר אף הוא, ובכפר ערוצי לוויין נסגרו לשידורים. בשעות הלילה אסור להיכנס להתקפו עוצר לילה.

עדי ראייה סיפרו כי טנקים מפטרלים ברחובות הבירה, ובסביבים על בנייני הממשלה והמתקנים הצבאיים. מספר כתבים דיווחו כי חיילי הממשלה ירו על מספר שוטרים, אולם לא ידעו לדווח על נפגעים, אם היו כאלה.

סוכנויות ידיעות רוסיות שדיווחו מבאקו קשרו את האירוע במשרדי התובע לסכסוך בין שר הפנים, רמיק אוסובוב, וסגנו, רוסטם ג'בדוב. ג'בדוב, כידוע הסוכנויות, התנגד למעצרם של שלושה חברי משטרת הפנים, שנעצרו בחשד למעורבות ברציחתם בשבוע שעבר של סגן יו"ר הפרלמנט, אפיאדין ג'אלילוב, והאחראי על ביטחון הנשיא, שמשי רגימוב.

צבא ארה"ב בהאיטי השתלט על מפקדות מיליציה המתנגדת להחזרת הנשיא הנבחר

למצהלות הקהל פרצו כ־100 חיילים למפקדת המיליציה ועצרו עשרות ממנהיגיה; חייל אמריקאי נפצע בבטנו מיריות בעיר להקייה; כ־1,800 נחתים החלו לצאת את האי

האיטי (א.ם.). – חיילי ארה"ב השתלטו אמש על מיליציה שתמכה בצבא האיטי, בניסיון נוסף להביא להפסקת פעילותם של הכוחות המתנגדים לחזרתו למדינה של הנשיא הגולה, ז'אן ברטראן אריסטיד.

ההשתלטות על מפקדות "החזית לקידום האיטי" באה שעות לאחר שחייל אמריקאי נורה ונפצע בעיר החוף הדרומית להקייה.

ביקורת קשה נמתחה בסוף השבוע על הכוחות האמריקאיים, לאחר שלא התערבו בקרבות בין אנשי מיליציות לבין תומכי הדמוקרטיה, בהם נהרגו לפחות חמישה בני אדם.

רבים מתושבי האיטי הריעו משמחה בשעה שכ־100 חיילים אמריקאיים, שהגיעו למקום בטנקים ובג'יפים, הקיפו את מפקדות המיליציה, פרצו אלי אל הבניין, וגררו החוצה כ־35 אנשי מיליציה. הכוחות פינו מהמקום נשק ותחמושת רבים. אנשי המיליציה נעצרו והובאו במהלך הלילה לחקירה.

לאחר שהכוחות האמריקאים יצאו מהבניין, תושבי העיר פרצו אל המתחם והרסו את הרהיטים. רבים אחרים שרו לחיילים האמריקאים, ופרצו בקריאות שמחה.

במקביל להשתלטות על המפקדות סרקו חיילי ארה"ב את בתיהם של ראשי המיליציה. האמריקאים עצרו לחקירה גם 10 שוטרים שפיטרלו במקום. בעבר שיתפה משטרת האיטי פעולה עם אנשי המיליציה, והכוחות במקום חשדו בשוטרים כי תמכו בפעולותיה.

חיילות ארה"ב חיפשו נשק גם על גופן של מספר נשות מיליציה, והחרימו רימונים שנמצאו על גופן. אחת מהנשים אף התביאה מתות לנגדיה קרקראות ארוכות של תמושה.

בשעות הבוקר ירו אנשי מיליציה על חייל אמריקאי בעיר החוף הדרומית להקייה. התוקפים היו לבושים במדי צבא האיטי, "אולם אינני יכולים לאמר בוודאות שהם השתייכו לצבא," אמר דובר הכוח האמריקאי, קן פונג.

החייל נפצע בבטנו ואושפז בבית חולים שהביאו איתם האמריקאים. הוא עבר ניתוח ונמסר כי מצבו יציב. זו הפעם השניה בה נפצע חייל אמריקאי מאז הפלישה לאי לפני כשבועיים.

כ־300 חיילים ממדינות הקריביים החלו אמש להגיע לאי, ולהקים את כוח משגיחי השלום הבינלאומי. באותה שעה החלו 1,800 נחתים אמריקאים לצאת את המדינה.

החלו הבחירות לנשיאות ברזיל

סקרים אחרונים: קרדוזו, שר האוצר לשעבר, יהיה נשיאה הבא של ברזיל

[illegible] (הסוכנויות הידיעות). – אמש נערכו הבחירות לנשיאות בברזיל, והסקרים האחרונים הראו כי פרננדו הנריק קרדוזו – אחד האינטלקטואלים החשובים במדינה, ומי שמצדד בכלכלת שוק חופשי – יהיה ככל הנראה נשיאה הבא של המדינה. עד לשעת סגירת העיתון לא החלו לזרום תוצאות האמת של הבחירות.

יותר מ־94 מיליון תושבים זכאים להצביע בבחירות כלליות לנשיאות, למושלי מדינות, לצירי קונגרס ולשני שלישים מצירי הסינאט.

פרשנים בברזיל אמרו אמש, כי הבחירות עשויות להביא לשינוי חשוב מאוד במפה הפוליטית של ברזיל, המדינה הגדולה ביותר בדרום אמריקה.

הנושאים העיקריים בבחירות הן הכלכלה, הרעב, והאלימות בערים. אם לא יזכה אף מועמד לרוב בסיבוב הראשון, ייערך הסיבוב השני ב־15 בנובמבר.

הקלפיות נפתחו אמש בשעה שמונה בבוקר, ומדיווחים ראשונים עולה שלא היו בעיות מיוחדות. עם זאת, ב־438 ערים הוצבו חיילים מיוחדים בכדי לשמור על הסדר.

לפי הסקרים האחרונים מוביל קרדוזו בהפרש גדול על המתמודד הרץ אחריו, איש האיגוד המקצועי וציר קונגרס ממפלגת השמאל, לואיז אינאציו לולה דה סילבה. לפי הסקר האחרון לפני הבחירות צפוי קרדוזו לזכות בבחירות בסיבוב הראשון מבלי שיזדקק לסיבוב נוסף.

העליה החדה בפופולריות של קרדוזו נובעת מהצלחתה המדהימה של התוכנית לייצוב הכלכלה, בה החל כשר האוצר לפני שפרש מן התפקיד על מנת להתמודד בבחירות. תוכניתו הורידה את האינפלציה מ־50 אחוז לאחוז אחד בלבד, באמצעות הצמדת המטבע החדש לדולר.

הסקר, שנערך בידי גורמים פרטיים, הראה שהתמיכה בקרדוזו הגיעה ל־46 אחוז, בעוד שהתמיכה בלולה עומדת על 22 אחוז בלבד. יתר ששת המועמדים, החל מהמועמד הסוציאליסטי ועד למועמד הימין הקיצוני, יקבלו יחדיו לא יותר מ־13 אחוז.

מומחים אומרים כי כל האינדיקטורים מרמזים שקרדוזו ינצח בבחירות כבר בסיבוב הראשון. "התמיכה בו גברה מאוד בימים האחרונים לפני הבחירות, והפער נוסף בין קרדוזו לסילבה הוא כיום כל כך רחוק, שבכלל לא כדאי לחשוב על אפשרות כזאת," אמר עורך אחד הסקרים, מרקוס קואינדרה.

ארכיטקטים בסינגפור מציעים לבנות ערים מתחת לפני הים

סינגפור (עיר). – נוכח המחסור המחמיר והולך בקרקעות והעליה במחירי הדיור בסינגפור הציעו ארכיטקטים תוכנית לבניית ערים מתחת לפני הים.

הארכיטקטים שהעלו את ההצעה אמרו כי ניתן כיום לבנות ערים מתחת לפני הים בקרבת חוף סינגפור. השאלה שנותרה פתוחה היא, האם תושבי סינגפור ישמחו להידחס לשיכון בערים כאלו.

"אנו יכולים להתחיל בבניית ערים בים. אלה יהיו מושבות עם שירותים עצמיים מול החוף המזרחי," אמר האדריכל גו צ'ונג צ'יאה, העומד בראש המכון לארכיטקטורה של סינגפור, בראיון לעיתון "דה סטרייטס טיימס".

צ'יאה אמר את הדברים בעקבות דיון על פתרון בעיות השיכון של סינגפור במאה ה־21. הוא הוסיף כי "ניתן היום מבחינה טכנית לממש את הרעיון." צ'יאה ציין כי ההשפעות הפסיכולוגיות של צורת חיים כזו על הדיירים עדיין אינן ידועות, ולכן עשויות להוות בעיה.

הנסיכה דיאנה גולשת בים בתקופות היותר טובות שלה בבית המלוכה, בעת חופשה באיים הקריביים (צילום ארכיון)

סודות נוספים מחדר המיטות של משפחת המלוכה הבריטית

דיאנה ניהלה רומן לוהט עם מדריך הרכיבה שלה

נטען בספר חדש שפורסם אמש, בסגנון ה"רומן הרומנטי": "דיאנה נעמדה, וללא שהוציאה מילה הושיטה את ידה והובילה באיטיות את ג'יימס לחדר המיטות. לאחר מכן היא שכבה בזרועותיו ובכתה. היא בכתה על כל הפעמים בהן חשה מוזנחת ובודדה, על כל הפעמים בהן פיעמה בה התקווה להיספג בגוף בעלה כפי שנספגה בגופו של ג'יימס"

לונדון (א.ם.). – הנסיכה דיאנה ניהלה במהלך חמש שנים רומן לוהט עם מדריך הרכיבה שלה, נטען בספר חדש שפורסם אמש.

"נסיכה מאוהבת" הוא סיפורו של ג'יימס היואיט, שלטענת הספר קיים לראשונה יחסי מין עם דיאנה בשנת 1986 בארמון קנסינגטון, לאחר שליידי די הזמינה אותו לארוחת ערב בשעה שהנסיך צ'רלס היה באתר מסיורו.

הרומן נגמר בדמעות, טוען הספר, לאחר שהיואיט חזר ממלחמת המפרץ, בה שימש כמפקד טנק, ומצא שדיאנה, אישתו של יורש העצר הבריטי, פנתה מאוד "מלהמשיך להסתבך".

דובר ארמון בקינגהם כינה את הספר, שנכתב על ידי העיתונאית אנה פסטרנק, "זול ובלי", אך לא הכחיש את סיפורו של היואיט. בשנים האחרונות משפחת המלוכה אינה נוהגת להכחיש או לאשר שמועות על בני המשפחה.

עיתונאים וצלמים התגודדו אמש סביב דיאנה, בת ה־33, בשעה שיצאה מארמון קנסינגטון אל שיעור התעמלות שלה, כשהיא לבושה במכנסיים קצרים וחולצת טי, אולם דיאנה לא עצרה לשוחח עמם.

דיאנה וצ'ארלס, בן ה־45, נפרדו באופן רשמי בדצמבר 1992.

בראיון בטלוויזיה אמרה מחברת הספר כי היא והיואיט, שהחל להסתתר אמש, שיתפו פעולה, והראתה את המכתבים שדיאנה כתבה לו במהלך מלחמת המפרץ "על מנת להראות שהרומן אכן התרחש."

הספר בן 192 העמודים, שהפך מייד עם יציאתו לרב מכר, פורסם ארבעה חודשים לאחר שהנסיך צ'ארלס הודה שלא שמר אמונים לדיאנה לאחר שנישואיהם "התמוטטו להוליטין".

בחודש שעבר רמז אביה של פרגי, הדוכסית של יורק, כי בתו לא שמרה אמונים לנסיך אנדרו, בנה השני של המלכה אליזבת, לפני שנפרדו בשנת 1992.

להערכת עיתונים בבריטניה היואיט בן ה־36, ששקל למכור את ספרו לעיתונות, [illegible] הספר.

הגברת פסטרנק, בת 27, קרובת משפחה רחוקה של זוכה פרס הנובל בוריס פסטרנק, כתבה את הסיפור בסגנון רומן רומנטי.

"דיאנה נעמדה, וללא שהוציאה מילה הושיטה את ידה והובילה באיטיות את ג'יימס לחדר המיטות," כתבה פסטרנק, כשהיא מתארת את הפעם הראשונה בה קיימו השניים יחסי מין.

"לאחר מכן היא שכבה בזרועותיו ובכתה. היא בכתה על כל הפעמים בהן חשה מוזנחת ובודדה, על כל הפעמים בהן פיעמה בה התקווה להיספג בגוף בעלה כפי שנספגה בגופו של ג'יימס."

בית ההוצאה בלומסברי הודיע כי "סיפור האהבה הנוגע ללב" מכר 75,000 עותקים בשעות הספורות, שבהן שהה על המדפים. "לא מדובר בספר בו ניתן לקפוץ על פנות להגיע לקטעים המלוכלכים," אמרה [illegible] פיליפס, עורכת המשנה של ההוצאה. [illegible] פסטרנק כתבה כי היואיט הכיר את דיאנה לאחר שנפגשו במסיבת קוקטייל בשנת 1986. היואיט הפך למדריך הרכיבה של דיאנה, ולימד את בניה, הנסיך ויליאם והנסיך הארי, מספר שיעורים.

הספר מתאר פגישות רבות בחדריה של דיאנה בארמון קנסינגטון שבלונדון, וסופי שבוע אוהבים אותם בילו השניים עם הילדים באחוזת הכפר של הנסיך צ'ארלס. במהלך הרומן היו גם תקופות ארוכות של התנתקות, בהן הוצב היואיט בגרמניה במהלך מלחמת המפרץ.

יו"ר הוועדה הפרלמנטרית לענייני חוקה, ג'יימס היל, אמר כי צ'ארלס יודע עתה האם הוא מתכוון להתגרש מדיאנה. נושא הגירושין הוא עדיין רגיש ביותר, משום שמשפחת המלוכה עומדת בראש הכנסיה האנגליקנית, המתנגדת לגירושין.

[illegible]

על סיומו של הרומן, לאחר מלחמת המפרץ, כתבה פסטרנק: "עתה, כשגופה מתרפק עליו והוא נושא את משקלה, הוא הרגיש את סמכותיה, הוא חש כי לפתע היא מתמודדת עם האמת – היא אינה מוכנה להמשיך להילחם, להמשיך ולהסתבך."

מסקנות ראשוניות של ועדת החקירה:

הסיבה לטביעת המעבורת "אסטוניה" – מנעולי דלת ההעמסה לא החזיקו מעמד

פינלנד (א.ם.). – מנעולי דלתות הענק במעבורת "אסטוניה" לא החזיקו מעמד בשעת הסערה והם שהביאו לטביעתה, אמרו אמש החוקרים בפרשה. לטענתם, המנעולים נכשלו בתפקודם וכך נפתחו דלתות הענק של המעבורת, ודרכן הועלו מכוניות ומשאיות לסיפונה. באסון נהרגו למעלה מ־900 בני אדם.

המסקנות הראשוניות מבוססות על סרטי וידיאו שהוסרטו שלשום בשרידי המעבורת. "בסרטים ניתן לראות שדלתה של הספינה נפרדה לחלוטין משאר חלקיה," אמרו החוקרים במסיבת עיתונאים. "הדלת התנתקה כתוצאה מכישלון של יחידות הנעילה," הוסיפו.

מסקנותיהן הראשונות של החוקרים אישרו את סיפוריהם של מספר ניצולים, שטענו כי דלת הענק התנתקה מן הספינה בשעת הסערה.

הסרטים, שהוקלטו מצילומיהם של שני רובוטי צילום תת־ימיים, מראים גם שהיתה בעיה בדלת הפנימית, היוצרת את המשטח דרכו עולות מכוניות למעבורת.

"המשטח עדיין במקומו, לפרוח שיש רווח של כמטר לאורך חלקו העליון. הרווח הזה איפשר את זרימתם של המים אל הסיפון בו חנו המכוניות," אמרו החוקרים. "זרימת המים דרך המשטח היתה חזקה מספיק בכדי לגרום לאי יציבות משמעותית," הוסיפו.

בהודעת החוקרים נאמר עוד, כי "עדיין לא ניתן להוסיף פרטים על סיבת האסון." מומחים כבר הטילו ספק בבטיחותן של מעבורות מסוגה של "אסטוניה", העושות שימוש בדלתות ענק ונושאות מאות מכוניות ומשאיות.

פקידים רשמיים פירסמו אמש נתונים נוספים על האסון, לפיהם מספר ההרוגים עלה ל־912, ומספר הניצולים עומד על 137. הפקידים גילו כי מספר גופות נספרו פעמיים.

ועדת החוקרים, המונה 11 חברים, כתבה צילומים של שני הרובוטים לצילום תת־ימי. חמישה מחברי הוועדה הם אסטונים, שלושה פינים ושלושה שוודים. החוקרים שיקעו את הרובוטים המתוחכמים אל תחתית הים שלשום בבוקר, והללו צילמו באיזור הספינה הטבועה למעלה מ־15 שעות. בתמונות ניתן היה לראות ספינות הצלה רבות שנשארו קשורות על סיפון ה"אסטוניה".

שליח האו"ם הגיע לעיראק לשיחות על פירוק הנשק

בגדאד (עיר). – שליח האו"ם, רולף אקאוס, הגיע אמש לבגדאד כדי לדון עם בכירים בממשל העיראקי על תוכנית המעקב לטווח ארוך על תעשיית הנשק במדינה.

אקאוס סירב לענות לשאלות הכתבים בנושא הפעלת מערכת המעקב, ולא הסכים לומר מתי יקל האו"ם, או יסיר סופית, את העיצומים שהוטלו על עיראק לאחר פלישתה לכוויית ב־1990.

אקאוס גם סירב לומר אם הוא עדיין תומך בהפעלת המעקב לתקופת ניסיון בת שישה חודשים. ככל הידוע, אמר אקאוס לדווח למועצת הביטחון ולוועדה המיוחדת בנושא עיראק באמצע אוקטובר.

לדבריו, על המועצה להחליט על ביטול הסנקציות רק לאחר שיוברר כי עיראק יישמה את כל תנאי הפסקת האש הנדרשים ממנה.

הודעות בעניין חוק תכנון ובנייה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי בת ים
הודעה בדבר הפקדת תכנית מתאר מקומית. נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה בת ים מופקדת תכנית מתאר מקומית מספר ב/255א המהווה שינוי לתכנית מתאר ב/355. השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: בת ים רח' העצמאות 68 גוש 7155 חלקות 160. הטיונים המוצעים: לבטל את תכנית 355 באופן שיעור החלקה ישונה מבית כנסת, לפי תכנית 355, לאזור מגורים ב' לפי תכנית ב/28א', ב/3א', ב/339.
שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

עירית חיפה משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רח' ביאליק 3, חיפה, טלפון מספר 04-356897
הודעה עפ"י סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י ד"ר מקוביאשר מצבי לבית דו משפחתי ברח' אסתר רבן מס' 43 בגוש 12251 חלקות 15, 16. הבקשה כרוכה במתן עודף שטח בניה מעל למותר. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בר1139/88/00 בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: יום ב' 08.00־11.30 15.00־17.00, יום ד' 08.00־11.30 15.00־17.00. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. חס
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה
תאריך: 19/09/94
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה לתכנון ולבניה/חדרה בקשה להקלה על חלקה מס' 9 בגוש 10038 ברחוב הרצל סמואל הקלה ל־4 דירות לפי תקנה 1 לתקנות התכנון והבניה (תיקון מס' 39) תשכ"ד־1994. כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה/חדרה, רחוב הלל יפה, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין בתוכה הנחזקת. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
תיק: 6472
בקשה: 940678
נחמיה להב
ראש העיר יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

עירית חיפה משרד מהנדס העיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה רח' ביאליק 3, חיפה, טל' מספר 04-356807
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י פינקו זאב לאשר תכנית שינויים עבור יח"ד מגורים ברח' אנטוורפן מס' 49 בגוש 12251 חלקה 200. הבקשה כרוכה בעודף שטח הסבע מהתקנת בריכה מקורה בתוך קומת עמודים מאושרת. אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בתיק בנין, שמספרו בר649/94/001 בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: יום ב' 8.00־11.30 15.00־17.00 יום ד' 8.00־11.00 15.00־17.00. המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. חס
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "ראש־העין"
עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ראש העין בקשה למתן הקלה באחוזי בניה בגוש 5507 חלקה 19 רח' סנהדרין 45 ראש העין מותר להקים בית מגורים 30% בקשת בעלי החלקה להתיר להם 6% נוספים. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
יגאל יוסף
יו"ר הועדה המקומית "ראש־העין"

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי קרית מלאכי
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר 57/102/02/18" המהווה שינוי לתכניות הבאות: מיתאר 26/102/02/18 ולתכנית מפורטת 4/102/02/18 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב קרית מלאכי מתחם יד גוש 2405 ח"ח 28, 29, 30, 601, גוש 2407 חלקות 602. עיקרי הוראות התכנית: תוספת של 12 יחידות דיור ללא שינוי במגבלות בניה והתאמתם עפ"י התקנות התחשות ותשוב שטחים כפי שאושרו בתכנית מפורטת 18/4/102/02. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4219 התשנ"ד עמוד 3569 בתאריך 06/94. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית הדרום וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה, קרית מלאכי וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 להלן החוק ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להקלה בגוש 6582 חלקה 202 מגרש רח' יגאל ידין מס' 1ב' מבוקשת הקלה ה־1.9% משטח המגרש בחלל הגג דהיינו 61.9% במקום 60% המותרים לפי תכנית רע/1/252 כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום בימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו, רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה תוך שבועיים מתאריך הודעה זו, לועדה המקומית במשרדי העיריה
בכבוד רב,
זאב בילסקי יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

חוק תכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי מרום הגליל
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה מרום הגליל מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר ג/7539". המהווה שינוי לתכניות הבאות: ג/4068 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב מירון גוש 13688 ח"ח 77. עיקרי הוראות התכנית: החום שטח קרקע מאזור מגורים א' עבור שני מגרשי מגורים, התוויית הדרכים הדרושות וקביעת הוראות בניה כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06-508508 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית. מרום הגליל מו"צ מירון 13910 טל: 06-783381 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי גבעתיים
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר גב/281ב'" המהווה שינוי לתכניות הבאות: שינוי לתכנית מתאר מס' גב/281 השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב גבעתיים רח' שמעון בן צבי פינת רח' בן גוריון גוש 6161 ח"ח 486, ממגרש 39 שמספרו יהיה 18/1א', מאזור מגורים לשטח פרטי פתוח. והעברת זכויות לשני מגרשים 39/1 ו־18/1א. ב. קביעת זכויות בניה במגרש מס' 18 ע"י שינוי יעוד חלק הבניה הכלולי מנוצלות ממגרש 19 למגרש 18 שמספרו יהיה 18/1 וחלוקת מגוש 39 לדיור מוגן לקשישים בן שני אגפים בני 13 קומות על שתי קומות ציבוריות הכוללת מחלקה סיעודית ושני מרתפים. גודל דירה ממוצעת יהיה 40 מ"ר שטח עיקרי. מס' יח"ד הדיור יהיה עד 245 יח'. חצר משק מקורה ובריכת שחיה הכוללת מבנה לשרותי בריכה. השטח העיקרי 188, 14 מ"ר שטחי שרות תת קרקעיים 3,529 מ"ר שטחי שרות בקומות 3,578 מ"ר. ג. התכנית כוללת את הכוויות שהועברו מתכנית גב/281. הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4054 תשנ"ג עמוד 303 בתאריך 05/11/92. התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית תל־אביב וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גבעתיים וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי הגליל העליון
הודעה בדבר הפקדת תכנית מתאר נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה, הגליל העליון מופקדת תכנית מתאר הנקראת: "תכנית מספר ג/7586". השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב פארק שמירת הטבע והנוף באזור הירדן גושים 13372, 13620, 13621, 13788, 13792, 13793 עיקרי הוראות התכנית: [illegible] כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז צפון קרית הממשלה נצרת עילית 17000 טל: 06-508508 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית. הגליל העליון קרית שמונה 10200 טל: 06-947372 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
אפרים קריצלר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז צפון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה בדבר הפקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל־אביב ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה תל אביב־יפו מופקדת תכנית המהווה שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר תא/2454א". המהווה שינוי לתכניות הבאות: [illegible] השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: תל אביב־יפו גבולות התכנית: [illegible] עיקרי הוראות התכנית: [illegible] כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לתכנית תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז תל אביב, רח' [illegible] תל־אביב 61290 טל: [illegible] המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, תל אביב 64514 טל: 03-5217162 התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
שמואל לסקר
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל אביב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, אונו הודעה לפי סעיף 149 - חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 733/6493/073
נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה "אונו": המבקשים: ארלו ושאול עבודי המקום: קרית אונו, רחוב: יצחק שדה 4 גוש 6493 חלקה 73 מהות הבקשה: בניית בית מגורים תוך כדי סטיה של עד 6% בשטח הבניה מעל המותר. כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו, רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה רח' סוקולוב 13 קרית אונו.
יהושע שקד
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־טוביה טלפון 08-583701
חוק התכנון והבניה התשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי - באר־טוביה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן החוק) בקשה לשמוש חורג. ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי [illegible] גוש 3495 חלקה 53 מגרש 38 הגיש לועדה בקשה להיתר שמוש חורג [illegible] ההתנגדות להיתר הנ"ל ניתן להגיש תוך שבועיים ממועד הודעה זו לועדה במשרדיה המקומית באר־טוביה. ניתן לעיין בבקשה במשרדי הועדה בימים א'-ה' בין השעות 8.00־12.00
חנן חסיד
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־טוביה

חברת החשמל לישראל בע"מ
ח"ג חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות
24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-935555
תל־אביב	03-5633777	נתניה	09-602988
חיפה	04-647777	עפולה	06-423333
אילת	07-372191	פתח־תקוה	03-9394488
אשדוד	08-511688	צפת	06-970211
אשקלון	07-770888	ראשון לציון	03-9632488
באר־שבע	057-462666	רחובות	08-571388
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-223133	רעננה	09-906188
כרמיאל	04-881731	[illegible]	03-9866545-6-7
בית שמש	02-911669		

חמש קבוצות נבחרו למכרז לכריית מנהרות הכרמל

מאת אמנון אמר

ועדת המכרזים של פרויקט מנהרות הכרמל בחרה אתמול את חמש הקבוצות שיתמודדו במכרז לכריית ולהפעלת מנהרות הכרמל. חמש הקבוצות נבחרו מבין 13 קבוצות משקיעים שהתמודדו בשלב הראשון של המכרז, והן מורכבות מחברות ישראליות וזרות.

ועדת המכרזים משותפת למשרדי האוצר והתחבורה, ועומד בראשה המשנה לחשב הכללי באוצר, ברוך ספר.

היקף פרויקט כריית מנהרות הכרמל מוערך בלמעלה ממאה מיליון דולר. המעבר במנהרות יהיה כרוך בתשלום אגרה, ובפעם הראשונה בארץ יהיה על הקבוצה שתזכה במכרז גם לבצע את עבודות הכרייה וגם להפעיל את המנהרות במשך תקופת הזיכיון.

הזוכה במכרז תקבל זיכיון להפעלת המנהרות לתקופה שבין 25 ל־35 שנים. המכרז המפורט לכריית המנהרות אמור להתפרסם בתחילת השנה הבאה. זאת לאחר סיום הליך הפקעת הקרקעות, סיום אישור תוכנית בניין עיר (תב"ע) לשטחי הפרויקט וחקיקת חוק כבישי אגרה.

ח"כ בדש תובע מכי"ל לתת עדיפות לעבודה עברית

מאת אמיר רוזנבלום

ח"כ פיני בדש תובע מיו"ר קונצרן כימיקלים לישראל, ויקטור מדינה, לפעול נגד כוונת הנהלת מפעלי ים המלח להזמין עבודות למפעל המגנזיום ממפעל בספרד ולהעדיף תחתיו עבודה תוצרת הארץ.

במכתב ששיגר למדינה כותב בדש, בין היתר: "בהמשך לשיחותינו הרבות בקשר להזמנת עבודות לטיפול בגזים בנפום הפיברגלס עבור מפעל המגנזיום בים המלח ממפעל בספרד ולא מתוצרת הארץ, אני חוזר ומבקש ממך לבדוק את הנושא ברצינות ולדרוש ממפעלי ים המלח לבצע את העבודה בארץ".

בדש מדגיש במכתבו, כי המפעל בספרד הוא בעל תקן נמוך וקטן יותר מהמפעלים בארץ. "לא מתקבל על הדעת כי חברה ממשלתית, במימון ממשלתי, תבצע עבודות בסוד גדול של מיליוני דולרים בחו"ל, באיכות נמוכה יותר".

חברת 'סנפרוסט' החלה לייבא אספרגוס מוקפא מספרד, במסגרת מאמציה להרחיב את מגוון הירקות הקפואים. מחיר שקית אספרגוס במשקל 400 גר': 12.95 ש"ח.

ירידה של כ־22% בביקוש לעובדים במשק הישראלי

(עתים) ברבעון השלישי של 1994 חלה ירידה של כ־22 אחוז בביקוש לעובדים במשק הישראלי לעומת הרבעון הקודם, נמסר מחברת מנפאואר, על סמך סקר שערכה.

מממצאי הסקר עולה, כי ברבעון האחרון הוצעו כ־62,600 משרות לעומת כ־80,500 משרות ברבעון הקודם. הסקר מתבסס על מודעות הדרושים המתפרסמות בלוחות העיתונים הגדולים.

ניתוח נתוני הסקר לפי חודשים מצביע על ירידה מצטברת בביקוש בכל אחד מחודשי הרבעון. במהלך ספטמבר, שבו חלו החגים, התחזקה הירידה. עונתיות מאפיין בדרך כלל חודש החגים בביקוש נמוך, כך שבניכוי העונתיות הירידה ברבעון השלישי היתה מתונה יותר.

יואב מיכאלי, מנכ"ל מנפאואר, מסר כי הירידות הקיפו את כל ענפי הסקר. הירידות המשמעותיות ביותר חלו בביקוש לאקדמאים ניהול (29 אחוז), ייצור ותעשייה (27 אחוז), מקצועות הבנייה (25 אחוז) ושיווק ומכירות (25 אחוז).

עוד מסר, כי הירידה בביקוש במהלך הרבעון האחרון היתה צפויה עקב ההתנהגות העונתית. בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה, היתה השנה עלייה של כ־7 אחוזים, אולם המועדים השונים של החגים בין שתי השנים מסיטים את ההשוואה. בהשוואת נתוני יולי אוגוסט '94 לנתוני יולי אוגוסט '93, רואים גידול חזק בהרבה של 16.5 אחוז בשנה.

עיון בטבלה ההשוואתית מראה, כי לעומת הרבעון המקביל בשנה שעברה, חלו עליות גבוהות בביקוש למקצועות הנדסיים (31 אחוז) ואקדמאים ניהול (25 אחוז). בביקוש למקצועות הבנייה, מקצועות המתכת וייצור ותעשייה חלו ירידות. בענפי המסחר השירותים ושיווק ומכירות נשמרה היציבות.

טובלי: להחזיר את ענף הביצים למשטר של תכנון באמצעות מיכסות

מאת דן הלוי

בעוד משרד החקלאות פונה למגדלי הביצים בארץ בהצעה לקנות מהם את מיכסות הביצים שבידיהם, שב ופנה אתמול יצחק טובלי, מזכיר ארגון מגדלי העופות, בקריאה להחזיר את ענף הביצים למשטר של תכנון היקפי הייצור באמצעות המיכסות.

התוכנית לקניית מיכסות מן המגדלים מקובלת על כל הצדדים, בניסיון להתגבר על בעיה חריפה של עודפי ייצור. אולם טובלי טען אתמול, כי מאחר שהאוצר אינו מוכן להאריך את ההתחייבויות שנתן למגדלים לשנת 1994, היא שנת הרפורמה הראשונה, "לא נותרה למגדלים ברירה אלא לחזור למצב שקדם לרפורמה, קרי – ייצור ביצי מאכל רק על פי המיכסות שבידיהם. אמנם זוהי חזרה לאחור", אמר, "אך היא עדיפה על צעידה קדימה לקראת התמוטטות הענף".

טובלי טען אתמול, כי יונתן בשיא, מנכ"ל משרד החקלאות, הודיע למגדלים שהמשרד נכון לקבל את עמדת המגדלים בזכות חזרה למשטר התיכנון. בתגובה אמר בשיא ל"דבר", כי זו רק מחצית עמדתו שכפי שנמסרה לטובלי: "אמרתי לו, כי נכונים לחזור לתכנון, אך פירוש הדבר, כי הם יאלצו להמשיך ולהתמודד עם התחרות עם מגדלי השטחים באוטונומיה בלא תמיכה ממשלתית, שכן משמעות הדבר שתוכנית הרפורמה באה בכך אל קיצה – ועמה גם ההשקעה הממשלתית בהגנה על יצרני הביצים בישראל".

"בלהט הביקורת על הרפורמה בענף הלול", הוסיף בשיא, "מבליעים המגדלים את הישגה הגדול. העובדה היא, כי ייצור הביצים בעזה נפסק לגמרי עקב הורדת מחיריהן לצרכן, והביקורת שמקיימת הממשלה על המחיר באמצעות תמיכה במגדלים בשיעור 70% ממחיר המטרה על 90% מהיקף המיכסה. המגדלים יכולים לחזור להסדרת היקפי הייצור באמצעות המיכסות, מה שיעלה ודאי את מחיר הביצים. אך אז דבר לא יוכל למנוע את כניסתם מחדש של הלולנים מעזה לשוק".

"דבר" מוסיף, כי הבעיה בהמשך הרפורמה בגידול הביצים היא בכך, שהתקציב שהעמידה הממשלה לצורך כך אזל כבר לחודש זה, ולא נותר תקציב לתמיכה במגדלים בשלושת החודשים האחרונים של השנה. כאמור, האוצר מסרב להבטיח את המשך התמיכה גם בשנה הבאה לפי התנאים שהובטחו השנה.

מדברי יונתן בשיא עולה, כי אם יבחרו היצרנים לגבות את הממשלה בהמשך ביצוע הרפורמה, תימצא הדרך להמשיך את התמיכה בהם, אם כי ודאי בתנאים נחותים מאלה שקיבלו הלול מינואר השנה. אתמול נמשך המו"מ בין המגדלים ופקידי משרדי האוצר והחקלאות בעניין.

יו"ר מועצת הלול, זכריה תג'בי, מסר בסוף השבוע שעבר, שהתקציב שהועמד לתוכנית רכישת המיכסות מן המגדלים מגיע לכ־45 מיליון ש"ח, שבהם יירכשו מיכסות לייצור 250 מיליון ביצים מתוך כ־1.8 מיליארד המיוצרות כיום.

הוא העריך את עודפי הייצור בארץ כיום בכ־400 עד 500 מיליון ביצים בשנה (למעלה ממיליון ביצים ביום). עודפים אלה, הסביר, מכרסמים קשות ברווחיות הענף.

יצרן שימכור את המיכסה שלו ייאלץ להתחייב על הפסקת ייצור מוחלטת, שחיטת המטילות שברשותו ופירוק מלא של הלולים.

הממשלה תשלם לבעלי המיכסות 18 אגורות עבור כל ביצה שבמיכסה. עבור מיכסה ממוצעת, בהיקף 300 אלף ביצים לשנה, היא תשלם, אפוא, 54 אלף ש"ח, כדי להוציא את בעליה ממעגל הייצור.

"תדיראן" תספק לצבא תאילנד ציוד ב־78 מ' דולר

מאת הדס נייפמן

חברת תדיראן חתמה בשבוע שעבר על הזמנות בהיקף של כ־78 מיליון דולר, לאספקת מערכות קשר צבאיות ומערכות מודיעין אלקטרוניות.

על פי החוזים שנחתמו עם צבא תאילנד, תספק תדיראן, באמצעות חטיבת ציוד הקשר הטקטי, מכשירי קשר צבאיים "prc 624" ו־"cnr 900".

מכשיר הקשר פי.אר.סי.624 שוקל פחות מקילוגרם אחד, ומאפשר לחייל לשאתו בכף היד ולהוסיף לציודו האישי עוד מטען חיוני כמו תחמושת, ציוד אישי ואחר. מכשירי הקשר מסוג זה כבר נמצאים בשימוש צה"ל וכן בצבאות אחרים בעולם.

על פי החוזים תספק תדיראן את מערכות הקשר לצבא לתאילנד בשלוש השנים הקרובות. כן תקים החברה בתאילנד קו לייצור מכשירי הקשר פי.אר.סי.624.

המערכות הראשונות יסופקו בתוך כמה שבועות. על פי החוזים תספק תדיראן באמצעות חטיבת המערכות שלה, גם מערכות מודיעין אלקטרוניות לצבא תאילנד. מערכות אלה מיישמות טכנולוגיות חדישות של האזנה, איכון ושליטה ובקרה.

כן התקבלה הודעה ממשרד הביטחון על החלטת המשרד לרכוש מחברת אלישרא, חברה בת של תדיראן, את מערכות הלוחמה האלקטרוניות שיותקנו במטוסי אף 15 איי שיסופקו לצה"ל.

לראשונה בארץ: ניקוי שטח מזוהם באמצעות בקטריות זוללות סולר

מאת אמיר רוזנבלום

באזור התעשייה הכימית רמת חובב שמדרום לבאר שבע, מופעלת בימים אלה שיטה מתוחכמת וידידותית לסביבה, של ניקוי קרקע באמצעות בקטריות זוללות סולר בכמות של 1.3 מיליון ליטר, שגלש וזיהם את האיזור. את הפרויקט, בעלות של חצי מיליון דולר, מבצעת ביוטק – החברה לאיכות הסביבה מהרצליה, על פי הזמנת חברת הביטוח הבריטית לוידס המבטחת את חברת החשמל בישראל.

במהלך סיור עיתונאים שנערך אתמול ברמת חובב, נמסר כי פרויקט ניקוי הקרקע הוזמן בעקבות זיהום שהתרחש בפברואר באתר טורבינות הגז של חברת החשמל באיזור. באתר מופעלת מערכת גיבוי סולר לטורבינות המופעלות, בדרך כלל, באמצעות גז. במערכת הסולר מצויים ברזים הנפתחים ונסגרים אוטומטית לאחר מילוי המיכלים.

בפברואר האחרון אירעה תקלה: הברזים שלא נסגרו במועד גרמו לגלישת 1.3 מיליון ליטרים סולר מהמיכלים לוואדי הסמוך. הסולר נאסף ברובו בשלוש "מעצורות" שנחפרו במיוחד סביב תחנת הכוח, למקרה של גלישת סולר ולמניעת זיהום שטח קרקע גדול יותר וחדירת הסולר למי התהום.

בדואים המתגוררים באיזור שאבו למכליהם כמות סולר שנאמדה בין 100 אלף ל־200 אלף ליטר. למרות זאת, זוהם שטח של 8,000 מ"ר, בעיקר במעצורות שבהן חילחל הסולר לעומק של שלושה עד ארבעה מטרים.

בעקבות לחץ שהפעילו המשרד לאיכות הסביבה ונציבות המים, התחייבה חברת החשמל לטפל בזיהום הקרקע ולמנוע את זיהום מי התהום. במכרז זכתה חברת 'ביוטק' מהרצליה, שהיא חברה פרטית לביצוע עבודות בתחום איכות הסביבה.

החברה נשכרה על ידי חברת הביטוח של חברת החשמל 'לוידס' הבריטית, תמורת חצי מיליון דולר עבור ניקוי הקרקע ברמת חובב. ביוטק רוכשת טכנולוגיות מהחברות האמריקאיות גולדר וסיברון ומיישמת אותן בישראל.

מ'סיברון' רכשה החברה בקטריות ששמן המקצועי הוא "די.אס.אר.סולר", שפותחו במיוחד כ'זוללות' סולר. הן הובאו לישראל בתוך מיכלי נסורת במצב צבירה יבש, כשהן 'מורדמות', כלומר, לא פעילות. במקום סופקו להן מים וחמצן, אשר הפעילו את הבקטריות והעבירו אותן ממצב 'רדום' למצב פעיל. הבקטריות זקוקות בשלב זה לסולר לצורך מזון.

מנכ"ל 'ביוטק', ניצן תרותי, מסר אתמול כי החברה החלה בביצוע הפרויקט במאי. לדבריו, מדובר בפרויקט ראשון מסוגו בישראל ומהגדולים בעולם. 17 אלף מטרים מעוקבים של אדמה שזוהמה בסולר נחפרו בשטח של 8,000 מ"ר והועברו ל"ביוראקטור" ענקי שהוקם במקום על שטח של כחצי קמ"ר, 120 מטרים אורכו ו־401 מטרים רוחבו.

במתקן זה נערמה הקרקע המזוהמת בשכבות בעובי של חצי מטר, כשביניהן מוזרמים מים וחמצן והשכבות מבודדות מהסביבה בכיסוי יריעות פלסטיות גדולות. הבקטריות הזוללות את הסולר הוחדרו לקרקע המזוהמת שהובאה ל"ביוראקטור" וכך הן מנקות את הקרקע ומונעות גם זיהום מי תהום.

מנכ"ל 'ביוטק' הדגיש, כי לאחר שהבקטריות מסיימות את אכילת הסולר מהקרקע ומנקות אותה, הן נעלמות, כיוון שאינן יכולות לחיות ללא הספקת מזונן: הסולר.

שת"פ עם צה"ל הביא לתעשייה 74 נגדים וקצינים

מאת הדס נייפמן

בששת החודשים הראשונים של השנה התקבלו לעבודה במפעלי התעשייה 74 נגדים וקצינים שפרשו מצה"ל. כך מסר רן פרוכטמן, מנהל המחלקה לניהול תעשייתי בהתאחדות התעשיינים.

הוא אמר, כי הדבר התאפשר כתוצאה משיתוף פעולה בין התאחדות התעשיינים ומחלקת הפרישה של צה"ל, בהשמה של פורשי צה"ל לתעסוקה בתעשייה.

הוא ציין, כי בין פורשי צה"ל התקבלו לעבודה בחודשים ינואר־יוני השנה 36 איש בדרגות רס"ר, 15 קצינים בדרגות רס"ן, 19 קצינים בדרגת סא"ל, 30 בדרגת אל"מ וקצין אחד בדרגת תא"ל.

פרוכטמן הדגיש, כי הפעילות המשותפת של התאחדות התעשיינים ומחלקת הפרישה של צה"ל מבוצעת על ידי יחידה בראשות סא"ל יהודה פחטר, המוצבת באורח קבע בהתאחדות התעשיינים ומאתרת, ממיינת ומפנה את הפורשים. יחידה זו מסייעת לפורשי צה"ל בראיונות, מתן ייעוץ תעסוקתי, מפגש עם תעשיינים והכרת התעשייה.

'החברה לישראל' רכשה מ'מוטורולה' את חלקה בנציגות 'היולט פקרד'

מאת כתבנו הכלכלי

החברה לישראל הודיעה לבורסה לניירות ערך על רכישת חלקה של מוטורולה ישראל (50%) בחברת סי.אס.אם מערכות מיחשוב ומדידה, נציגת חברת היולט פקרד בישראל. 50% הנותרים יישארו בידי איש העסקים הישראלי, ישעיהו פריבס. שווי העסקה 4.25 מיליון דולר. בנוסף, תערוב החברה לישראל ל־12 תשלומים חצי שנתיים של 495 אלף דולר, שסי.אס.אם חייבת ל־hp העולמית, וייתכן מתוש וזוהי הפצה עם החברה העולמית.

היולט פקרד הכריזה על מדפסת הלייזר הצבעונית hp color laserjet. לראשונה מיישמת היולט פקרד טכנולוגיית הדפסת לייזר אמיתית בצבע ללא צורך בשעווה או בטרס. איכות ההדפסה היא של 300 נקודות לאינטש רבוע, ומהירותה 10 דפים לדקה בשחור לבן או שני דפים בצבע. אנליסטים רואים בהכרזה מהפך שאינו נופל בחשיבותו מהמעבר מטלוויזיה בשחור לבן לטלוויזיה צבעונית.

המדפסת החדשה של hp מהווה, לדברי מנהלי החברה, פריצת דרך טכנולוגית, שכן, בניגוד למדפסות אחרות, לא מדובר בשעווה המומסת על נייר כמה פעמים, או בסרט צבע המועבר לנייר בדיפוזיה. לדבריהם, על ידי התקנת ארבעה מיכלי טונר בצבעי cmyk המשחררים טונר לפי הצורך וביצוע כל תהליך ההדפסה בו זמנית, עולה איכות ההדפסה וניתן להבחין בהפרדות הצבעים.

משה חורב, מנכ"ל hp ישראל, מסר כי אשתקד הסתכמו מכירות החברה ב־20.3 מיליארד דולר. ההשקעות במו"פ היוו 10% מהמכירות והסתכמו בכ־1.8 מיליארד דולר. השנה צופה החברה שהמכירות יסתכמו בארבעה מיליארד דולר.

מתוך סל מוצרי החברה מהווים הציוד ההיקפי והמחשבים 77%. עוד אמר כי אשתקד השנה גדלה החברה בקצבים דומים.

הרצל ארביב, ראש אגף מחשבים וציוד היקפי, אמר כי החברה משווקת היום את כל הציוד ההיקפי. היום מציעה החברה את מגוון ציוד ה־pc לשימושים כלליים, פי.סי. לתחום הרשתות, שלטים, וציוד תקשורת.

צביקה רכניץ, מנהל השיווק של hp, אמר כי החברה מחזיקה ביותר מ־60% משוק מדפסות הלייזר בעולם.

שר החקלאות מציע להרחיב את הטיפול הנקודתי בנגב

מאת אמיר רוזנבלום

שר החקלאות, יעקב צור, העביר למזכיר הממשלה, שמואל הולנדר, הצעה להרחיב את תוכנית הטיפול הנקודתי בנגב הצפוני. ההצעה הועברה לעיונם של ראש הממשלה ושר האוצר ותובא להצבעה בממשלה באחת מישיבותיה הקרובות.

כיום מופעלת תוכנית הטיפול הנקודתי בשתי מועצות אזוריות בדרום – מרחבים ועזתה וכן בלכיש, מטה יהודה, מעלה הגלבוע והגליל התחתון. 42 המושבים הכלולים במועצות האזוריות האלה, נהנים מהשקעות מוגברות של כל משרדי הממשלה למשך שלוש שנים. על פרויקט הטיפול הנקודתי בדרום ממונה עוזר שר החקלאות, זכריה תג'בי.

על פי הצעתו של שר החקלאות, יצורפו לאזורי הטיפול הנקודתי המועצות האזוריות אשכול, שפיר וכן המושבים במועצה האזורית בני שמעון ומושב יכיני.

לדברי צור, מצבם הסוציו־אקונומי של תושבי היישובים הכפריים באזור הדרום מחייב המרצת הטיפול בהם, על ידי הכללתם במסגרת הטיפול הנקודתי.

קרנות נאמנות

נכון ליום 3.10.94

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אג	1394606	1384633	-228.59	-1.65%
אבטחה	1763.66	1729.82	-23.04	-1.31%
אביר	165.13	163.38	1.02	0.63%
אגוז	796.90	781.25	1.12	0.14%
אגס	322.77	316.56	-0.19	-0.06%
אדים	901.22	895.87	-11.43	-1.26%
אהוד	89.65	87.91	-0.45	-0.51%
אורניק שקלית	103.10	102.47	-0.09	-0.09%
אופיר	410.43	407.87	-0.36	-0.09%
אוצר אג מדינה	108.68	106.66	0.27	0.25%
אוצר גמישה	71.69	70.45	0.46	0.66%
אוצר מניות	80.80	79.41	0.52	0.66%
אור	819.81	814.61	-3.30	-0.40%
אורלי	963.20	956.45	-2.02	-0.21%
אורנן	162.18	159.05	0.09	0.06%
אורך	2949.00	2891.23	-8.52	-0.29%
אחריות אגח מד	308.91	304.56	-0.76	-0.25%
אחריות גמישה	448.18	439.81	-4.34	-0.98%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-1.08%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-1.66%
[illegible]	226.76	223.86	-1.27	-0.56%
[illegible]	138.67	136.24	-0.43	-0.30%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-0.28%
אחריות תשואה	21.60	88.84	[illegible]	-2.24%
אטלנטיקה	98.36	96.09	-0.04	-0.04%
אייג 5	159.28	157.16	0.10	0.06%
אילנות 90	182.85	180.30	-1.56	-0.86%
אילנות בטוחה	104.71	104.09	-0.03	-0.03%
אילנות גלובוס	84.53	82.68	0.09	0.60%
אילנות גרים	160.12	157.02	-2.07	-1.31%
אילנות מעוף	136.56	135.84	-2.42	-1.75%
אילנות מניות	70.68	69.21	-0.92	-1.31%
אילנות משקים	62.50	62.35	-0.96	-1.49%
אילנות תקשורת	65.85	64.52	-1.04	-1.58%
איפקס גמישה	102.63	100.94	-0.39	-0.39%
איתן	238.24	235.57	0.90	0.38%
אכן	1555.92	1526.10	0.36	0.02%
אלום ביטוח	71.61	70.28	-1.00	-1.41%
אלמגור	329.74	323.63	-0.03	-0.01%
אלמוג גולן מניב	88.12	86.42	-0.10	-0.11%
אלמירים קרן נאמנות	93.99	91.27	-0.23	-0.25%
אלפסטו אג חברות	211.51	207.31	-0.48	-0.23%
אלפסטו אג מדינה	299.30	294.99	-0.28	-0.09%
אלפסטו אירופה	120.08	117.22	-1.11	-0.94%
אלפסטו גמישה	536.41	522.91	-3.20	-0.61%
אלפסטו מניות	838.56	826.69	-7.65	-0.91%
אלפסטו תעשיות	260.64	253.86	-2.37	-0.93%
אסף	184.43	182.22	-1.87	-1.02%
אפיקים אגח	210.99	206.57	-0.60	-0.29%
אפיקים גמישה	145.14	142.23	-1.15	-0.80%
אפיקים חו"ל	123.74	121.06	-0.52	-0.43%
אפיקים מניות	250.58	245.62	-4.46	-1.78%
אפיקים 36	84.72	83.56	-0.81	-0.96%
אפקטון אג חברות	109.07	107.70	-0.04	-0.04%
אפקטון אג מד	146.78	144.89	-0.07	-0.05%
אפקטון מניות	177.66	175.35	-1.24	-0.70%
ארז	269.52	266.37	2.65	1.00%
אש	716.75	701.71	-8.36	-1.18%
אשל	528.71	524.89	-0.97	-0.18%
אתגר	121.26	119.02	1.20	1.02%
אתרוג	766.58	751.73	-1.40	-0.19%
בזלת	719.15	706.18	-11.24	-1.57%
בונד	136.88	134.93	-0.77	-0.57%
בורסן גמישה	74.43	73.87	-0.62	-0.84%
בטוחה 30 פלוס	147.73	145.50	-0.84	-0.58%
בטוחה אגח מדינה	1677.95	1654.89	-0.15	-0.01%
בטוחה אגח	2214.66	2183.78	-2.93	-0.13%
בטוחה גמישה	2171.69	2140.60	-11.55	-0.54%
בטוחה חו"ל	122.24	119.62	-0.27	-0.23%
בטוחה מניות	3918.38	3859.68	-39.57	-1.01%
בלק רוטשילד גמישה	118.81	116.65	-0.65	-0.56%
בסס	175.36	172.94	-1.15	-0.66%
בנין	175.54	172.26	1.52	0.89%
ברוש	2336.93	2291.57	-12.18	-0.53%
בראשית	64.56	63.58	-0.82	-1.28%
ברק	1977.41	1939.41	-12.54	-0.64%
בשור	4793.19	4762.83	-16.79	-0.35%
גבע	306.65	302.48	-0.50	-0.17%
גורן	508.87	506.72	2.84	0.56%
גיא	487.12	480.36	-1.55	-0.32%
גל	83.93	82.80	-1.04	-1.29%
דובדבן	2011.80	1973.40	-34.03	-1.70%
דולבות סרס אגח	112.72	110.02	-0.28	-0.25%
[illegible]	123.79	120.73	-0.76	-0.63%
[illegible]	99.83	97.26	-0.83	-0.84%
[illegible]	78.49	76.57	-0.91	-1.18%
דוקס	166.62	164.86	0.21	0.13%
דולב	671.67	666.63	1.45	0.22%
דולר	190.51	188.07	-0.68	-0.36%
דנון	727.77	714.93	-1.41	-0.20%
דקל	2234.12	2191.36	-29.94	-1.35%
הדס	1842.30	1822.07	-19.08	-1.03%
הון פקו	76.47	75.63	0.32	0.43%
הוק	118.35	117.88	0.24	0.21%
הייטק 92	203.90	202.11	-1.01	-0.50%
היכל	126.51	124.70	-1.21	-0.97%
הילה	363.94	363.83	0.25	0.07%
המורה	890.49	880.60	-3.88	-0.44%
הראל	174.80	172.42	-1.60	-0.92%
ורד	353.80	348.94	-0.49	-0.14%
זיו	438.56	432.50	-0.34	-0.08%
זינגר ברוס מינשל	95.43	93.69	-1.63	-1.72%
זיק	384.49	375.27	-4.57	-1.20%
זכו' אבלון מגור	100.73	99.94	-0.30	-0.30%
חריל	199.42	194.75	-0.23	-0.12%
חלפין	320.88	320.88	0.51	0.16%
חלמיש	247.57	244.57	-0.51	-0.21%
חץ	368.35	368.91	-0.67	0.19%
טופז	317.99	311.29	—	0.00%
טל	13930.71	13752.86	-114.69	-0.83%
טנוז	106.85	105.62	-1.06	-0.99%
טרגט 5	135.05	133.77	-0.31	-0.23%
יובל	516.89	502.25	0.36	0.07%
יהלום	924.35	907.42	-11.33	-1.23%
יוזמה	171.54	168.34	-0.60	-0.36%
יזמי	103.61	101.86	-0.07	-0.07%
יכד אגח מדינה	2507.24	2455.86	-39.31	-1.58%
יסודות	191.48	189.28	-0.21	-0.11%
יעד	79.20	78.80	-0.67	-0.85%
יעד גמישה	83.75	82.93	-1.43	-1.70%
יער	400.00	392.68	0.59	0.14%
יערה	133.64	129.98	-1.32	-1.01%
ישראל אמריקה	147.42	144.60	1.78	1.24%
כוכב	82.85	81.32	0.80	0.99%
כימיקלים	351.96	345.32	-0.73	-0.21%
כללי אגח מד	118.37	116.64	-1.46	-1.24%
כללי אגל 50	161.69	160.07	-2.97	-1.82%
כללי אגל 25	153.86	152.16	-0.91	-0.59%
כללי אילנט	1898.35	1876.87	-12.35	-1.13%
כללי גמישה	103.71	103.71	-0.11	-0.11%
כללי אמנה	151.77	150.43	-1.63	-1.07%
להק אגניה	227.04	222.90	1.93	0.87%
להק אנפה	701.49	689.71	4.80	0.71%
להק אנקור 5	592.47	581.62	3.73	0.65%
להק דוכיפת	689.78	677.10	3.43	0.51%
להק זמיר	447.82	437.80	3.05	0.70%
להק חוחית	112.69	111.87	0.36	0.32%
להק ינשוף	303.68	300.25	0.64	0.21%
להק נחליאלי	125.27	123.91	0.48	0.39%
להק סלעית	459.79	446.16	0.54	0.12%
להק סנונית	417.32	409.62	-0.45	-0.11%
להק עפרוני	530.76	520.51	-2.01	-0.38%
להק צופית	101.78	100.42	-0.13	-0.13%
להק קוקיה	79.96	78.12	0.17	0.22%
להק קורא	81.33	79.85	0.09	0.07%
להק שחף	155.57	152.49	0.11	0.07%
להק שלו	179.99	178.65	0.67	0.38%
להק שקנאי	159.24	156.32	0.79	0.51%
להק תור	316.67	315.51	3.12	1.00%
להק תוכיות	66.31	65.03	0.53	0.83%
למשקיע	390.68	386.32	-1.64	-0.42%
לביא	1489.61	1460.86	-19.73	-1.33%
לשם	1084.67	1072.67	-0.70	-0.07%
מבחר	392.47	388.74	0.15	0.04%
מבטח	1198.59	1187.22	-0.14	-0.01%
מגנה	318.52	315.58	-3.22	-1.01%
מגיק	231.50	226.52	-3.57	-1.55%
מגד	689.43	682.86	2.54	0.37%
מגדל אגח מדינה	65.74	64.38	-0.15	-0.23%
מגוון	1402.42	1389.27	-1.82	-0.13%
מגן פיננסי	78.21	77.48	-0.81	-1.04%
מד דקלה	109.06	108.02	-0.65	-0.60%
מד מעוף	140.28	139.26	-2.69	-1.89%
מדגם	122.24	120.62	-0.33	-0.27%
מור	[illegible]	[illegible]	-12.21	-1.07%
מגדלת 5	130.98	128.92	0.26	0.20%
מגן	200.26	98.79	-0.92	-0.92%
[illegible]	85.37	84.86	-0.88	-1.02%
מגדרי אילאגזה	80.49	80.02	-0.19	-0.24%
מודה	184.91	180.30	—	0.00%
מיטב אגח מד	3562.01	3530.95	-2.68	-0.08%
מיטב אגה	68.30	67.85	-0.55	-0.81%
מיטב גמישה	1892.65	1876.08	-15.44	-0.82%
מיטב מטריה	226.37	224.39	0.29	0.13%
מיטב מניות	191.21	189.18	-1.04	-0.55%
מימד	313.30	310.36	0.19	0.06%
מירב	110.66	110.15	-0.21	-0.19%
מכלול	578.90	568.21	-7.14	-1.24%
מלכית	212.94	208.63	1.24	0.60%
מנוף	196.12	194.24	-0.79	-0.41%
מנור	150.21	147.46	-2.16	-1.44%
מנעל	68.91	0.00	—	—
מעוף	2362.56	2340.09	-6.47	-0.28%
מעוף אג מניבים 50	112.46	110.95	-1.03	-0.93%
מעיין	1029.67	1019.89	0.04	0.00%
מעלה מעוף סל	133.18	130.72	1.57	1.22%
מפנק	92.30	91.44	-0.53	-0.58%
מקשה	872.65	865.02	-0.72	-0.08%
מרווח	449.37	445.23	-0.13	-0.03%
מרום צמ.אגח	105.97	104.39	-0.14	-0.13%
מרום	4286.04	4245.56	0.08	0.00%
מרכזית אגח מדינה	97.61	96.79	-0.12	-0.12%
מרכזית מניות	67.56	67.00	-0.72	-1.06%
מרכזית מעוף	131.03	130.72	-2.31	-1.74%
מרץ	360.93	357.64	-4.95	-1.36%
משאבי טבע	74.61	73.19	-0.74	-1.00%
משתנים	254.00	253.17	-3.85	-1.50%
נווה	597.07	588.92	-2.11	-0.36%
נוף	328.95	326.31	-5.42	-1.63%
נחשון	104.13	0.00	—	—
נטף	1510.26	1493.12	-23.14	-1.53%
נילי	864.09	852.27	-8.65	-1.00%
ניסקה קונטיננטל	65.15	63.95	1.16	1.84%
נץ	222.62	221.52	-1.46	-0.66%
סביונה אגח חברות	127.87	126.91	-0.35	-0.28%
סגולה	260.78	255.93	0.24	0.09%
סיגמא גמישה	91.03	90.07	-0.78	-0.86%
סיון	175.36	172.85	-2.20	-1.26%
סיגמון אגח	124.60	122.32	-0.58	-0.47%
סלע	988.74	980.00	-0.71	-0.07%
סער	148.43	145.64	1.31	0.91%
ספנות אגח ק.	105.52	105.10	0.01	0.01%
ספנות קרן מניות	72.35	71.99	-1.68	-2.27%
עדיף	119.15	116.96	1.16	1.00%
עומר	162.08	159.13	0.86	0.54%
עידית	3146.47	3110.36	-19.39	-0.62%
עמדה 10	140.28	138.68	-1.45	-1.04%
עמדה אמריקאית	68.02	66.95	0.12	0.18%
עמדה יציבה	68.67	67.86	-0.73	-1.06%
עמדה כללית	166.32	164.45	-0.64	-0.39%
עמדה מעוף	145.52	144.24	-2.62	-1.78%
עמדה משולבת	227.35	225.66	-2.81	-1.23%
עמיכל אגח	96.86	96.01	-0.09	-0.09%
ענבל	133.33	132.80	0.97	0.73%
ענבר	138.43	135.81	0.04	0.03%
ערמון	155.72	152.76	-0.05	-0.03%
פיא	5834.12	5725.32	-34.50	-0.60%
פיא 2000	67.34	65.89	-0.68	-1.01%
פיא זינוק	62.38	61.21	-0.45	-0.73%
פיא מעוף	136.51	133.98	-2.40	-1.76%
פיא שקלית	78.07	76.24	0.03	0.04%
פיא פריים	96.62	95.88	-0.06	-0.06%
פיננד אג חו"ל	99.21	95.79	0.01	0.01%
פיל	220.84	218.17	-0.68	-0.31%
פנתר	449.47	445.71	-11.81	-2.58%
פסגות 50	218.13	215.57	-1.71	-0.79%
פסגות גמיש	428.76	425.97	-1.84	-0.43%
פסגות חו"ל	98.59	95.90	0.14	0.15%
פסגות יציב	423.82	421.13	-0.66	-0.20%
פסגות כל חודש	103.60	101.74	0.21	0.21%
פסגות כל רגע	137.88	137.49	0.13	0.09%
פסגות לימים	230.47	228.53	-3.11	-1.34%
פסגות מגוון לשלום	94.40	93.78	-0.85	-0.89%
פסגות מדד	380.41	373.42	-0.07	-0.02%
פסגות מטריה	384.53	376.74	0.92	0.24%
פסגות מלכ"ר	319.75	316.95	—	0.00%
פסגות מניות	613.28	599.68	-5.38	-0.89%
פסגות משולבת	434.56	426.59	-1.39	-0.32%
פסגות עולם	123.65	120.88	-0.16	-0.13%
פסגות על קרן	68.96	67.54	-1.30	-1.88%
פסגות פוקוס	74.01	72.66	-0.97	-1.31%
פסגות תאגידים	373.00	366.18	-0.41	-0.11%
פריזה	100.52	95.64	-0.18	-0.19%
צבר	231.34	228.43	1.35	0.59%
צוק	269.35	268.01	-0.66	-0.25%
ציון משאבים כרים	105.95	105.19	-1.04	-0.98%
צמיד	3311.49	3250.03	-6.55	-0.20%
צמיחה אגח מד	1428.69	1420.31	-0.24	-0.02%
צמיחה גמישה	2354.92	2339.75	-16.08	-0.68%
צמיחה יציבה	193.77	192.38	-2.98	-1.53%
צמיחה מניות	486.79	483.71	-6.46	-1.32%
קלע	647.21	643.99	-5.01	-0.77%
קפיטל חו"ל	100.70	98.77	0.02	0.02%
קפיטל מניות	80.47	79.37	-1.02	-1.27%
קשת	317.81	311.95	0.28	0.09%
רותם	138.95	136.19	-0.02	-0.01%
רימון	340.10	337.57	0.44	0.13%
רעים 90	309.21	302.74	-5.45	-1.77%
רשף	394.45	386.02	-0.59	-0.15%
שביט	479.73	477.94	1.26	0.26%
שחר	161.54	158.42	0.04	0.03%
שירה	1963.92	1949.52	-20.41	-1.04%
שמורה קס	108.18	0.00	—	—
שמיר	1068.68	1048.98	-1.48	-0.14%
שניר	720.49	719.31	-10.71	-1.47%
שמע	187.96	186.31	-0.23	-0.12%
שקד	257.48	252.51	0.03	0.01%
תאומה	1130.22	1128.22	-11.63	-1.02%
תבל	906.43	894.82	1.62	0.18%
תדהר	2312.23	2300.24	-11.70	-0.51%
תוכנה ותקשורת	82.55	80.53	-0.50	-0.62%
תמוז	128.47	127.44	-1.52	-1.18%
תמריץ	78.60	77.12	0.76	1.00%
תנופה	282.75	277.67	-0.18	-1.06%
תפוז	766.77	751.93	-0.98	-0.13%
תמרה	509.45	505.80	-0.11	-0.02%
תרשיש	152.20	149.39	-0.21	-0.14%
תשורה	1385.16	1375.84	-7.35	-0.53%

* השינוי יחושב לפי מחיר הפדיון

هكذا من الأصل

נמשכים העודפים בתקציב

העודף בפעילותה המקומית של הממשלה מתחילת השנה 432 מיליון ש"ח

מאת אמנון אמר

גם בחודש שעבר נמשכו העודפים הגדולים בפעילותה התקציבית של הממשלה, והם הסתכמו בכ־434 מיליון ש"ח. עודפים בסכום דומה נרשמו בפעילות הממשלה בתשעת החודשים הראשונים של השנה, וזאת בהשוואה לגירעון של יותר מ־7.15 מיליארד ש"ח שתוכנן השנה בהצעת התקציב.

מנתונים שפירסמה אתמול המחלקה למידע ניהולי באגף החשב הכללי עולה, כי סך הכנסות הממשלה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ־60 מיליון ש"ח, לעומת כ־70 מיליון ש"ח שתוכננו לשנת התקציב כולה.

תמונה זו, של עודפים גדולים בתקציב המדינה, החלה להסתמן למעשה כבר בתחילת השנה, והיא נובעת בעיקר מהכנסות לא מתוכננות מגביית מיסים.

לפני חודשים מספר ניסו ראשי אגף התקציבים באוצר להמעיט בחשיבות הנתונים החיוביים שהלכו והצטברו על שולחנם, בטענה כי במחצית השנייה של השנה צפויות הוצאות גדולות, בעיקר של החזר ריבית ותשלומי חובות.

בינתיים נותרו רק עוד שלושה חודשים עד סוף שנת התקציב, וכבר עכשיו ברור כי הגירעון השנה יהיה נמוך במידה משמעותית משבעת מיליארדי הש"ח המתוכננים.

גם בפעילות הממשלה בשוק ההון נרשמו עד כה נתונים מעודדים. מתחילת השנה מסתכם המימון המקומי באמצעות שוק ההון ועל ידי הפרטת חברות ממשלתיות בכ־32 מיליון ש"ח. כתוצאה מכך מסתכמת סך הספיגה הממשלתית בתשעת החודשים הראשונים של השנה בכ־464 מיליון ש"ח.

משמעות נתון זה היא, כי לממשלה לא היה השנה כל ביקוש חריג למזומנים, ולפיכך גם לא היה לה כל חלק בגידול הרב שנרשם השנה בכמות הכסף במשק.

בנק הפועלים יוצא עם תוכנית ייחודית, המעניקה הטבות משמעותיות ליבואנים לקוחות חדשים, או כאלה המחדשים את פעילות היבוא שלהם בבנק.

במסגרת המבצע ייהנו הלקוחות הבאים מפטור מלא מעמלות סחר חוץ על שלוש עסקות יבוא ראשונות מכל סוג: אשראי דוקומנטרי, דוקומנטים לגבייה וחשבון פתוח.

תוכנית הפטור מעמלות תהיה כאמור לשלוש עסקות, עד לתקרה של 100 אלף דולר לעסקה, ואילו על ההפרש מעל לתקרה זו יחויבו הלקוחות בעמלות היבוא הרגילות הנהוגות לגביהם.

המבצע הינו לשלושה חודשים, שיחל ב־2.10.94 ויסתיים ביום 31.12.94.

צור צופה שיפור בהסכמי הסחר עם אירופה

מאת דן הלוי

שר החקלאות, יעקב צור, שב ביום שישי מביקור קצר בגרמניה, שם דן עם שר החוץ הגרמני, יואן פורצ'רטס, על שינוי הסכמי הסחר החקלאיים בין אירופה לישראל.

בשובו העריך צור, שיש סיכוי טוב לשיפור תנאי ההסכמים החקלאיים תוך חצי שנה – בעיקר באשר להורדת מכסים והגדלת מכסות היבוא של פרחים מישראל לשווקי אירופה.

בעניין יצוא ההדרים מישראל לאירופה, מצא צור פתיחות אצל בני שיחו להעברת מכסות מתפוזי שמוטי לזנים הקליפים החדשים שפותחו בשנים האחרונות.

ירידה של כ־16% ביצוא היהלומים

מאת כתבנו הכלכלי

יצוא היהלומים המלוטשים נטו בספטמבר 1994 הסתכם בסך 220 מיליון דולר, לעומת 262 מיליון דולר בספטמבר 1993, דהיינו ירידה של כ־16 אחוז.

במשרד המפקח על היהלומים במשרד התעשייה והמסחר ציינו, שאין לראות בנתונים אלה מגמה משמעותית כלשהי, זאת מהסיבה שבספטמבר היו החגים וימי הפעילות שנותרו היו מעטים.

היצוא המצטבר לינואר־ספטמבר השנה הגיע לסך 2,438 מיליארד דולר לעומת 2,231 מיליארד דולר בתקופה המקבילה בשנת 1993, דהיינו עלייה של 9.3 אחוזים.

(עתים) ירידה של כ־22 אחוז בביקוש לעובדי מקצועות המחשב בהשוואה לרבעון הקודם ועלייה של כ־29 אחוז לעומת הרבעון המקביל אשתקד, חלה ברבעון השלישי של השנה, נמסר מחברת מנפאואר.

סה"כ נדרשו למקצועות המחשב ברבעון האחרון כ־6,710 עובדים לעומת כ־8,610 ברבעון הקודם וכ־5,190 ברבעון המקביל אשתקד.

הירידה בביקוש במהלך הרבעון האחרון קיזזה את העליות שחלו בביקוש לעובדים מתחילת השנה והביאה את רמת העובדים לרמה הדומה לזו ששררה ברבעון האחרון של 1993. למרות הירידה, חלו ברבעון האחרון עליות למנהלים הנדסאים.

חברת "יהלומי" החלה לשווק מכונת בצירת ענבים מתוצרת חברת "בראוד" מצרפת. המכונה שמחירה בישראל 375 אלף ש"ח, קוטפת ענבי יין ישירות מהגפן ליקב, ללא מגע יד אדם

יצוא הסחורות ירד בחודשים יולי־אוגוסט בשיעור שנתי של 24 אחוז

מאת אמנון אמר

יצוא הסחורות מישראל, למעט יהלומים, ירד בחודשים יולי־אוגוסט השנה בשיעור שנתי של כ־24 אחוז, לאחר עלייה של 26 אחוז שנרשמה בהיקף היצוא בחודשים הקודמים.

גם היצוא התעשייתי, המהווה כשליש מסך התפוקה התעשייתית, ירד בחודשים אלה בשיעור שנתי של 21 אחוז, לאחר עלייה בשיעור דומה בחודשים הקודמים.

הייצור התעשייתי, לעומת זאת, עלה בחודשים מאי־יולי בשיעור שנתי של 11 אחוז, לאחר ירידה של כארבעה אחוזים בחודשים מארס־אפריל.

בנוסף לעובדה שהנתונים אינם מתייחסים לחודשים תופפים, ניתן להסביר את הפער הגדול בין הגידול בייצור ובין הירידה ביצוא בשינויים שמגודר בתקופה זו בהיקף הצריכה הפרטית. מכירות המסחר הקימעוני המאורגן, המהוות מדד מובהק לצריכה הפרטית, עלו בחודשים יולי־אוגוסט בשיעור שנתי של כ־18 אחוז, בהמשך לגידול של 19 אחוז בחודשים מאי־יוני.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פירסמה אתמול את ריכוז האינדיקטורים הכלכליים, מהם עולה כי בחודשים יולי אוגוסט השנה נרשמו במשק התפתחויות כלכליות בכיוונים מנוגדים.

בהמשך לצימצום היצוא ולגידול במכירות לשוק המקומי, נרשם בתקופה זו גידול ניכר ביבוא. יבוא מוצרי הצריכה גדל בשיעור שנתי של 45 אחוז, ואילו יבוא מוצרים בני קיימא עלה בכ־52 אחוז.

מספר הישראלים שיצאו לחו"ל, לעומת זאת, הצטמצם ב־27 אחוז, לאחר גידול יוצא דופן של 104 אחוז שנרשם בחודשים מאי־יוני. גם מספר התיירים הנכנסים ירד בשיעור שנתי של 10 אחוזים, בהמשך לירידה של 14 אחוז בחודשים מאי־יוני ושל 21 אחוז במארס־אפריל.

מנתוני הלמ"ס עולה עוד, כי השכר הממוצע במשק, ללא עובדי השטחים, היה גבוה בחודשים מאי־יולי השנה בשלושה אחוזים בהשוואה לחודשים המקבילים בשנה שעברה. הגידול בשכר הממוצע התרכז כולו בשכרם של עובדי המיגזר הציבורי, שעלה בכ־9־10 אחוזים.

השכר הממוצע בכל ענפי המשק האחרים ירד בתקופה זו בשיעור של כאחוז אחד. מספר משרות השכיר במשק, כולל עובדי השטחים, עלה בחודשים מאי־יולי בשיעור שנתי של כשבעה אחוזים. מספר המשרות של ישראלים גדל בכשישה אחוזים, בהמשך לגידול של כ־4.5 אחוזים בחודשים הקודמים.

גם מחלקת המחקר של בנק ישראל פירסמה אתמול את נתוני המדד המשולב לבחינת מצב המשק. מנתוני בנק ישראל עולה, כי בחודש אוגוסט עלה המדד המשולב ב־1.1 אחוזים. עליית המדד הושפעה בעיקר מעלייה של 6.8 אחוזים במדד המסחר הקימעוני ומעלייה של 10 אחוזים במדד היבוא.

עוד מבצע של "בריטיש"

מאת אריה ארד

בריטיש איירווייז פותחת במבצע לנוסעי מחלקת העסקים שלה לקראת עונת השפל המתחילה כעת ותימשך עד מחצית דצמבר, וכך גם המבצע.

במסגרת המבצע יקבלו נוסעי מחלקת העסקים כרטיס נוסף בתוך המחיר לכרטיסי זהב. מי שיטוס ללונדון פעמיים במחלקת העסקים, יקבל כרטיס חינם. פירוש הדבר, שמועדון הנוסע המתמיד משלש את הנקודות שצוברים נוסעי מחלקת העסקים.

ווטרגייט בשו"פ?

חשד שחברה המתמודדת על רכישת החברה פרצה למשרדי המנכ"ל

מאת דן הלוי

המשטרה חוקרת חשד, שאחת מ־11 חברות המתמודדות על רכישת גרעין השליטה בחברת הבנייה הממשלתית שיכון ופיתוח אחראית לפריצה לילית למשרדי מנכ"ל החברה, שאירעה בימי חול המועד סוכות. כך נמסר אתמול בעיתון "מעריב".

לפי בדיקת המשטרה, האם נעשה במהלך הפריצה ניסיון לחדור למערכת המיחשוב של החברה, כדי לאתר מסמכים על קרקעות שבבעלות החברה או רשימות על תורים המומנים שלה, נתונים שטרם נמסרו לחברות המתמודדות על רכישת שו"פ.

נמסר, כי מן המשרד שנפרץ לא נלקח מאום, מלבד שני צ'קים על סך 15 אלף ש"ח שמועד פירעונם חל רק בנובמבר.

בין החברות המתמודדות על רכישת השליטה בחברה: קבוצה המורכבת מאפריקה ישראל, רנקו, אליעזר פישמן, דיזוק, קבוצת תשלה ואלעד מלונות; קבוצת שלמה אליהו, והקבלן מרדכי שכטר; קבוצת אזורים עם החברה לישראל וקרן רנסאנס; קבוצת יעקב אנגל ועץ לבנה; הקבלן אורי דורי, גד זאבי והחברה להשקעות בבנק הפועלים; קבוצת הפניקס, לימשיר המגור.

שיכון ופיתוח נחשבת לחברת הבנייה הגדולה בארץ בעתודות הקרקע שבידיה. שוויה מוערך בכ־370 מיליון דולר.

בורסה / איתן יעקבסון

ירידות חדות בשוק המניות

אתמול נרשמה מגמה של ירידות חדות בשוק המניות, אשר היוו תיקון לעליות החדות ביום המסחר הקודם. המשקיעים התפכחו מאופוריה זמנית שהייתה שלשום, לאחר הודעת מדינות המפרץ הפרסי על ביטול החרם המשני על חברות שסוחרות עם ישראל.

מדד המשתנים ירד אתמול בשיעור של 1.18% ונקבע על 189.63. מדד המעו"ף ירד בשיעור של 1.91% ונקבע על 191.92.

ירידות בלטו אתמול בשורה של מניות כבדות, כמו כור, בנה"ץ, אוסם, אלביט, עלית 5, סבנע, אגיס, כלל אלקטרוניקה וכלל תעשיות. על שוק המניות מעיקים כעת הריבית הגבוהה, האינפלציה, הגירעון המסחרי במאזן התשלומים, חששות ממיתון במשק, תחרותיות גוברת ועלייה בשכר. גורמים אלה מונעים את עליית השוק אל מעבר לרמה הנוכחית.

בשוק אגרות החוב הצמודות למדד נרשמה אתמול מגמה מעורבת עם תנודות לשני הכיוונים. מגמה של עליות קלות נמשכה ברובה לימי המסחר הקודמים בשוק אגרות החוב הצמודות לדולר, זאת בציפייה לעליית שער הדולר הציג מרמה נוכחית של שלושה ש"ח לרמה גבוהה יותר עד סוף השנה.

מראשית השנה נרשם קיפאון בשער הדולר והוא נותר ברמה של שלושה ש"ח. במק"מים הארוכים נרשמה מגמה של ירידות קלות והתשואות עלו לרמה של כ־15.5%.

הסיורים בארמון הכניסו יותר מ־4 מיליון דולר

(עתים־רויטר) ארמון בקינגהאם סגר ביום ראשון את שעריו למבקרים, לאחר עונת תיירות מוצלחת ביותר שהכניסה למלכה אליזבת רווחים בסך של יותר מ־2.5 מיליון ליש"ט (4 מיליון דולר).

יותר מ־400 אלף אנשים ביקרו בארמון, לעומת 379 אלף בשנה שעברה. המבוגרים, ששילמו 8 ליש"ט כל אחד, ביקרו באולמות המפוארים של הארמון במשך שמונה שבועות, והמכירות בחנות המתנות המלכותית שיגשגו, אמרו פקידי הארמון.

ההכנסות יופנו לתיקון נזקי השריפה שאירעה בארמון וינדזור. הארמון ייפתח למבקרים בשנה הבאה.

שערי מטבעות חוץ ביחס לשקל

03.10.94		בנק ישראל		בנק הפועלים			בנק לאומי			בנק דיסקונט		
		שער יציג	שינויים	העברות והמחאות קנייה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קנייה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קנייה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים מכירה
ארצות הברית	1 דולר	3.0200	-0.0067	2.9960	3.0583	3.09	2.9985	3.0408	3.08	2.9942	3.0358	3.08
בריטניה	1 ליש"ט	4.7673	-0.0046	4.7262	4.7929	4.86	4.7291	4.7958	4.84	4.7236	4.7895	4.91
גרמניה	1 מרק	1.9386	-0.0069	1.9242	1.9514	1.99	1.9241	1.9512	1.98	1.9184	1.9452	2.00
צרפת	1 פרנק	0.5663	-0.0019	0.5642	0.5722	0.58	0.5641	0.5720	0.58	0.5624	0.5702	0.58
הולנד	1 גילדן	1.7308	-0.0066	1.7188	1.7431	1.77	1.7178	1.7421	1.76	1.7179	1.7418	1.79
שוויץ	1 פרנק	2.3335	-0.0116	2.3179	2.3507	2.39	2.3146	2.3472	2.38	2.3164	2.3466	2.41
שבדיה	1 כתר	0.4027	-0.0007	0.3999	0.4056	0.41	0.4002	0.4058	0.41	0.4000	0.4056	0.42
נורבגיה	1 כתר	0.4432	-0.0018	0.4405	0.4466	0.45	0.4399	0.4461	0.45	0.4401	0.4462	0.46
דנמרק	1 כתר	0.4945	-0.0017	0.4905	0.4975	0.51	0.4905	0.4974	0.50	0.4909	0.4978	0.51
פינלנד	1 מרק	0.6202	-0.0032	0.6149	0.6237	0.63	0.6190	0.6277	0.64	0.6155	0.6241	0.63
קנדה	1 דולר	2.2436	-0.0022	2.2248	2.2562	2.29	2.2269	2.2583	2.29	2.2210	2.2519	2.29
אוסטרליה	1 דולר	2.2414	-0.0143	2.2232	2.2546	2.31	2.2264	2.2578	2.28	2.2188	2.2498	2.28
דרום אפריקה	1 רנד	0.8439	-0.0014	0.8371	0.8490	0.85	0.8378	0.8466	0.88	0.8354	0.8470	0.85
בלגיה	10 פרנק	0.9429	-0.0039	0.9358	0.9491	0.97	0.9359	0.9491	0.96	0.9359	0.9489	0.97
אוסטריה	10 שילינג	2.7541	-0.0123	2.7319	2.7705	2.81	2.7344	2.7729	2.81	2.7341	2.7722	2.84
איטליה	1,000 לירטה	1.9272	-0.0095	1.9138	1.9408	2.00	1.9129	1.9369	1.98	1.9135	1.9402	1.99
יפן	100 ין	3.0283	-0.0031	3.0080	3.0505	3.10	3.0036	3.0460	3.09	3.0050	3.0268	3.10
ספרד	100 פזטה	2.3424	-0.0006	2.3270	2.3590	2.45	2.3262	2.3590	2.41	2.3261	2.3585	2.42
ירדן	1 דינר	4.3186	+0.0001	-	-	4.44	-	-	4.46	-	-	-
מצרים	1 לירה	0.9966	+0.0025	-	-	0.92	-	-	0.91	-	-	-
אקיו/ECU		3.7101	-0.0014	3.6776	3.7295	-	3.6807	3.7326	-	3.6714	3.7225	-

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

טור הזהב

ידיעות הסתדרות הגימלאים בישראל

משבוע לשבוע

יום הגימלאי הבינלאומי

ארגון האומות המאוחדות קבע את ה־1 באוקטובר כיום הגימלאי הבינלאומי. שותפה לקביעה זו היא הפדרציה הבינלאומית של הגימלאים שהסתדרות הגימלאים חברה בה ואף מיוצגת באקזקוטיבה שלה. בהחלטה זו הכיר האו"ם בחלקם ובתרומתם של האזרחים הוותיקים ובפוטנציאל הטמון בהם לא רק בתחום האלקטורלי, אלא גם בתחום הכלכלי החברתי. יחד עם ההחלטה אימץ הארגון שמונה עשר עקרונות המבטאים את הנושאים הקשורים לציבור הגימלאים, הכוללים: עצמאות, מעורבות, שיקום, מימוש עצמי, תרבות פנאי, כבוד למעמד וכיוצא באלה.

מנתוני הארגון הבינלאומי אנו למדים כי מספר הגימלאים יגיע לקראת סוף המאה הנוכחית, דהיינו בעוד כחמש שנים, כדי מיליארד נפש, שהם כעשרים אחוזים מכלל האנושות.

יצוין, כי במדינת ישראל בשנת 1950 היוו הגימלאים 3% מהאוכלוסייה היהודית, בעוד שבשנת 1994 מגיע שיעורם באוכלוסייה היהודית מעל ל־12%. נתונים אלה מצביעים על כמות שהופכת לאיכות בעולם הדמוקרטי והמתקדם איפוא את החשיבות והערכה ביום זה לאזרחים המבוגרים בעולם על פועלם ותרומתם לחברה במשך עשרות שנות עבודתם ועל יכולתם להמשיך ולתרום. העם היהודי הקדים במורשתו את החלטות האו"ם. במקורות שלנו אנו מוצאים הערכה לזקן שבחברה, יותר מפעם אנו נתקלים בפסוקים "זקנים ונערים". במדינת ישראל משמעות מיוחדת ליום הגימלאי הבינלאומי משום הייחוד שמבדיל את הגימלאים כאן מגימלאים במדינות אחרות, ייחוד המתבטא בכך שרבים מבין הגימלאים הם בין מניחי היסודות של המדינה, שותפים לבנייה, להגנה עליה ולהתפתחותה.

זאת ועוד, הדור הראשון של הגימלאים הוא ממקימי ההסתדרות, ומכאן שההסתדרות – הודות לכללותה – היא האיגוד המקצועי היחיד בעולם כולו המכיר בזכותו של האדם העובד היוצא לגמלאות – להמשיך חברותו בהסתדרות והאיגוד המקצועי שלו עם שווי זכויות וחובות. נקווה שעובדה ייחודית זאת תמשיך להתקיים ואף תתחזק ותגבר.

הגימלאים הם שותפים נאמנים להקמת המדינה. ממשלת ישראל תיטיב לעשות אם תזכור את תרומתם בתחומי החברה ונכונותם להמשיך ולתרום גם בעתיד, אם תדע לשמור על זכויותיהם ותפעל להבטיח רמת חיים נאותה ואיכות חיים תקינה ותשכיל להתייחס אליהם כשותפים מלאים בחברה ולא בשוליה.

הסתדרות הגימלאים – ארגון הגג היציג של כלל הגימלאים במדינה – איננה בית להצהרות ולדקלרציות, היא פועלת ובעקביות למען הגימלאי ובעיותיו. חוץ מהגנה על זכויותיו, תרבות הפנאי באמצעות המכללות שמספרן מתקרב למאה, מועדונים בשיתוף מועצות הפועלים ומשען שבהם רואים הגימלאים את ביתם השני, הטיפול בפרט, הפרויקט של ארון קשבת שמיועד לסייע לגימלאים ערירים. האמנה שנחתמה בין הסתדרות הגימלאים לבין האגודה למען החייל שבאה לסייע לחיילים – בנינו ונכדינו – הן במישור הכספי ע"י תשלומי מס־חודשי והן במישור הטיפולי הרצוף ואלפי גימלאים מתנדבים בהגשת עזרה למאושפזים בבתי־חולים ובתי סיעוד. כל אלה ועוד הם מסוג הדברים שאין להם שיעור. מכאן ראויים הגימלאים למלוא ההערכה מצד מוסדות ציבור, לרבות ההסתדרות והממשלה. עליהם לזכור ולשנן ולזכור כי איש איננו מזדקן בשל מספר השנים שהצטברו מאחוריו, אדם מזדקן כאשר הוא מפסיק לתרום לחברה, והחברה שזונחת את זקניה מאבדת את המימד האנושי, יען כי כבודם האבוד של זקני העם הוא קלונה של החברה כולה.

בחודש זה מציין באירועים מיוחדים בסניפים, בארגונים ובמחוזות את שיתוף הפעולה בינינו לבין הפדרציה הבינלאומית של הגימלאים וכן התפקידים שעלינו הגימלאים למלא בארץ, בקהילה ובהסתדרות. ככל שהסתדרות הגימלאים תהיה מאורגנת יותר, היא תמלא ביתר הצלחה את המשימות שנטלה על עצמה, בין היתר – עצירת בית מלבד ופתוח לגימלאים ולבעיותיהם.

החגים עברו! עת לעשות ולהיאבק

בחודש ספטמבר ש. ז. חלו החגים המסורתיים של ישראל. חלק ממוסדות הציבור הממלכתיים וההסתדרותיים היו בתופשה מרוכזת של העובדים והפעילות הצטמצמה למקרים דחופים ושרותים שגרתיים.

והנה החגים כבר מאחורינו. בראשית שבוע זה חזרה העבודה לתיקנה במוסדות ובמפעלים, ובהסתדרות הגימלאים בכלל זה. לפנינו שנת עבודה ארגונית וחברתית רבת מעש ואתגר. השינויים הארגוניים והפוליטיים שחלו באחרונה בהסתדרות הכללית, בעקבות חילופי השלטון בהנהגת ההסתדרות ובועד הפועל, משפיעים אל נכון על מיכלול פעילותנו וצורת עבודתנו במרכז ובשטח. קיימות עדיין "אי־בהירויות" באשר למבנה התקציבי של הסתדרות הגימלאים ותביעתנו בראשות המערכת עושים עתה את מירב המאמצים לשמור על המסגרות הקיימות ואף להעמיקן ולהרחיבה נוכח המאבקים שעלינו לנהל, נגד גורמים מסוימים שמדי פעם מנסים להתנכל ולפגוע בזכויות מוקנות של ציבור הגימלאים המונה כ־700 אלף אזרחים מהם קרוב לארבע מאות אלף חברי ההסתדרות.

בפנינו עומדת עתה מערכה כבדה בכמה מישורים שבה התחלנו עוד בשלהי שנת תשנ"ד שחלפה. בשום פנים ואופן לא נשלים עם הכוונה הזדונית שעולה מדי פעם בעת הגשת תקציב המדינה למסות את קיצבת הביטוח הלאומי במסווה מכוער של "מבחן הכנסות". המאבק בדרך מחייב התלכדות הכוחות וגיוס המשאבים למאבק ציבורי־פוליטי והסתדרות הגימלאים עומדת בראש המערכה.

עדיין לא הסכמנו ולא השלמנו עם הגישה שחוזרת מדי פעם על עצמה בהעלאת התעריפים בתחבורה הציבורית שפוגעת ראש לכל בגימלאים ובבעלי הכנסות נמוכות שיש להם זיקה יומיומית לשימוש בתחבורה הציבורית לצרכים חיוניים וחברתיים. המאבק בנושא זה נימשך ולא נרפה עד אשר נגיע לציבות התעריפים בתחבורה ולהענקת הנחות משמעותיות לגימלאים במישור הזה.

זאת ועוד: בששת החודשים האחרונים פתחנו במאבק ציבורי־פוליטי לביטול ההעלאות המטורפות (200 עד 400 אחוזים!) בדמי החכירה של מחזיקי דירות מגורים על אדמות מינהל מקרקעי ישראל. המאבק שפתחנו בו ואשר קיבל הד ציבורי חיובי בכלי התקשורת, הצליח בחלקו: השר הממונה בנימין (פואד) בן־אליעזר, שר השיכון והבינוי, נענה לתביעה והחליטה לפטור כליל את הגימלאים מדמי החכירה של בתי מגורים על אדמות המינהל. אלא ששר האוצר בייגה שוחט עדיין לא חתם על החלטות מועצת מינהל מקרקעי ישראל ושר השיכון – והפטור לא יצא מן הכח אל הפועל בשלב זה. גם בנושא זה לא נרפה ולא נעזוב את המערכה הזאת. וחברינו פעילים באינטנסיביות במישור הממשלתי והפרלמנטרי לשכנע את שר האוצר לחתום על הפטור מדמי החכירה.

חוק האזרח הוותיק נתקבל בכנסת בשנת 1989. סעיף 6 בחוק מחייב הקמת מועצה ציבורית — שבתוכה 6 נציגים להסתדרות הגימלאים — שתפקידה העיקרי הוא: "ליזום ולגבש פעולות והמלצות כדי לשפר את איכות חייהם של האזרחים הוותיקים, בין השאר, תמליץ המועצה על הקלות במסים ובארנונות, על הטבות בשרותים ציבוריים, ובכל ענין אחר שיקל על אזרחים ותיקים". מאז ועד היום לא נעשה דבר ולא פורסמו, עלינו התובה לקומם ובהות. פרשנו לעיל רק חלק מהעבודה והמאבק שצפויים לנו בימים הקרובים – ימי המעש שלאחר החגים.

עם זאת חלילה לנו להזניח ולפטל בפעילויות הקבועות של הסתדרות הגימלאים והאם לכל בפתיחת שנת הלימודים במכללות מתשעים, מכללות לגימלאים הפרושות לתפארה בכל רחבי הארץ. עלינו להמשיך ולפתוח את רשת המועדונים בישובים, לחזק את הסניפים שנבחרו לתפקידים בארבע השנים הבאות. עלינו לחזק את הקשרים שבין המרכז והסניפים ולפעול בעצה אחת למען קידומה והאדרתה של הסתדרות הגימלאים, שהיא הגוף היציג והיחיד של מאות אלפי אזרחים בשעיה.

לזכור נעדרים

בתקופת התופשה של החגים נפטרו, לצערנו, שלושה מחברים המרכזיים בהסתדרות הגימלאים: דב שחם ז"ל, מבכירי סניף ירושלים וחבר במוסדות המרכזיים של הסתדרות הגימלאים.

פסח זאב וייסר מייסד משען ומנהלו הכללי במשך עשרות בשנים, ידיד נאמן להסתדרות הגימלאים בישראל ועושה טוב לקשישים במוסדות, בתי האבות ובתי הסיעוד.

הלך מאיתנו אהרון פרי ז"ל שהיה ממנהלי הסתדרות הגימלאים וחבר פעיל במרכזה ובאגף הארגון של הסתדרותנו.

איש תמונה ונאמן בטחון ישראל עשרות בשנים.

תנחומינו הכנים למשפחות שאיבדו את יקיריהם ואנו נזכור פעלם לעד.

הטור חוזר למתכונתו בשבוע הבא

בתקופת התופשה הצטבר חומר מתעשה בסניפים ואנו מעריך אותו לטור הזהב בשבוע הבא.

עריכה: שמואל שולר

אז ככה

על כבוד האדם וחירותו

אהרן שמי

בחיי שלפעמים אני פשוט לא מבין את מה. למה הם כל כך מתעקשים? ועל מה? הרי בסך הכל מבקשים מהם לוותר על כבוד האדם וחירותו. או מה?

וגם את אברהם בורג, חבר מירום השר ליבאי אני לא מבין. מה העניין? האם השנאה לתורת ישראל סבא מבוגרת אותם עד כדי כך שהם כבר לא מסוגלים לוותר בשבילה על כבוד האדם וחירותו?

והרי על כף המאזניים מונחים דברים שהם הרבה יותר חשובים.

על כף המאזניים מונחת דמותה היהודית (אגב, זה לא אנטישמי לומר את המילה הזאת?) של מדינת ישראל, מה יאכלו בה ומי, מתי ייסעו בה ולאן, איך יתפללו בה תאריה בית כנסת. האם כל אלה אינם עניינים חשובים בהרבה מדבר שולי כמו כבוד האדם וחירותו?

ועל אותה כף מאזניים רובץ, נוטף ומסכן, גם השלום. כי הרי ברור שאם לא נקום כולנו כאיש אחד ונוותר על כבוד האדם וחירותו, תקום ש"ס והכבת השלום ותצביע נגד השלום, חס ושלום. ואיך אפשר בכלל להשוות את השלום, שכה נכספנו אליו, לנוטות כמו כבוד האדם וחירותו?

ועל הכף מונחת גם הממשלה, זו הממשלה שסוף סוף ייצבה את הכלכלה, נלחמה בהצלחה בטירוף של ההתנחלויות המתנחלים ומנעת מהאימפוטנטים של הליכוד לחזור לשלטון. האמת היא שאם בשביל ממשלה כזאת לא כדאי לוותר על כבוד האדם וחירותו, אז אני לא יודע על מה כבר כן כדאי לוותר.

אז תחי דמותה היהודית של ישראל!
יחי השלום!
תחי ממשלת השלום!
הבוז לכבוד האדם וחירותו!

ד ב ר ה י ו ם

"העבודה" משתעבדת לעובדיה

התנגדות הגוברת במפלגת העבודה להסכם הקואליציוני עם ש"ס היא ביטוי לתחושה שלא רק ענייני השלום יכריעו בבחירות הבאות וכי ישנם קווים אדומים בעניינים חוקתיים שאותם אסור לעבור. גם במגעים עם ש"ס יש צורך בתבונת מיקוח לא פחות מאשר במגעים המדיניים לשלום עם סוריה.

ברור כי במצב הנוכחי יש להקדיש את מירב המאמצים למען המשך תהליך השלום. זהו מניע באמצל. בשמו ולמענו זוכה בכנסת התומך בשלום עם הערבים מוכן יצחק רבין לשלם בשמצם הרוחב של הרוב החילוני בישראל על-פי חסדי החרדים. מבחינת ש"ס, הדרך לגרועת רצופה כוונות רעות. סיעה זו, הכוללת שישה חברי כנסת, חיונית לרבין עד כדי כך שאינו מסתיר את נכונותו לשלשל לידיה מחיר מופקע. צריך להדגיש כי יש מקום להסדר קואליציוני שיבטיח שמירת ה"סטטוס קוו" בענייני דת, גם אם הדבר מצריך שינויי חקיקה. אך הדבר חייב להיות מוגדר בצורה ברורה ומוגדרת ולא פרוץ לכל גחמה של ש"ס ומנהיגה הרוחני.

לפי הגירסה של כניעת רבין לש"ס, צפויה סחטנות אינסופית, משום שתביעות נוספות יוגשו בעת כינוס של משאל העם בעניין השלום עם סוריה ואחר כך בעת שהסכם השלום יובא לאישור הכנסת. בכל הזדמנות יכביה ראשי ש"ס שהישגים בתחום הדת נחוצים להם להיכון מבוחריהם, הקוראים מהם להתנגד לנסיגה מהגולן. אם כך, הרי שהקשבנים בשבילה [illegible] של ש"ס, לנבחריהם [illegible]

בית המשפט העליון [illegible] של הסכם רבין-ש"ס: שר המשפטים דוד ליבאי, המתייג בשיקולו סבירות של עתירות לבג"ץ ושל קבילותן המשפטית, חושב תחילה על סוף המעשה בנוסף לצדקתה העקרונית המקצועית של עמדתו, מגונן ליבאי על הממשלה מפני מלכודות פתאום הטמונות בהסכם, משום שאם יינתן לו תוקף עוד יעסקו בג"ץ כי גם ויתור על שטח משטח ארץ-ישראל פוגע ברגשותיו הדתיים. סטיה המשך, אם כי לא מוכיח באותו כיוון, יוכל להציג גם אזרח מוסלמי או נוצרי – וקשה להאמין כי הממשלה תעז להשיב כי איסור הפגיעה ברגשות הדתיים חל על יהודים בלבד.

יותר משהקואליציה צריכה את ש"ס, צריכה ש"ס את הקואליציה כדי להבטיח את האינטרסים החיוניים לציבור בוחריה, על כן אין להיבהל מן ההתנגדות להסכם הנוכחי עמה.

אינפלציה

ממשלה במלכוד

אסתר אלכסנדר

כשלונה הצפוי של "התוכנית לבלימת האינפלציה" מובנה בתוך התוכנית, כי היא מניחה שהאינפלציה הנוכחית היא אינפלציה של עלויות בזמן שהביקושים הם אלה שמושכים את המחירים מעלה

התחושת עליית האינפלציה אילצה את האוצר לבוא לציבור עם "תוכנית מלחמה באינפלציה", כיאה לראשי המדיניות הכלכלית, ששמו את כל יהבם על שיעורי אינפלציה יורדים. הצרה היא שבעבר האינפלציה הוזקה עלתה כשהופעלו תוכניות אנטי-אינפלציוניות דומות.

הפעם, אפילו בין הכלכלנים המקצועיים יש כמעט קונסנזוס, שהצעדים מהם מורכבת התוכנית נועדו לכל היותר בשולי האינפלציה ואין בכוחם לבלום את התקרבותה ל־15 אחוז, לא כל שכן להחזירה ל־8־11 אחוזים ב־95', כפי שמצפה האוצר. החשש שלי הוא שגם האוצר יודע זאת ומטרותיו האמיתיות הן הצעדים עצמם, דהיינו: ויסות תוספת היוקר, ביטול תקנים ישראליים למוצרים, חשיפת תוצרת הארץ ליבוא גם של החקלאות, צמצום ריאלי של תקציב הוצאות הממשלה – לפי מיטב מצוותיו של השוק החופשי.

הכינוי "אנטי-אינפלציוני", שהודבק לכל אחד מן הצעדים האלה, והגדרת אוסף צעדים אלה כ"מלחמה באינפלציה", אינם אלא סיסמאות שנועדו למכור את התבילה הזו ואת תחבנת הקלוקלת לציבור. והראיה לכך: אותם צעדים עצמם, הנקראים בעת "התוכנית לבלימת האינפלציה", כבר הופיעו קודם לכן כנספח להצעת תקציב המדינה ל־95' תחת הכותרת "שינויים מבניים במשק".

אי-יכולתה של "התוכנית לבלימת האינפלציה" להשיג את מטרתה מובנית בתוך התוכנית, כי היא מניחה שהאינפלציה הנוכחית היא אינפלציה של עלויות וכל צעדיה מכוונים ל"הקטנת עלות העבודה" ועלויות ייצור אחרות, בזמן שהביקושים הם אלה שמושכים את המחירים למעלה. כאשר בקונסטלציה מסויימת נלחמים בביקושים העולים על ידי הורדת עלויות, האינפלציה אינה יורדת אלא עולה. זאת משום שבתנאים אלה העלויות היורדות – כגון השכר והמיסים – במקום להוריד מחירים נהפכות לרווחי אינפלציה הולכים וגדלים שמדרבנים את המחירים למעלה. זה הדבר שמורגש במשק. רווחים אלה גם מתפיחים את הזרמות העתק של בנק ישראל. אלה הרווחים שמזינים גם את הבורסה, וכאשר היא מתמוטטת, הם נשפכים אל שווקי הנדל"ן ומוצרי הצריכה, ומעלים שם את המחירים.

ההוכחה לכך שהאינפלציה היא אינפלציה של ביקושים היא העלייה המטורפת בצריכה הפרטית. הראיה שמקור ביקושים אלה הוא ההכנסה מן הרווח, היא שאותה עלייה בצריכה הפרטית מתרחשת בזמן שהשכר הריאלי במשק לא עולה.

אבל זה כנראה לא מדאיג את האוצר שחושב – בעצה אחת עם בעלי הרווחים – שגידול של כמה אחוזים באינפלציה אינו מחיר יקר מדי לשלם עבור המשכת המדיניות של העצמת הרווח במשק. כאן שוב טועה האוצר טעות חמורה. העלייה המתונה יחסית באינפלציה תיהפך תוך זמן קצר לאינפלציה דוהרת דרך חידוש הפיחותים. אין דבר אינפלציוני יותר מאשר פיחותים. אך ככל שהאינפלציה מהירה יותר בארץ מאשר בחו"ל, כן יגבר הלחץ לביצוע פיחותים תכופים וגבוהים, כי ככל שהפיחותים מפגרים אחרי האינפלציה, יורדו מחירי היבוא וההכנסות מן היצוא יעלה. הגרעון במאזן התשלומים. כבר היום הביקושים באותם רווחי עתק במשק, מלבד האינפלציה, גורמים לגרעון שיא במאזן התשלומים. ביקושים אלה, בד בבד עם פיחותים שמפגרים יותר ויותר אחרי האינפלציה, מובילים ישר אל משבר במאזן התשלומים. אינפלציה שעולה באופן מתון, כמו אצלנו בשלב הזה, מספיקה לצבור תוך זמן קצר פיגור כה גדול בפיחותים, שמאיים לפוצץ את מאזן התשלומים. כדי לצמצם את הפיגור אין מנוס מפיחות גדול. האינפלציה הישראלית, שעולה בהדרגה, היא מלכוד של מנהיגי המדיניות הכלכלית, כי היא טומנת בחובה אינפלציה דוהרת במקרה של פיחות, או באופן אלטרנטיבי משבר גדול במאזן התשלומים.

האמצעי היחיד, שבו הממשלה חושבת שהיא לוחמת באמת באינפלציה, הוא העלאת הריבית, אך העלייה האחרונה בריבית, השביעית במספר מאז סוף 93', לא תבלום את האינפלציה. היא לא תוריד את הצריכה הפרטית ולא תקטין את האשראי, לאחר שבשש הפעמים הקודמות נכשלה בכך. לעומת זאת היא מעלה את רווחי הבנקים, שמצטרפים לאותם רווחים במשק שגורמים גם לאינפלציה וגם לגרעון במאזן התשלומים. הגרעון מכל ש־23 אחוזי ריבית בנקאית ללקוח – ואלה למעשה אחוזי הריבית שאנחנו משלמים ולא 15 אחוז כפי שמרווחים כלי התקשורת – יגרמו למיתון ולאבטלה במשק. לבסוף נקבל מיתון עם אינפלציה דוהרת או עם משבר במאזן התשלומים.

האם אין מה לעשות? יש ויש. כדי להציל את מאזן התשלומים יש להעלות מכסים ולסבסד את היצוא במקום לבצע פיחותים אינפלציוניים. או שאפשר לקבוע שני מחירים של מטבע זר, כפי שנהגנו, עם תוצאות טובות, בשנות השישים וגם בעסקת חבילה א' ב־84'. במקום להעלות ריביות, אפשר להעלות את השכר על חשבונו ובזה להקטין את רווחי האינפלציה במשק וגם למנוע מיתון. אלא מאי? הממשלה לא תלך בדרך הזאת.

"שבוע הספר והתרבות" הערבי הרביעי נפתח אתמול במעמד שרת המדע והאמנויות שולמית אלוני ובהשתתפות סופרים ומו"לים מצרים ופלסטינים. השרה נתכבדה בגזירת הסרט ולאחר מכן סיירה בתערוכת הספרים במקום

אף אחד לא זז, ובכל זאת אופטימים

מוטי בסוק

דליפות בצנרת

ביום ראשון הקרוב יחזור לירושלים וורן כריסטופר, מזכיר המדינה האמריקאי, יחד עם צוות יועציו הקרובים במסגרת עוד מסע דילוגים בבירות המזרח התיכון. הפעם, לשם שינוי, מפזרות דמשק, ירושלים וושינגטון הצהרות אופטימיות סביב הביקור. אישים סורים, ישראלים ואמריקאים דיברו בשבועות האחרונים על אפשרות קרובה לפריצת דרך. בירושלים ובוושינגטון נשמעו השבוע הערכות כי ההתקדמות בתהליך השלום הירדני־ישראלי והפלסטיני־ישראלי, כינונם של יחסים דיפלומטיים בין מרוקו ותוניס לישראל והודעת ערב הסעודית וחמש נסיכויות המפרץ על ביטול החרם על ישראל יגבירו את הלחץ על נשיא סוריה חאפז אל־אסד.

בחודשים האחרונים מתנהלים מגעים סודיים וקבועים בין שגרירי סוריה וישראל בארה"ב, וליד מועלם ואיתמר רבינוביץ, בהשתתפות דיפלומטים אמריקאים. לא מן הנמנע כי קיימים ערוצי הידברות סודיים נוספים בין סוריה לישראל [illegible]. למרות הנוקשות הסורית־הישראלית, ואף ששתי המדינות לא זזו עד כה אפילו מילימטר מעמדותיהן הראשוניות, ערוץ השלום הסורי־ישראלי נע בשבועות האחרונים קדימה, בתנועה קבועה ומתמדת, לעבר נקודת היעד: פשרה היסטורית סורית־ישראלית.

בוושינגטון מסתובבות בימים האחרונים שמועות כי למסיבת העיתונאים שיערוך שר החוץ הסורי פארוק א־שארע, השבוע בבירת ארה"ב, אחרי פגישתו עם כריסטופר, יוזמנו נציגי התקשורת הישראלית בוושינגטון. עוד מחווה סורית פומבית.

סוריה דורשת מישראל ירידה מכל רמת הגולן, כתנאי למו"מ לשלום. ראש הממשלה יצחק רבין ושר החוץ שמעון פרס נזהרים מאוד מכל אמירה מפורשת ביחס לקו הנסיגה הסופי של צה"ל. הסורים דורשים שישראל תיסוג עד לגבול שתצץ בין שתי המדינות ערב מלחמת ששת הימים. ישראל מדברת על הגבול הבינלאומי, שהוא יותר נוח מבחינתה. בתקדים המצרי והתקדים הירדני, גבול השלום נקבע לפי הגבול הבינלאומי. בתגובה לדרישת ישראל כי כל שטח בגולן שצה"ל יסוג ממנו יפורז, דורשים הסורים פירוז של שטחים מקבילים בצפון מדינת ישראל. ירושלים עומדת על כך שהנסיגה תעשה בשלבים, לאורך שנים, כדי שתוכל לבדוק בשטח איך הסורים מיישמים את השלום. כך, למשל, הצעת ישראל מדברת על נסיגה, בשלב הראשון, משטח קטן מאוד, שיכלול את ארבעת הכפרים הדרוזיים. בתמורה יצטרכו הסורים לכונן יחסים דיפלומטיים מלאים עם ישראל ולפתוח את הגבול לתנועת אורחים וסחורות מישראל. בתחילה דיברה ישראל על נסיגה שתימשך שמונה שנים, אחרי כן היא ירדה לחמש שנים, ועכשיו היא מדברת על שלוש שנים, מאז סיום השלב הראשון. סוריה, והנושא עלה רק לאחרונה, רוצה לסיים את כל תהליך הנסיגה תוך שנתיים. כלומר לפני קיום הבחירות הקרובות לכנסת.

היו בישראל אישים בכירים שסברו, כי אסד אינו מסתכל בלוח השנה הנהוג בישראל, וכי מהלכים ואירועים פנימיים בירושלים אינם מעניינים אותו. כך, למשל, דאג סגן שר החוץ, יוסי ביילין, להזכיר לאסד, כמעט בכל הזדמנות, שהבחירות הבאות בישראל מתקרבות, וכי יתכן מאוד ששעון החול של תהליך השלום הולך ואוזל. עכשיו ברור גם לאמריקאים שנושא הבחירות הוזל ללחוץ על נשיא סוריה. גם הוא מבין כי אחרי נובמבר 1996 הוא עשוי לשוב ולראות מצידו השני של שולחן המו"מ את יוסי בן־אהרון, או את תאומיו. דומה כי הנקודה הזו משותקת לטובת ישראל, אם היא כמובן תדע לנצל אותה בצורה נכונה.

האמריקאים לא ניסו עד כה לכפות על ישראל או על סוריה רעיונות מבית מדרשם. כששואלים אותם מה תפקידכם במו"מ, הם משיבים – "מתווך הגון". הם מנסים לדחוף רעיונות, הם מנסים להבהיר לכל צד את עמדות הצד האחר, הם מנסים להסביר הצעות. ברור כי על מנת שתהיה פריצת דרך אחד הצדדים או שניהם יצטרך לפרוץ קווים אדומים. לפי שעה לא ידוע לירושלים על כוונה של אסד לזוז מעמדותיו המסורתיות וגם לא על כוונה של רבין לסגת מאחד הקווים האדומים שלו. לפיכך לא ברור מדוע כולם מדברים הפעם באופטימיות על הביקור הקרוב של כריסטופר. ואולי הם יודעים משהו שאנחנו לא יודעים.

שמחת ברונאיי

מאז נחתם הסכם העקרונות בין ישראל לפלסטינים, בספטמבר שנה שעברה, הדיפלומטיה הישראלית עוברת שעות נוספות. בשבועות האחרונים אנו עדים לקטיפת הפירות בחזית הערבית: יחסים דיפלומטיים עם מרוקו, יחסים דיפלומטיים עם תוניס, ערב־הסעודית וחמש נסיכויות המפרץ מודיעות על ביטול החרם השיניוני והשלישוני על ישראל, מאוריטניה רוצה קשרים, ועוד היד נטויה.

בד בבד ממשיכה הדיפלומטיה הישראלית לנסות לשבור את חומת האיבה של העולם המוסלמי הלא־ערבי, ובאפריקה ההישגים בולטים. בעוד מספר חודשים, לרוב המדינות המוסלמיות ביבשת, אם לא לכולן, יהיו יחסים דיפלומטיים מלאים עם ירושלים. לא כן המצב באסיה. דווקא ביבשת שלה ישראל מתקשה לשבור את קיר העוינות. ראש הממשלה יצחק רבין ביקר אומנם באינדונזיה, והקשרים הכלכליים עם ארץ זו השתפרו מאוד בחודשים האחרונים, אבל כל ניסיון למסד את היחסים, נוסח מרוקו או תוניס, עלה עד כה בתוהו. ישראל מדברת מפעם לפעם עם מאלזיה וגם עם בנגלהדש, אולם גם כאן כל המאמצים למסד את היחסים, או אפילו להפוך אותם לפומביים, נכשלו. שלא לדבר על הניסיונות להתקרב למדינות המוסלמיות היותר קיצוניות, פקיסטאן או אפגניסטאן.

על רקע התסכול האסיאתי הזה הולך וגובר קיבלה ירושלים בהבנה את השמחה המוחצנת של פרס אחרי פגישתו המוצלחת עם שר החוץ של הסולטנות הקיקיונית ברונאיי, בסוף השבוע שעבר. פרס נפגש עם הנסיך בולקיה מוחמד במרכז האו"ם בניו־יורק. ברונאיי שוכנת על האי המלאי בורניאו על שטח של 5,770 קמ"ר. אוכלוסייתה מונה 370,000 תושבים. בראש הסולטנות, מאז קיבלה עצמאות מבריטניה ב־1.1.84, עומד הסולטן חסנאל בולקיה, הנחשב לאחד האנשים העשירים בעולם, אם לא העשיר מכולם, בזכות בארות נפט רבים שיש ברשותו. אומדים את רכושו ב־40 מיליארד דולר. גם התושבים נהנים, במידה מסוימת, מהעושר. כך למשל יש בסולטנות כ־120,000 כלי רכב. ב־1987 עלה הסולטן לכותרות בארה"ב, כשתרם 10 מיליון דולר לקונטראס של ניקרגואה. מאז נחתם "הסכם העקרונות" נוצרו קשרים בין אנשי עסקים ישראליים וגורמים בברונאיי. לא ברור אם הם הביאו לתוצאות של ממש.

ובכל זאת, מדוע שמחה ירושלים אחרי הפגישה בין פרס ובולקיה מחמד? כי ברונאיי היא מדינה מוסלמית, החברה במסגרות איסלמיות שונות, והיא הקפידה עד כה, כמו שכנותיה אינדונזיה ומאלזיה, להחרים את ישראל. במשרד החוץ מעריכים שברונאיי היא בבחינת הסנונית המבשרת את בוא האביב.

הקשר התורכי של ליאל

בפברואר 1981 התהדקו יחסי תורכיה

(המשך בעמוד 10)

פגישת שארע־כריסטופר

מוושינגטון תצא בשורה?

בתנאים הקיימים נראה שיכולתה של ארה"ב להפעיל לחץ על אסד לשינוי עמדתו הקשוחה מוגבלת למדי; אם לא יהיו הפתעות בפגישה, כריסטופר כנראה לא יביא עמו בשורות חדשות למזה"ת

שמואל שגב, טורונטו

בשיחה בת שש שעות בין השגריר האמריקאי המיוחד, דניס רוס, והנשיא אסד בדמשק, ובתשובה לבקשה האמריקאית כי דמשק תעשה עוד כמה מחוות פומביות לשכנע את העם בישראל ברצונה בשלום, השיב הנשיא הסורי בשאלה מלווה בחיוך: "אלמלא התכוונתי בכנות לשלום עם ישראל הייתי מדבר על כך בפומבי בפתיחת מושב החורף של הפרלמנט?"

מקורות אמריקאיים, ישראליים וערביים גילו קטע זה משיחתו של דניס רוס עם אסד לקראת בואו של שר החוץ הסורי פארוק אל־שארע לוושינגטון ופגישתו עם כריסטופר (וכנראה גם עם קלינטון) ביום חמישי השבוע. תוצאות שיחתו של שארע בוושינגטון ישמשו בסיס למסעו החמישי של כריסטופר למזרח התיכון בשבוע הבא. לראשונה בתולדות יחסי ארה"ב־סוריה ייפגש שר החוץ הסורי גם עם חברי ועדת החוץ של הסנאט האמריקאי ויבהיר את עמדת ממשלתו ביחס לשלום עם ישראל. הופעתו של שארע בקונגרס נועדה לתת לסוריה הזדמנות לשפר את דימויה בדעת הקהל האמריקאית ולהקהות את הביקורת עליה בסנאט כמדינה המסייעת לטרור.

הזמנתו של שארע לוושינגטון, כמו מסעו הקרוב של כריסטופר, מבליטים את העובדה הברורה זה מכבר: אסד מחזיק במפתח לשלום באיזור וללא הסדר ברמת הגולן אין סיכוי לשיתוף פעולה כלכלי אזורי, לא במסגרת "ועידת קזבלנקה" ולא בכל מסגרת אחרת. לדברי פקידים אמריקאים, בדיווחים מדמשק ומבירות מתייחסים בביטול למאמצים הישראליים לגבש מסגרת לשיתוף פעולה אזורי במנותק מהמו"מ עם סוריה ולבנון.

הצעת כריסטופר בתום הפגישה בינו לבין שרי החוץ של סעודיה ומדינות המפרץ הפרסי בעניין ביטול החרם הכלכלי הערבי בדרג שני ושלישי היתה תרגיל ביחסי ציבור יותר מאשר העידה על שינוי מהותי בעמדתה של סעודיה בנושא החרם הישיר על ישראל. הודעה דומה כבר פורסמה מספר פעמים בעבר, וכמה ממדינות המפרץ נהגות על פיה זה מכבר. נוסף על מפעלי תעשיה ומכוניות הפועלים בכל מדינות המפרץ התירה סעודיה פתיחת כמה מסעדות של רשת "מקדונלד" והיא משווקת ברייש גלויי את תוצרת מפעל "מוטורולה". מאז מלחמת המפרץ ארה"ב אינה נרתעת עוד ממינוי יהודים לתפקידים דיפלומטיים בנסיכויות הנפט הערביות. שרי החוץ הערבים הודיעו במפורש לשר החוץ האמריקאי כי ללא פריצת דרך במו"מ בין ישראל לסוריה לא יהיה אפשר להעביר בליגה הערבית החלטה הקוראת לביטול החרם הישיר על ישראל.

התמיכה הערבית הדו־משמעית בעמדה הסורית הקשיחה את עמדתו של אסד ולמעשה אין כל שינוי בסיסי בעמדה הסורית המסורתית. אסד עודנו תובע התחייבות ישראלית פומבית לנסיגה מלאה מרמת־הגולן ומדרום־לבנון כתנאי להעלאת דרג השיחות בין ישראל לסוריה. הוא מתנגד ל"הצהרת עקרונות" ומתעקש לחתום על הסכם מפורט בערבות אמריקאית לפני שיחלו תהליכי נורמליזציה בין שתי המדינות ודורש במפגיע נסיגה בהתאם ליכולת הלוגיסטית של צה"ל ולא בהתאם לדרישה הישראלית לבחון את כוונותיה של סוריה לפני הנסיגה לקו הסופי שעליו יוסכם.

השיחות עם רוס גילו שתי נקודות נוספות: ראשית, סוריה מתנגדת להצעתו של רבין לערוך משאל עם על הנסיגה מרמת הגולן. פקידים סורים אמרו לעמיתיהם האמריקאים כי בגין לא נזקק למשאל עם כשהעביר בכנסת בדצמבר 1981 את חוק רמת־הגולן, ולכן גם רבין לא זקוק למשאל עם כדי לבטל חוק זה בכנסת. שנית, נוכח ההתנגדות בישראל לכמה ממהלכיו של רבין, סוריה אינה יכולה להסכים ל"נסיגה קלה" בשלב הראשון ללא פינוי ישובים יהודיים, והיא תובעת פינוי "מספר רב" של ישובים כבר בשלב הראשון כדי ליצור תקדים שיעיד על הכוונה להשלים את פינוי היישובים בשלב הנסיגה הסופי. אסד או שארע לא נקבו במספר היישובים שיפורקו בשלב הראשון, אך פקידים סורים אמרו לכתבים אמריקאים "לא לפרסום" כי הם תובעים פינוי 15־20 יישובים, והיתר יפונו בשלב הנסיגה הסופי.

מקורות מערביים המנסים להבין את פשר עמדתו הקשוחה של אסד, מסבירים עמדה זו בכך שבניגוד לאש"ף, שעמד על סף התמוטטות, ובניגוד לירדן, שהיתה מבודדת בשל תמיכתה בסדאם חוסיין, סוריה אינה מרגישה שהיא נתונה במצור. אפילו בשיא קשריו עם מוסקווה ומדינות הגוש הקומוניסטי שמר אסד על צינורי הידברות עם אירופה המערבית, דבר שהעניק לו מידה מסויימת של מרחב תמרון. הצטרפותו של אסד למלחמת המפרץ נגד סדאם חוסיין אפשרה לו להצטרף אחר כך לסדר החדש במזרח התיכון ללא התנגדות אמריקאית. כאשר יזם הנשיא בוש את ועידת מדריד אסד לא זו בלבד שגרר את לבנון לתהליך השלום אלא הצליח גם לסחוט מבוש ומבייקר "מסמכי הבנה" שהעמידו אותו במצב נוח יותר מכפי שעמד בו הנשיא סאדאת ערב הכינוס בקמפ־דייויד. ומעל הכל, שלא כמו מצרים או ירדן, הזקוקות מאוד לסיוע הכלכלי הכספי האמריקאי, אסד אינו עומד בשערי ארה"ב כמו עני בפתח, ולמרות עוינייה של סוריה וההכרזה שלה לעבור במהרה למשק מולאם לכלכלת שוק, אסד מצליח להעמיד פנים כאילו אין הוא תלוי בנכונותה של ארה"ב לסייע לו.

בתנאים אלה יכולתה של ארה"ב להפעיל לחץ על אסד מוגבלת למדי, מה גם שסעודיה ונסיכויות המפרץ אינן חדלות מלשנן באוזני קלינטון, כי ללא נסיגה ישראלית מלאה מרמת־הגולן אין להן ברירה אלא להוסיף ולתמוך בעמדה הסורית. בעיות אלה יעמדו בסוף השבוע במרכז הדיונים בוושינגטון בין פארוק אל־שארע לבין שר החוץ האמריקאי. אם לא תצא מהן הפתעה חדשה, ספק אם יביא עמו כריסטופר בשורה כלשהי למזה"ת.

סקנדינוויה

השמאל בשלטון

"אקונומיסט". מיוחד ל"דבר"

בשוודיה חזרה המפלגה הסוציאל־דמוקרטית לשלטון ובדנמרק היא ממשיכה להחזיק בשלטון; אם גם הפינים יצביעו מרכז־שמאל והנורווגים ידבקו בממשלת הלייבור הנוכחית שלהם, תהפוך סקנדינוויה לאזור השמאלי ביותר באירופה

אחרי שהייה של שלוש שנים באופוזיציה, חזרה המפלגה הסוציאל־דמוקרטית השוודית (סד"פ) לשלטון ומבטיחה לא הרבה פרס ליותר מסים על הכנסה ועל הון. הבוחרים השוודים נבלו תחת להם קיצוץ התקציבים של ממשלת קואליציית הארבע בהנהגת קארל בילדט וה"מתונים", כפי שנקראת מפלגת הימין הראשית של שוודיה. השוודים חזרו, אם כן, אל הביטחון החמים של המפלגה שהמציאה את מדינת הרווחה. אבל אף שהבוחרים המפונקים־בעבר החליטו להחליף את ממשלתם, עליהם לצפות לעוד ארבע שנות צנע לפחות.

עם 45.3 אחוז מן הקולות זכו הסוציאל־דמוקרטים באחד הנצחונות הגדולים בתולדותיהם. הם היו בשלטון במשך כל 62 השנים האחרונות, למעט 9 שנים. אבל לאינגוואר קארלסון, מנהיגם, שהיה ראש ממשלה מ־1986 עד 1991, חסר עדיין רוב מוחלט. אחרי שהשתעשע ברעיון של שיתוף פעולה עם הליברלים להקמת ממשלת שמאל־מרכז, הוא החליט לכונן ממשלת מיעוט. החלטה שתעשהו פגיע לתכסיסי השמאל הקשה. עליו, אם כן, להישען מצירוף מפלגות מימינו ומשמאלו (לרבות ה"מפלגה השמאלית", הקומוניסטית לשעבר, וה"ירוקים" הקמים לתחיה, שהצליחו שתיהן בבחירות) שינסו להכשילו.

על כל פנים, קארלסון עומד עכשיו בפני שתי משימות מיידיות. ראשית, עליו לשכנע את השוודים להצביע בעד חברות באיחוד האירופי במשאל־העם הבא. שנית, עליו להציג תוכנית משכנעת לצמצום הגרעון התקציבי העצום.

הכלכלה השוודית מתאוששת, אחרי הבידסום הרציני ביותר מאז שנות ה־30, עם שיעורי צמיחה שליליים ב־1991־1993. הגרעון התקציבי של הממשלה המרכזית תפח ל־13 אחוז ונטילת ההלוואות הכוללת – ב־18 אחוז מן התל"ג ב־1993. הגרעון צפוי לרדת לכ־11 אחוז מן התל"ג השנה, אבל שיעורי הריבית הגבוהים כיום, המגדילים את עלות החזר החובות והמאיימים להאט את ההתאוששות, עלולים להשקיע את המדינה בחוב עמוק עוד יותר.

הממשלה שהובסה, שהדגישה את הצורך ליצור מקומות עבודה במגזר הפרטי, טענה כי יש להקטין את ההוצאות הממשלתיות, לא להעלות מיסים. קארל בילדט הקטין מיסים על הון ועמד לבטל את מס העושר השוודי. הוא ביטל את השיטה, לפיה הדיווידנדים של השוודים מוסו כחלק מהכנסתם האישית לאחר שכבר הופעלו עליהם מס חברות. קארלסון מתכנן לבטל את רוב הרפורמות האלה ולהטיל "מס סולידריות" מיוחד של חמישה אחוזים על כל ההכנסות שמעבר לרמה הממוצעת. מאחר שהסוציאל־דמוקרטים חזרו לשלטון גם בבחירות המוניציפליות והמחוזיות, יהיה כנראה על השוודים לשלם מיסים מקומיים גבוהים יותר.

כדומה לעמיתיה השוודים, אם כי לא באופן כה משכנע, ממשיכה גם ממשלת דנמרק, בראשות הסוציאל־דמוקרטים, להחזיק בשלטון. אבל היא תסתמך מעתה על תמיכתן של מפלגות שמאל מובהקות, בעקבות הבחירות לפרלמנט הדני ב־21 בספטמבר.

פאול נירופ ראסמוסן, המנהיג הסוציאל־דמוקרטי ההגון אבל חסר הברק, עשוי להמשיך כראש ממשלה, על אף שקואליציית השמאל־מרכז הארבע־מפלגתית שלו איבדה את הרוב של מושב־אחד שהיה לה: הרוב ירד מ־91 ל־76 מושבים. מספר זה כולל את אחד מארבעת הנציגים של גרינלנד ואיי פארו. מספר זה קטן מ־83 המושבים שקיבלה האופוזיציה הימנית של שמרנים, ליברלים ו"מפלגת הקדמה" הלאומנית.

אף־על־פי־כן, ברור למדי שראסמוסן, שהתפטר ב־21 בספטמבר לקראת כינונה של ממשלה חדשה, יחזור במהרה לתפקידו – אחרי שיטרוף את הקלפים. אחת משותפותיו הוותיקות לקואליציה, "מפלגת העם הנוצרית", תיעדר מן הפרלמנט הנוכחי לאחר שלא עברה את סף החסימה של שני אחוזים. נצחון של הומור הופיע, מכל מקום, בדמותו של יעקב הוגארד, שקיבל די קולות במחוז הבחירות שלו ביוטלנד וזכה במושב אחד ל"מפלגת המתחמקים־מעבודה בהכרה".

ממשלו הבא של ראסמוסן יצטרך מעתה לדלג לכל רוחב הביצה הפרלמנטרית. אם ימצא כי אין לו עוד אל מי לפנות לעזרה, הוא ייאלץ אולי לאחוז בידה המסייעת של "מפלגת העם הסוציאליסטית", החולשת על 13 מושבים בפרלמנט, או אפילו בידה של "רשימת האחדות" השמאלית־קיצונית – רובה קומוניסטים לשעבר – שזכתה

(המשך בעמוד 10)

هقرا عن الاصل

בטרם הכרעה

לפני קבלת החלטה סופית לגורלו של "דבר", מן הראוי לקיים עיון מחודש בסוגיה זו. קודם כל יש לסלק את הרגשת הנחיתות אצל עובדי "דבר" משום שעיתונם נזקק לעזרה כספית מן ההסתדרות. עיתונים אחרים נתמכים על-ידי בעלי-הון פרטיים ואילו עיתון ההסתדרות נעזר על-ידי ההסתדרות. התיאטרונים נתמכים על-ידי הממשלה. הכלל האיום בזה עניין מקובל. ההסתדרות בלי "דבר" תהיה ענייה יותר ופגיעה יותר. "דבר" זקוק להסתדרות, וההסתדרות זקוקה ל"דבר".

אומר ראש הממשלה: "אני בעד קיומו של 'דבר' – אבל שיתייעל". יפה. יש להבין, כי גם לאחר שהעיתון יתייעל עד קצה האפשרי, וישוב ויתייעל – הוא יהיה עדיין זקוק לעזרה כספית ואין ההסתדרות רשאית להתנער מעזרתה ל"דבר".

מבקשים פתרונות קלים, גם מומחים עלולים לטעות במסקנותיהם. עובדי "דבר" רוצים להחזיק בעיתון – אינני מאמין, כי רצונם המשותף איתן דיו לאורך ימים. מציעים אפשרות לשתף ב"דבר" בעלי-הון פרטיים – זה כבר לא יהיה עיתון חופשי לדון ולכתוב כרצונו. במוקדם או במאוחר ישתלט בעל ההון הפרטי והוא יכוון את ניהולו של "דבר". זאת ועוד: שותפות כזאת תגרום באופן טבעי לשיבוש יחסי עבודה ויחסי אנוש.

לכן, חברים, לפני הכרעה סופית חישבו שנית, חישבו היטב. "דבר" הוא עיתון טוב, מן הראוי שנשתתפו בו. לכן, א) אין לשנות את מעמדו של העיתון. ב) יש לייעלו ולשפרו. ג) על ההסתדרות להמשיך לתמוך ב"דבר" מתוך הוקרה ורצון טוב.

בן-ציון מיכאלי, הרצליה

מתפקידה של ההסתדרות הכללית לדאוג ל"דבר"

ביום שני, ערב ראש השנה, 5.9.94, התפרסמה כתבה תחת הכותרת – "דמוני: הפתרון הזול הוא סגירת 'דבר'".

אני מנויה על "דבר" כמעט שישים שנה, ולכל מקום שעברתי דאגתי ש"דבר" יגיע אליי, אפילו לחו"ל. אמנם אני קוראה גם עיתונים אחרים, אך על "דבר" אינני מוותרת.

להאבוני, לאחרונה, מדפיסים עמודים שלמים שאי-אפשר לקראם כלל בגלל האותיות הזעירות בהן משתמשים, ואין כלל עניין לציבור לקראם. כן מוטב להוציא את העיתון בשניים או אפילו ארבעה עמודים פחות, דבר שגם יקטין את ההפסדים עליו ולא ירגיז את קוראיו; אך אל לנו לוותר עליו, די עיתונים אבדו לנו לאחרונה, ואף טובים מאוד, וממש אסור לוותר על עיתון המבטא לא רק עמדה של מפלגה אחת, אלא פתוח לכל השקפת עולם ודעה פוליטית. גם חברי הליכוד, או רוויזיוניסטים לשעבר, מפרסמים בו מאמריהם. על ערך כזה ועיתון כזה אסור לוותר, אסור להעבירו לידיים פרטיות בלבד, שרק רווחים מעניינים אותם. כתם ק"ג של נייר ועיתונות על גבול צהובונים יש מספיק.

אבא, מיצאו דרך לשמור עליו ועל ערכיו ואם אמנם יש לנו עדיין הסתדרות כללית, מתפקידה לדאוג ל"דבר" ולהמשכו ולא רק למה שזול בכל המובנים.

ד"ר יפה פינברג, תל-אביב

גבולות וחולשה צבאית

באחד ממאמריו כתב הנשיא לשעבר חיים הרצוג: "ישראל היא מדינה חזקה, אחת החזקות במזרח התיכון. עוד לא פגשתי מומחה צבאי המצפה לסכנה צבאית לישראל כתוצאה מההתפתחויות האחרונות". רוב חברי הממשלה מצהירים הצהרות דומות ומסעים את הציבור.

ישראל אמנם מדינה חזקה, אבל רק מפני שיש לה גבולות ביטחון. בגבולות דהיום נוכל לפרוס את כוחות השריון כדי להרתיע התקפה ערבית או לצאת למלחמת מנע. חיל האוויר יכול לצאת למלחמה ללא אבידות יתר, והראאר על החרמון ועל פסגות פרשת המים ביו"ש מביא לנו אינפורמציה בזמן-אמת ללא טובות מהאמריקאים. הגבולות דהיום מונעים מלחמה – וגם את הפצצת תל-אביב או חיפה בטילים – כי הטנקים שלנו נמצאים רק 64 ק"מ מדמשק. גם השליטה על מקורות המים שלנו תלויה בהם.

ברגע שרמת הגולן ופרשת המים ביו"ש מועברות לשלטון ערבי, ישראל הופכת למדינה חלשה – אחת החלשות ביותר באיזור. כשסיפרתי למומחה צבאי אמריקאי על אמירות יצחק רבין ושמעון פרס שמלחמה עם סוריה תהיה כמעט בלתי-נמנעת אם רמת הגולן תישאר בידי ישראל, הוא השיב: "כאשר ישראל תעזוב את הגולן, מוטב שאתה ומשפחתך תעזבו את ישראל. היא לא תשרוד".

אלוף (מיל.) אביהו בן-נון כתב ב"דבר" ב-15.5.94, שמאז הסכמי קמפ-דייוויד אין לישראל עדיפות צבאית איכותית על מצרים, כי מצרים מקבלת מארה"ב כל מערכת הנשק שישראל מקבלת, לעיתים ישראל לא מבקשת מערכת נשק מסויימת כדי למנוע שתסופק גם לערבים. אלוף בן-נון גורס שחיל האוויר המצרי כבר השיג שוויון עם חיל האוויר הישראלי, עליו להתמודד גם עם סוריה וירדן, ושלכל הדיבורים האמריקאים על הבטחת העליונות הצבאית האיכותית של ישראל אין שחר: אם יימנע מחיל האוויר שלנו לטוס מעל השטחים המוחזקים, חיל זה לא יוכל לתפקד בימי מלחמה או להתאמן בימי שלום ויהרס.

דוברי מובארק אינם מסתירים שמטרת מצרים בשיחות השלום היא להבריח את ישראל לוותר על הרתעה גרעינית ויחד עם זאת להסל את כושרם של כוחות השדה הישראליים לנהל מלחמת מנע. אין פלא, שדעותיו של אלוף בן-נון מקובלות על אלופים רבים בצה"ל הנוטים פוליטית למפלגת העבודה, אך אינם מוכנים להתעלם מההוכחות הרבות שמצרים מתחמשת נגד ישראל ומתחילים להטיל ספק אם מותר לנו לסמוך על אספקת חומר מודיעיני אמריקאי אמין בזמן-אמת או על כושרה של ארה"ב לדאוג לבטחוננו.

יש לציין, ששיתוף-הפעולה האסטרטגי האמריקאי עם מצרים היה תמיד הרבה יותר הדוק מאשר שיתוף-הפעולה עם ישראל. לא זו בלבד, שהאמריקאים התעלמו ומתעלמים מהפרות הסכמי קמפ-דייוויד מצד המצרים, אלא שהם מתעלמים גם מפלישה צבאית מצרית בוטה לתוך סודן. המצרים סיפחו למעשה את "משולש חלאיב", שטח בגודלה של לבנון, ומחזיקים שם כ-10,000 חיילים כבר חודשים רבים. אך יש מי שדאג למנוע פרסומים על תוקפנות מצרית זו.

שואלים האם קיימת אלטרנטיבה למדיניות ממשלת רבין. ודאי שכן: למשל, תוכנית המתבשלת בליכוד מציעה אוטונומיה תחת ריבונות ישראלית לשטחים מאוכלסים בצפיפות ערבים, אך מוציאה משטחי האוטונומיה את ירושלים, את כל היישובים היהודיים ביש"ע, את הדרכים המובילים אליהם, את השטחים הדרושים לצה"ל ואת הכבישים הראשיים החוצים את יו"ש ממערב למזרח. ההצעה גם שומרת על ריבונות ישראלית בכל הגולן. הערבים מבינים, שהריבונות היא העיקר. אחרי 2000 שנות גלות יהודים רבים שכחו זאת. לטוענים, שלא ניתן להשיג שלום בתנאים כאלה יש לומר:

1. הסכמי שלום הקובעים גבולות שלא ניתן להגן עליהם יביאו מלחמה.
2. כוחות ארה"ב לא יעזרו לישראל אם תותקף על-ידי מצרים, סוריה וירדן.
3. ישראל הסתדרה יפה מאוד בלי הסכמי שלום במשך 46 שנים ותוכל להסתדר בלעדיהם עוד 46 שנים אם הערבים יסרבו לקבל תנאים המבטיחים לנו ביטחון והישרדות.

יוחנן רמתי, ירושלים

משאל-עם רק בקרב תושבי הגולן

מאז החליטה הממשלה על משאל-עם לגבי עתידה של רמת הגולן הנושא הפך להיות פוליטי וציבורי.

פינוי ימית היה בזמנו על דעת הממשלה דאז בלבד, מבלי להכניס את כל היישוב בסוגיה זו על אף הכאב והצער שהתלוו אליה.

בשאלת פינוי הגולן, בתנאים מסויימים, אינני יודע מה תהיה דעתו של רוכל בשוק הכרמל או סתם פועל או סוחר שכל מעייניו הם בעיסוקו האישי, פרט לאלה שחושבים שפינוי רמת הגולן הוא מרכיב חשוב בבטחון המדינה. והיה אם במשאל-עם ישתתפו רק מעטים, זה רק יקשיח את עמדתה של סוריה.

כי אלה הגרים במרכז הארץ, אם הם באמת מתנגדים לפינוי רמת הגולן, למה לא הולכים לגור שם לתיגבור המתנגדים לפינוי.

הצעתי היא, שלא להכניס את כל היישוב, כמו בפינוי ימית למערבולת ציבורית ופוליטית שתוצאותיה מי ישורנו.

העניין שייך במיוחד ובצדק רק לתושבי הגולן. על כן, אני מציע, שמשאל-עם יהיה רק בקרב תושבי הגולן בלבד, והם יקבעו את גורלם. מי מהם מוכן להתפנות, בתנאים מיוחדים, ומי מהם מתעקש להישאר במקום.

בתורה כתוב על עבד נרצע שאינו מוכן להשתחרר מאדונו, ועבד אחר שאינו מוכן להיפרד מאדונו.

גם כאן המצב דומה. יש המשתעבדים להישאר במקום, על אף הכול, ויש המוכנים להשתחרר מעבדות זו, בתנאים מסויימים. אם הדבר ייגמר בצורה חיובית, הרי בזה אנו פותחים פתח להידברות רצינית עם ממשלת סוריה, המעמידה מכשול רציני לתהליך השלום שהחל בו.

חנניה דהן, בת ים

סידרה קומית מקורית חדשה, "הבל נשבר במשפחתה", עולה הערב לשידור בערוץ הראשון. בסידרה מככבת ציפי שביט בשליחות מיצית, ההופכת למטפלת במשפחה המורכבת מאב אלמן (דב רייזר) ושלושת ילדים קטנים.

קלפטון כבר לא מדוכדך

"לקח לי שנים להבין שלא צריך להיות מדוכדך כדי לנגן בלוז", אומר אריק קלפטון בראיון מיוחד ל"ניו-יורק טיימס" עם צאת אלבומו החדש. "היו ימים שבהם חשבתי שאני לא סובל מספיק, אבל הגעתי למסקנה שכדי לעשות אמנות לא צריך לסבול יותר ממה שסובלים ממילא", אומר קלפטון.

אלבומו החדש של קלפטון "מן העריסה" הוא תקליט הבלוז הראשון שהגיע למקום ראשון במצעד המכירות. אלבומו הקודם "אנפלאגד" יצא ב-1992 ובו הוא ביכה את מות בנו בן הארבע, שנפל מחלון בניין רב-קומות.

קלפטון בן ה-49 אומר שהוא עדיין נאבק ברוחות הרעות והוא יכול להבין את הרגשות שביטא קורט קוביין מלהקת "נירוונה" שהתאבד. "הוא אמר דברים שהזדהיתי איתם לחלוטין. הוא תיאר את ההרגשה להיות מאחורי הקלעים, לשמוע את שאגות הקהל ולהגיד לעצמך 'אני לא שווה את זה. אני זבל'. אני הרגשתי כך מיליון פעמים".

רוזאן מוכרת את הבית

הפרידה של רוזאן בר וטום ארנולד הביאה אותם להעמיד למכירה את אחוזתם המפוארת באיווה, הנמצאת עדיין בשלבי בנייה.

בני הזוג ארנולד שילמו על המגרש הענק (9,500 מ"ר) ועל הבנייה שלושה מיליון דולר לפחות. הבית הבלתי גמור מוצע למכירה לכל המרבה במחיר. מי שמחפש מציאות, אולי זו ההזדמנות שלו.

דורון שרם

"על כך שאין לי את היוקרתיות של דין מרטין ואת ההומור של ביל קוסבי". עם זאת הוסיף: "אבל יש לי לב של אריה".

ברברה לב זהב

נשיא ארצות-הברית לשעבר ג'ורג' בוש ואשתו ברברה ביקרו השבוע בגוואטמלה סיטי, באתר הפסולת העירוני שבו חיים כאלף אנשים חסרי בית.

בני הזוג בוש צפו באנשים העובדים בתילי האשפה, בניסיון למצוא מזון ובגדים והביאו להם תרומות של בגדים ותרופות.

ברברה בוש, שהיא שגרירת הרצון הטוב של ארגון התנדבות אמריקאי, טסה עם בעלה לביקור של יום אחד במוסדות בריאות וסעד בגוואטמלה.

רואה החשבון של סטינג גנב ממנו

רואה חשבון, שהועסק בעבר על-ידי זמר הרוק סטינג, מואשם בגניבה של כ-3 מיליון לירות סטרלינג ממעסיקו לשעבר.

נגד קית' מור, בן 50, תושב פולהאם במערב לונדון, הוגשו 14 סעיפי אישום על גניבת כספים מסטינג, ששמו האמיתי הוא גורדון סאמנר, לשעבר חבר בלהקה "פוליס", על מעשים שביצע בין אוגוסט 1988 ליולי 1992.

רק מילים טובות

בניגוד לכוכבים הוליוודים רבים, המנצלים את האוטוביוגרפיה שלהם להשמצת במאים ועמיתים למקצוע, לברט ריינולדס יש רק מילים טובות.

בספרו, שיצא בימים אלה לאור, הוא כותב על רייקל וולש, למשל: "יש לה לב טוב, שאותו היא מוציאה מאחורי שריון יפהפייה".

בראיון לשבועון האמריקאי "אנטרטיינמנט" מנמק ריינולדס את אבחנתו: "זה באמת נכון. היא אישה נפלאה, מכל שלא יצא לי להכיר אותה טוב יותר".

ריינולדס מתוודה בראיון על כך שעשה כמה שגיאות בחייו (גם כי אינו מפרט אותן). כששאל על מה הוא מצטער, השיב:

עכבר הודי זרע בהלה

עכבר שהסתתר בחבילת דואר שהגיעה מהודו, גרם לבהלה רבה במרכז מיון הדואר בבוליביה, ולחשש מהפצת מחלת הדבר.

פקידי רשות הדואר הבוליביתיים הזעיקו את אנשי שירותי התברואה הממלכתיים, כדי לצוד את העכבר, שברח ונעלם מייד לאחר פתיחת החבילה.

בצייד העכבר ההודי השתתפו נציגים ממשרדי התקשורת והבריאות של בוליביה. מרכז המיון נסגר וחוטא, וכל עובדיו קיבלו תרופות אנטיביוטיות כדי למנוע התפרצות אפשרית של מחלת הדבר.

חברי להקת המחול "קול-דממה" נפרדו מקהל מעריציהם בארץ, לפני צאת הלהקה לפסטיבל המחול והמוסיקה בדרזדן, גרמניה. בין הנפרדים מהלהקה היה יאיר גרבוז (בתצלום, עם משה אפרתי, המנהל האומנותי של "קול-דממה").

אלוף העולם בשחמט, גארי קספרוב (משמאל), השתתף אתמול בטקס הנחת אבן הפינה לאקדמיה הבין-לאומית לשחמט, שתיבנה ברמת אביב בעלות של שני מיליון דולר. ראש עיריית תל-אביב, רוני מילוא, אמר כי האקדמיה תכלול אולם משחקים ויציע קהל, ספריה לשחמט, כיתות אימון, אולפן טלוויזיה וחדרי מחשבים.

אף אחד לא זז

(המשך מעמוד 9)

וישראל לשיא השפל. התורכים נכנעו ללחצי הערבים, סילקו את שגריר ישראל מאנקרה והורידו את דרג היחסים הדיפלומטיים בינם לבין ירושלים. בראש הנציגות הישראלית בתורכיה עמד אלון ליאל, דיפלומט ישראלי צעיר וחסר ניסיון. האווירה בתורכיה באותם ימים, ימי מלחמת לבנון, כלפי ישראל וכלפי נציגה לא היתה מעודדת במיוחד. ולמרות זאת היו אישים תורכים, בעמדות מפתח, בפוליטיקה ובאקדמיה, שדלתם היתה פתוחה בפני ראש הנציגות הישראלית בתורכיה. אחד מהם היה מוסטפא סויסאל, פוליטיקאי תורכי, שהסתייג בדרך כלל מעמדות ישראל ותמך בפומבי במה שכינה העמדות הצודקות של הפלסטינים.

מים רבים זרמו בבוספורוס מאז. מצבה הכלכלי של תורכיה השתפר, תלותה בנפט הערבי פחתה. גם בישראל זזו דברים. בתחילת 1992 העלו תורכיה וישראל את דרג היחסים הדיפלומטיים ביניהן לשגרירויות. היום אפשר לומר שיחסינו עם תורכיה מעולם לא היו טובים יותר. ובינתיים, ד"ר אלון ליאל, עד לאחרונה שגריר ישראל בדרום אפריקה, התקדם למשרת מנכ"ל משרד הכלכלה. ומה קרה עם סויסאל? הוא מונה, לאחרונה, לתפקיד שר החוץ של תורכיה. במכתב ששלח לליאל ב-2.9.94 כותב סויסאל: "תודה רבה על מכתב הברכה שלך עם מינויי לשר החוץ של תורכיה. אני נזכר בוויכוחים שהיו לנו כשהיית בתורכיה בתחילת שנות השמונים. אני שמח שנכנסתי לתפקיד שר החוץ בתקופה שבה היחסים הבילטראליים בינינו נכנסים לעידן חדש. אפעל לשיפור נוסף בשיתוף הפעולה בין תורכיה וישראל".

השמאל בשלטון

(המשך מעמוד 9)

לראשונה במושבים בפרלמנט, במידה רבה הודות למשדר הטלוויזיה הבצדיק שלהם, ששם ללעג את מנהיגי המגמה השלטת.

אופה אלמאן-ינסן, המנהיג הצעקני השש לקרב של הליברלים הימניים, הכפיל את מפלגתו לאחת מתוצאותיה הטובות ביותר זה 50 שנה – 42 מושבים. אבל תקוותו לכונן ממשלת קואליציה סוכלה על-ידי אובדן שלושה מושבים של השמרנים (שהורידם ל-27), ועל-ידי ירידתה של "מפלגת הקדמה" במושב אחד, ל-11 מושבים.

אם הפינים יצביעו, כפי שצפוי, מרכז-שמאל בשנה הבאה, והנורבגים ידבקו, כפי שמצפים, בממשלת הלייבור הנוכחית שלהם לשלוש השנים הבאות, תיהפך סקנדינביה לאזור השמאלי ביותר באירופה.

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל-אביב
הקריה – אבן גבירול 19 – 204650
קופ"ח כללית – אסטרודום 7-9 – 5232383
בן-יהודה – בן-יהודה 142 – 5223535 (עד 03.00)
סופר-פארם – איינשטיין 40 רמת-אביב – 6415730 (עד 24.00)

ירושלים
ארונה – לייב יפה 9 – 731901

חיפה
בלפור – מסדה 1 – 622289

פתח-תקווה
קופ"ח כללית – ההסתדרות 21 – 9343395

רמת-גן
עליה – קריניצי 2 – 6722840

חולון
אהרון – הפרין 52 – 889153

טיפול נמרץ לב

● לב 1 – שירות 24 שעות – 03-5618791
● שח"ל – 03-5625555
● נטל"י – 177-022-4224, 03-5757788

ניידת טיפול נמרץ

● אשדוד 08-551333
● בית-שאן 06-587223
● בת-ים 03-5511111
● הרצליה 09-541333
● חדרה 06-322333
● חיפה 04-512233/4
● טבריה 06-790111
● ירושלים 02-523133
● כפר-סבא 09-33222
● כרמיאל 04-988555
● מגדל העמק 06-540062
● מעלות 04-979333
● נהריה 04-823333
● נצרת 06-573335
● נתניה 09-623333
● עכו 04-912333
● עפולה 06-593354
● פתח-תקווה 03-9311111
● קראון 03-344442
● קרית-ביאליק 04-761062
● קרית-שמונה 06-944333
● ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
● רחובות 08-451333
● שדרות 051-897074
● תל-אביב 03-5460111

מרפאות שיניים

תל-אביב
● דיזנגוף סנטר שער 3 א' 5 טל' 294869, 03-285822
● טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515, 03, 5201432/1. 24 שע'. גם בשבת וחג.
● טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל-אביב. עד חצות (כולל שישי-שבת). 03-5436696
● תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (ככר המדינה) טל' 254397, 03-452173. יהודה המכבי, איתורית 03-5449911, מנוי 4318. יפו: יפת 99, 13.00-09.00, 02.00-16.00, טל' 864256.
בגבעתיים: ויצמן 12, טל' 324547. איתורית 5193193 מנוי 3743.
ירושלים: אגף 23, טל' 251794, 02-253767.
בי"ח משגב לדך – טל' 02-633700, 16.00-08.00, ו' 19.00-08.00.
בת-ים: מרפאת שיניים לטיפולי חירום – קרית בת-ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

● סיוע לקורבנות אונס ת"א (24 שעות) 03-234819. ים 02-514455. חיפה 04-382611. אילת 059-31977
● ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133. טל' 08-550506 – 24 שעות – 02-514111, 07-376310
● מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 12.00-08.30, 19.00-16.00, טל' 057-74907
● אור ארזים – למען נפגעי אלימות, שיקום והתעצמות, בתוך האגודה לנכות ואנורה בישראל. טל' 03-663162/3.
● בעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'-ה', 9-16, 03-231675, 03-235922
● מבוגרים אבודים (סבאים), מידע תמיכה וסיוע 24 ש' 03-5131046
● זכויות הגבר במשפחה, 24 ש' 04-322003, 04-256417, 03-378572
● האגודה להגנת הילד 03-6961070, 03-6956765
● האגודה לנפגעי תקיפה מינית, טל' – קו חירום 6850041, קו גברים 6850036

תחבורה

● קוי אוטובוס "דן" טל' 5614444
● "אגד" – טל' 03-5375555
● זמני נחיתת מטוסים, הקלטה 03-9731111
● מודיעין נמל התעופה 03-9712484
● רכבת: זמני נסיעה, תעריפים באמצעות "טלסטר" טלפונים: 04-303133, 03-5652200

עזרה רפואית ונפשית

● ער"ן, עזרה ראשונה נפשית, ת"א 03-5461111, לילדים ולנוער 03-6961115, ים 02-610303, קו ברוסית 02-661122, חיפה 04-672222/3, קו ברוסית 04-672223, נתניה 09-625110, קו ברוסית 09-828755, ב"ש 07-281128, קו ברוסית 07-275871, חוף הגליל 04-9988410, כ"ס 09-974555, חדרה 06-346789, קו ברוסית 06-343269.
● המרכז להתנדבות בישראל, 03-5614144 לזקוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
● מגן, ייעוץ למשפחות נפגעות סמים, א'-ה' 09.00-14.00, 03-5829970.
● אנוש – ייעוץ למשפחות נפגעי נפש, 03-5400474, 03-5400672.
● יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש' 03-226027, 04-229488, 04-922222, 02-243358, אילת 059-76566, לחייל 222752, כ' 24 עד 12.
● "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עידוד ר"ג, 6728697, 6734752, ב', 8.00-15.00, ד' ה' 8.00-16.30, 19.00.
● "אל-סם" – חד פקיעין 7, ימים א'-ה', 16.00-20.00, טל' 5463587, 54620276, 02-663902, 02-663828
● מוקד למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים ת"ד 33602 ת"א. 03-5614576, 03-566380
● "אלי", אלימות כלפי ילדים. 03-430879, 03-261870, מ-08.00 עד 22.00
● "יהוד הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. 03-292797, ימי א', ג', ה' מ-19.30 עד 23.30.
● קשת חולים – מוקד מידע רפואי, א'-ה': 08.00-20.00, ו' 08.00-15.00, טל' 03-633300
● מר"א – שירות רופאים לביקורי בית, והזמנות מר"א, שעות 19.30 עד 07.00. טלפון חירום 101.
● הר ציון מיון פרטי חרדי, טר"ס, קהילת טלמבקי 9 (ליד ביתן) ת"א, 499978.
● אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03-319281, 03-202951, 03-319845
● אלכוהוליזם (24 שעות) 03-721161
● אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02-830092, 02-630524
● "קשב לקשיש", ת.ג.ל. 03-299089. א'-ה' 09.00-14.00
● אוזן קשבת לגיל המבוגר רמת השרון ימים א'-ה', 16.00-20.00, טל' 5493244
● נשים במצוקה, קו ארזים 03-505720
● ארגון הורים א"ר, אוזן קשבת לילדים ונוער 24 שעות ביממה, 03-621515
● "יד שרה" – שיקום החולה, ים 02-244242, ת"א 03-812304, חיפה 04-381704
● "תהל"ה" – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים טל' 03-587779
● תמיכה נפשית לחולי סרטן 02-435316

כ"ט בתשרי תשנ"ה, 4 באוקטובר 1994 · גליון מספר 26

מורים רבים ישתכרו גם לאחר יישום הסכם השכר החדש פחות מ־3000 שקל ברוטו לחודש

מאת יעל פישביין

בעיית הפערים

"דמאוּת מַסְבּירות"

משרד החינוך לא העביר כספים שהובטחו לבתי"ס

ארבעה יסודות לחג בישראל

לשמור על הזיכרון הלאומי

לימודים בחופשת סוכות

הגורל קובע בין

מי חורג?

בעמודים הבאים

הדרישה בחינוך – למי היא מוצגת ואת מי משרתת? עמוד 2

התמודדות הרמה במאבק על האיכות ומה על השבר? עמוד 3

מורים במפגש בין המורים "מעולים" ו"מחוזים" עמוד 4

هكذا من الاصل

הרפורמה "פור־מה"? או בשביל מי ולמה?

מאת אביקם גזית

ממצאי מחקר של ד"ר סורל קהאן, הקובעים כי ההקבצות בחטיבות הביניים הגדילו את הפערים בין התלמידים פורסמו ב"הארץ" (14.8.94). יש לברך את החוקר על מאמציו וממצאיו, אך יש לציין שמסקנותיו אינן מפתיעות והן מחזקות דעות קודמות.

מטרות הרפורמה בחינוך (1968) היו להעלות את הישגי התלמידים וליצור אינטגרציה חברתית. שתי המטרות אינן מנותקות זו מזו והשגתן מחזקת זו את זו. שיפור בהישגים לימודיים מחזק את הדימוי העצמי ומסייע לקבלה חברתית ואילו אינטראקציה חברתית היא מכשיר רב עוצמה להתפתחות קוגניטיבית ולשיפור הישגים לימודיים.

הדרכים שהציע משרד החינוך להשגת היעד הראשון – העלאת ההישגים – היו: א. שינויים וחידושים בתוכניות לימודים ובדרכי ההוראה. ב. הרחבת היקף ההכשרה של המורה ושיפור רמתו. ג. העמקת הטיפול השיטתי בתלמידים טעוני טיפוח. ד. שינויים בדרכי הארגון הפנימי של ביה"ס.

אם שלושת הסעיפים הראשונים נראים אופרטיביים למדי או כניתנים לפירוש עיוני וחד משמעי, הרי הסעיף האחרון נראה מעורפל, ערטילאי ומאוד דיפלומטי. משרד החינוך דאז (1968) החליט לתת הסבר "אופרטיבי" לשינויים בדרכי הארגון: "ארגון נאות של לימודים בכיתות־אם, בקבוצות לימוד מותאמות, במקצועות בחירה ובמגמות המקצועיות".

בתוך משפט זה מסתתרות שלוש מילים חשובות, הרומזות על אסטרטגיית הוראה "קבוצות לימוד מותאמות..." אולם מכאן ועד לפירוש החלטי של הקבצות לפי רמות ידע, עדיין יש פער בלתי נתפס. מה קרה והיכן טעינו?

כדי להשלים את התמונה ראוי להציג את הדרכים שהציע משרד החינוך להשגת היעד השני – האינטגרציה: א. העברה מביה"ס היסודי לחט"ב ללא סלקציה (ההדגשה במקור א.ג). ב. מיפוי של "רובעי חינוך" – כדי להבטיח אוכלוסיה הטרוגנית בחט"ב. ג. "ארגון כיתות־אם הטרוגניות – כדי להבטיח חינוך משותף של כל בני הנוער המתבגר במסגרת לימודית אחת".

צרות בכיתות־האם

כדי להשיג את יעד האינטגרציה ניתן היה לבצע שינויים ארגוניים די מיידיים, בהתאם לשלושת הסעיפים האחרונים. ואכן, בישובים בהם הופעלה הרפורמה עברו התלמידים לחטיבות הביניים באופן אקראי (באמצעות "אשכולות" של תלמידים מבתי ספר יסודיים שונים או באמצעות קביעת "רובעי חינוך"), וההעברה נעשתה לכאורה ללא מיון לכיתות־אם הטרוגניות, אך בתוך כיתות־האם התחילו הצרות.

כדי להשיג את המטרה הראשונה – העלאת ההישגים – היה צורך ביותר משינוי ארגוני, שהרי מדובר בתוכניות לימודים, דרכי הוראה, הכשרת מורים, תוכניות מיוחדות לטעוני טיפוח, שיטות הערכה, ייעוץ והכוונה.

מכיוון שהמורים לא הוכשרו להוראה בכיתה הטרוגנית ומכיוון שספרי הלימוד לא הוכנו מראש (הזמן הממוצע להפקת תוכניות לימודים במרכזים ובמכונים נע סביב שלוש־ארבע שנים) ואילו העמקת הטיפול באוכלוסיה טעונת טיפוח דורשת זמן, משאבים וכוח אדם מיומן, הלכו מבצעי המדיניות לסעיף הרביעי. סעיף זה אמנם מעורפל, אך עוסק בארגון פנימי של ביה"ס ועניני ארגון כבר נאמר שקל לשנות. מה עשו? הפעילו את ההקבצות שהיו קיימות בבתי ספר יסודיים רבים כבר מתחילת שנות השישים, דהיינו: חלוקת כיתות־אם לפי רמות ידע במקצועות ה"כבדים": מתמטיקה, אנגלית ולעיתים גם פיזיקה ולשון.

משרד החינוך קבע, כאמור, (סעיף ד' להשגת יעד העלאת ההישגים) לארגן את הלימודים בצורה נאותה בכיתות־אם, בקבוצות לימוד מותאמות וכו'. מהו הפירוש האופרטיבי לקביעה זו? במחקר חטיבות הביניים (אדלר, לוי, חן, 1978) יש טבלה (עמ' 11) המציגה את האמצעים להשגת מטרה זו. ברמה המושגית מוצעת, בין השאר, "דיפרנציאציה" וברמה האופרטיבית – "הקבצה". (גם "מקצועות בחירה", אך אלה אינם רלוונטיים לנושא הדיון וגם למציאות בחט"ב – אין כמעט בחירה בחט"ב העיוניות). נוסף לדיפרנציאציה, מוצע ברמה מושגית "טיפוח מיוחד למתקשים" ההופך ברמה אופרטיבית לשיעורי עזר ולמסגרות טיפוח. "לימוד בכיתה הטרוגנית ולא בבידוד" (ההדגשה שלי א.ג).

פירוש פשטני

נשאלת השאלה בדבר הקשר בין "הקבצה" לבין "לימוד בכיתה הטרוגנית ולא בבידוד". האם אין סתירה בין שני אמצעים אלו? הרי הקבצה מהווה קבוצה הומוגנית (יחסית) והקבצה מהווה בידוד! אנשי אקדמיה זורקים מטבע לשון "הקבצה", כפתרון למגבלות המערכת ואחר כך משלמים מס שפתיים לחינוך: לימוד בכיתה הטרוגנית. הוראה בכיתה הטרוגנית מהווה משימה לא קלה, הדורשת מהמורה לא רק לעמוד בחזית כי אם גם לבצע פעילויות הדרכה, אבחון, ייעוץ, סיוע, התאמה, הערכה, מעקב ועידוד בעורף. מורה המלמד בכיתה הטרוגנית צריך, נוסף על מיומנויות הוראתיות־דידקטיות, להיות גם אמן, פסיכולוג, סוציולוג, איש תקשורת ושיווק כדי לענות על צורכי השונות הקיימת בכיתה הטרוגנית. תלמידים בכיתה הטרוגנית נבדלים זה מזה ברמת האינטליגנציה, ידע, מוטיבציה, סגנונות למידה וחשיבה, משמעת עצמית, יצירתיות ועוד. רוב התלמידים בכיתה הטרוגנית מסוגלים להגיע להשגת מטרות קוגניטיביות בתחומי ידע שונים, אם יפעילו בכיתה שיטות הוראה המותאמות לסגנונם וישתמשו בחומרי למידה מתאימים.

מאחר ואמצעים אלו לא היו זמינים, או יותר נכון מציאותיים, עקב אי הכנה של חומרי למידה מתאימים והכשרה לא מתאימה של המורים, פנו מקבלי ההחלטות אל הפירוש הפשטני־קונקרטי ביותר של "קבוצות לימוד מותאמות" ויצרו את "הגולם" בצורת הקבצות לפי רמות־ידע.

רובעי מיפוי פנימיים

במציאות טרפו ההקבצות את קלפי האינטגרציה – תלמידים משכונות ואזורים טעוני טיפוח (מושג מפוקפק לכשעצמו) הצטרפו בגאווה לכיתות הטרוגניות יחד עם תלמידי המרכז המטופחים והנאורים. אולם מערכת השעות צמצמה את התקווה לאינטגרציה אמיתית, מאחר ותלמידי שכונות המצוקה איכלסו בדרך כלל את ההקבצות הנמוכות – הקבצה ג' ולעיתים ב': חטיבות הביניים יצרו "רובעי מיפוי" פנימיים, בהם הונצחה סגרגציה שהגבירה את התסכול וחיזקה דימוי עצמי שהיה נמוך גם קודם.

לא אלאה את הקוראים במה שכבר נכתב על ידי ("חינוך אחר", 3.5.94, גליון מס' 18) על "מיטת סדום" של אותו מספר שעות שניתן לכל ההקבצות להשגת יעדים לימודיים כמעט זהים. רק אוסיף פנינה פדגוגית השופכת אור על "העמקת הטיפול השיטתי בתלמידים טעוני טיפוח" (סעיף ג' להעלאת ההישגים): הקבצה ג' כללה בדרך כלל מספר קטן של תלמידים ומאחר ושתי כיתות־אם פוצלו לשלוש הקבצות, שלחו את ה"גימלים" למרתף/מקלט/עליה/מחסן (יש למחוק את המיותר). לא משנה אם למדנו בסמינר/מכללה/אוניברסיטה על בעיות קשב, ריכוז, הנעה, חרדה וחיצון של טעוני טיפוח כמו שאולי לא זכרנו שהם זקוקים ליותר זמן כדי לשלוט במטרות הלימוד הנדרשות מכל הכיתה ההטרוגנית.

האם עיני המערכת טחו מראות את האבסורד הציני של דבר והיפוכו: המלצות להוראה בכיתה הטרוגנית וביצוען בהקבצות!

במחקר חטיבת הביניים של חן, לוי ואדלר (1978), המליצו החוקרים, בין השאר: להמעיט במנגנונים הפועלים במיון סלקטיבי (שיבוץ תלמידים לא לפי מיפוי, מיון לכיתות הומוגניות ולהקבצות, כיתות איטיות); להדגיש את פיתוח דרכי ההוראה בכיתה ההטרוגנית (ההדגשות במקור); לבדוק את התאמת תוכניות הלימודים ושיטות ההוראה לעבודה בכיתה הטרוגנית.

ממצאי המחקר גילו שההקבצות נהוגות (אז, בשנות השבעים) בכל חטיבות הביניים, אך ישנם קשיים ארגוניים (?). נוסף לכך התעוררו בעיות בהכנת ספרי לימוד מתאימים להקבצות הנמוכות וביכולת המורים להתמודד עם ההקבצות (!), במיוחד עם ההקבצות הנמוכות. אם כך הדבר, מדוע לא עברו להוראת מתמטיקה ואנגלית בכיתה הטרוגנית, ומדוע לא קיבלו את המלצות מומחי האקדמיה?

הרפורמה נתקעה

למערכת החינוך היה נוח להמשיך עם ההקבצות מאחר והוראה בכיתה הומוגנית אינה דורשת שימוש במגוון דרכי הוראה וחומרי למידה והמורה יכול להמשיך בדרך ההוראה הפרונטלית ללא צורך (!) בדרכי איבחון, בקרה ומשוב מיוחדים. הוראה בכיתה הטרוגנית דורשת משאבים ומאמצים שהמערכת לא היתה עומדת בהם ואם ניקח בחשבון שסוף שנות השבעים עמדו גם בסימן מהפך פוליטי ומעבר מטראומת מלחמת יום כיפורים לטראומת מלחמת שלום הגליל, הרי אין זה מפתיע שהרפורמה נתקעה אי שם במסדרונות משרד החינוך. על יסוד דו"ח הוועדה הציבורית לבדיקת הרפורמה (1979) קבעה ועדת החינוך של הכנסת (1980) המלצות ובינייהן, "לפתח באוניברסיטאות ובסמינרים שיטות עבודה לכיתות הטרוגניות ולהכשיר מורים למשימה זאת".

אולם המכללות והאוניברסיטאות המכשירות מורים לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה המשיכו להדגיש את צבירת הידע במקצועות ההכשרה ולתת תשומת לב מינימלית לדרכי הוראה, שיטות לימוד, טיפול באוכלוסיות מיוחדות ופיתוח חומרי למידה.

בשנות השמונים זרמו ממצאי מחקרים והמלצות לחיזוק הצורך בכיתת־אם הטרוגנית כאמצעי היעיל לשיפור הישגים לימודיים של תלמידים טעוני טיפוח ואיטיים. רש, אדלר, ענבר (1980) המליצו ב"יוזמות וחידושים חינוכיים בחט"ב להתמודדות עם אוכלוסית תלמידים הטרוגנית", בין השאר, על האמצעים הבאים: "לנסות לשמור במידה מקסימלית על מבנה כיתתי אם הטרוגנית, ולחפש דרכים להמעיט במנגנוני המיון הפנימיים".

אבל מחברי הדו"ח כבר לא התעלמו מהמצב שהתקיים – ההקבצות – והמליצו: "להעלות מקסימום תלמידים להקבצות גבוהות ולהשאירם שם".

המלצה הוגנת לכשעצמה, אך אליה וקוץ בה: מצד אחד קיים חוק פשוט של שימור המסה במערכת סגורה – הקבצה גבוהה בת 40–41 תלמידים חסומה בהתאם לחוקי משרד החינוך והסתדרות המורים (ובצדק. גם ועדת עציוני מ־1979 המליצה על 32–35 תלמידים בכיתות הומוגניות יחסית, כדי להגיע ליעילות יחסית בהוראה).

מצד שני יצרה החלוקה להקבצות תוויות בלתי ניתנות למחיקה ותלמידים שלמדו בהקבצות נמוכות בכיתה ז' לא ראו את האור בקצה המנהרה והמשיכו בדרך כלל עד לגמר חט"ב. גם התלמידים האיטיים (יחסית) של הקבצות א' נאחזו בהקבצה במלוא כוחם ובמלוא כובד משקלם של הורים דואגים המממנים משכורת שנית למורים פרטיים, כבאחוזים בקרנות המזבח – האפשרות להגיע לתיכון עיוני.

המלצה נוספת של רש, אדלר וענבר היתה, להפנות את עיקר המשאבים לפיתוח שיטות הוראה ותוכניות לימודים מתאימות להוראה דיפרנציאלית במסגרת הכיתה. המלצה זו עוברת כחוט השני בכל ההמלצות שקדמו, אך רק כ־10 שנים מאוחר יותר, לקראת סוף שנות השמונים ותחילת התשעים, החלו לפעול פרוייקטים של דרכי הוראה חלופיות במוסדות האקדמאים (בר־אילן, ירושלים, בית ברל ואחרים). מאחורי דרכי הוראה חלופיות מסתתרות אסטרטגיות הוראה מוכרות, כמו הוראה יחידנית (או בשמה החרשני: מותאמת), למידה שיתופית, לימוד לקראת שליטה. אלא שהפעם עוטפים את האסטרטגיות בעטיפה הטרוגנית ע"י מיפוי תכנים והתאמה לרמות שונות של תלמידים, תוך קביעת הישגי מינימום.

אי יכולת של החלשים

ומה קרה לאינטגרציה? כיתת האם ההטרוגנית היתה אמורה לתת מענה מסוים לרעיון האינטגרציה, אך ההקבצות טפחו על פני הדור. כמו כן נשמעו קולות של אנשי חינוך בדבר הנזק העשוי להיגרם לחזקים שיעוכבו בכיתה הטרוגנית ועל אי יכולתם של תלמידים איטיים להשתלב בכיתה רגילה.

ממחקרים שנעשו בארץ ובארה"ב התקבלו ממצאים על שיפור בהישגים לימודיים של כל התלמידים בכיתה רב־עדתית הטרוגנית (שרן 1988) ועל אי עדיפות בהשפעה של הקבצות לפי יכולת על הישגים במתמטיקה, חט"ב לעומת הוראה בכיתה הטרוגנית (SLAVIN 1990). ניתן להוסיף לכאן ממצאי מחקר על הרכב אוכלוסיה והישגים לימודיים (רש, דר 1986), הכותבים בין השאר: "2. אין משמעות למיזוג שאינו מתבטא בכיתות הטרוגניות. הכיתה היא הסביבה הלימודית־חינוכית־חברתית המיידית של התלמיד; 3. הגורם המשפיע על הישגים לימודיים הוא רמת הכיתה ולא מידת ההטרוגניות שלה; 5. המיזוג החינוכי, המשפר את הסביבה הלימודית־חינוכית לחלשים, מביא להם רווח גדול הרבה יותר מן ההפסד הנגרם לחזקים".

המלצות אלו מצביעות על כלים להקטנת הפער בהישגים הלימודיים, ואם מחקרו האחרון של סורל קהאן מצביע על הרחבת הפערים במתמטיקה, אנו צריכים לקרוא את הכתובת על הקיר. משרד החינוך ממשיך גם היום להמליץ על הוראה בכיתה הטרוגנית למעט במקצועות המתמטיקה והאנגלית שבהם "עדיין לא הגיעו לפיתרון".

לשם מה ועבור מי יצרו את הרפורמה? כבר 25 שנה ממתינים לפתרונות כאשר תילי תילים של המלצות וממצאי מחקרים מונחים במגירות, וכל מה שצריך הוא להוציאם משם ולהפעילם.

ד"ר גזית הוא מרצה לחינוך מתמטי במכללת בית ברל ובסמינר הקיבוצים וחוקר בתחום הפסיכולוגיה של החשיבה הלוגית־מתמטית

מכתב למערכת

פנימיות לנוער מנותק ובסיכון

פנימיות הן אחד הפתרונות הטובים לבעיותיהם החינוכיות של בני נוער מנותקים ושל בני נוער בסיכון, הנמצאים על סף נשירה והידרדרות. לעיתים זוהי הדרך היחידה לשקמם ולמנוע את ניתוקם המלא ממערכת החינוך. אולם אף על פי שבארץ אחוז בני הנוער המתחנכים בפנימיות הוא מן הגבוהים בעולם, קשה למצוא סידור מתאים בפנימיה בשביל נערים שמצבם קשה, בהם כאלה שיש להוציאם מן הבית בתוקף חוק הנוער – טיפול והשגחה.

רוב הפנימיות זוכות לתמיכה ניכרת מכספי הציבור. משרד החינוך מקצה כספים רבים לפנימיות שבכפרי הנוער, אך נותן להן עצמאות בבחירת החניכים, והן מעדיפות לקבל בני נוער שאינם מגלים בעיות והתנהגויות קשות.

ברוב כפרי הנוער שבפיקוח האגף לחינוך התיישבותי במשרד החינוך אין היערכות מתאימה ואין מגלים נכונות רבה להתמודדות עם בני נוער במצב של עזובה חינוכית. רק כמחצית הנקלטים משלימים את חוק לימודיהם בפנימייה. הנשירה, ובעיקר סילוקם של בני הנוער מן הפנימיות, פוגעת קשה בסיכויי השיקום שלהם.

מומחים שונים, ביניהם פרופסור אדלר מן האוניברסיטה העברית ופרופ' קשתי מאוניברסיטת תל אביב, המליצו במהלך שנות השמונים להקצות יותר מקומות בפנימיות "לבני נוער מנותקים" "לילדים ובני נוער שהסידור הפנימייתי הוא חלופתם היחידה". משרד החינוך אימץ, להלכה, את ההמלצות, אך לא נעשה כמעט דבר לשינוי המצב.

ההצעות:

א. להתנות את ההקצבות שמקבלות פנימיות מן המדינה בנכונותן להיענות לצרכי ציבור התלמידים ולקלוט יותר בני נוער בסיכון.

דבר זה דורש היערכות מתאימה שבעבורה יש למצוא את התקציבים הדרושים. לחליפין ניתן לקלוט פחות בני נוער בתקציב נתון, תוך מתן עדיפות לנזקקים ביותר.

ב. לדאוג לחקיקה שתבטיח כי כל ילד ונער הזקוקים לכך יזכו לסידור הולם בפנימיה.

רות שטיינין, ירושלים

פרופ' אריה גלוברזון מאוניברסיטת ת"א:

התחרות על איכות החינוך טרם החלה

ראיינה מירי [illegible]

בכל השאלות שהוצגו לפרופסור אריה גלוברזון חזרה, בעצם, שאלה יסודית אחת, המשמרת את הפנים השונים של הנושא. לפיכך גם התשובה עליהן ניתנת במקשה אחת, הקושרת את כל השאלות שנשאלו. מה העיקר על קיומם של שני ארגוני עובדים בהם פעילויות התחרותיות? את מי זה משרת באמת? הפרוץ רק של ארגונים ולא יותר?

פרופ' גלוברזון: יש להתייחס לקיומם של שני ארגוני מורים משלושה היבטים: א. פלורליזם: ארגונים אופייניים ושימוש למדינה דמוקרטית, כמו שריכוז ארגוני, ארגונים גדולים עם השפעה ומעורבות של השלטון המרכזי, אופייניים למדינות טוטאליטאריות. זכות ההתארגנות שמורה לכל אחד. מבחינה זו אין שום פגם שבמדינה דמוקרטית יהיו מספר ארגונים גם בתחומים כמו הוראה, ספורט, מתכת וכו'. אין הדעת שארגון גדול אחד יכול להשיג לחבריו יתרונות רבים יותר מאשר מספר ארגונים, אפילו במדינה קטנה כישראל. במילים אחרות, נראה שבמציאות הישראלית יש לשני ארגוני מורים נפרדים יתרונות ניכרים. אין שום חיוב בכך שהשלטון יכתיב לארגונים חברתיים וולנטאריים את המבנה הארגוני ואת כללי התפקוד שלהם, אלא במסגרת החוק הכללי בלבד.

ב. המניעים לפלורליזם ארגוני במסגרות חברתיות וולנטאריות הם מגוונים. נהוג למנות ארבע קבוצות בולטות של מניעים כאלה:

אינטרסים ריאליים שלדעת חברי הארגון ניתן לממשם טוב יותר על ידי ארגון נפרד. זה לרוב אופייני לקבוצה פרופסיונאלית שיכולה להיות גם קבוצת לחץ. קשה לדמיין שקבוצת מורים כלשהי תהיה מוחשת מאחודים שלה מקימה ארגון עצמאי אילולי היו חבריה משוכנעים שיש להם עדיפות יחסית כקבוצת לחץ חזקה.

מניע נוסף הוא אוריינטציות של מאפיינים. לאותם חברי ארגון על בסיס של מין, ארץ מוצא, או על בסיס תעסוקתי וכיו"ב.

לא אראה כדבר חריג הקמת ארגון ארצי של מורים לאנגלית, או מורים למדעי המחשב. ההומוגניות שמאפיינת את קבוצת האנשים יכולה לשמש מבנה משותף לארגון. זה יכול להתחיל בקורה מסויימת, כמו כוונה לשפר את רמת ההשכלה ובמרוצת הזמן ליהפך לארגון מקצועי לכל דבר.

המשתנה השלישי המוליך להתארגנות הוא גורם חיצוני משותף, או אפילו "אויב משותף" כמו מעסיק חזק בקנה מידה ארצי, או אפילו בעיר מסויימת. בערים רבות בעולם יש התאגדויות אזוריות ולאו דווקא ארציות.

מניע נוסף הוא בבחינת "[illegible] מחשבים שהקנים" או "אבירים מחפשים חיילים". כלומר, קיים תהליך טיפוסי בהקמת מפלגות, פוליטיות חדשות, כמו בהקמת מפעלים ועסקים חדשים שנעשה על ידי אנשים ששרשו (נסחו עיסקם) אנשים נוספים. וזה יכול להיות גם בארגוני מורים. אנשים כאריסמטיים שאינם שבעי רצון מהנהגות קיימת פורשים מן הארגון ומקימים ארגון חדש. מובן שבאופן פורמלי מוצאים רציונל [illegible] לפרישה, [illegible] את המניע האינטרסנטי האמיתי.

ג. אשר לשני ארגוני המורים בישראל – לדעתי יש אפשרות ומקום למידה רבה יותר של ריאליזם למען שיתוף פעולה בכיוון לאינטרסים משותפים, ואפילו בכיוון של קונפדרציה עתידית אפשרית.

בקונפדרציה כזאת יש מקום לאוטונומיה של קבוצות שונות על פי מאפיינים ואינטרסים ייחודיים. אין שום סיבה, למשל, שמנהלי בתי ספר בכל הרמות, או מורים למוסיקה, לא ימצאו לעצמם תת־מסגרות בארגון פדראטיבי. קו התיחום הבין־ארגוני אינו סטאטי, הוא עשוי להשתנות בהתאם לאינטרסים של חבריו ולצרכים המשתנים בשדה. לא אתפלא שרעיון פדראטיבי יהא ריאלי גם ייחודים שיזרזו זאת. קשה להבין מדוע מנהלי בתי הספר אינם ארגון, כמו ברוב מדינות העולם, למרות שיש להם בעיות ואינטרסים פרטיקולריים.

כמו לכל תחרות, לתחרות בין ארגוני המורים יש יתרונות וחסרונות. מבחינה מטריאלית קשה לומר אם באמצעות איגוד אחד היו המורים משיגים יותר או פחות. כן אין ראיות שמניעת התארגנות כפולה היתה מביאה עימה יתרונות למעסיק, קרי לממשלה.

לצערי, התחרות בתחום הישגי השכר והתנאים הגלויים למורים תרמה כנראה להצלחה, ואילו התחרות בתחום איכות החינוך טרם החלה.

הגיע הזמן שארגוני המורים על כל הוואריאציות שלהם ימצאו נתיבים נוספים, חדשים ומשופרים, לתרום לקידום איכות החינוך.

תגובה

הבגרות כשריקת־פתיחה

מאת אברהם פרנק

בכנס התמיכה באינטגרציה בחינוך, שהתקיים לפני מספר חודשים בכנסת, דובר הרבה על תופעות מעיקות במערכת החינוך: קשיים באינטגרציה, פתיחת אזורי הרישום (בינתיים בת"א), הישגיות־יתרה, תחרותיות, פערים חברתיים, הפרטת החינוך, אבדן סולידאריות וכיו"ב.

מן הדיון נראה היה לעיתים כאילו כל אחת מתופעות אלה היא עניין לעצמו, ויש לטפל בכל אחת מהן בנפרד – ולא היא.

ראשית, יש לומר, התופעות הללו לא נפלו עלינו מן השמים. הן בדיוק הערכים שמשדרות לכולנו החברה בישראל, והחברה המערבית המודרנית בכללה. מושגי ההצלחה הם כמותיים ואישיים: יותר רושם, יותר כסף, יותר IN. המסרים המועברים אלינו מכל עבר מעמידים במרכז את היפות והיפים, את היאפים, את הנוצץ וה"מבריק", את המוצלחים והמצליחים, את ההבט, את להשיג לעצמי עוד ועוד. יש מעט מודלי הצלחה בהקשרים חברתיים, איך לעשות עם אחרים ולמען החברה. אנשים שפועלים כך נתפסים כ"פראיירים" ומיושנים. יש תפיסה אינסטרומנטלית מאוד של המציאות הסובבת. אלה ניגשים אל כולנו – ועוד יותר אל בני־הנעורים שעיתותיהם בידם – מכל מרקע טלוויזיה, וידיאו, עיתון ושאר סוכני התקשורת למיניהם.

השאלה אם־כך אינה מהיכן מגיעה תפיסה זו אל מערכת החינוך, והאם מטפלים בה אנשים בעלי רצון־טוב או רשעים, אלא – האם המערכת ממתנת בתוכה את התופעות האנטי־סולידאריות, המתמסרות והולכות בחברה המבוגרת, או לא. צריך לציין בצער, כי היום מערכת החינוך אינה מהווה כל בלם. המכשיר שבאמצעותו היא אפילו מאיצה את התהליכים השליליים שבהם דובר (ונגע בכך בכנס בקצרה פרופ' דן ענבר), נקרא – בחינות הבגרות.

זה נדוש, אבל נכון: הטוטאליטריזם הבגרותי מכופף את כל המערכת, קובע את תכליתיה, אמצעיה ואופיה בכל הרמות. הוא שריקת־פתיחה לרוב התופעות השליליות שעלו בכנס.

שריקת־הפתיחה הזאת היא־היא הקובעת מי יבוא בשעריהם של מוסדות ההשכלה הגבוהה.

היא קובעת שהתלמידים ייבחנו אך ורק בזירה אחת של כישורים: הישגיהם האינטלקטואליים הקוגניטיביים. היא אינה נותנת לכישורים אחרים (חברתיים, טכניים, מילוליים) לבוא לידי ביטוי – לחלוטין או בתנאים של שוויון־ערך. היא קובעת שבעלי היכולת הכלכלית והסביבה המטפחת יצליחו. היא קובעת שיוצאי עדות מסויימות מאוד יצליחו.

היא קובעת שעוד לפני תום חטיבת־הביניים תחל ההסללה "המיוחלת" לקראת ה"סדר" שעושות בחינות הבגרות בין "טובים" ל"מפריעים" (שלא לומר "מופרעים").

היא קובעת שמצויינות היא, בעצם, הצטיינות של בודדים.

אני מוותר כאן על הדיון בשאלת הרלוואנטיות של העיסוק האובססיבי בהנחלת ידע בתקופתנו, כפי שעושות בחינות הבגרות, והאם זה אינו מוביל (אולי) לפיגור השכלתי ביחס לצרכים. שכן נושא הכנס היה חברתי בעיקרו: כשלונה של המערכת החינוכית לממש יעדים של שוויון חברתי.

אני רוצה לטעון בנחרצות, שכל עוד לא תעבורנה בחינות הבגרות מן העולם, כל עוד לא ייפתחו מוסדות ההשכלה הגבוהה לכל דורש – יוסיפו הפערים להתקיים, ואף יעמיקו. התופעות השליליות יוסיפו להתקיים בכל רמות החינוך, שכן כבר בגן־החובה פוזלים כלפי מעלה, לעבר היעד הנכסף ברמותה של תעודת הבגרות. לאורך כל הדרך, נרצה או לא, מסומנים הילדים לשבט או לחסד בגרותי. הגננות, המורים וההורים כולם יודעים שבחשבון אחרון זה מה שיקבע, ו"יודעים" מי מתאים למה.

אפשר לבצע מקצי־שיפורים שונים במערכת, אבל אי־אפשר לטפל בשורש הבעיות כל עוד היא כפופה לטוטאליטריזם הבגרותי. הנוער ימשיך לממש במיטבם את הערכים האנטי־חברתיים של החברה המבוגרת באמצעות התחרותיות של השיטה הבגרותית.

נכון: ביטולה של הבגרות טומן בחובו שלוש בעיות מרכזיות: בעיית המוטיבציה והמשמעת בלימודים; בעיית המורים, ובעיית הבחינות הבית־ספריות. בעיות אלו הניאו רבים עד כה מתמיכה בביטול הבגרות.

היום, למען חינוך אחר בישראל, צריך להתחיל להתמודד עם אלה במלוא הרצינות.

אברהם פרנק הוא מנהל המוסד החינוכי בקיבוץ גן־שמואל

בבית ספרנו

ראוי לשבח

- השופט המחוזי אליהו בנן מחיפה, שקבע כי בית־ספר פרטי (טרה־סנטה הערבי בחיפה) חייב לקבל תלמידים בלי להתנות את הקבלה בתשלום אגרת־רישום ואגרת־שירותים.
- עיריית פתח־תקווה, ששיתפה את ועד־ההורים העירוני בהחלטה להמשיך בשיטת אזורי־הרישום, ובקביעתם המחודשת.
- נתן קלאוס, מנהל חטיבת הביניים "השרון" ברעננה, שמינה את המורה הערביה מאווה אבו־עצבה מטיבה כמחנכת של אחת מכיתות ט' בבית־ספרו.
- שר החינוך אמנון רובינשטיין, שבמקביל להליכי החקיקה ביוזמת ועדת־החינוך של הכנסת הציג לממשלה תוכנית משמעותית להגדלת כושר הקליטה של החינוך הגבוה, באמצעות המכללות האזוריות.

טעון שיפור

- חטיבת־הביניים "שמורי" בתרשיחא, המחייבת תלמידי ד' דוברי אנגלית בתשלום בעבור קבוצת לימוד מיוחדת להם באנגלית, בנימוק ש"זהו אינטרס של ועד־ההורים".
- רשויות החינוך, שהעזו לפתוח בכפר־כנא שבגליל כיתות א' בנות 50 (!) תלמיד כל אחת, ואילצו את הסתדרות המורים לפתוח שם את השנה בשביתה.
- הורי תלמידים בראשון־לציון, שהחליטו "ליישב" חילוקי דעות עם העירייה ועם הנהלת ביה"ס "זיתקין" ביום הראשון לשנת הלימודים בהתגודדות סביב ביה"ס, הטחת קללות במנהל והשלכת חפצים לעבר המורים.
- עיריית נצרת־עילית ומשרד־החינוך, שבעודם רבים ביניהם בתחילת שנת־הלימודים מי יממן ב־50,000 ש"ח קליטת התלמידים האתיופים, שבתו התלמידים מלימודיהם.

רגע של אמת

- **הגאון המלכלך.** יואל איפרגן, שנכשל בבחירות המוניציפליות בקריית מלאכי, התפרסם לאחרונה כ"מורה־על" מהולל בבוסים, המשתכר 20,000 שקל בחודש ומהווה דוגמה למבקרי החוזים האישיים בחינוך. בראיון ל"העיר" הגדיר איפרגן את קריית מלאכי כבור לשחורים. טען שמ־35 בני מחזור בכיתה א' רק שניים השיגו תעודת־בגרות, וכי רבים מהם יושבים בבתי כלא ומכורים לסמים.
"כאן דרום" (2.9.94) בירר ומצא, כי אף אחד מבני מחזורו של איפרגן אינו יושב בכלא, אף מוכר בצרכן סמים. בן המחזור ד"ר רגב, כתב "ידיעות אחרונות" באזור קריית מלאכי, טוען, כי בין 35 בני המחזור יש אנשי עסקים, אקדמאים, קצינים בצה"ל ועובדים סוציאליים.
- **שבירת המחסום.** מבחנים משווים בתחילת כיתה ז' (בעיקר בהבנת הנקרא) סיפקו מדי שנה נתונים על מידת ההטרוגניות של חטיבות הביניים בתל אביב (בהשוואה לביניהן), כמו גם על ה"תוצר" של בתי הספר היסודיים. הנתונים איפשרו גם השוואה רב־שנתית.
דווקא השנה, בה הופעלה לראשונה "בחירת־הורים מבוקרת" בחלק מחטיבות הביניים בתל אביב, החליטה העירייה לבטל את המבחנים בכיתות ז', "כדי להכין את המעבר". כך לא יהיו בנמצא הנתונים הרלוונטיים שיאפשרו לבדוק את השפעת תוכנית הבחירה על "האינטגרציה־המרצון".
- **שיעור לרוני מילוא.** יו"ר ועד ההורים העירוני בפתח תקווה, שלמה דולמין: "את שיטת אזורי הרישום קבענו רק לאחר שבדקנו את מערכת הנתונים ברמת המקרו. רצינו אחידות מבחינה פדגוגית, מבחינת האינטגרציה, גודל בית הספר ומערך ההסעים. התייעצנו עם כל הגורמים הנוגעים בדבר, והגענו לחלוקה הקיימת. במקרה של מצוקות פרטיות יש מקום לפתור אותן ברמה האישית, אבל זה לא צריך ללמד על הכלל".
("מלאבס", 14.9.94)
- **הגיע אלינו מהרצליה.** הגב' רוזנסקי, סגנית המנהלת בחטיבת הביניים "סמדר" בהרצליה פיתוח, בה למד אחד הנערים החשודים ברצח נהג המונית דרק רוזו: "לא חייבים לדבר על המקרה. אנחנו לא עושים מזה אישיו. זה היה מקרה חריג, נדיר ביותר, של תלמיד שהגיע אלינו מהרצליה בתחילת כיתה ט'". תלמידה בביה"ס: "אחרי כמה שבועות המורים הדחיקו את המקרה. לא רצו לדבר על זה. זה הרי פדיחה ל'סמדר', כזה דבר. אסור שיהיה בהיסטוריה של הרצליה פיתוח. ועוד יותר זה הרגיז אותם, כי הנהלת בית הספר עשתה טובה שהסכימה לקחת ילד בעייתי שלא שייך לאזור". ("צומת השרון", 2.9.94)
- **לא קבעו לנו.** ד"ר יצחק תומר, המנהל היוצא של אגף החינוך בעיריית באר שבע: "אמרו לנו תעשו רפורמה (חטיבות־ביניים), אבל לא קבעו לנו איזו רפורמה. אף אחד לא מכתיב לנו באיזו שיטה לפעול. באר שבע יכולה לעשות כפי שכאן מבינים [illegible] מבחינת מנהלים, כיתות הטרוגניות, שיטות הוראה... לקחת את כל התלמידים ולהכניס לכיתה אחת, הטרוגנית, כך מתאימים את המטרה". ("שבע", 13.9.94)
- **האף של פינוקיו.** יואב אסטוביצר, במאמר שירות נלהב לבית הספר "קרמה" בירושלים ונגד "פרת האינטגרציה הקדושה": "שושני, מחברו ברייער, שיחק משחק כפול. לסלומון (ראש מינהל חינוך ירושלים) הוא אמר שלא זכור לי שירושלים כלולה בהסדר להקמת בתי־ספר של העמותה (קרמה). לסקדיו הוא הורה ללוות הקמת שלושה בתי ספר של העמותה בארץ (ת"א, אופקים וירושלים). המשחק הכפול של שושני נובע מהעובדה ש'קרמה' משתלבת בקו שלו להפריט את מערכת החינוך ולאפשר הקמת בתי ספר ייחודיים". ("כל העיר", 23.9.94)
- **לא חינך להישגיות.** על המורה הנערץ למשחק בתיכון לאמנויות בירושלים, עופר ניר, שנפטר מדום לב, אומרים תלמידיו שסירב לגדל סטארים ולעיתים נראה שהוא מטפח דווקא את החלשים יותר. תלמידו ישי אדר: "התכנים האנושיים היו הדומיננטיים אצלו. הוא לא חינך להישגיות וטען שלא התוצאה חשובה, אלא הדרך. הוא נתן הרגשה גם לנער שאינו מוכשר, שהוא מסוגל". (עתון "ירושלים", 30.9.94)

תאורת־שטח

- **פתרון ומלכודת.** בית ספר שיקלוט נוער מנותק בגילאי 14–18 הוקם בנהריה, בחסות מועצת הפועלים ובשיתוף תנועת הנוער העובד והלומד.
- **תקדים רצוי.** חברי האוטונומיה בקריית מלאכי תובעים משר החינוך למנות "ועדה קרואה לענייני חינוך" בישובם, פעולה שהחוק הקיים (לפיו שר הפנים יכול למנות ועדה־קרואה כללית לישוב) עדיין לא מאפשר.
- **הסעות יחודיות.** רשת "מעיין החינוך התורני" של ש"ס בפתח תקוה מקבלת מהעירייה כיסוי מלא להסעות תלמידים המרוכזות (עקב על־אזוריותם של בתי"ס). בנוסף, מקבל המרכז הארצי של הרשת עבור אותן הסעות עצמן 50 אחוז מעלותן ממשרד החינוך. ("מלאבס", 14.9.94)
- **ועדת חינוך.** בספר המחזור של חטיבת הביניים "סמדר" בהרצליה לא נכלל הנער החשוד ברצח נהג המונית דרק רוס, מכיוון שלא הגיע אל תום לימודיו. במקביל, מונתה אמו של הנער לוועדת החינוך של עיריית הרצליה על תקן "איש ציבור המתמחה בחינוך".
- **לפי יכולתו.** תלמיד כיתה א' בחיפה שאובחן על־ידי השירות הפסיכולוגי כדיסלקטי וכסובל מקשיי־למידה הופנה על־ידי ועדת ההשמה לחינוך המיוחד. בדיקה חוזרת על־ידי פסיכולוגית אחרת באותה תחנה איפשרה לילד להתקבל לביה"ס הפרטי, היוקרתי, הסלקטיבי (והיקר) "הריאלי" בחיפה. ("כלבו", 14.9.94)
- **יצאו גברים.** בבתי הספר בגשר יתקיימו לימודים בימי ו': שלוש שעות לימוד, ושעתיים חוגים. לפי הסתדרות המורים, זהו ניצחון לתביעתה להפסיק את "ניסוי חמישה־ימי־לימוד" במקום. לפי משרד החינוך, זהו המשך הניסוי, ובשל כך תמשיך כל כיתה לקבל 35 שעות שבועיות. לפי ראש המועצה, העיקר שהושגו השעות הנוספות.
- **באהלי פלמ"ח.** עדיין אין מנהל לכפר הנוער החקלאי כדורי. איש מ־16 הפונים למכרז, שהתקיים לאחר פתיחת שנת הלימודים, לא ענה לדרישות. ב"כדורי" הרימו ידיים שבעה מנהלים תוך תשע שנים, עקב חיכוכים פנימיים קשים בכפר המתחברים ל"בחישות פוליטיות" בסביבה המוניציפלית.
- **זה יעלה לו.** יצחק נבון, הנשיא החמישי ושר החינוך לשעבר, תירץ את הסכמתו לקריאת חטיבת ביניים בחולון על שמו בעודו בחיים, בדוגמה שנתן לו ראש העיר, טדי שושן: איצטדיון טדי בירושלים. נכון: "אבל טדי עשה משהו בשביל האיצטדיון". שושן: "אתה עוד תעשה בשביל בית הספר".

ומה יהא על חברי הקיבוצים?

קבלת חוק הבריאות הממלכתי והחלת מימושו בחודש ינואר הקרוב, מעמידים בפני חברי הקיבוצים דילמה קשה. מתברר, כי ללא זיקה בין קופת חולים וההסתדרות מתנתקת גם הזיקה שבין חבר הקיבוץ לבין ההסתדרות. עד כה שילמו חברי הקיבוצים במרוכז את מס החבר לקופת חולים ובכך הכרה, למעשה, חברותם בהסתדרות. הפנקס הורוק של קופת חולים הכללית נהפך לחלק בלתי נפרד מהנוף הקיבוצי ומנוף הילדות של כל בני הקיבוצים. בקיבוץ שלי, למשל, היתה חברה (שכבר הלכה לעולמה) אשר מונתה מטעם המשק על הדבקת בולי מס החבר בפנקסיהם של כל החברים. היא היתה יושבת מדי חודש עם חבילות התעודות ומדביקה את הבולים במסירות ובדייקנות הזכורים לטוב.

האשה הזו, כמו גם מייסדי התנועה הקיבוצית והבריטיסיה בשנים עברו, תתהפך בקברה נוכח המציאות החדשה, אך עד כמה שהדבר ישמע מוזר, אין מוציאים היום מכלל אפשרות במסדרונות התק"ם, כמו גם בקומה החמישית של בניין הוועד הפועל (הנקרא עתה בית הנהגת ההסתדרות), מצב שבו יחדלו חברי הקיבוצים להיות חברי ההסתדרות. במציאות שאותה רוצה יו"ר ההסתדרות החדש חיים רמון להנהיג בהסתדרות, לא בטוח שיש לחבר קיבוץ צורך להיות חבר ההסתדרות. אם תיהפך ההסתדרות לאיגוד מקצועי בלבד, כי אז אין לחבר הקיבוץ מה לחפש בה, בפרט כאשר משך שנים הוא נזי חיים כפועלים של מעביד ומעסיק וגם חבר ההסתדרות הבאי לזכויות ותנאים כשל כל שכיר במשק. הדילמה הזאת, שגרמה לא אחת ויכוחים וקרעים בין הקיבוצים לעיירות הפיתוח שליד, ואף בין חברי הקיבוצים לבין עצמם, תיעלם לגמרי בהסתדרות החדשה שתצא מבית מדרשו של חיים רמון.

במהלך חול המועד סוכות נערכה ישיבה ראשונה (וכנראה לא אחרונה) בין ראשי ההסתדרות לראשי התנועה הקיבוצית. נדונה בה מציאת פתרון למצב החדש שיווצר החל בחודש ינואר 1995. בישיבה נטלו חלק, בין השאר, יו"ר ההסתדרות חיים רמון ומזכיר ההסתדרות חיים אורון, שהוא גם מראשי הקיבוץ הארצי ומפ"ם, לצד גיורא פורמן, מזכיר הקיבוץ הארצי, אריק רייכמן ואהרון דגן, ראשי התק"ם, נוגה בוטנסקי, שהיא הנציגה הבכירה של התק"ם בבית הנבחרים ההסתדרותי, וחברים נוספים בצמרת שתי התנועות הקיבוציות הגדולות.

בישיבה התברר, כי אכן מדובר בבעייה לא פשוטה, שאינה רק טכנית, אלא גם מהותית-אידיאולוגית. כבר מראשיתה היה ברור שיידרש זמן ותהליך מורכב כדי למצוא פתרון שיניח את דעת כל הצדדים. לאנשי הקיבוצים ברור שאין הם יכולים לשלם מיסי חבר על שירות שאינם מקבלים עוד כבעבר. רמון מצידו לא הסתיר את פליאתו מדבקותם של אנשי הקיבוצים בצורך להמשיך להיות קרובים להסתדרות במתכונת שהוא רואה אותה, בפרט על רקע מצבם הכלכלי הצורך להוסיף לשלם מיסי חבר גם אם לא ברור כיצד יינתן השירות.

בסופה של הישיבה סוכם, כי הסוגייה תרד אל השטח, אל חצרות הקיבוצים והתנועות, ורק לאחר שאלה יעברו את תהליך הגיבוש והאישור במוסדות המוסמכים (מרכזי התנועות) יוחלט באיזו מתכונת יישמר הקשר בין התנועה הקיבוצית להסתדרות ולקופת החולים הכללית, אם בכלל.

חברת בית הנבחרים מטעם העבודה-תק"ם, נוגה בוטנסקי, אינה מסתירה את דעתה כי כלל לא בטוח שיימצא פתרון אשר ישביע את רצון שני הצדדים. "אישית אני סקפטית מאוד," היא אומרת ומודה שקיימת בהחלט אפשרות שחברי הקיבוצים לא יהיו עוד חברי ההסתדרות. היא ערה לביקורת העלולה להישמע בחוגות הקיבוצים, בעיקר מהנבחרים והממונים על המערכת הכלכלית, לפיה אין מקום – ובעיקר אין כסף – למס נוסף שעל הקיבוץ לשלם רק מטעמים אידיאולוגים-היסטוריים. בקיבוצים, היא מסבירה, יבדקו היטב את מצב הכיס וההשקעה בטרם יסכימו לשוב אל משהו הדומה למתכונת הישנה של מס החבר לקופת חולים ולהסתדרות.

ברור לכל, שעד חודש ינואר הקרוב חייב להימצא פתרון. וגם הינתקות של התנועה הקיבוצית מההסתדרות באה בחשבון. בצד בדיקת הזיקה בין הקיבוצים להסתדרות תיבדק גם פעילות המרכז החקלאי, שאנשיו נטלו אף הם חלק באותה ישיבה. כידוע, המרכז החקלאי ממומן בחלקו הגדול מכספי ההסתדרות ורמון כבר הבהיר כי הכול נתון לשינוי. מן הסתם, תועלה בקרוב אפשרות להינתקות המרכז החקלאי מההסתדרות ואיחודו המתבקש אל התנועות הקיבוציות.

רמון הבטיח באותה פגישה, כי תנועת הנוער העובד והלומד תוסיף להתקיים בסיוע ההסתדרות והתק"ם.

להערכת גורמים בתק"ם, תיכנס צמרת התנועה לדיון יסודי וממצה בנושא רק בסוף החודש, כאשר במקביל יידון הנושא בקיבוצים ובצוותים המיוחדים שהוקמו לצורך הבדיקה.

בימים שבהם נעשים בהסתדרות שינויים כה מפליגים, שחלקם מתקבל ללא התנגדות תוך העובדה שבכמה מקרים מדובר בשבירת מוסכמות ושחיטת פרות קדושות, הכל ייתכן והכל אפשרי, לא רק בשיר המפורסם, אלא גם במציאות. ואולי יסתיים גם פרקו של הפנקס הארום בחצר הקיבוץ.

שמעון וייס

שיחות קיבוץ

קיבוץ בתוך קיבוץ – צבעון, ספטמבר 1994 (צילום: ערן הרדוף)

שנה לקימום צבעון

זו לא טעות דפוס. בקיבוץ צבעון שבגליל חגגו בסוף החודש שעבר מלאות שנה לקימומו של הקיבוץ ליד קיבוץ סאסא הוותיק. בקיבוץ צבעון, ולא פחות מכך בסאסא, מביטים אחורה בסיפוק ויודעים אומנם שהשינוי נמצא בעיצומו, אבל הוא מתהווה בצורה יפה ולפי התוכנית.

קיבוץ צבעון הוקם לפני כשנה כדגם קיבוצי חדש של קיבוץ שנולד בתוך קיבוץ. בני משק מסאסא הוותיק, יחד עם נקלטים עירוניים, הקימו ליד סאסא שכונה חדשה, שהתפתחה והייתה לקיבוץ בתוך הקיבוץ. היום, אחרי שנה, מהווה קיבוץ צבעון שכונה קיבוצית של סאסא, אך הוא מנוהל כיחידה כלכלית עצמאית, המקבלת את כל שירותי החברה והרווחה מהקיבוץ הגדול ומקיימת מערכת חיים נפרדת בתוכו.

יצויין, כי מספר שנים היווה קיבוץ צבעון נקודה נטושה, ורק לאחר שהקיבוץ הארצי נאות להעניק לסאסא מגרש להקים מודל חדש של קיבוץ החל בביצוע הנסיון החדשני. כיום שוכן קיבוץ צבעון שלושה קילומטרים מזרחית לסאסא והקרבה הגאוגרפית היא שיצרה, כמובן, את היכולת לאימוצו של הקיבוץ הצעיר על ידי הקיבוץ הוותיק. בקיבוץ הארצי משוכנעים שהדגם החדש ימשך נקלטים מכל רחבי הארץ, שיבקשו למצוא את המיזוג הנכון בין דגם הקיבוץ הוותיק לדגם החדש, ובימים אלה החל במבצע קליטה נרחב של חברים לקיבוץ החדש. ועדת הקליטה של קיבוץ סאסא היא האחראית בינתיים לקליטת התושבים החדשים בצבעון. עדיפות ניתנת לקבלת משפחות בגילים שבין 25 עד 40, בעלי מקצועות חופשיים, ומעמדם של נקלטי צבעון יהיה כשל מועמדים בקיבוץ סאסא. עד סוף הקיץ הנוכחי עומדות להגיע לצבעון עשר משפחות של נקלטים חדשים.

נראה שצורת ההתיישבות החדשה הזאת, שבה קיבוץ גדול מוליד קיבוץ קטן, עשוייה לשמש מודל חדש ומעניין דווקא בתקופה שבה התנועה הקיבוצית מחפשת את דרכה ואת עתידה.

מות הפרקליט

מאת אמיר רוזנבליט

במעמד שר המשפטים דוד ליבאי, פרקליטת המדינה דורית ביניש וכל הצמרת המשפטית בדרום המדינה, הובא בסוף השבוע שעבר למנוחות בבית העלמין החדש בבאר שבע פרקליט מחוז הדרום עו"ד יעקב קרוסהר.

קרוסהר (63) שם קץ לחייו בירייה על חוף הים ביפו. במכתב שהשאיר נאמר, כי החליט לעשות זאת לאחר כשלון הניתוח שעבר באחרונה. "אינני חושב שאוכל לשאת את הכאבים הצפויים לי בגלל המחלה", כתב.

שר המשפטים דוד ליבאי, אשר בעבר, בהיותו פרקליט פרטי, התמודד מול עו"ד קרוסהר, ספד למנוח וחלק שבחים לכישוריו, היריפותו וכושר הניתוח המעולה שלו.

"עו"ד קרוסהר היה מבכירי הפרקליטים בארץ. הוא הפך לסמל, העמיד תלמידים הרבה והיה מעמודי התווך של עשיית הצדק והמשפט בדרום", אמר השר ליבאי. סגנו וממלא מקומו בפרקליטות מחוז הדרום, עו"ד זאב למפ, אמר כי קרוסהר דאג לכל צרכי העובדים בפרקליטות, אולם הוא לא הניח לעובדים לדאוג ולא גילה להם אף לא פעם אחת את המשברים הקשים שעבר לאחרונה.

במוצאי שמחת תורה, בשעות הערב התקבלה הודעה במשטרת באר שבע מחברתו לחיים של קרוסהר, כי הוא לא הגיע לביתה בשעה 16.00, כפי שקבעו. מאחר שהאיש היה ידוע כדייקן וקפדן, אי הגעתו לפגישה במועד עורר חשש בלב חברתו והיא פתחה בחיפושים אחריו. תחילה ביקרה בביתו ואחר כך נסעה לאשקלון, איזור בו מתגוררים בני משפחתו. רק לאחר שמאמציה לאתרו העלו חרס, היא פנתה למשטרה. כוחות גדולים של שוטרים, מלווים במסוק, החלו שלשום בערב בחיפושים אינטנסיביים אחריו וביום רביעי בערב נמצאה גופתו סמוך לנמל יפו. במשרדו מצאו החוקרים צוואה, שעליה חתם ימים אחדים לפני כן. בצוואה הסביר מדוע החליט לשים קץ לחייו וביקש את סליחת קרובי משפחתו. ליד הגופה נמצא אקדח "ברטה" שהחזיק ברשיון.

רק מעטים ידעו על מחלתו הממארת של פרקליט מחוז הדרום. חבריו בפרקליטות הבחינו שרזה לאחרונה והבינו שהוא סובל מבעיה בריאותית, אך לא העזו לחטט.

עו"ד קרוסהר, גרוש ואב לבת, כיהן בפרקליטות מחוז הדרום כ־35 שנה, כאשר הפרקליטות עדיין לא היתה מחוז עצמאי ובית משפט המחוזי בבאר שבע הוגדר כ"בית משפט היושב כבית משפט מחוזי בבאר שבע". עו"ד יעקב קרוסהר נמנה עם ראשוני המשפטנים בבאר שבע והוא התושב הוותיק ביותר בארץ. למד משפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, שם הוסמך בתואר שני והתמחה במשרדו של עו"ד חיים צדוק, שהיה ברבות השנים לשר המשפטים. אחר כך הצטרף לפרקליטות המדינה ושירת בה יותר משלושים שנה.

כתובע מטעם המדינה הופיע קרוסהר בכל המשפטים הגדולים בנגב בשנות השישים ובהם רצח מנהל בנק לאומי בשכונה ד' בבאר שבע שמעון שלום (אביו של ח"כ סילבן שלום), רצח הדיילת רעיה גולן ומשפט הרצח בגן יאיר באופקים.

לפני 29 שנים, עם הפעלתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע כבית משפט עצמאי, החל עו"ד קרוסהר בהקמת לשכת פרקליטות המדינה בבאר שבע, והצטרפו אליו פרקליטים צעירים. 23 שנים כיהן בתפקיד פרקליט המחוז, המרכז בידיו עוצמה אדירה, ונהפך לחלק בלתי נפרד מכל המתרחש במערכת המשפטית בדרום הארץ. הוא מונה לתפקיד זה בשנת 1971, בהיותו בן 39, והיה לפרקליט המחוז הצעיר ביותר בישראל.

קרוסהר היה דמות אפופת מסתורין. רוב שעות היום היה ספון בחדרו, התרחק מאור הזרקורים, לא התראיין לעיתונות ומיעט להופיע באירועים חברתיים או בנסיבות שעבודתו אף חייבה זאת. כך, למשל, בלט בהיעדרו מטקס הנחת אבן הפינה לקריית בתי המשפט החדשה בבאר שבע. אישיות משפטית בבאר שבע אמרה עליו: "האיש היה סגור ומופנם מאוד. בלט בהתבודדותו והמעיט להתרועע בחברה. עם זאת, היה פרקליט מעולה. באופן יוצא דופן לא נהג להופיע זה שנים בבתי המשפט, בניגוד לפרקליטי מחוז אחרים".

רק מעטים ידעו על מחלתו. הוא היה ידוע כאדם בעל מודעות גבוהה מאוד לבריאות הגוף ובשנים האחרונות אף הקפיד על תזונה נכונה והוריד ממשקלו. בנוסף לתחום המשפטי, היו לקרוסהר תחומי התעניינות עיוניים רבים, שלהם הקדיש את רוב שעות הפנאי שלו. בין היתר התעניין באופן מעמיק בתורות פילוסופיות של המזרח, כמו הזן בודהיזם.

אף שהיה, כאמור, אדם מסוגר מאוד, זכה להערכה רבה בקהילה המשפטית ובעיני פרקליטים, במחוז הדרום במיוחד, נחשב בר סמכא ופסיקתו התקבלה תמיד בהערכה רבה.

סגנו של קרוסהר, עו"ד זאב למפ, היה בן הבודדים שהצליחו לחדור מבעד למעטה החשאיות של פרקליט המחוז. "הוא היה סמכות עליונה בשביל כל הפרקליטים. היה לו ידע משפטי מדהים. בכל השנים שאני משמש תובע, איני זוכר אפילו מקרה אחד שבו קיבל החלטה שגויה. לא היה טוב ממנו בתחקיר עדים. הופיע נגד גדולי הסניגורים בארץ, דוגמת שלמה תוסיה-כהן ושמואל תמיר, תמיד נצחונות. אין ספק שהוא היה אדם מבריק", אמר עו"ד למפ.

תסמונת האילוח

מאת איתן ישראלי

המערכת החיסונית, המגינה בפני מחלות וזיהומיות, פותחת במתקפה נגד הגורם המדביק ובדרך כלל מביאה לחיסולו. לעתים המתקפה אינה נפסקת והמערכת ממשיכה בפעילותה ללא הפסק, מצב הגורם ל"תסמונת האילוח".

מצב זה אחראי למותם של 175 אלף בני אדם בשנה בארה"ב בלבד, מתוך חצי מיליון בני אדם בעולם שנפגעים מתסמונת זו. במצב רגיל, המערכת פועלת בכמה מישורים: תאי דם ניוטרופילים יוצאים דרך דפנות כלי הדם כדי לחסל את הפולש ברקמות הסמוכות. התאים מפרישים חומרים רעילים לחיידקים, כמו תרכובות חמצן ואנזימים המפרקים חלבונים (אלסטז וקולגנז). הניוטרופילים מושכים לאזור הקרב גם לימפוציטים מטיפוס T ו-B, מקרופגים ומונוציטים, המפרישים נוגדנים וציטוקינים. הציטוקינים מזרזים את פעילות תאי המערכת החיסונית ואף מגבירים את זרימת כלי הדם. כשהפולש מושמד, ציטוקינים אחרים נותנים אותות להפסקת הפעילות. אם מנגנון זה נפגע, נמשכת פעילות המערכת: תאים רבים מגיעים לרקמות, כלי הדם נפגעים ומתחילים "לדלוף" ולחץ הדם יורד. התוצאה הסופית היא – הפסקת תיפקוד של אברים מסויימים.

סקירה על מצב המחקר במחלה זו הובאה באחרונה בכתב העת המדעי "סאיינס".

חוקרים רבים מנסים לעצור את הידרדרות הגוף במצב זה. הכיוון הוא לנטרל את החומרים המשפעלים את המערכת, ואלה המשמשים כרעלים. מספר חברות כבר נמצאות בשלבי ביצוע של ניסויים בבני אדם. הטיפולים הניסויים כוללים טיפול בנוגדנים המכוונים נגד ליפיד A הפקטור הנקרוטי של גידולים (TNF), אנטגוניסטים לברדיקינין ולפקטור המשפעל טסיות דם, חומר החוסם פעילות של אינטרלוקין-1 ועוד.

תוצאות הניסויים היו מאכזבות. טיפולים כאלה לא הביאו להפחתה משמעותית במקרי המוות מתסמונת האילוח.

החוקרים סבורים שטיפול או חסימת המערכת במקום אחד, יכול לגרום לשפעול בכיוון אחר. אין אפשרות לדעת מה מצב הציטוקינים בחולה בזמן ההתפתחות המהירה של המחלה. ככל שחוקרים תסמונת זו, מתברר עד כמה המנגנון האחראי לה מורכב ומסובך. החוקרים ממשיכים לחפש תרופה למחלה.

אירופה אוסרת בדיקות גנטיות למטרות ביטוח

מדינות אירופה עשויות לאסור את השימוש במידע על בדיקות גנטיות בבני אדם כשיקול לגבי ביטוח לקוחות על ידי חברות הביטוח.

גידול מספר המבחנים המגלים פגמים גנטיים בעלי השלכות על בריאות האדם ותוחלת החיים עורר חשש בציבור, כי מידע זה ישפיע על שיקוליהן של חברות הביטוח בקבלת לקוחות בעלי סיכון גבוה, או לחילופין על גובה פרמיית הביטוח שיידרשו לשלם.

בנייר עבודה שפרסמו 32 מדינות אירופיות בתחילת החודש שעבר, ושהוכתר בשם "אמנה ביואתית", מציעות המשתתפות לאסור על חברות הביטוח את השימוש בתוצאות בדיקות גנטיות.

המסמך ישאיר קצת חופש לממשלות בקביעת איסור או הרשאה ביחס למחקר בעוברים.

המועצה האירופית אמורה לחתום על האמנה הביואתית בתחילת 1995. אם תאומץ האמנה, כפי שצפוי, היא תחייב את כל המדינות שיאשררו אותה, והיא תיכנס לתוקף לאחר אשרורה על ידי חמש מדינות לפחות.

עור מאובק, עור משומן

אם לא נזה עדיין דעתנו מנעלים מיובאות, אפשר להוסיף לרשימה את נעלי הבוכבל מפורטוגל שנחתו אצלנו. כמתבקש מהשם, אלו הן נעלים בסגנון מטפסי הרים. העור נראה, בכוונה תחילה, כאילו כוסה באבק ואליו נוסף בר גם כצבע לבן מלוכלך. יש בחום ויש גם בשחור, יש נעל גבוהה, וחצי גבוהה ועד הקרסול, במידות 36 עד 46 והמחירים נעים בין 210 ל־290 ש"ח.

גם חברת "האש פאפיס" מביאה אלינו דגמים חדשים של נעליים גבוהות, בעורות משומנים וסוליות טריקטור ועם פס נוסף שנועד להגן מעבר מים מהסוליה לנעל. 249 ש"ח.

משתנים נכון ליום 03.10.94

שם מניה	שער נק.	שינוי נק.	ש. אחוז	ע.נ.	ת.כ.
קרדן השק 5	518	-19	-3.35	-300.00	-1563.00
אגן	4487	0	0.00	160.00	7179.20
מגן נפט 5	7228	-148	-2.20	-0.00	-0.00
[illegible]	3330	-10	0.07	960.00	12709.20
מלל	587	-3	-0.05	-1500.00	-8775.00
מליבו 5	883	30	3.35	3240.00	28301.40
עזרא	4820	-73	-1.15	-1725.00	-81502.25
משוב	537	-12	-2.22	-750.00	-3970.00
[illegible]	6712	-155	-2.22	-0.00	-0.00
פריקלאס	2315	-12	-0.05	-2040.00	-46753.20
כלכליטים	1334	-20	-1.15	-12720.00	-171736.80
[illegible]	285	-7	-2.25	-0.00	-0.00
פושיון	150	-65	-4.42	-6400.00	-9540.00
[illegible]	196	-4	-2.20	-49600.00	-97352.00
כלל ביטוח	1508	-43	-2.27	-810.00	-12229.20
נכסי תעשיה	417	-7	-1.17	-17600.00	-73884.00
בזק	597	-3	0.05	-39300.00	-220869.00
ישרמקו יהש	16	0	0.02	1106000.00	180320.00
[illegible]	399	-19	-3.30	-300.00	-1809.00
סונו	848	0	0.02	1200.00	10200.00
[illegible]	365	0	0.00	0.00	0.00
חל יהש	172	-06	3.35	184000.00	31864.00
[illegible]	41	12	3.30	105000.00	43086.60
רב בריח	1693	-26	-1.15	-5040.00	-85240.80
ינר	890	7	0.07	0.00	0.90
[illegible]	1485	74	-4.42	-1600.00	-23820.00
[illegible]	756	-15	-2.20	-1800.00	-12890.00
[illegible]	521	[illegible]	[illegible]	0.00	0.00
[illegible]	287	[illegible]	[illegible]	0.00	0.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2800.00	-69349.00
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1280.00	-133152.00
[illegible]	1935	-50	-2.25	-1170.00	-22950.00
[illegible]	2608	[illegible]	-1.12	-2800.00	-45316.00
[illegible]	2286	-46	-2.20	-800.00	-18128.80
[illegible]	792	13	1.17	3000.00	22452.00
[illegible]	2770	-108	-3.32	-750.00	-20799.50
[illegible]	1696	-89	-3.50	-1600.00	-27157.60
[illegible]	201	-6	-2.20	-11250.00	-22710.00
[illegible]	3502	253	1.30	-210.00	-52921.68
[illegible]	34586	-502	-2.20	32.50	-8002.80
[illegible]	3082	30	1.07	-200.00	-7861.20
[illegible]	718	-25	-3.35	-1260.00	-9018.00
[illegible]	225	-1	-0.82	-19200.00	-43638.00
[illegible]	666	-15	-2.22	-0.80	-0.00
[illegible]	899	0	0.00	0.00	0.08
[illegible]	250	3	1.12	-7200.00	18468.80
[illegible]	36184	-88	-0.02	-5.00	-17107.0
[illegible]	32498	162	0.05	0.00	0.00
[illegible]	349	-7	-2.22	-20500.00	-66405.00
[illegible]	34517	-795	-2.22	-15.00	-5098.20
כלל תעשיות	3932	-44	-2.22	-18880.00	-363650.40
אפריקה 01	438859	-16783	-3.32	-17.20	-75742.30
אפריקה 1	411865	-14038	-3.35	-13.20	-54716.16
הכשרת ישוב	1378	-54	-3.37	-12640.00	-160255.20
[illegible]	2335	104	-4.42	-2160.00	-50843.40
טבע	86075	1533	-1.17	-176.00	-152013.22
ים המלח	1258	-22	-1.17	-3150.00	-39775.50
נייר חדרה	14273	-366	-2.25	-396.00	-56463.72
דלק	8280	-42	-0.05	-80.00	-6508.00
דסקונט השק	22958	-649	-2.27	-553.00	-125105.88
[illegible]	206	2	0.02	1200.00	8512.00
[illegible]	811	0	0.00	3150.00	25185.00
כור	28887	-508	-2.20	-2475.00	-410654.58
פועלים	417	-5	-1.12	-52000.00	-216790.00
טפחות רג	191782	-3914	-2.20	-8.00	-1534647
[illegible]	18757	-368	-2.20	148.00	26267.40
[illegible]	14745	-417	-2.22	-108.00	-1591548
כבלים	1711	4	0.02	-700.80	11852.00
אלקו	9858	-144	-1.15	-112.00	-10431.68
פועלים השק	9848	-252	-2.25	-945.00	-93183.00
נכסים ובנין	24323	-752	-3.30	-182.00	-44557.66
[illegible]	9816	-252	-2.25	-216.00	-21176.10
יצוא	1717	-72	-4.40	-160.00	-2747.20
כלל סחר	1877	-16	-1.15	-7950.00	-85695.00
[illegible]	8453	-162	-3.35	-1400.00	-62629.60
כלל ישראל 1	9217	-140	-1.15	-2106.00	-193142.52
[illegible]	1134	-23	-2.20	-10050.00	-114022.50
עלית 5	1538	-31	-2.20	-3300.00	-50864.00
אלרון	10178	-397	-3.37	-390.00	-39695.40
[illegible]	1062	-33	-3.30	-4000.00	-42458.00
[illegible]	455	-3	-0.07	-600.00	-2694.00
[illegible]	229	1	0.05	1000.00	2210.00
פטרוכימים	1084	8	0.07	8640.00	93119.40
[illegible]	44543	-1735	-3.37	-80.50	-3631443
אלביט	24665	-765	-3.30	-287.00	-70993.51
[illegible]	391	-9	-2.22	-1200.00	-4606.00
[illegible]	2858	-7	0.02	480.00	13774.80
שופרסל	5624	-57	-1.10	-550.00	-30925.00
[illegible]	63786	-1634	-2.25	-110.00	-7026533
[illegible]	13378	-343	-2.25	-192.00	-2570232
[illegible]	454	-15	-3.32	-3000.00	-13557.00
[illegible]	1738	-35	-2.20	-3000.00	-5192760
[illegible]	33090	-762	-2.32	-252.00	-8397374
[illegible]	909	-5	-0.05	-450.00	-4021.50
[illegible]	2442	-122	-4.47	-420.00	-10089.00
[illegible]	121	0	0.00	-2400.00	2904.00
[illegible]	1375	-15	-1.12	-0.00	-0.00
[illegible]	815	-2	-2.20	-0.00	-0.00
[illegible]	486	-5	-1.10	-0.80	-0.00

אזהרה לקוראים

מערכת "דבר" עושה כמיטב יכולתה לבדוק ולעבור תוך זמן קצר את נתוני הבורסה המגיעים לידיעת הקורא. כל שיבוש בנתונים המתפרסמים כשגיאה או טעות, כל החלטה על ידי המשתמש בנתונים המתפרסמים לא תטיל על המערכת אחריות במקרה של טעות בנתונים. אין בפרסום הנתונים משום המלצה או חוות דעת למשקיע. יש להתייעץ עם יועצי השקעות.

מוגש ע"י מבט לכלכלה ולחברה

בעריכת: ניסן פרידמן

שני שיאי עולם לבוריס פולקו

קליעה

מאת אהרן להב

שני שיאי עולם חדשים בהובה-קשת למרחק 30 מטר ומקום שלישי המדליית ארד באליפות אירופה 94, השיג הקלע הישראלי, בוריס פולק באליפות שנערכה באוסטריה.

אין ספק, כי מדובר הישג מרשים של הקליעה הישראלית, שקליעיה השיגו השנה תוצאות "מעולם אחר".

בוריס פולק קבע את שני שיאי העולם החדשים בתחרות חצי הגמר, כאשר הוא מסיים ראשון עם 591 נקודות – בנקודה יותר משיאו הקודם של הגרמני פורסט. במקצוע הכריעה השיג פולק 298 נקודות, תוצאה השווה לשיאו העולמי הקודם.

בתחרות הגמר השונה פולק פעם נוספת את השיא העולמי בכריעה ועלה לתחרות הפיינל במקום ראשון ביחד עם עוד שבעה קלעים. בתום הפיינל סיים פולק במקום שלישי באירופה עם מדליית ארד, כשמקדימים אותו הצרפתי, בנדי והסלובני, ר'בבק.

בתחרות הקבוצתית סיימה ישראל במקום הרביעי אחרי גרמניה, צרפת ושוויץ. גם קלעים ישראלים אחרים דורגו במקומות גבוהים: אמיר זהר במקום תשיעי וגיא סטריק במקום הי11.

נבחרת הקלעים עמדה לשוב אמש לישראל.

מוטי דניאל (עם הכדור) לא מתקשה מול הגנתה החלשה של חולון (צילום: א. קנפר)

ראובן עטר: שני צדדים למטבע הזהב

מאת ניסן פרידמן

כשהחליט ראובן עטר לחתום בהפועל חיפה, היו שאמרו לשני הצדדים, כי הרומן אבוד מראש. עטר אינו מתאים למסיפס החדש שיצר רוני שפירא, ומאידך הפועל חיפה עדיין אינה בנויה להתמודד עם הכוכב הפרובלמאטי הזה.

האותם שאמרו זאת, יכולים לומר לנו השבוע בנימת נצחון: "אמרנו לכם..."

לראובן עטר גיליון התנהגות עמוס. שני צדי המטבע שלו גלויים לכל. מצד אחד: כדורגלן נפלא, נבון, בעל כישורים נדירים. כל אוהד כדורגל מוכן לרכוש כרטיס במחיר מלא כדי לראות את ביצועיו של שחקן מסוגו. הוא מהשחקנים הבודדים בארץ, שיכולים לתת לקהל את התמורה המבוקשת.

אבל, מצדו השני של המטבע הוא גם מסוג השחקנים שעושים את המוות לכל המאמנים אותם. נחוז לומר על מאמנים בכל המאגר, שסטבעם הם סובלים מפגמים התנהגותיים וקשים לסביבה.

השאלה: איך מטפלים בהם כדי למצות את הפוטנציאל המקצועי ולנטרל את הבעיה החברתית. התשובה קשה.

גם בקבוצת האם שלו, מכבי חיפה, התקשו למצוא את התשובה. במשך שנים עודד עטר יותר שערוריות מאשר כבש שערים. פעם נתפס כשהשליך אבנים על נער בחוף. בימי שירותו הצבאי עשה בעיות. באימונים הפגין חוסר משמעת.

בשנה שעברה, כאשר גיורא שפיגל ויעקב שחר הצליחו להעמידו במקומו, ועטר נרגע במידה רבה, אולי גם עקב נישואיו, הוא נתן עונה גדולה, והיה אחד הגורמים לזכיה הפנטסטית של קבוצתו בכתר האליפות.

אבל גם בעונה הנוכחית כאשר המתכסך עם הכוכב השני, איל ברקוביץ ויצר סביבו מתח. זאת היה הסיבה העיקרית לעזיבתו את מכבי חיפה, בה גדל ובה התפתח לדרגת כוכב על.

בהפועל חיפה חשבו שקנו רק את הצד האחד של המטבע, הכוכב. שכחו שיש גם צד שני למטבע הזהב הקרוי עטר. והשבוע התהפכה המטבע לצדה השני. כשהתברר לעטר, כי אינו בהרכב הפותח של הפועל חיפה למשחק עם בית"ר ירושלים החליט על דעת עצמו שלא להתלבש. דרור קשטן, שחשר מהופעה מולה, הישעה את הכוכב ויעמידו לדין.

זה נכון מבחינתו של קשטן, אך אינו פותר את הבעיה הסבוכה הזאת. בעטר צריך לנהוג בחוכמה, אם רוצים להשתמש גם בצד השני של המטבע.

כשרונות בעייתיים באלה מוכרים בכדורגל העולמי, כמו ג'ורג' בסט ממנצ'סטר יונייטד, פול גאסקוין האנגלי, דייגו מראדונה הארגנטיני.

וכולנו תקוה, שהכשרון הגדול הזה לא יבוזבז. שימצאו אנשי המקצוע המסוגלים לטפל בו ולהחזיר לליגה ולנבחרת את עטר במיטבו. לטובת כולנו.

בוני לחיפה: ההפסד כולו שלכם

גינצבורג עצר את הסידרה המרשימה של מכבי חיפה – 46 משחקי ליגה רצופים בלא הפסד ● עתה, למכבי חיפה 4 משחקים רצופים בלא נצחון. האם היא מתחילה את "7 השנים הרעות"? ● שני צמדי שחקנים הורחקו בשבת – בנין ומלכין מהפועל חיפה, פריץ ועמר מבית"ר ת"א ● 3 פנדלים הוחמצו ● המשחק בין צפרירים חולון למכבי ת"א ישלים את משחקי המחזור הי"5 המרתק

אחרי המחזור

מאת משה קטמן

46 מחזורי ליגה חיכו דביס כפינה למכבי חיפה. בהן קבוצות שכבר הוליכו ביתרון בן שני שערים, אלא שהאלופה ידעה תמיד לצאת מהפיגור ולהשוות, ואפילו לנצח.

גם בשבת קיוותה מכבי חיפה להשוות, אחרי שנכנסה לפיגור 2:0 בתחילת המחצית השניה נגד מכבי עירוני אשדוד, וגם הפעם היתה קרובה לכך הדיבר היה ברגליה, אך גם בידיו של שוער הנבחרת, בוני גינצבורג.

בתחילה הדף גינצבורג פנדל מרגלי סרגיי קנדאורוב, אח"כ הוציא ברקוביץ מ־2 מ' (יותר נכון מפנדל), ולבסוף הצליח אלון חרזי לצמק ל־2:1.

ואז באה המתקפה האדירה של שחקני מכבי חיפה על שערו של בוני, שכמו ידיד חילך כדורים מהזינבורים ומהפינות. עד שתבריך עלו במתפרצת ל־3:1. מכבית ומהמם. שערו המצטמצם של רובי לוי לא שינה את העובדות.

עירוני אשדוד ניצחה בחיפה 2:3 וקטעה מסע ארוך ומרשים של מכבי חיפה – 46 משחקי ליגה רצופים בלא הפסד. זה היה בעונה הראשון של אשדוד על מכבי חיפה בכל המגנים. חיפה הידרדרה למקום הי"9 בטבלת הליגה ואילו האשדודים טיפסו עד למקום השני.

ועכשיו בחיפה מסתכלים על החצי הריק של הכוס. למעשה, מלבד מחזור הפתיחה (2:4 על מכבי הרצליה) עדיין לא ניצחו היירוקים העונה. 3 תוצאות תיקו וההפסד שלשום. בסך הכל 4 משחקים ללא נצחון. מאזן דל קלוריות. לאחרונה זה קרה לחיפה בעונת 92/3, כשלא ניצחה ב־6 משחקים רצופים.

את הפסד הבית האחרון בקרית אליעזר נחלו החיפאים באותה תקופה, 3:0 לבית"ר ירושלים, שרצה אז לאליפות.

ובית"ר ירושלים, שהחליפה מאמן (יוסי מזרחי תפס את מקומו של אמציה לבקוביץ) זכתה בנצחון בכורה העונה, על החיפאית השניה, הפועל – 0:1. בכך נחלצו הבית"רים מהמקום האחרון, אליו הידרדרו את הפועל חיפה, שנחלה הפסד רביעי רצוף.

המיליונרים של רוני שפירא סיימו את המשחק בתשעה שחקנים, אחרי שטל בנין ודני מלכין הורחקו במשחק בטרי. הרחקתו הקודמת של בנין היתה בדרבי החיפאי, ערב צאתו לשקן בצרפת. אז הבקיע בנין את שער מכבי חיפה, שער ראשון של הפועל בדרבים אחרי 17 שנה, אך מיד לאחר מכן הורחק בבוזתא עם ערן כהן.

וכבן, הפועל חיפה שנחלצה אשתקד ברגע האחרון מהמקום האחרון על חשבון הפועל כפר־סבא, חוזרת למקום הזה בנגזרה הרבה יותר בלתי צפויה. מה אומרים בכפר סבא...

בני יהודה נותרה הקבוצה היחידה בלא הפסד בליגה וממשיכה להוליך את הטבלה ביתרון 3 נקודות. בשכונה חגגו נצחון ראשון בכל הזמנים על מכבי הרצליה.

שוער בית"ר ת"א, יצחק קורנפיין, עצר פנדל שני ברציפות, אך השבת זה לא הספיק. קבוצתו נותרה בתשעה שחקנים (שני צמדי הרחקות השבת) אחרי שעמר ופריץ הורחקו ונוצחה 2:0 בנתניה.

בסך הכל הורחקו 10 שחקנים מתחילת העונה.

3 פנדלים הוחטאו בשבת, אך להשלמת סטטיסטיקת המחזור עלינו להמתין למשחק הדרבי בין הפועל צפרירים חולון למכבי ת"א.

לסיכום, הפועל בית־שאן ממשיכה להפתיע לטובה ורשמה נצחון ראשון בתולדותיה בבלומפילד, 0:1 על עירוני ראשל"צ. שתי הקבוצות הפתח־תקואיות נוצחו השבת.

רוכב אופניים בן 60 מדנמרק, מת אתמול במהלך מירוץ שנערך במסגרת אליפות העולם למבוגרים בבריסביין. דובר של המשתתפים מסר, כי תגס האגנסן (מקבוצת הגיל של 64"60), התמוטט בעקבות התקף לב זמן קצר, לאחר שסיים מירוץ למרחק 16.5 ק"מ.

מכבי ירושלים לא ריחמה על צעירי ר"ג

מ. ירושלים — בית"ר ר"ג 40:143

אמש הגיע תורה של העולה החדשה מירושלים להנוג על חשבונם של הצעירים האומללים של בית"ר ר"ג שהובסו בהפרש של 103 נקודות – 40:143.

קשה לנתח את המשחק, שכן הוא דמה במקרה הטוב לאימון קל של הקבוצה מעיר הבירה, שלא ריחמה את הצעירים חסרי האונים מעיר הגנים.

מעניין מתי יצליחו באיגוד הכדורסל לשים קץ לתופעה המבישה של בית"ר ר"ג, שנהפכה לבשר התותחים של הליגה הלאומית.

הפועל ירושלים עם מינוס 15

גביע קוראץ'

כדורסלני הפועל ירושלים ינסו הערב למחוק את הפיגור בן 15 הנקודות ממשחקם הראשון מול קבוצה הליטאית.

הירושלמים מקווים שבסיוע אוהדיהם הקנאים הם יצליחו לחולל את מה שנראה כרגע כבלתי אפשרי.

במשחקם הראשון בליטא הצליחו שחקני עיר הבירה להישאר בתמונת המשחק עד לאמצע המחצית השניה, אבל אז החלו הליטאים לברוח ובסופו של דבר הם השיגו נצחון משמעותי, שלפחות על הנייר צריך להספיק להם הערב.

אולם, צריך לזכור שבספורט הכל יכול לקרות ובערב מוצלח, בעיקר במחצית הראשונה, מסוגלת הפועל ירושלים לחמם את התודף הירושלמי.

חולון ניצחה ולא הרשימה

אליצור חולון — רמת_חן 83:90

מאת אמיר גנין

במשחק המרכזי בליגה הלאומית לנשים גברה אמש האלופה, אליצור חולון על מכבי רמת־חן בתוצאה 83:90 (29:47).

חולון ששבה עם תבוסה קשה ממוסקבה, שם היא התמודדה במסגרת גביע אירופה לאלופות, לא היטיבה לשחק ולמרות שהיא כבר הובילה 45:71, בדקה הי25 היא לא הרשימה וריפיון בלתי מובן בהגנתה בדקות הסיום איפשר לבנות רמת־חן לצמק את הפער.

האמריקאית, סינדי בראון, לא הרשימה ונראה שהיא עדיין לא השתלבה במשחקה הקבוצתי של חולון.

חולון לא נראתה מוכנה לקראת משחק העונה בשבוע הבאה מול בנות רמת השרון.

הידבו לקלוע לחולון: סטאפורד 24, בראון 16, קליין ומורוכובה 15 כ"א.
הידבו לקלוע לרמת־חן: גני 22, בל 19.

שקווירין ממשיך להבקיע

משחקי עמי אסיה

חלוץ מכבי נתניה איגור שקווירין כבש צמד שערים במדי נבחרת אוזבקיסטן, שהביסה את מאלזיה 1:5. זה היה במשחק השני לטורניר הכדורגל במשחקי עמי אסיה בהירושימה.

יום קודם לכן כבש חלוץ זה צמד שערים לרשתה של סעודיה.

● במשחקי השלמה בכדורגל בגרמניה: פרייבורג ומנשנגלאדבך סיימו בתיקו 1:1.

● באותה תוצאה סיימו גם בפורטוגל שתי הגדולות בנפיקה ליסבון ופורטו כשבנפיקה השוותה בדקת הסיום. שלושה שחקנים הורחקו שניים מהם מפורטו.

● בצרפת הביסה אוזר את סנט אטיין 0:3. וברומניה בדרבי הגדול ניצחה סיטאווה את דינאמו בוקרשט 0:2.

מנסדורף נוצח בטולוז

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף ממשיך לאכזב הוא נוצח כבר בסיבוב הראשון בטורניר הטניס בטולוז על ידי הגרמני הצעיר הדיקמאן 6:4, 7:6.

שלושת הטניסאים שיבואו לטורניר איינברג ברמת השרון הוחדש מדורגים בעשיריה השניה.

וויין פריירה מדרום אפריקה זוכה בראשית השבוע בטורניר באזל מדורג 11 לפני הרוסי קפלניקוב האוסטרי מוססר.

הפסד לריאל מדריד

ריאל מדריד ספגה את הפסדה הראשון העונה כשנוצחה 1:0 בגיחון. היא הלכה בדרכי האלופה בצרות, ברצלונה, שהפסידה אף היא 2:1 בסאראגוסה וירדה למקום התשיעי.

אתלטיקו מדריד הפגינה יכולת גבוהה בהביסה את ואיאדוליד 0:6.

● בארגנטינה סיימו בתיקו 2:2 בוקה ג'וניורס ופלאסנסה. רייבר לייק ניצחה את פרוקאריל 0:1.

בעיר היין החזירו את האדומים למציאות המרה

ערב משחקה הגורלי בסאלוניקי, ספגה הפועל ת"א תבוסה מבישה במשחקה מול הפתעת הליגה, מכבי ראשון לציון, שבדקות הסיום שיתפה את נעריה בחגיגה הגדולה.

ראשל"צ — הפועל ת"א 80:108

מאת יהוקאל שופס

שחקני מכבי ראשון לציון הציגו אמש את הפועל ת"א במערומיה, כאשר ביכולת מעולה במחצית השניה הם זכו בנצחון מרהים בהפרש של 28 נקודות – 80:108 (45:51).

בעיר היין לא ישכחו במהרה את ההצגה ההנהדרת בפתיחות המחצית השניה. ממצב של 45:51 בהפסקה נרשם על לוח התוצאות כעבור חמש דקות בלבד הפרש מרהים של 20 נקודות – 50:70.

פשוט מאוד, באותן דקות הציגה ראשון לציון כדורסל מעולם אחר. שחקניה גבבסו "לטירוף" כאשר הם מותירים את האדומים מת"א המומים וחסרי אונים.

למעשה, כל מה שתניכיו של משה ויינקרנץ ניסו לעשות באותן דקות הלך להם, כאשר מנגד הולו האדומים לאבד את העשתונות.

ההסתערות הגדולה של ראשון לציון הגיעה לשיאה בדקה הי34, כאשר היא כבר עלתה ליתרון של 30 נקודות, אבל למזלם של שחקני הפועל ת"א החלו הילדים של הקבוצה מעיר היין ליטול חלק בחויה הגדולה וההפרש לא צמח לשיאים נוספים.

עם כל הכבוד ליכולתה המעולה של ראשון לציון קשה היה להבין מה קרה להפועל ת"א, שבמחצית השניה פשוט נעלמה ושיחקה מתחת לכל ביקורת. אין ספק, כי ערב משחקה החשוב מול פאוק סאלוניקי יש לכוכביה הרבה מאוד חומר למחשבה ויש לקוות שמה שקרה להם אמש לא יחזור על עצמו בהר הגעש של סאלוניקי.

במחצית הראשונה עוד הצליחו חניכיו של צביקה שרף להוות להיצמד לראשון לציון, בעיקר בזכות יכולת אישית טובה של מיקי ברקוביץ, אבל במחצית השניה גם מיקי נעלם וביחד איתו נעלמה הפועל ת"א.

ראוי לציין את עצבנותו הרבה של צביקה שרף, שבמלך המחצית הראשונה ספג עבירה טכנית ובהפסקה נוצר עימות מילולי חריף בינו לבין השופט הוותיק, דוד דגן.

צופים נלהבים חזו במשחק שנערך בראשון לציון.

נקודות לראשל"צ: פריז 31, קרני 21, גלי 15, דני גוט 14, רוברטס 8, ברנר 6, ברנע 6, בלול 6, בוגין 5, ליפרמן 4, בוצר 2.

נקודות להפועל: ברקוביץ 15, ג'ונסון 15, ואגנר 14, טרי 8, אדריסי 8, טפירו 5, פליישר 4.

מכבי ת"א לעגה לכל המספידים

במשחקה הטוב ביותר הביסה האלופה הישראלית את המיליונרים של הפועל חולון והוכיחה שגם להרכבה הנוכחי אין עדיין מתחרים. חולון בצרות ולנחום מנבר יש הרבה חומר למחשבה

מכבי ת"א — חולון 64:85

מאת משה כהן

במשחקה הטוב ביותר העונה הביסה אמש מכבי ת"א את המיליונרים של הפועל חולון בהפרש של 21 נקודות – 64:85 (38:47).

לאחר כמה שבועות של שפל, הכיתו אמש חניכיו של מולי קצורין כי ההספדים היו מוקדמים מידי. הם הגיעו את הכדור במהירות, שיחקו ללא פשרות בהגנה ולא התקשו לחזור מבעד להגנתה החודרה של חולון.

למעשה, כמעט כל אחד מהצהובים של מכבי תרם את חלקו לנצחון הגדול: נורים קולמן בערב קליעות גדול לא הותיר שום סיכוי לשומריו, כאשר דורון ג'מצ'י משלים לפוקים את קולמן ממרחק.

גיא גודס ריכז ללא דופי את משחק הבריין ומחליפו, ישראל אלימלך היה השחקן שלמעשה שבר את החולונים, כאשר הוא נכנס לשחק במצב של 44:47 וביכולת מעולה הוליך את הבריין ליתרון משמעותי.

למילה טובה ראויים גם ג'ף קנט שתרם את חלקו ברשת בהן הוא שיחק ותרי פייד, שניצל עד תום את חולשת הגבוהים של חולון. אפילו צ'ורצ'יך הציג לפרקים יכולת טובה, אלא שעצבנותו הרבה היתה בעוכריו.

עם כל הכבוד לנצחונה הגדול של מכבי, קשה היה להבין את כוכבי הפועל חולון. הבוס החולוני, נחום מנבר, שהשקיע הרבה שטרות ירוקים בכוכבים הנוצצים לא הסתיר את מורת רוחו ממה שראו עיניו.

פשוט מאוד קשה היה להאמין שכוכבים יקרים כמו תומר שטיינהאואר, דייוויד תודרקיל ועדי גורדון יציגו יכולת כל־כך עלובה. אומנם מידי פעם כל אחד מהם ניסה להוכיח שיש לו פוטנציאל, אבל זה היה מעט מידי והתוצאה בסיום מדברת בעד עצמה.

אין ספק, כי בחולון חייבים לבצע בדק בית מיידי לפני שיהיה מאוחר מידי, שכן ספק אם יכולתה הנוכחית תספיק לה אפילו להתברגות במרכז הטבלה.

מכבי פתחה את המשחק בסערה – 0:9, אבל שלטון ג'ונס ביכולת טובה מתחת לסלים החזיר את הבריין לתמונת המשחק. המשחק השקול נמשך עד לסיום המחצית, כאשר מידי פעם מכבי מצליחה לברוח, אבל לא לזמן ממושך.

למעשה, עד הדקה הי31 הזינו במשחק שקול, אבל אז נכנס למגרש ישראל אלימלך שלא ריחם על קבוצתו לשעבר ומסף את המכבים לנצחון מוחץ, שללא ספק העלה את מניותיהם ערב כניסתם למעגל משחקי בית רבע הגמר של גביע אירופה לאלופות.

בסיום המשחק החליט ראש ממשלת ליטא, שהיה אורח הכבוד בהיכל הספורט ביד אליהו לבחור את נורים קולמן לשחקן המצטיין במגרש והוא אף העניק לו שי צנוע.

נקודות למכבי: קולמן 3, גודס 14, ג'מצ'י 13, צ'ורצ'יך 8, קנט 6, פייד 5, אלימלך 4, רווח 2, דניאל.

נקודות לחולון: ת'ודרקיל 16, שלטון ג'ונס 14, גורדון 14, שטיינהאואר 8, קרטר 7, שפע 5.

ההטבעות של שמואל יעקובסון

למכבי צפויים חיים קשים בבית רבע הגמר להפועל מצפה קרב קשה בהר הגעש היווני

בגביעי אירופה השונים, הן בגברים והן בנשים, הצליחו מספר קבוצות ישראליות ליצור מקדמה חשובה לקראת משחקי הגומלין, שככל הנראה יבטיחו לנו חודף חם ומעניין.

הנקודה הבולטת היא הצלחת מרבית הכוכבים הזרים, פרט לשחקני החיזוק הזרים של מכבי ת"א, צ'ורצ'יך וקולמן, המהווים בעיה קשה לקבוצת הפאר התל־אביבית.

די משמח לשמוע ולראות שמספר כדורסלנים ישראלים חוזרים לכושר, עובדה שצריכה לעודד את המאמן הלאומי, צביקה שרף, לקראת חודש נובמבר הקרוב, בו תצטרך נבחרתנו להתמודד מול תורכיה, צ'כיה וספרד על שני כרטיסי הכניסה לבית הגמר של אליפות אירופה לנבחרות שתתקיים בקיץ.

בין השחקנים הבולטים ניתן לציין את ליאור אדריסי, גיא גודס, עודד קטש ואמיר כץ.

● **מכבי ת"א**, המצויה בכושר קבוצתי ירוד, יצאה בשן ועין ממשחק החוץ מול בלינזונה השווייצרית, בו היא ניצחה 49:55 (6 נקודות הפרש).

להערכתי, המכבים לא ימעדו במשחק הגומלין בהיכל הספורט ביד־אליהו, ויעפילו לבית רבע הגמר של גביע אירופה לאלופות. פשוט מאוד, איני רואה סיכוי שהשווייצרים החלשים יפתיעו ביד־אליהו.

בלינזונה היא בסך הכל קבוצה בינונית שיש לה מספר זרים בינוניים, אבל היא סובלת משחקנים מקומיים חלשים.

אני מציע לכוכבים לא לזלזל ושוב להתבסס על משחק הגנה משובח, אשר יהווה את המפתח לנצחונם. אבל במכבי צריכים להיות מודאגים מהיכולת הכללית של הקבוצה בעת האחרונה.

רק שיפור קיצוני, או אולי החלפת אחד מהזרים, יבטיח הופעה מכובדת בבית רבע הגמר. כפי שהקבוצה נראית כיום היא עלולה להוות בשר תותחים למרבית ידיבותיה בגוב האריות של הכדורסל האירופי.

להערכתי, הקבוצה תלויה יותר מידי רק ביכולת הקליעה של דורון ג'מצ'י. לכן, כאשר דורון נקלע לערב קליעות חלש, או ברגע שהיריב מצליח לנטרלו, הקבוצה אינה מוצאת את ידיה ורגליה ואין לה אלטרנטיבה.

אלו הבעיות הקשות והסבוכות שמולי קצורין יאלץ לתת להן תשובות מהירות.

ברור שגם שובו של גרג הנפלר המבצע יוסיף למשחקה של מכבי, אבל כאמור, שובו לא יפתור את כל הבעיות.

● **באק ג'ונסון** נתן הצגת יחיד (41 נקודות) בנצחון הבית הגדול של הפועל ת"א על פאוק סאלוניקי, אבל ייאמר שהפועל ת"א הציגה משחק הגנה קבוצתי מצויין, שיחקה בשאפתנות ובפרגון הדדי ובסיכום ניצחה את הקבוצה היוונית, הנחשבת לאחת מהטובות באירופה. יש לזכור שבעונה שעברה זכתה פאוק סאלוניקי בגביע קוראץ'.

הליגה ביוון טרם נפתחה. לכן, פאוק עדיין לא מצויה בכושר כהקה. זה כמובן מכביר את יכולתה הבינונית, מבלי חס וחלילה להוריד בגודל ההישג של הפועל ת"א.

להפועל ת"א, היוצאת לסאלוניקי עם 12 נקודות הפרש, יש סיכויים די חלשים להלוך על פני היוונים, שכגד הגעש שלהם ישחקו הרבה יותר טוב. אולם, צריך לזכור שבספורט הכל יכול לקרות.

לדעתי, הסיכוי לשוב בשלום מהר הגעש היווני תלוי בהצלחה לנטרל את הפורוורד הסרבי המצויין, פרלביץ, מוביל כדור וקלעי מהדרגה הראשונה, ולהפחית ככל הניתן את אחוזי הקליעה לשלוש נקודות של שחקני החוץ היוונים.

לצורך זה, הפועל ת"א זקוקה לשיפור משמעותי ביכולתו של עופר פליישר ששיחק ברשלנות באוסיטקין וכמובן את מילטון ואגנר הרבה יותר טוב.

צריך לקחת בחשבון שג'ונסון יסגר חזק ביוון ולא יוכל לחזור על ההצגה בת"א, כך שהפועל ת"א זקוקה לאלטרנטיבה.

אגב, להפועל ת"א היתה הזדמנות גדולה לסיים את המשחק בת"א בהפרש יותר משכנע שהיה מגביר את סיכוייהם במשחק הגומלין.

הפועל גם סבלה משיפוט עוין של השופט הסרבי ונקווה שבסאלוניקי הפועל תציג רמה לפחות כמו בת"א.

● **בגליל** קיבלו בטחון עצמי בעקבות נצחון הליגה המשכנע על מכבי ת"א חכו ללא זרים בנצחון חוץ על קופר הסלובנית, בנצחון 81:89. שוב בלטו בגליל ברד ליף הצעיר, עודד קטש, כיום הרכז בטוב ביותר בליגה.

אי אפשר להתעלם מהתופעה הנקראת סטיב מאלוביק שבמשחקים האחרונים תרם לקבוצה מיכולתו ומנסיונו, תרף גילו המתבגר ופציעותיו התכופות.

אין לי ספק שלאחר הצטרפותם של שני שחקני חיזוק זרים חדשים, חניכיו של פיני גרשון יהוו גורם משמעותי, הן בליגה והן בגביע קוראץ'.

חניכיו של אפי בירנבוים נוצחו לפראג בהפרש של 13 נקודות – 95:82. יהיה קשה למחוק הפרש כל־כך גדול, אבל המשימה בהחלט אפשרית.

ה'רוקי' גיא קנטור הוכיח באוססנר שיש לו פוטנציאל להיות רכז מוביל. אילת צריכה להיות מרוצה מנצחון החוץ המפתיע שלה ואני מקווה שהיא לא תאבד לעיני אוהדיה את המומנטום.

אצל האילתים ניכר שיפור במשחק הצוות ודווקא עזיבתו של הכוכב הזר, ראוסן, שינתה את פני הקבוצה שכעת היא מציגה משחק הרבה יותר אחראי ולדעתי, הקבוצה הדרומית עלתה על הדרך הנכונה.

● **מכבי ראשון לציון** חזרה מסלובקיה עם הפסד בן שש נקודות – 91:85 במסגרת הסיבוב השני של גביע קוראץ'.

הסלובקים, כפי שאני מכיר אותם, הם מהירים וקלעים מצויין מהשלוש. בראשון לציון יצטרכו לשפר את משחק ההגנה ולא לאפשר לסלובקים לשלוט בקצב.

להערכתי, בסופו של דבר ראשון לציון תעפיל לשלב הבא.

במסגרת גביע רונקטי ראיתי את בנות רמת השרון מנצחות את פריולו האיטלקית בתוצאה 62:87.

בנות רמת השרון הפתיעו אותי במשחק כדורסל מצויין ובהגנה נהדרת ולדעתי, הן הציגו את המשחק הטוב ביותר שקבוצת בנות הציגה בארץ עד היום.

להערכתי, רמת השרון תשחק העונה בבית שמינית הגמר למרות שאיני מזלזל בכדורסל האיטלקי ובעיקר לא בקבוצה כמו פריולו, שיש לה שחקנית ציר מהטובות באירופה, הבולגריה צ'אקבה שמוכרת לנו מנבחרת בולגריה באליפות אירופה שנערך לפני שלוש שנים בארץ.

לבנות רמת השרון יש שתי אמריקאיות מצויינות וביחד עם קסטן ודיגרמן וכמובן הכוכבת, אלומה גורן יש לקבוצה סיבות טובות להסתער העונה על אליפות המדינה ובמקביל, להצליח גם בזירה האירופית.

هكذا من الاصل

טלוויזיה

חינוכית

08.00 יומני הבאה ה-20 – סדרת תעודה בת 10 פרקים, המוקדת מן הרצב האמריקאי את המודעים המפורסמים בעולם מסוף מלחמת העולם הראשונה ועד סוף שנות ה-60.
08.30 כפרות – קריאת כיוון – חברים שבאלה וכו'.
08.55 לראות חשבון – מושגים ומיומנויות – איך מחשבים בראש וכו'.
09.00 בא בחשבון – הבנה עד המספ – המדיניה העסקנית וכו'.
09.25 הגיל הרך – כיפר לי – פילוני חבריו וכו'.
09.35 בארץ האגדות – הצרצר והקטבקבה וכו'.
09.40 הגיל הרך – סיפורים בערבית – סאן יא בכסן – חבר של ארנב.
09.45 בבנה בבירשה – הספל החורה.
09.55 כוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך.
10.00 קשר משפחתי – בוחרים לילד.
10.30 חבה – ענין של זמן – כלוכת הקופים וכו'.
11.00 מדע הטכנולוגיה – רינר בעקבות התגליות הגדולות – צ'ארלס דארווין, התפתחות המינים.
11.20 ברוקים – נביים לפעלה – האבנים המופלאים בבנונות המקופפות.
11.35 אנגלית.
11.55 כוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך וכו'.
12.00 גיאוגרפיה של א"י – פני הארץ – בגל הזית (תרגום לערבית).
12.20 ברוקים – אשבע אל הטבע – בישה.
12.35 מיזה.
12.50 כפרות – מכפרות העולם – ג'ונתן סוויפט וחלק א'.
13.30 קצת מיסה.
13.55 כוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך וכו'.
14.00 סיבוב – סדרה מרובבת בהנפקה.
14.05 דר הזהור – סדרה מרובבת בהנפקה.
14.20 פילוני חבריו – סדרה מרובבת בהנפקה.
14.30 העמק הסודי – סדרת הרפתקאות קומית – קבוצת בבנערים משפחות הרצה להתהלל בעודמה על סמל קיקע של ארם וקו, לבנות בתים וכך להתעקה. בנגד, קבוצת ילדים הרצה לעזור לוקן ומקימה בתבה נופש לילדי העיר בשם "העמק הסודי".
15.00 חיש בעיניים – תכנית מקורית של הטלוויזיה החינוכית.
17.00 ערב חדש.

ספנתה מרי נורטון, יצירה שאהודה על בני כל הגילים ברחבי העולם. סיפור מסוד ובעל עוצמה על אהבה, חברות, סכנה ואומץ לב (תרגום עברי-ערבי).
18.00 "עכבר כלבי" – סדרה בהפקת הטלוויזיה הבריטית "תמר" (דיבוב עברית).
18.15 חדשות באנגלית.
18.30 "אפרופו" – תכנית דיון בעניני השעה (תרגום לעברית).
19.00 חדשות.
19.30 "ההאף" – סדרה קומית אמריקאית (תרגום עברי-ערבי).
20.00 "מבט" – מהדורת חדשות עם מוספים + "כלכבת".
20.55 ההגרלה השבועית של הלוטו בשידור חי.
21.00 "הכל נשמר במשפחה" – סדרה קומית ישראלית ב-13 פרקים. סיפורה של משפחת שחר, שבה אבא אלכס ושלושה ילדים. האב אבי רואה שינויים במקצועו ... משתתפים: ציפי שביט, הגלה רייזר, ליאת אור, עודד פז. ... פרק הראשון.
21.30 "כבב סבב" – תחקירים, תגובות והארות באולפן.
22.30 "10 1/2" – עם יאיר לפיד – תכנית אירוח ובידור שבועית חדשה, בשידור חי.
23.30 חדשות.
23.35 "פלטים" – סדרת מתח בריטית (תרגום עברי-ערבי).

ערוץ 2

14.00 "פלנטנבי".
14.05 "זהו זה".
15.00 "פליק פלאק" – תכנית חג מקורית לילדים ולכל המשפחה.
16.00 "היפים והאמיצים" – אופרת סבון במשככים.
17.00 חדשות.
17.30 "ספורט.ד" – יעל אור והכדורסלן ברבע בכוחים, תכנית העוסקת בענפי הספורט ... של בני נוער.
18.00 "אלף" – סדרה קומית.
18.30 "תוף פרוזיים".
19.00 "סאבר ריינג'ר" – סדרת הילדים המצליחה ביותר בארה"ב ובאנגליה.
19.30 "בי המכ"ל" – סדרה קומית.
20.00 חדשות.
20.30 "גלגל המזל" – שעשועון.
21.00 "לא תפקם השבוע". ... חדשה וישנות ומפסלים מכל העולם.
21.45 "מאחורי הסורגים 2" – סרט קולנוע ישראלי.
23.30 "מבחן הספרים העולמי של ג'ילבר".
00.00 חדשות.

המזרח תיכונית

12.00 תכניות מסחריות: 13.00 מועדון 700; 13.30 סרט – גגג הה; 15.30 מייקי מאוס – העכבר האריה; 15.55 ג'וני קווסט; 16.20 העכבר המסוכן (מצוירת); 16.45 הבית המטורף (מצוירת); 17.10 תכנית מוסיקלית/דוקומנטרית; 18.10 כח הצלה 911 – סדרה דרמטית; 19.20 חדשות בערבית; 19.30 "24 שעות – סי.אן.אן. מהוזר"; 20.00 פספוסים – וידאו אמריקאי ביתי משעשע; 20.30 מסע בחלל – הדור הבא; 21.20 תכנית חדשה; 22.10 מועדון 700; 23.00 תכנית מיוחדת.

כללית

06.30 חדשות בעברית – מבזק.
06.31 מהדורת חדשות בערבית.
06.45 "האוצרים מהמאריים" – סדרה בהפקה ... דיבוב עברית.
07.00 "בוקר טוב ישראל" – תכנית הבוקר של הטלוויזיה.
15.30 "תום וג'רי" – דור המשך (דיבוב עברית).
16.00 חדשות.
16.05 "תקוות גדולות" – סדרה יוקרתית, עפ"י ספרו של צ'ארלס דיקנס.
16.55 "אגדה של מקום" – נחמה סק מספרת על "מעשה בקמה בראש פינה".
17.00 ערב חדש הטלוויזיה החינוכית.
17.30 "הלקטנים" – סדרת דרמה יוקרתית של הבי.בי.סי ב-6 פרקים. הסדרה מבוססת על יצירה ספרותית

ארנון צדוק ומוחמד בכרי, "מאחורי הסורגים 2", ערוץ 2, 21.45

20:00 אגבתלה – טלנובלה
20:50 פלקון קרסט – דרמה
21:40 השכני על הבר – קומדיה
22:05 סיינפלד – קומדיה
22:35 פרייזר – קומדיה
23:00 חדר אבזיל – בנה
23:50 בזה הקר – קומדיה
24:15 קבני ולייסי – פעולה
01:05 מלחמת העולמות – מדע בדיוני

ערוץ סרטים

10:30 בארץ קושקס (1980, אנגליה) (ראו 7.10)
11:55 סרט קצר – כבשים גבר
12:35 קומנצ'רוס (1961, ארה"ב) סרטו האחרון של מייקל קורטיז. מערבון אלים על איש הלשקס ("ריינג'ר") ... עם ג'ון וויין, סטיוארט וויטמן ולי מארווין. (102 דק')
14:25 קוראים לי בכובן (1992, ארה"ב) קומדיה. ... (89 דק')
15:50 ספיישל: "פרוסט קודה" – סרטו החדש של טום האנקס
16:00 קיץ עם אבא (1991, ארה"ב) דרמה. ... (89 דק')
17:30 כבוד הרוח (1991, ארה"ב) דרמת מתח טלוויזיונית המבוססת על סיפור אמיתי. ... במאי: לארי אליקן. עם: ג'ודי ריוויס, סם ניל, רמונלם

ערוץ ילדים

06:30 להתלבש עם שש – מצוירים על הבוקר
08:00 להתלבש עם שש
09:00 המתוק של בוילו
09:30 בינת ההפתעות
09:35 הבוקרים המופלאים
10:00 ארדסון האליביה
10:30 אלופן בראש של שש
10:40 זאב צעיר
11:10 תראו מי שמדבר
11:40 בשידור חיות
12:20 בית ספר הלוסייד
13:00 הילדים מרחוב דגרסי
13:30 הממס של בוילו – סיפורי סבא, ארוע ובואל

אליוס האגסוני הייגנס (95 דק')
19:10 אורחים מסורפים (1991, צרפת) (ראו 7.10)
21:00 ערב אקשן: שובו של הפרי הוורוד (1973, ארה"ב) בכורה. דרמה משטרתית. קלינט איסטווד מככב כהארי קלהאן, שנשמם נכנה לעצור שוטר עבית, ששוחק פושעים ללא משפט. תסריט: ג'ון מיליוס ומייקל צ'ימינו. במאי: טד פוסט. עם: האל הולברוק (117 דק')
23:00 ערב אקשן: גבר בלהבות (1987, איטליה) פעולה. סוכן סי.איי.אי, שנשכר לשמור על ילדה בודלית, יוצא להלוך אחרי הסיפוח בידי ארגון טרור. עם סקוט גלן, ג'ו פשי, ברוק אדמס וג'ונתן פריס. במאי: אלי שוראקי (88 דק')
24:30 מגיע לרצח (1991, ארה"ב) (ראו 5.10)
02:05 סטריטמרס (1983, ארה"ב) עיבוד דרמטי אלים ותיאטרלי של רוברט אלטמן למחזה של דיוויד רייב. ... מלחמת מעצורות ויצרים מרוחקים. עם מתיו מודין, מייקל רייט וג'ורג' דזונדזה (113 דק')

14:00 בינת ההפתעות
14:00 אבן החלומות
14:30 3 המסקטרים
15:00 אלופן בראש של שש
15:10 זאב צעיר
15:40 קאמפ
16:10 אוזוני פס
16:50 עלמו של ביקפן
17:30 הילדים מרחוב דגרסי
18:00 המתוק של בוילו
18:30 בינת ההפתעות
18:30 הבוקרים המופלאים
19:00 ארדסון האליביה

ערוץ שש פלוס

19:30 שכנים, שכנים – אופרת סבון
19:55 נשואים פלוס – קומדיה
20:20 משפחת סימפסון – קומדיה
20:45 הכל נשאר במשפחה – קומדיה
21:10 המגוי – פעולה

הצגה שניה

22:00 רוזנקרנץ וגילדנשטרן מתים (1990, ארה"ב) ... (117 דק')
24:00 סמיטה (1929, אנגליה) בכורת מתח. ... (81 דק')

כבלים

ערוץ 3

08:00 שידור מקומי
09:00 לחיות את החיים – אופרת סבון
09:45 צעירים חסרי מנוח – אופרת סבון
10:30 אורחים בסלון – תכנית אירוח
11:00 לוסי אהובתי – קומדיה
11:30 אגבתלה – טלנובלה
12:15 מרפי בראון – קומדיה
12:45 פלקון קרסט – דרמה
13:30 המאמן – קומדיה
14:00 הקופסה – קליפים ישראלים
14:10 שלושים ומשהו – דרמה
15:00 מופו – טלנובלה
15:50 נוטס לנדינג – דרמה
16:40 שלושה בדירה אחת – קומדיה
17:05 ספינת האהבה – קומדיה
17:55 הקופסה – קליפים ישראלים
18:05 לחיות את החיים – אופרת סבון
18:50 צעירים חסרי מנוח – אופרת סבון
19:30 שידור מקומי

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה – שעה ראשונה, שעה שנייה.
07.55 פרטים על שידורי היום בקול המוסיקה.
08.05 לקום עם מוסיקה – שעה שלישית.
09.00 תכניות הבוקר של "קול המוסיקה" – הנדל: אריות מתוך אופרות; בטהובן: סונטה מס. 4 במי־במול מז'ור ... ק. 1010.
10.00 בקונצרט: ... אופ. 57/6; היידן: סימפוניה מס. 52 בדו מינור; מוצרט: קונצ'רטו מס. 20 לפסנתר ולתז., ק. 466.
11.15 שעבוע המוסיקה ... ב. 956, "רביעי".
12.25 קורט וייל: קונצ'רטו לכנור, כלי נשיפה וכלי הקשה, אופ. 12; ... אופ. 26; ... אופ. 38.
13.57 "בינת שיר" – ...
14.05 "שבע בתמונה".
14.06 "הדרך" – צלילים ושלום בעקבות הזמן.
16.00 "קונצרט מנחה" – שופרט: "שירת הברבור" ... אופ. 34.
18.00 מאולפן ההקלטות – צבי גרמלי – ויולה, ... אופ. 1/120; ... אופ. 30 ... פרלודים לפסנתר.
19.05 "צלילים בין ערביים" – ... אופ. 9 ... מתוך "פרפרים", אופ. 2 ... היינריך ...
20.00 בינת שיר – אמיר גלבוע: "אילה אשלח אותך".
20.03 פלסטרינה ובני תקופתו – "סטאבט מאטר".
21.00 ענין של הסכמה מבחר מתכניות "ענין של הסכמה" מן השנה שחלפה.
23.00 "צלילים לסיום של יום" – "דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות", ורדי – "אותלו" בניצוחו של ארתורו טוסקניני חלק ראשון.

רשת א'

06.06 שירים עבריים.
08.05 שורשים – מלח הארץ.
08.55 קראתי ספר.
09.05 פותח.
09.55 מחבון יומי.
10.05 סלודיו – שירות מידע לטאירים.
11.05 "שירים עבריים".
12.05 ארץ מולדת.
14.05 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער.
15.05 ספר הסיפורים.
16.05 שירים עבריים.
17.05 קול המסורת – "שמחת תורה".
18.05 מינית ערב – משדר לאקטואליה ולמדעת ישראל.
19.05 "בין המצרים".
19.45 שיעור במחשבת היהודית.
20.00 מבט לחדשות – הבכורה המשודרת הישראלית.
20.50 פרקי היום בתנ"ך.
21.00 "ברכי נפשי" – פרקי חזנות.
23.05 "שירים עבריים".

רשת ב'

06.06 בבוקר הזה – חדשות + מוסיקה.
09.05 מהדורה לני שבע.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בצהרי היום – משדר צהריים + מוסיקה.
14.05 רגעי סבב.
15.05 יומן חוץ.
15.45 "עיתונות חוץ".
16.05 צבע הכסף.

16.57 רגע של עברית.
17.05 שירים עבריים.
18.05 היום הזה – חדשות + מוסיקה.
19.05 שעת תנבה.
20.05 שירים עבריים.
20.57 רגע של עברית.
21.05 כותרות מבט היום הזה.
21.15 אמנות המוסיקה.
23.05 אמצע הלילה.
00.05 יומן חצות.
00.30 אמצע הלילה.
01.05 מצעד הלילה השלישי.
05.05 אור ראשון.

רשת ג'

06.06 הכל פתוח.
07.05 אקטן ג'.
09.05 "בוקר בוקר".
10.05 תכנית עשר.
11.05 סיאט חוזה.
12.05 אבבה עצמית.
13.05 לוהט.
14.00 עגולה – חדשות הצפון של רשת גימל.
14.05 חדש וחדיש המחודש.
15.05 חולה דריז עם דידי הררי.
16.00 קופסת הלהיטים.
17.05 מצעד המצעדים הלועזי.
20.05 MTV גימל.
21.05 "כוחל המורות, תחנה מרכזית – שעה עם אמן".
22.05 "שיר לאמוני".
23.05 חולם בהקיץ.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל – תכנית בוקר לחיילים.
05.56 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.00 הארץ + מבזק ידיעות.
06.30 אנציקלופדיה משודרת – "אתיקה צבאית" – "ערכי הצבא והמוסר" מרצה פרופ' אסא כשר.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל – מהדורה שנייה.
09.05 קשה בבוקר.
10.05 נבון לעכשיו.
12.50 כלבי היום – מדריך יומי בנושאי תרבות ובידור.
13.00 בצהרי היום – יומן לסיכום חדשות הצהריים והבוקר.
13.15 היום בסל.
15.05 יש עם מי לדבר – אתון ליפשיץ בשיחות טלפוניות עם מאזינים בעניני היום.
15.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
16.00 שעה לפני.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.30 סוף היום.
19.55 חדשות לחיילים.
20.00 מבט לחדשות.
20.30 למען של עיינן – מבזק גלי צה"ל לעניני ...
21.05 פסק זמן מוסיקלי.
22.05 ... מוסיקה בריאה.
23.05 שירים וערבים – היום שהיה.
00.00 יומן חצות – יומן לסיכום חדשות הערב.
00.10 ביסוד לילה.
02.00 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה.

גלגל"צ

07.05 "שירה בגדי".
09.05 "הבוקר" – שירים שכיף לשמוע.
14.05 "סנאקי".
15.05 "טוב קטנטן מספיק לנסוע".
16.05 "חכם בכביש".
18.05 "גלגלאצי".
20.05 "דרייב אין".
22.05 "לילה טוב".

קולנוע

תל-אביב

גורדון: אהבת אמת א' 18.00, 20.00, 22.00
גן העיר 1: קיקה א"ה 17.00, 19.30, 21.45
גת: ארבע חתונות ולוויה אחת 17.00, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1: רומן על אמת א"ה 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2: לבן א"ה 11.00, 17.15. כחול א"ה 13.05, 19.40. אדום א"ה 15.10, 21.50
דיזנגוף 3: אשה מסובכת א"ה 11.00, 13.05, 17.15, 21.50
ברבה – עולם מופלא א"ה 15.10, 19.40
דקל: ספיד א"ה 19.30, 21.40
הוד 1: פורסט גאמפ א"ה 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 2: הלקוח א"ה 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 3: מציאות נושכת א"ה 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 4: החיים שלי א"ה 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.15, 19.30, 21.50
חן 2: הלקוח א"ה 19.30, 22.00
חן 3: אהבה של גבר לאישה א"ה 19.00, 21.40
חן 4: חופשה בחיתולים 17.30, 19.30
רוצחים מלידה 21.45
מילת 1: הלקוח א"ה 17.00, 19.30, 22.00
מילת 2: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.15, 22.00
מילת 3: מציאות נושכת א"ה 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: רוצחים מלידה א"ה 12.00, 14.15, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2: גשם של אבנים א"ה 12.15, 14.00, 17.00, 19.45, 22.00
לב 3: גו פיש א"ה 12.05, 16.30, 18.15, 20.00, עירום 14.05, 22.00
לב 4: החיים בהזמנה א"ה 12.10, 14.05, 17.30, הקפיצה הגדולה א"ה 19.30, 22.00
מוזיאון ת"א 1: היומן של גבי מודמי א"ה 17.00, 19.45, 22.00
מקסים התיש: האח של דריקס א"ה 19.30, 21.40
צפון: שמש בוגדנית א"ה 16.00, 19.00, 21.45
רב אור 1: אמא סדרתית א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 2: המסכה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: ארץ הצללים א"ה 21.50
חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.30
רב אור 4: תמונות קצרות א"ה 17.30, 21.00
רב אור 5: סיפור מרובע ברונקס א"ה 17.00, 19.25, 21.55
שחף 1: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.15, 22.15
שחף 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.30, 19.15, 22.15
תל-אביב 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.30, 19.15, 22.15
תל-אביב 2: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.15, 22.15
תל-אביב 3: הלקוח א"ה 16.45, 19.30, 22.15

חיפה

אורלי: תמונות קצרות א"ה 17.30, 21.00
רב אור 1: אהבה של גבר לאשה א"ה 16.40, 19.00, 21.20
רב אור 2: ספיד א"ה 19.00, 21.20
חופשה בחיתולים א"ה 17.00
רב אור 3: מלך האריות (אנגלית) א"ה 19.00, 21.20
מלך האריות (עברית) א"ה 17.00
רב גת 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 16.45, 19.00, 21.20
רב גת 2: המסכה א"ה 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 1: ספיד א"ה 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 2: מלך האריות (אנג') א"ה 19.00, 21.30
מלך האריות (עברית) א"ה 17.00
רב מור 3: איש תנמורה – בלש בצחוק א"ה 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 4: אהבה של גבר לאשה א"ה 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 5: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 6: סיפור מרובע ברונקס א"ה 21.30
חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.10
רב מור 7: המסכה א"ה 17.00, 19.10, 21.30

קריות

קריון 1: הלקוח א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2: שקרים אמיתיים א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4: ספיד א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5: מציאות נושכת א"ה 19.00, 21.30
הפלינסטונס א"ה 16.45
קריון 6: רוצחים מלידה א"ה 19.00, 21.30
סוגר חשבון עם אבא א"ה 16.45
קריון 7: רומן על אמת א"ה 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8: מלך האריות א"ה 16.45, 19.00
קריון 9: החיים שלי א"ה 19.00, 21.30
צ'ק פתוח א"ה 16.45

ירושלים

גיל 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה 13.00, 16.00, 19.00, 22.00
גיל 2: פורסט גאמפ א"ה 13.00, 16.00, 19.00, 21.45
גיל 3: רומן על אמת א"ה 13.00, 17.00, 19.15, 21.45
גיל 4: מציאות נושכת א"ה 13.00, 16.30, 19.30, 21.45
גיל 5: רוצחים מלידה א"ה 13.00, 17.00, 19.30, 22.00
גיל 6: החיים שלי א"ה 13.00, 17.00, 19.15, 21.30
גיל 7: שקרים אמיתיים א"ה 13.00, 16.00, 19.00, 21.45
גיל 8: הלקוח א"ה 13.00, 16.30, 19.00, 21.30
חן 1: מלך האריות (אנגלית) א"ה 19.30, 21.50
מלך האריות (עברית) א"ה 17.00
חן 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: ספיד א"ה 16.50, 19.20, 21.50
חן 4: אהבה של גבר לאשה א"ה 16.50, 19.25, 21.55
חן 5: תמונות קצרות א"ה 17.30, 21.00
חן 6: סיפור מרובע ברונקס א"ה 21.50
חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.30
חן 7: המסכה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רון 1: חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.30, 21.30
רון 2: ספיד א"ה 17.00, 19.30, 21.30
תיאטרון ירושלים: שמש בוגדנית א"ה 20.30

רמת גן — גבעתיים

רב גן 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 19.20, 21.55
מלך האריות (עברית) א"ה 17.00
רב גן 2: אהבה של גבר לאשה א"ה 19.25, 21.55
המנצח לוקח הכל א"ה 17.00
רב גן 3: ספיד א"ה 21.50
החיים שלי א"ה 19.30
חופשה בחיתולים א"ה 17.00
רב גן 4: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.10, 21.55
רב אואזיס 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.35, 19.15, 21.55
רב אואזיס 2: הלקוח א"ה 16.50, 19.25, 21.50
רב אואזיס 3: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.10, 21.50

אור-יהודה

גיל 1: שקרים אמיתיים ב' 11.30, 21.40, 24.30. ג' 11.30, 19.30, 22.15. א', ד' 11.30, 16.45, 19.30, 22.15. ה' 16.45, 19.30, 22.15
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית ב' 21.35, 24.30. אשה מסובכת ג' 19.30, 21.30. א', ב', ד', ה' 19.30, 21.30
לשחרר את וילי ב' 11.30. ג' 11.30. א', ד' 11.30, 17.00. ה' 17.00
גיל 3: הלקוח ב' 21.50, 24.30.
צ'ק פתוח ב' 11.30. ג' 11.30, 17.00. א', ד' 11.30, 17.00. ה' 17.00
אמא סדרתית ג' 19.30, 21.30. א', ב', ד', ה' 19.30, 21.30
גיל 4: בטחתן 2 ב' 11.30. ג' 11.30, 17.00. א', ד' 11.30, 17.00. ה' 17.00
החיים שלי ב' 22.00, 24.30. ג' 19.30, 22.00. א', ד', ה' 19.30, 22.00

רמלה

היכל התרבות: הפלינסטונס א"ה 19.45, 21.30

אשדוד

גיל 1: אהבה של גבר ואשה א"ה 17.00, 19.30, 22.15
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.15, 22.15
גיל 3: שקרים אמיתיים א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גיל 4: ספיד א"ה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: הלקוח א"ה 17.00, 19.15, 22.00

קרית מלאכי

מופת: ספיד א"ה 19.15, 21.45

באר-שבע

רב נגב 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2: המסכה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 3: ספיד א"ה 21.50
חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.30
רב נגב 4: אהבה של גבר לאשה א"ה 17.00, 19.25, 21.55
גיל 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.30, 19.15, 22.15
גיל 2: החיים שלי א"ה 16.30, 19.15, 22.00
גיל 3: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.15, 22.15
גיל 4: הלקוח ב' א"ה 16.30, 19.15, 22.00

בת-ים

חן 1: הלקוח א"ה 17.00, 19.25, 21.50
חן 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: אהבה של גבר לאשה א"ה 17.00, 19.25, 21.55
חן 4: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.15, 21.50
חן 5: ספיד א"ה 21.50
חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.25
חן 6: רומן על אמת א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 7: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.10, 21.50

הוד-השרון

מופת: ספיד א', ד', ה' 19.15, 21.30. ב' 22.00. ג' 19.15, 21.30
כוכב המחודש: הפלינסטונס א', ב', ג' 11.00. שקרים אמיתיים א', ב', ד', ה' 16.30, 19.10, 21.40. ב' 22.00, 24.30

הרצליה

דניאל: רומן על אמת א"ה 19.15, 21.30
מגדיון 1: אמא סדרתית א"ה 19.30, 22.00
מגדיון 2: הקפיצה הגדולה א"ה 19.30, 22.00

חדרה

לב 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.15, 22.00
מלך האריות (עב') א"ה 17.00
לב 2: ספיד א"ה 22.00
חופשה בחיתולים א"ה 17.00, 19.30
לב 3: הלקוח א"ה 19.40, 22.00
אגבתנית א"ה 17.00
לב 4: שקרים אמיתיים א"ה 19.15, 22.00
החיים בהזמנה 17.00

חולון

גל 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.30, 22.00
גל 2: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.15, 22.00
גל 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גל 4: אהבה של גבר ואשה א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גל 5: מציאות נושכת א"ה 17.00, 19.30, 22.00
סבאור 1: ספיד א"ה 19.30, 22.00
סבאור 2: היומן של גבי מודמי 22.00
איש תנמורה – בלש בצחוק 19.30
סבאור 3: חופשה בחיתולים א"ה 19.30, 22.00
סבאור 4: האשה שיצרה סכנה שומשום א"ה 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1: פורסט גאמפ א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גיל 3: רוצחים מלידה א"ה 17.00, 19.00, 22.00
גיל 4: הלקוח א"ה 16.45, 19.15, 22.00
גיל 5: המציאות נושכת א"ה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 6: אהבה של גבר ואשה א"ה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 7: שקרים אמיתיים א"ה 16.45, 19.30, 22.15

נס-ציונה

גיל 1: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.15, 22.15
גיל 2: שקרים אמיתיים א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גיל 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.30, 22.15
גיל 4: הלקוח א"ה 19.15, 22.00

נצרת עלית

גיל 1: ספיד א"ה 16.45, 19.00, 21.30
גיל 2: החיים שלי א"ה 16.45, 19.00, 21.30
גיל 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4: חופשה בחיתולים א"ה 16.45, 19.00, 21.30
גיל 5: מסכה א"ה 16.45, 19.00, 21.30
גיל 6: הלקוח א"ה 16.45, 19.00, 21.30
גיל 7: שקרים אמיתיים א"ה 16.30, 19.15, 22.00

נתניה

גיל 1: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.30, 19.15, 22.00
גיל 3: מציאות נושכת א"ה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: הלקוח א"ה 16.30, 19.15, 22.00
גיל 5: רוצחים מלידה א"ה 17.00, 19.30, 22.00
חן השרון 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.25, 21.55
חן השרון 2: ספיד א"ה 19.30, 21.50
מלך האריות (עב') א"ה 17.00
חן השרון 3: אהבה של גבר לאשה א"ה 19.25, 21.55
חופשה בחיתולים א"ה 17.00
חן השרון 4: המסכה א"ה 17.00, 19.30, 21.50

פתח-תקוה

היכל 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה 16.45, 19.30, 22.15
היכל 2: מלך האריות א"ה 17.00
שקרים אמיתיים א"ה 19.30, 22.15
היכל 3: הלקוח א"ה 17.00, 19.30, 22.15
רם 1: המסכה א"ה 19.30, 22.00
רם 2: החיים שלי א"ה 19.30, 22.00
רם 3: סוגר חשבון עם אבא א"ה 19.30, 21.30

ראשון-לציון

חן 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה 17.00, 19.25, 21.55
חן 2: המסכה א"ה 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: אהבה של גבר לאשה א"ה 19.25, 21.55
חופשה בחיתולים א"ה 17.00
חן 4: ספיד א"ה 17.00, 19.25, 21.50
קניון הזהב 1: הלקוח א"ה 19.30, 22.00
קניון הזהב 2: רוצחים מלידה א"ה 19.30, 22.00
הפלינסטונס א"ה 17.00
קניון הזהב 3: פורסט גאמפ א"ה 16.30, 19.30, 22.15

רחובות

חן 1: הלקוח ב', ג' 21.45, 24.15. א', ד', ה' 16.40, 19.10, 21.45
חן 2: המסיכה ב', ג' 21.50, 24.00. א', ד', ה' 17.00, 19.30, 21.50
מלך האריות א', ד', ה' 17.15
חן 3: ספיד ב', ג' 21.50, 24.15. א', ד', ה' 19.20, 21.50
חן 4: שקרים אמיתיים ב', ג' 21.45, 24.15. א', ד', ה' 16.30, 19.00, 21.40

רון 1: החיים שלי א"ה 19.30, 22.00
רון 2: מסכה א"ה 19.30, 21.30
ראשון: צ'ק פתוח א"ה 19.30, 21.45
געתן: איש תנמורה – בלש בצחוק א"ה 19.30, 21.45

רמת-השרון

כוכב: הפלינסטונס א', ב', ד', ה' 16.30, 19.10, ב' 21.40, 22.00, 24.30

רעננה

פארק 1: הלקוח א"ה 19.30, 22.00
מלך האריות (עברית) א"ה 17.00
פארק 2: כשגבר אוהב אשה א"ה 19.30, 22.10
חופשה בחיתולים א"ה 17.00
פארק 3: חופשה בחיתולים א"ה 19.30, 22.00
אגבתנית א"ה 17.00
פארק 4: סכנה ברורה ומיידית א"ה 19.30, 22.00
המסכה א"ה 17.00
פארק 5: ספיד א"ה 19.30, 22.00
צ'ק פתוח א"ה 17.00

אילן גת מהנדסים בע"מ
הודעה
על כינוס אסיפה כללית שנתית רגילה
ניתנת בזאת הודעה כי האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתכנס ביום ג', ה-11.10.94 בשעה 11.00 במשרדי החברה, ברחוב ויצמן 70 בתל-אביב.
על סדר היום:
1. קבלתם ואישורם של דו"ח הדירקטוריון, הדוחות הכספיים ודו"ח רואי החשבון של החברה לשנה שנסתיימה ביום 31.12.93
2. בחירת חברי דירקטוריון החברה.
3. מינוי רואה חשבון לחברה וקביעת שכרם.
4. אישור מענק הצלחה, ששולם לאהרון אילן, יו"ר דירקטוריון החברה ובעל ענין בה, בחברות מוחזקות ע"י בעלי ענין בחברה כלשהי של החברה.
5. אישור עסקאות למכירת דירות לבעלי ענין.
6. שונות.
בעלי המניות רשאים להשתתף ולהצביע באסיפה בעצמם או ע"י באי כוחם. יפוי כח יש להפקיד במשרדה הרשום של החברה לא יאוחר מ-36 שעות לפני האסיפה.
אם תוך מחצית השעה מהמועד שנקבע לתחילת האסיפה לא יהיה מנין חוקי, תדחה האסיפה ליום ג' ה-18.10.94 באותה שעה ובאותו מקום.
אילן גת מהנדסים בע"מ

מודעות
בהטבות הגדולות ביותר!!
177-022-29 29

מודעות בטלפון
השרות שלנו ללא תוספת מחיר
פרסום טל. 5605591, 5605731, 03-5600780
רם ובעברית 5043568, 5010597, 03-5032969
ביצוע עבודות סדר וגרפיקה ממוחשבת